

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 1 S

(2013–2014)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2014

Statsbudsjettet

Innhold

1	Hovedtrekk i finanspolitikken	7	4	Oversikt over budsjettets	
1.1	Den økonomiske politikken	7		utgifter og inntekter	50
1.2	Budsjettpolitikken	8	4.1	Innledning	50
1.2.1	Hovedelementene i budsjettpolitikken	8	4.2	Oversikt over budsjettets utgifter	50
1.2.2	Bruken av petroleumsinntekter i budsjettpolitikken	9	4.2.1	Oversikt over budsjettets samlede utgifter	50
1.2.3	Veksten i statsbudsjettets utgifter	10	4.2.2	Driftsutgifter (postene 1–29)	51
1.2.4	Lånetransaksjoner og finansieringsbehov	11	4.2.3	Nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)	53
1.2.5	Skatter og avgifter	11	4.2.4	Overføringer til andre (postene 50–89)	53
1.2.6	Kommuneøkonomien	12	4.2.5	Utlån, statsgjeld mv. (postene 90–99)	55
1.3	Forslag til vedtak	12	4.3	Oversikt over statsbudsjettets inntekter	56
1.4	Sammendrag av statsbudsjettet ...	12	4.3.1	Oversikt over statsbudsjettets samlede inntekter	56
2	Hovedprioriteringer i		4.3.2	Statsbudsjettets driftsinntekter (postene 1–29)	56
	statsbudsjettet	18	4.3.3	Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)	57
2.1	Innledning	18	4.3.4	Overføringer fra andre (postene 50–89)	58
2.2	Kommuneøkonomi	19	4.3.5	Tilbakebetalinger mv. (postene 90–99)	61
2.3	Nasjonal transportplan 2014–2023	20	4.4	Petroleumsvirksomhetens utgifter og inntekter	62
2.4	Helse og omsorg	20	4.4.1	Oversikt over petroleumsvirksomhetens utgifter og inntekter ...	62
2.5	Høyere utdanning og forskning ...	21	4.4.2	Statens pensjonsfond	63
2.6	Barn og unge	22	4.5	Oppsummering. Saldering av statsbudsjettet og finansieringsbehov	64
2.7	Samfunnssikkerhet og beredskap	22	5	Folketrygdens utgifter og	
2.8	Klima og miljø	23		inntekter	66
2.9	Bistand og internasjonalt engasjement	24	5.1	Folketrygdens utgifter	66
2.10	Kultur	24	5.2	Utgiftsutviklingen i folketrygden – realvekst	70
2.11	Fornyning av statlige tjenester	25	5.3	Folketrygdens finansieringsbehov	73
3	Oversikt over utgifter under		6	Bestillingsfullmakter,	
	de ulike departementene	27		tilsagnsfullmakter og	
3.1	Innledning	27		garantifullmakter	74
3.2	Utenriksdepartementet	27	6.1	Bestillings- og tilsagnsfullmakter .	74
3.3	Kunnskapsdepartementet	29	6.2	Statlige garantier	78
3.4	Kulturdepartementet	30	7	Gjennomføringen av	
3.5	Justis- og beredskaps- departementet	31		inneværende års budsjett	79
3.6	Kommunal- og regionaldepartementet	32	7.1	Anslag på regnskap for 2013	79
3.7	Arbeidsdepartementet	34	7.1.1	Statsbudsjettets utgifter	79
3.8	Helse- og omsorgsdepartementet	36	7.1.2	Statsbudsjettets inntekter	80
3.9	Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	37			
3.10	Nærings- og handelsdepartementet	39			
3.11	Fiskeri- og kystdepartementet	40			
3.12	Landbruks- og matdepartementet	41			
3.13	Samferdselsdepartementet	41			
3.14	Miljøverndepartementet	43			
3.15	Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet	44			
3.16	Finansdepartementet	45			
3.17	Forsvarsdepartementet	47			
3.18	Olje- og energidepartementet	48			
3.19	Ymse utgifter og inntekter	49			

7.1.3	Folketrygdens utgifter, inntekter og finansieringsbehov	81
7.1.4	Petroleumsvirksomhetens utgifter og inntekter	81
7.1.5	Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov	83
7.2	Statsregnskapet medregnet folketrygden for første halvår 2013	84
7.2.1	Statsbudsjettets utgifter og inntekter	84
7.2.2	Petroleumsvirksomhetens utgifter og inntekter	84
7.2.3	Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov	85
8	Utviklingstrekk på statsbudsjettets utgiftsside i perioden 2005–2013	86
8.1	Innledning	86
8.2	Utgiftsveksten i perioden 2005–2013 fordelt på formål	87
9	Økonomistyring i staten	94
9.1	Regelverket for økonomistyring i staten	94
9.2	Direktoratet for økonomistyring ..	94
9.3	Etatsstyring	94
9.4	Statens konsernsystemer	95
9.4.1	Statsregnskapet	95
9.4.2	Rammeavtaler om kontoholds- og betalingstjenester	95
9.4.3	Ny standard kontoplan i staten fra 2014	95
9.5	Videreutvikling av regelverket	96
9.5.1	Kartlegging av kompetanse-situasjonen i staten	96
9.5.2	Nye standarder for årsrapport og årsregnskapsoppstilling på virksomhetsnivå i staten	96
9.5.3	Endringer i Bestemmelser om økonomistyring i staten	97
9.5.4	Bruk av periodiseringsprinsippet i statlige virksomheter	97
9.5.5	Regulering av internrevisjon i staten	97
9.6	Samfunnsøkonomiske analyser	98
10	Flerårige budsjettkonsekvenser 2015–2017	99
10.1	Bakgrunn	99
10.2	Grunnlaget for beregning av flerårige budsjettkonsekvenser	99
10.3	Nærmere om bevilgningstyper	99
10.4	Budsjettkonsekvenser 2015–2017	100
10.5	Større planer og satsinger mv. som ikke inngår i budsjett-framskrivingene	110

Forslag til vedtak om statsbudsjettet for budsjettåret 2014	113
Det kongelige hus	116
Regjering	116
Stortinget og underliggende institusjoner	116
Høyesterett	116
Utenriksdepartementet	117
Kunnskapsdepartementet	120
Kulturdepartementet	124
Justis- og beredskapsdepartementet	127
Kommunal- og regionaldepartementet	131
Arbeidsdepartementet	133
Helse- og omsorgsdepartementet	135
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	139
Nærings- og handelsdepartementet	142
Fiskeri- og kystdepartementet	144
Landbruks- og matdepartementet	145
Samferdselsdepartementet	148
Miljøverndepartementet	150
Fornyings-, administrasjons- og kirke- og kulturdepartementet	152
Finansdepartementet	156
Forsvarsdepartementet	157
Olje- og energidepartementet	159
Ymse utgifter	160
Statsbankene	160
Statlig petroleumsvirksomhet	161
Statens forretningsdrift	162
Folketrygden	163
Statens pensjonsfond utland	165
Inntekter under departementene	166
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet ...	177
Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg mv.	177
Skatter og avgifter	178
Renter og utbytte mv.	180
Folketrygden	181
Statens pensjonsfond utland	182
Statslånemidler	182

Vedlegg 1

Statsbudsjettet	224
-----------------------	-----

Vedlegg 2

Bevilgningsregnskapet	234
-----------------------------	-----

Vedlegg 3

Virksomheter med særskilte fullmakter (nettobudsjetterte forvaltningsorganer)	238
---	-----

Tabell 1.7	Skatter og avgifter i perioden 2008-2014	230
Tabell 1.8	Samlede inntekter i perioden 2008-2014	231
Tabell 1.9	Vedtatt budsjett 2013 (des.2012). Utgifter fordelt etter departement og de forskjellige grupper av postnummer.	232
Tabell 1.10	Forslag for 2014. Utgifter fordelt etter departement og de forskjellige grupper av postnummer	233

Vedlegg 2

Tabell 2.1	Utgifter og inntekter i bevilgningsregnskapet pr. 1. halvår 2013	234
Tabell 2.2	Bevilgningsregnskapet for 1. halvår 2012 og 2013	236

Vedlegg 3

Tabell 3.1	Utgifter og inntekter fordelt etter art	238
Tabell 3.2	Inntekter etter inntektskilde	240
Tabell 3.3	Forholdet mellom kontantbeholdning, påløpte kostnader og avsetninger pr. 31.12	241
Tabell 3.4	Oversikt over nettobudsjetterte virksomheter	243

Figuroversikt

Figur 5.1	Antall mottakere av helserelevante trygdeytelser og mottakere av disse ytelsene som andel av befolkningen i alderen 18–66 år ..	67	Figur 8.1	Reell, underliggende utgiftsvekst på statsbudsjettet og BNP-vekst for Fastlands-Norge. Regnskap 2005–2012. Anslag på regnskap 2013	87
Figur 5.2	Realvekst i utgiftene til utvalgte formål 2007–2014.	72	Figur 8.2	Årlig realvekst fordelt på politikk-områder i perioden 2005–2013	90
Figur 5.3	Andel av regnskapsførte utgifter til folketrygden i 2012 (2014-kroner).	72	Figur 8.3	Statsbudsjettets utgifter i 2013	91

Oversikt over bokser

Boks 4.1	Statsbudsjettets inndeling	50	Boks 8.1	Datagrunnlaget for beregningene.	87
----------	----------------------------------	----	----------	---------------------------------------	----

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 1 S

(2013–2014)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2014

Statsbudsjettet

*Tilråding fra Finansdepartementet 4. oktober 2013,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

1 Hovedtrekk i finanspolitikken

1.1 Den økonomiske politikken

Regjeringen fører en politikk som bygger på rettferdighet og felleskap. Med utgangspunkt i den norske samfunnsmodellen vil Regjeringen bidra til en mer rettferdig fordeling og til et arbeidsliv der alle kan delta. Regjeringen vil legge til rette for økt verdiskaping og utvikling i hele landet, innenfor rammer som sikrer kommende generasjoners muligheter til å dekke sine behov. En slik utvikling krever en ansvarlig politikk med vekt på natur- og miljøhensyn, en langsiktig forvaltning av nasjonalformuen, et opprettholdbart pensjonssystem, et velfungerende næringsliv og en sterk offentlig sektor.

Grunnlaget for velferden er befolkningens arbeid, og det må derfor legges til rette for høy yrkesdeltaking. Veksten i fastlandsøkonomien betyr mest for velferdsutviklingen i Norge. Petroleumsinntektene setter Norge i en gunstigere situasjon enn mange andre land, men kan kun gi et

begrenset bidrag til vår samlede velferd. I den økonomiske politikken er det derfor avgjørende å fremme verdiskaping og produktivitet i fastlandsøkonomien, både i offentlig og privat sektor. Regjeringen vil bygge videre på den norske samfunnsmodellen, med godt utbygde og universelle velferdsordninger, nært samarbeid med partene i arbeidslivet og en velfungerende privat sektor.

Den økonomiske politikken skal legge til rette for en stabil økonomisk utvikling både på kort og lang sikt. Regjeringen følger handlingsregelen for en gradvis innfasing av petroleumsinntektene i norsk økonomi. Slik sørger vi for at petroleumsformuen kan bli til glede for både nåværende og framtidige generasjoner. Retningslinjene for pengepolitikken innebærer at Norges Banks rentesetting skal rettes inn mot lav og stabil inflasjon. På kort og mellomlang sikt skal hensynet til lav og stabil inflasjon veies opp mot hensynet til stabilitet i produksjon og sysselsetting. Budsjett- og penge-

politikken må virke sammen for å bidra til en stabil utvikling i norsk økonomi.

1.2 Budsjettpolitikken

1.2.1 Hovedelementene i budsjettpolitikken

Regjeringen legger handlingsregelen til grunn for budsjettpolitikken. Handlingsregelen er en plan for økning i bruken av oljeinntekter, om lag i takt med utviklingen i forventet realavkastning av Statens pensjonsfond utland, anslått til 4 pst. av fondskapitalen. Løpende innbetalinger fra oljevirksheten overføres i sin helhet til utenlandsdelen av Statens pensjonsfond, mens uttaket over tid bestemmes av handlingsregelen. På kort sikt skjermer handlingsregelen statsbudsjettet og fastlandsøkonomien fra svingninger i oljeprisen. På lang sikt innebærer den at statens utgifter følger statens inntekter, inkludert formuesinntektene fra fondet.

En stabil utvikling i økonomien er vesentlig for å sikre lav arbeidsledighet og en god utnyttelse av våre samlede ressurser. Ved å legge til rette for en gradvis økning i bruken av petroleumsinntekter over statsbudsjettet kan handlingsregelen bidra til en stabil utvikling i produksjon og sysselsetting. Handlingsregelen åpner for å bruke mer enn forventet fondsavkastning i år med tilbakeslag, og mindre i år med høy aktivitet og press i økonomien. I 2009 ble denne handlefriheten benyttet til å dempe virkningene av finanskrisen på sysselsetting og arbeidsledighet. Siden 2010 har bruken av oljeinntekter vært lavere enn forventet realavkastning av fondet.

Olje og gass er ikke-fornybare ressurser. En vesentlig del av de løpende innbetalingene fra petroleumsvirksomheten kan ikke betraktes som inntekter i vanlig forstand, men innebærer en omplassering av olje- og gassressursene til finansiell formue i Statens pensjonsfond utland. Innbetalingene til staten motsvares dermed langt på vei av reduserte petroleumsressurser. Skal vi ha glede av petroleumsinntektene på varig basis, må bruken av inntektene frikoples fra de løpende innbetalingene til staten. Retningslinjene for budsjettpolitikken ivaretar dette hensynet.

Veksten blant våre handelspartnere har tatt seg noe opp den siste tiden. Oppgangen er fortsatt skjør, og arbeidsledigheten ventes å holde seg høy, særlig i euroområdet. Kontrasten til den lave ledigheten og gode veksten i norsk økonomi er stor. Det ventes en vekst i norsk fastlandsøkonomi på 2,2 pst. i år og 2,7 pst. neste år. Anslagene er litt lavere enn i Revidert nasjonalbudsjett 2013. Opp-

gangen understøttes av høy oljepris, høy etterspørsel fra petroleumsvirksomheten og lav rente.

Utviklingen i arbeidsmarkedet har vært relativt stabil. Både for i år og neste år anslås en vekst i årslønnen på 3½ pst. Dette er ½ prosentenheter lavere enn resultatet for 2011 og 2012, men over forventet lønnsvekst hos våre viktigste handelspartnere. Litt lavere vekst i årslønnen og noe høyere prisvekst enn i de siste årene gir mer moderat vekst i reallønningene i år og neste år.

Selv om svekkelsen av kronkursen siden årsskiftet har hjulpet noe, sliter mange eksportrettede virksomheter tungt som følge av høyt kostnadsnivå og svak utvikling i eksportmarkedene. I boligmarkedet har lav rente og høy inntektsvekst over flere år bidratt til et høyt press. De siste månedene har boligprisene flatet ut, men historisk sett er prisnivået svært høyt.

Både kortsiktige og langsiktige hensyn taler for at vi nå går forsiktig fram i budsjettpolitikken:

- Handlingsregelen tar høyde for at budsjettet kan brukes til å dempe svingningene i økonomien. En ekspansiv budsjettpolitikk i nedgangskonjunkturer må motsvares av tilbakeholdenhet i bruken av oljeinntekter når de økonomiske utsiktene på nytt ser forholdsvis lyse ut. I en periode der fondskapitalen øker raskt, slik den gjør nå, ville en bruk av oljeinntekter i tråd med forventet fondsavkastning (4-prosentbanen) gitt en kraftig stimulans i økonomien. Dette ville være i strid med målet om en stabil økonomisk utvikling. For 2014 anslås en vekst i fastlandsøkonomien i overkant av gjennomsnittet for de siste 40 årene.
- Mange eksportbedrifter sliter med svak etterspørsel, lavere priser og høye lønnskostnader. Høye lønnskostnader er også en utfordring for andre deler av næringslivet. Ved å holde igjen i budsjettpolitikken kan vi bidra til å lette presset på konkurranseutsatt sektor.
- Høye boligpriser og høy gjeld i husholdningene innebærer risiko for en vesentlig korreksjon i boligmarkedet, som kan gi et markert tilbakeslag i norsk økonomi og true den finansielle stabiliteten. Budsjettet bør ikke øke presset i norsk økonomi.
- En aldrende befolkning gir store langsiktige utfordringer i form av høyere utgifter til pensjoner, omsorg og helse. Statens pensjonsforpliktelser er vesentlig større enn kapitalen i Statens pensjonsfond. Det tilsier stor forsiktighet med ytterligere bindinger på utgiftene.
- Behovet for å bygge opp sikkerhetsmarginer til å kunne møte vanskeligere tider. Mange år med sterk vekst i etterspørselen fra oljevirk-

somheten har gjort norsk økonomi mer sårbar, særlig hvis oljeprisen skulle falle markert. Med handlefrihet i finanspolitikken kan vi dempe utslagene.

Vårt høye kostnadsnivå tilsier varsomhet med å øke bruken av oljeinntekter. Regjeringen har i denne situasjonen funnet det riktig å begrense økningen i bruken av oljeinntekter til en etterspørselsimpuls på om lag $\frac{1}{4}$ pst. av trend-BNP for Fastlands-Norge. En slik innfasing svarer til den gjennomsnittlige innfasingen i de årene handlingsregelen har virket. Skatte- og avgiftsnivået holdes uendret.

1.2.2 Bruken av petroleumsinntekter i budsjettpolitikken

Det strukturelle, oljekorrigerede budsjettunderskuddet

Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2014 innebærer et strukturelt, oljekorrigert budsjettunderskudd på 135,1 mrd. kroner. Dette er 54 mrd. kroner under 4-prosentbanen, opp fra 33 mrd. kroner i 2013. Den økte avstanden må ses i sammenheng med sterk vekst i fondskapitalen som følge av svakere krone, god avkastning på kapitalen og høye inntekter fra petroleumssektoren. Målt som andel av anslått kapital i Statens pensjonsfond utland ved inngangen til 2014 utgjør underskuddet 2,9 pst., en nedgang fra 3,2 pst. i 2013. Målt i

faste priser øker bruken av oljeinntekter med 11,1 mrd. kroner fra 2013.

Det oljekorrigerede budsjettunderskuddet. Statens pensjonsfond

Statsbudsjettets oljekorrigerede underskudd i 2014 anslås til 133,1 mrd. kroner. Det oljekorrigerede budsjettunderskuddet tilsvarer den faktiske bruken av petroleumsinntekter og dekkes ved en tilsvarende overføring fra Statens pensjonsfond utland.

Statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten anslås i 2014 til 314,1 mrd. kroner. Anslaget er blant annet basert på en gjennomsnittlig oljepris i 2014 på 600 kroner per fat, som er noe lavere enn anslått oljepris for i år. Netto avsetning til Statens pensjonsfond utland anslås dermed til 181 mrd. kroner i 2014, når overføringen for å dekke det oljekorrigerede underskuddet på statsbudsjettet er trukket fra. I tillegg kommer renter og utbytte på kapitalen i Statens pensjonsfond. Det samlede overskuddet på statsbudsjettet og i Statens pensjonsfond anslås etter dette til 327,6 mrd. kroner i 2014. Det tilsvarer 10,6 pst. av BNP.

Den samlede kapitalen i Statens pensjonsfond ved utgangen av 2014 anslås til 5 366 mrd. kroner. Av dette er 5 203 mrd. kroner i Statens pensjonsfond utland. Utenlandsdelen av fondet anslås dermed å øke med 474 mrd. kroner, fra en anslått kapital på 4 729 mrd. kroner ved utgangen av 2013.

Tabell 1.1 Statsbudsjettets inntekter og utgifter utenom lånetransaksjoner

		Mrd. kroner		
		Saldert budsjett 2013	Anslag på regnskap 2013	Gul bok 2014
1.	<i>Statsbudsjettets stilling</i>			
A	Statsbudsjettets inntekter i alt	1 314,8	1 286,0	1 295,0
A.1	Inntekter fra petroleumsvirksomhet	401,2	373,9	344,1
A.2	Inntekter utenom petroleumsvirksomhet	913,7	912,0	950,9
B	Statsbudsjettets utgifter i alt	1 065,3	1 058,5	1 114,0
B.1	Utgifter til petroleumsvirksomhet	28,0	30,0	30,0
B.2	Utgifter utenom petroleumsvirksomhet	1 037,3	1 028,5	1 084,0
	Statsbudsjettets oljekorrigerte overskudd (A.2-B.2)	-123,7	-116,5	-133,1
+	Overført fra Statens pensjonsfond utland	123,7	116,5	133,1
=	Statsbudsjettets overskudd før lånetransaksjoner	0	0	0
2.	<i>Statens pensjonsfond</i>			
	Statsbudsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomhet (A.1-B.1), overføres til Statens pensjonsfond utland	373,2	343,9	314,1
-	Overført til statsbudsjettet	123,7	116,5	133,1
+	Renteinntekter og utbytte i Statens pensjonsfond	130,6	129,4	146,6
=	Overskudd i Statens pensjonsfond	380,1	356,9	327,6
3.	<i>Statsbudsjettet og Statens pensjonsfond samlet</i>			
	Overskudd	380,1	356,9	327,6

Kilde: Finansdepartementet

1.2.3 Veksten i statsbudsjettets utgifter

Utviklingen i statsbudsjettets utgifter fra et år til et annet kan beskrives ved den underliggende utgiftsveksten. Ved beregningen av denne veksten holdes utgifter til statlig petroleumsvirksomhet, dagpenger og renter utenom. I tillegg korrigeres det for enkelte regnskapsmessige forhold og ekstraordinære endringer.

Deler av utgiftene til flyktninger i Norge er godkjent som offisiell utviklingshjelp (ODA), og utgiftsføres over Utenriksdepartementets budsjett. Ansvaret for tiltakene ligger imidlertid hos andre departementer (Justis- og beredskapsdepartementet, Kunnskapsdepartementet og Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet). Utgiftene føres derfor også under disse departementenes kapitler. Samtidig inntektsføres en til-

svarende overføring fra Utenriksdepartementet. Det korrigeres for denne dobbeltføringen av utgifter i både 2013 og 2014 ved beregningen av den underliggende utgiftsveksten.

Ved beregning av den reelle, underliggende utgiftsveksten er den nominelle verdiutviklingen i utgiftene dekomponert i en pris- og en volumendring. Den nominelle veksten i statsbudsjettets underliggende utgifter er anslått til 5,5 pst., mens prisveksten er beregnet til 2,9 pst. Den reelle, underliggende utgiftsveksten fra 2013 til 2014 anslås dermed til 2,5 pst. regnet i forhold til anslag på regnskap for 2013. Det tilsvarer om lag 26 mrd. kroner målt i 2014-priser. I anslag på regnskap for 2013 anslås utgiftene å gå ned sammenlignet med Saldert budsjett 2013. Målt i forhold til Saldert budsjett 2013 reduseres derfor den reelle,

underliggende veksten i statsbudsjettets utgifter til 1,8 pst.

1.2.4 Lånetransaksjoner og finansieringsbehov

Statsbudsjettet gjøres opp i balanse med en tilbakeføring fra Statens pensjonsfond utland. Tilbakeføringen svarer til det oljekorrigerte budsjettunderskuddet. Det innebærer at staten ikke lånefinansierer utgifter til drift, investeringer og overføringer.

Statsbudsjettets netto finansieringsbehov tilsvarer netto utlån mv. over statsbudsjettet som

anslås til 50,5 mrd. kroner. I statsbudsjettets brutto finansieringsbehov inngår også gjeldsavdrag, men det forfaller ikke avdrag i 2014. Statsbudsjettets brutto finansieringsbehov i 2014 anslås dermed også til 50,5 mrd. kroner.

De største lånetransaksjonene i budsjettforslaget for 2014 gjelder utlån fra og avdrag på lån i Statens lånekasse for utdanning, Husbanken, Innovasjon Norge, eksportfinansieringsordningen som forvaltes av Eksportkreditt Norge AS og boliglånordningen i Statens pensjonskasse. Det foreslås ikke lånetransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten i 2014. For nærmere omtale av lånetransaksjonene vises det til kapittel 4.

Tabell 1.2 Statsbudsjettets lånetransaksjoner og finansieringsbehov utenom petroleumsvirksomheten

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Anslag på regnskap 2013	Gul bok 2014
<i>Lånetransaksjoner utenom petroleumsvirksomhet</i>			
Utlån, aksjetegning mv.	143,1	158,4	138,5
- Tilbakebetalinger	84,9	84,4	88,0
- Statsbudsjettets overskudd	0	0	0
= Netto finansieringsbehov	58,2	74,0	50,5
+ Gjeldsavdrag	66,5	66,5	0
= Statsbudsjettets brutto finansieringsbehov	124,7	140,6	50,5

Kilde: Finansdepartementet

1.2.5 Skatter og avgifter

Anslagene for skatter og avgifter for 2014 tar utgangspunkt i reviderte anslag for 2013, hvor ny informasjon om utviklingen i innbetalte skatter og avgifter er innarbeidet. I tillegg er skatte- og avgiftsanslagene basert på de vekstforutsetninger for bl.a. sysselsetting, etterspørsel, lønninger og priser som er lagt til grunn i Nasjonalbudsjettet 2014. Det er også tatt hensyn til virkningene av forslaget til skatte- og avgiftsopplegg og forslaget til kommunale og fylkeskommunale skattører.

Samlede skatter og avgifter til statskassen fra Fastlands-Norge anslås å utgjøre 896,9 mrd. kroner i 2014. Dette er en økning på 41,7 mrd. kroner, eller 4,9 pst., fra anslag på regnskap for 2013. Samlede skatter og avgifter i 2014 utgjør:

- Skatter på inntekt og formue som anslås til 259,6 mrd. kroner. Det er en økning på 12,5

mrd. kroner, eller 5,1 pst., fra anslag på regnskap for 2013.

- Trygdeavgift og arbeidsgiveravgift til folketrygden som samlet anslås til 281,9 mrd. kroner. Dette tilsvarer en økning på 12 mrd. kroner, eller 4,4 pst., fra anslag på regnskap for 2013.
- Inntektene fra merverdiavgiften som anslås til 251 mrd. kroner. Det tilsvarer en økning på 13 mrd. kroner, eller 5,5 pst., fra anslag på regnskap for 2013.
- Øvrige særavgifter medregnet tollinntekter som samlet anslås til 104,4 mrd. kroner. Det er en økning på 4,2 mrd. kroner, eller 4,2 pst., fra anslag på regnskap for 2013.

Skatte- og avgiftsopplegget for 2014 er nærmere omtalt i Prop. 1 LS (2013–2014) *Skatter, avgifter og toll 2014*.

1.2.6 Kommuneøkonomien

Kommunesektoren har ansvaret for sentrale velferdstjenester og skal levere tjenester av høy kvalitet, tilpasset innbyggernes og lokalmiljøets behov. Kommunesektorens aktiviteter finansieres i hovedsak med skatteinntekter og rammeoverføringer fra staten. Sektoren mottar også øremerkede tilskudd over statsbudsjettet, og har inntekter fra blant annet gebyrer og statlig tilskudd under momskompensasjonsordningen. Kommunesektorens samlede inntekter anslås til om lag 422 mrd. kroner i 2014. Det tilsvarer om lag 18 pst. av BNP for Fastlands-Norge.

Regjeringens budsjettforslag for 2014 innebærer en reell vekst i kommunesektorens samlede inntekter på 7,7 mrd. kroner i 2014, eller 2 pst. Av den samlede veksten er 5,2 mrd. kroner frie inntekter. Dette tilsvarer en realvekst i frie inntekter på 1,7 pst. Veksten er regnet fra anslått inntektsnivå for kommunesektoren i 2013 i Revidert nasjonalbudsjett 2013. Regjeringens budsjettforslag legger til rette for fortsatt vekst i det kommunale tjenestetilbudet.

I tillegg til tjenestetilbudet som veksten i frie inntekter gir grunnlag for, foreslås det enkelte tiltak innenfor barnehage, barnevern, transport, skole og helse- og omsorgssektoren.

1.3 Forslag til vedtak

De forslag til vedtak som legges fram i denne proposisjonen, er i de fleste tilfeller nærmere omtalt i Prop. 1 S for de enkelte departementene.

Enkelte bevilgninger blir bare omtalt i denne proposisjonen. Det gjelder blant annet bevilgningene til kap. 2309 Tilfeldige utgifter og kap. 5309 Tilfeldige inntekter, som omtales i avsnitt 3.19. Renter og avskrivninger fra statens forretningsdrift under kapitlene 5491 og 5603 omtales i avsnitt 4.3. Overføringer til og fra Statens pensjonsfond utland, som er bevilget på kapitlene

2800 og 5800 i statsbudsjettet, omtales i avsnitt 4.4.

Statsbudsjettets finansieringsbehov dekkes gjennom lån bevilget på kap. 5999, jf. avsnitt 4.5.

Folketrygdens finansieringsbehov er nærmere omtalt i avsnitt 5.3.

1.4 Sammendrag av statsbudsjettet

Tabell 1.3 gir et sammendrag av Saldert budsjett 2013, anslag på regnskap for 2013 og Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2014. Tabellen viser statsbudsjettets inntekter, utgifter og lånetransaksjoner. Hver del av budsjettet er inndelt i kategorier etter bevilgningsreglementets postinndeling.

Bevilgningstallene i tabell 1.3 er gruppert etter art. Dette innebærer at bevilgningene til enkeltformål kan være fordelt på flere arter. For eksempel er ikke utgifter til administrasjon av bistand inkludert i posten bistand under arten overføringer til private, men under driftsutgifter. Bevilgningene som er fordelt på arter, må derfor sees i sammenheng med bevilgninger til samme formål under andre arter. Motsatt er det slik at tilskudd til statlige virksomheter på 50-poster og 70-poster budsjetteres som overføringer, selv om de benyttes til å finansiere statlige drifts- og investeringsutgifter.

I anslag på regnskap for 2013 er det tatt høyde for proposisjoner med forslag om tilleggsbevilgninger som er fremmet etter Revidert nasjonalbudsjett 2013, samt innarbeidet oppdaterte anslag for blant annet statens renteutgifter og utgifter under folketrygden. Utover dette er det i anslag på regnskap 2013 lagt til grunn at tilleggsbevilgninger som fremmes i andre halvår, og som isolert sett bidrar til å svekke budsjettbalansen, dekkes ved tilsvarende nedsettelse av avsetningen til tilfeldige utgifter.

Tallene i tabell 1.3 er nærmere forklart i kapittel 4.

Tabell 1.3 Artsgruppering av statsbudsjettet

Mill. kroner

Inntekter			
	Saldert budsjett 2013	Anslag på regnskap 2013	Gul bok 2014
Skatter og avgifter fra Fastlands-Norge			
Skatt på formue og inntekt	252 485	247 070	259 600
Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift	265 200	269 900	281 900
Merverdiavgift	236 000	238 000	251 000
Tobakksavgift	7 650	7 000	7 000
Avgift på bil, bensin mv.	50 780	49 442	50 562
Avgift på alkohol	12 450	12 300	12 500
Elektrisitetsavgift	7 050	7 400	8 200
Avgift på mineralolje og mineralske produkter	6 126	6 085	6 957
Tollinntekter	2 760	2 995	3 095
Dokumentavgift	8 000	7 400	7 800
Andre avgifter	7 405	7 598	8 312
Sum skatter og avgifter fra Fastlands-Norge	855 906	855 190	896 926
Inntekter av statens forretningsdrift			
Renter av statens kapital	106	106	82
Avskrivninger	827	820	858
Tilbakeføring av midler fra GIEK	11	14	13
Salg av eiendom og utstyr mv.	1	6	0
Avsetning til investeringsformål	943	945	944
Sum statens forretningsdrift	1 888	1 891	1 897
Renter og aksjeutbytte			
Renter fra statsbankene	8 414	8 481	9 023
Renter av kontantbeholdningen og andre fordringer	5 682	4 081	3 000
Andre renteinntekter	1 969	2 185	2 844
Aksjeutbytte, ekskl. utbytte fra Statoil ASA	14 838	14 489	11 834
Sum renter og aksjeutbytte	30 902	29 235	26 700

Tabell 1.3 fortsetter

Mill. kroner

Inntekter			
	Saldert budsjett 2013	Anslag på regnskap 2013	Gul bok 2014
Andre inntekter			
Spilleoverskudd Norsk Tipping AS	605	605	372
Rettsgebyr	188	186	193
Inntekter under folketrygden	2 135	2 119	1 996
Brønnøysundregistrene	553	605	588
Statens innkrevingsentral	1 846	1 846	1 851
Øvrige direktorater mv.	6 502	6 760	6 911
Tilfeldige inntekter	50	100	50
Andre inntekter under departementene	13 081	13 488	13 417
Sum andre inntekter	24 958	25 708	25 378
Petroleumsinntekter			
SDØE, driftsresultat	129 000	127 300	115 500
SDØE, andre inntekter	28 400	25 700	27 700
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	229 900	206 510	186 510
Aksjeutbytte fra Statoil ASA	13 887	14 421	14 421
Sum petroleumsinntekter	401 187	373 931	344 131
Statsbudsjettets inntekter (utenom overføring fra Statens pensjonsfond utland og lånetransaksjoner)	1 314 841	1 285 954	1 295 032

Mill. kroner

Utgifter			
	Saldert budsjett 2013	Anslag på regnskap 2013	Gul bok 2014
Driftsutgifter (postene 01–29)			
Forsvaret	30 463	30 963	31 131
Statens pensjonskasse	9 902	10 358	10 042
Departementene og Statsministerens kontor	6 828	6 868	7 429
Barne- og ungdomstiltak	5 647	5 820	6 060
Rettsvesen	2 316	2 326	2 400
Kriminalomsorg	3 787	3 795	3 918

Tabell 1.3 fortsetter

	Mill. kroner		
Utgifter			
Utlendingsdirektoratet	2 389	2 614	2 602
Politi og påtalemyndighet	13 465	13 600	14 267
Arbeids- og velferdsetaten	10 511	10 556	10 880
Statens vegvesen	9 271	9 305	9 796
Jernbaneverket og Statens jernbanetilsyn	5 358	5 362	5 748
Skatte-, avgifts- og tolladministrasjon	6 392	6 432	6 528
Øvrige direktorater m.m.	15 149	15 449	15 860
Statens forretningsdrift	-22	225	-484
Tilfeldige utgifter, inkludert statlig lønnsoppgjør mv.	14 821	2 767	10 800
Andre driftsutgifter	21 780	22 827	21 479
Sum driftsutgifter	158 057	149 266	158 456
	Saldert budsjett 2013	Anslag på regnskap 2013	Gul bok 2014
Investeringer (postene 30–49)			
Statens petroleumsvirksomhet	28 000	30 000	30 000
Forsvaret	10 778	10 775	10 851
Riksveganlegg	10 550	10 645	11 689
Jernbaneverket	6 088	6 417	9 909
Statsbygg	1 817	1 949	2 059
Bygg utenfor husleieordningen	478	595	891
Øvrige direktorater mv.	2 717	2 766	3 209
Andre investeringsbevilgninger	2 107	2 049	2 535
Sum investeringer	62 534	65 195	71 143
	Saldert budsjett 2013	Anslag på regnskap 2013	Gul bok 2014
Overføringer til andre statsregnskap (postene 50–59)			
Høyere utdanning	26 452	26 463	27 921
Forskning	7 293	7 323	7 570
Avsetning til utdanningsstøtte	5 411	5 455	5 366
Fond innen kultur, media, billedkunst	1 045	1 046	1 106
Tilskudd til fornybar energi	1 016	1 016	1 216
Jordbruksavtalen og Reindriftsavtalen, fond	1 468	1 494	1 224
Andre overføringer	2 245	2 302	2 677

Tabell 1.3 fortsetter

Mill. kroner			
Utgifter			
Sum overføring til andre statsregnskap	44 930	45 099	47 080
Overføringer til kommunesektoren (postene 60–69)	Saldert budsjett 2013	Anslag på regnskap 2013	Gul bok 2014
Rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner	143 467	143 528	151 369
Bosetting av flyktninger, tiltak for innvandrere mv.	8 698	8 850	9 698
Ressurskrevende tjenester	5 850	5 850	6 649
Tilskudd til nye omsorgsboliger, sykehjemsplasser og omsorgstjenester	3 470	3 489	3 413
Tilskudd til regional utvikling	2 084	2 137	2 082
Kompensasjon for merverdiavgift	18 500	18 500	19 800
Andre tilskudd	6 251	6 266	7 374
Sum overføring til kommunesektoren	188 319	188 619	200 385
Overføringer til private (postene 70–89)	Saldert budsjett 2013	Anslag på regnskap 2013	Gul bok 2014
Folketrygden, sykepengeutbetalinger	37 660	36 800	38 521
Folketrygden, alderspensjoner	162 208	164 763	176 039
Folketrygdens øvrige sosiale formål (forsørgertap m.m.)	113 958	113 676	113 368
Folketrygdens helsedel	25 086	24 879	26 548
Folketrygden, arbeidsliv	12 070	10 815	11 590
Folketrygden, foreldrepenger	18 063	17 185	18 482
Andre pensjoner	3 111	3 059	2 682
Regionale helseforetak	111 951	112 199	118 312
Barnetrygd	14 985	15 040	15 140
Kontantstøtte	878	1 200	1 165
Jordbruksavtalen	12 774	12 761	13 222
Utviklingshjelp	26 312	26 445	27 080
Kulturformål	6 586	6 600	7 215
Sysselsettingstiltak	8 961	8 812	9 296
Utdanningsstøtte	5 247	5 414	5 602
Forskning	4 461	4 152	4 163
Bolig, bomiljø og bygg	4 115	4 130	4 258

Tabell 1.3 fortsetter

				Mill. kroner
Utgifter				
Private skoler, folkehøgskoler og høyskoler	5 193	5 193		5 662
Kjøp av transporttjenester	4 893	4 893		5 007
EØS-finansieringsordningene	1 897	1 897		3 310
Renter, innenlandsk statsgjeld	12 800	11 607		10 146
Andre overføringer	18 270	18 800		20 124
Sum overføring til private	611 479	610 321		636 930
Statsbudsjettets utgifter (utenom overføring til Statens pensjonsfond utland og lånetransaksjoner)	1 065 320	1 058 500		1 113 994
				Mill. kroner
Lånetransaksjoner				
	Saldert budsjett 2013	Anslag på regnskap 2013		Gul bok 2014
Tilbakebetalinger				
Statsbankene	66 890	66 664		72 654
Salg av aksjer	25	25		25
Andre tilbakebetalinger	18 020	17 720		15 350
Sum tilbakebetalinger	84 935	84 409		88 029
	Saldert budsjett 2013	Anslag på regnskap 2013		Gul bok 2014
Utlån og avdrag				
Avdrag innenlandsk statsgjeld	66 544	66 544		0
Lån mv. til statsbankene	111 214	112 810		102 850
Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse, utlån	21 000	33 500		26 500
Fondet for klima, fornybar energi og energiomlegging	10 000	10 000		5 000
Andre lånetransaksjoner	899	2 113		4 138
Sum utlån og avdrag	209 657	224 967		138 488
Statsbudsjettets brutto finansieringsbehov	124 722	140 558		50 459

Kilde: Finansdepartementet

2 Hovedprioriteringer i statsbudsjettet

2.1 Innledning

Hovedmålet for Regjeringens økonomiske politikk er arbeid for alle og en rettferdig fordeling. Regjeringen vil fornye og utvikle de offentlige velferdsordningene og bidra til et arbeidsliv der alle kan delta. Budsjettforslaget for 2014 gir økt omfang og høyere kvalitet på de brede felleskapsløsningene innen helse, omsorg og kunnskap. Det tas et krafttak for samferdsel. Det legges til rette for økt verdiskaping i hele landet.

En sunn og sterk kommuneøkonomi er en viktig forutsetning for et godt velferdstilbud. Fra 2005 til 2013 har kommunesektorens inntekter økt reelt med 69,6 mrd. kroner. Det tilsvarer en årlig realvekst på 2,6 pst. Det legges opp til en reell vekst i kommunesektorens samlede inntekter i 2014 på 7,7 mrd. kroner, eller 2,0 pst. Av den samlede inntektsveksten er 5,2 mrd. kroner frie inntekter.

Samferdselspolitikken skal gi et effektivt, tilgjengelig, sikkert og miljøvennlig transportsystem. I Nasjonal transportplan 2014–2023 er det lagt til grunn en samlet planramme for perioden på 508 mrd. 2013-kroner. For 2014 foreslår Regjeringen å bevilge til sammen 41 mrd. kroner til NTP-formål. Det er 7,5 mrd. kroner mer enn i Saldert budsjett 2013. Dette omfatter forslag om økte bevilgninger til riksveg og jernbane på hhv. 1,8 mrd. kroner og 4,2 mrd. kroner. Videre foreslås det bl.a. å øke bevilgningen til belønningsordningen for kollektivtransport med 272 mill. kroner samt 500 mill. kroner til fornying og opprusting av fylkesveger.

Helse- og omsorgstilbudet betyr mye for den enkeltes levekår og livsutfoldelse. Regjeringen vil styrke sykehusenes økonomi slik at flere pasienter får behandling. Helseforetakene tilføres vel 2 mrd. kroner slik at pasientbehandlingen kan økes med opp mot 2,3 pst. neste år. I tillegg styrkes helseforetakene med 250 mill. kroner til IKT og medisinsk-teknisk utstyr og 100 mill. kroner til forskning. I budsjettet for 2014 legges det til rette for tilsagn om tilskudd til 2 000 heldøgns omsorgsplasser. I Regjeringens forslag om vekst i kommunenes frie inntekter er 180 mill. kroner

knyttet til behovet for å styrke helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

I Regjeringens budsjettforslag anslås innsatsen til forskning og utvikling til 28,9 mrd. kroner. Norge er med dette blant de OECD-landene som har den høyeste offentlig finansierte forskningsinnsatsen per innbygger. Det foreslås økte bevilgninger til bl.a. isgående forskningsfartøy, forskning i helseforetakene, internasjonale romprogrammer og EUs rammeprogram for forskning og innovasjon. Regjeringen vil opprette 400 flere studieplasser i 2014, øke utstyrsstipendet i videregående opplæring, samt legge opp til utvidelse av studiestøtten til elleve måneder og av foreldrestipendperioden til 49 uker. Det foreslås å øke bevilgningen til tilskudd til bygging av studentboliger med 100 mill. kroner. Regjeringen foreslår startbevilgninger til rehabilitering av Norges idrettshøgskole og nytt bygg for medisin- og helsefag ved Universitetet i Tromsø.

Regjeringen satser på barnehagene med bl.a. opptrapping mot to barnehageopptak i året og reelt redusert foreldrebetaling. Barnevernet styrkes, både på kommunalt og statlig nivå. I tillegg til flere stillinger foreslås tiltak for bedret kompetanse og tilsyn i barnevernet. Det foreslås å bevilge 136 mill. kroner til økt innsats mot barnefattigdom. Grunnskolen styrkes med 71 mill. kroner til valgfag på 10. trinn. Videregående opplæring styrkes ved rett til påbygging etter fagbrev og satsing på fag- og yrkesopplæring.

Samfunnssikkerhet og beredskap prioriteres. Regjeringen vil bruke 314 mill. kroner slik at nyutdannede fra Politihøgskolen kan tilbys jobb i politiet. Politiet styrkes ytterligere med midler til bl.a. prosjektering av beredskapssenter, økt grunnberedskap og informasjonshåndtering og livvaktjeneste i PST. Det foreslås å øke bevilgningene til IKT i politiet med 150 mill. kroner. Regjeringen vil legge til rette for lagring og utlevering av data i tråd med Datalagringsdirektivet og vil øke bevilgningene til IKT-sikkerhet i sivil sektor. Kapasiteten i norske fengsler foreslås økt og sikkerheten bedret. Det foreslås økte bevilgninger til sikring av departementenes erstatningslokaler etter

angrepene 22. juli 2011 og til sikring av Høyesterett og Oslo tinghus.

Regjeringen viderefører den betydelige satsingen på klima- og miljøtiltak. Kapitalen i Fondet for klima, fornybar energi og energiomlegging foreslås økt med 5 mrd. kroner. Regjeringen fortsetter en bred satsing på forskning og testing av teknologier for CO₂-håndtering og foreslår at det bevilges 150 mill. kroner til videreutvikling av teknologisenteret på Mongstad i 2014. I tillegg videreføres den internasjonale innsatsen på klimatilak gjennom tiltak mot avskoging, kjøp av klimakvoter og ren energi til utviklingsland. Klima- og miljøprofilen i avgiftsopplegget styrkes ved at flere utslippskilder får økt CO₂-avgift.

Regjeringen foreslår å videreføre det høye nivået på bistanden med 1 pst. av anslått bruttonasjonalinntekt også i 2014. Innenfor bistandsbudsjettet prioriteres tiltak for rettferdig fordeling, globale helse- og vaksineinitiativ og utdanning. I budsjettforslaget er det tatt høyde for en tilleggs-kvotepå 1 000 personer pga. den kritiske situasjonen i Syria.

Regjeringen oppfylder målsettingen i Kulturløftet om at 1 pst. av statsbudsjettets utgifter skal gå til kulturformål. I 2014 foreslås det å øke bevilgningene til oppfølging av Kulturløftet med 840 mill. kroner.

Regjeringens hovedprioriteringer i forslaget til statsbudsjett for 2014 er:

- Kommuneøkonomi
- Nasjonal transportplan
- Helse og omsorg
- Høyere utdanning og forskning
- Barn og unge
- Samfunnssikkerhet og beredskap
- Klima og miljø
- Bistand og internasjonalt engasjement
- Kultur
- Fornying av statlige tjenester

2.2 Kommuneøkonomi

Kommunene og fylkeskommunene har det overordnede ansvaret for store deler av velferdstilbudet til sine innbyggere. En sunn og sterk kommuneøkonomi er en viktig forutsetning for et godt velferdstilbud i hele landet. Kommunesektoren er derfor et av de viktigste satsingsområdene for Regjeringen. Fra 2005 til 2013 har kommunesektorens inntekter økt reelt med 69,6 mrd. kroner. Det tilsvarer en årlig realvekst på 2,6 pst.

Kommunene har forskjellig befolkningssammensetning, geografi og størrelse. Dette gir ulike

behov for organisering av tjenester. Kommunene må ha rom til å finne gode løsninger som er tilpasset lokale forhold. Regjeringen legger derfor til grunn at kommunesektoren i hovedsak skal være rammefinansiert. Andelen av kommunenes samlede inntekter som er øremerket er nå om lag 4½ pst. I et historisk perspektiv er dette en lav andel. De siste årene har det vært høy aktivitetsvekst og betydelige investeringer i infrastruktur, blant annet til bygging av barnehager, skoler, sykehjem, veier og anlegg. Fra 2005 til 2012 økte sysselsettingen i kommunesektoren med om lag 72 000 personer. Det aller meste av den økte sysselsettingen har gått til å styrke tjenestetilbudet i kommunene.

Det økonomiske opplegget for 2014 legger til rette for en fortsatt vekst i tjenestetilbudet i kommunesektoren. Regjeringen legger opp til en realvekst i kommunesektorens samlede inntekter i 2014 på 7,7 mrd. kroner, tilsvarende 2,0 pst., regnet fra anslått inntektsnivå i 2013 i Revidert nasjonalbudsjett 2013. Veksten er 1,2 mrd. kroner høyere enn øvre grense i det varslede vekstintervallet i Kommuneproposisjonen 2014. Av den samlede inntektsveksten er 5,2 mrd. kroner frie inntekter. Det tilsvarer en realvekst på 1,7 pst.

Av veksten i frie inntekter er 500 mill. kroner begrunnet med fornying og opprusting av fylkesvegene, mens 180 mill. kroner går til særskilt styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Veksten i frie inntekter i 2014 må videre ses i sammenheng med kommunesektorens anslåtte merutgifter knyttet til befolkningsutviklingen. Av disse utgiftene antas 2,8 mrd. kroner dekket innenfor de frie inntektene.

I tillegg til realveksten i frie inntekter legger Regjeringen til rette for en særskilt styrking av flere kommunale tjenesteområder. Regjeringen foreslår blant annet å øke rammetilskuddet til kommunene med til sammen 655 mill. kroner for å dekke kommunenes merutgifter til maksimalpris i barnehage, minimumstilskudd til ikke-kommunale barnehager og opptrapping mot to årlige barnehageopptak.

Innen skolesektoren foreslår Regjeringen å øke kommunenes rammetilskudd med 68 mill. kroner til innføring av valgfag på 10. trinn. Under rentekompensasjonsordningen for skole- og svømmeanlegg foreslår Regjeringen en investeringsramme på 1 mrd. kroner i 2014. Videre foreslår Regjeringen å øke fylkeskommunenes rammetilskudd med 98 mill. kroner til innføring av rett til påbygging til generell studiekompetanse etter oppnådd fagbrev.

Regjeringen vil gi tilsagn om tilskudd til 12 000 heldøgns omsorgsplasser i perioden 2008–2015. For 2014 foreslås det 101 mill. kroner til 2 000 heldøgns plasser.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til belønningsordningen for bedre kollektivtransport og mindre bilbruk i byområdene med 272 mill. kroner.

2.3 Nasjonal transportplan 2014–2023

Regjeringens transportpolitikk skal tilby et effektivt, tilgjengelig, sikkert og miljøvennlig transportsystem. Hovedprioriteringene for samferdselspolitikken er forankret i Meld. St. 26 (2012–2013) *Nasjonal transportplan 2014–2023*, som ble lagt fram våren 2013.

I NTP 2014–2023 har Regjeringen lagt til grunn en økonomisk ramme på 508 mrd. 2013-kroner. Dette inkluderer bevilgninger til veg, jernbane og kystformål. Videre omfatter dette midler til belønningsordningen for bedre kollektivtransport mv. i byområdene som fra og med 2014 medregnes i NTP, samt økt rammetilskudd til fylkeskommunene til fornyelse og opprusting av fylkesveger. Den samlede planrammen for perioden 2014–2023 er 167 mrd. 2013-kroner høyere enn det en videreføring av nivået i Saldert budsjett 2013 ville tilsi.

Regjeringen har lagt til grunn at det skal skje en gradvis opptrapping av bevilgningene til NTP-formål tilpasset det samlede økonomiske opplegget i statsbudsjettet. For 2014 foreslår Regjeringen å bevilge til sammen 41 mrd. kroner til NTP-formål. Det er 7,5 mrd. kroner mer enn i Saldert budsjett 2013, og utgjør 22,3 pst. av samlet ramme for første fireårsperiode 2014–2017.

Til oppfølging av NTP innenfor jernbane foreslår Regjeringen bevilgninger på 15,5 mrd. kroner. Dette tilsvarer en økning på 4,2 mrd. kroner eller 37,2 pst. fra Saldert budsjett 2013. Det foreslås 9,9 mrd. kroner til jernbaneinvesteringer. Bevilgningene til jernbane foreslås økt relativt mer enn bevilgningene til veg og kyst i 2014. Bakgrunnen for dette er at Jernbaneverket planlegger og har under bygging flere store investeringsprosjekter som medfører behov for bevilgningsøknninger. Dette omfatter blant annet prosjekter på InterCity-strekningene.

Det foreslås bevilgninger til NTP-formål under Statens vegvesen på 22,7 mrd. kroner. Dette tilsvarer en økning på 1,8 mrd. kroner eller 8,5 pst. fra Saldert budsjett 2013. Områder som drift og vedlikehold, skredsikring og riksvegferjer prioriteres

og nivået på investeringer er høyt. I tillegg til foreslåtte statlige bevilgninger er det lagt opp til å benytte om lag 9 mrd. kroner i bompenger. Det vil i 2014 være et høyt aktivitetsnivå på riksvegnettet over hele landet.

For 2014 foreslås en økning av rammetilskuddet til fylkeskommunene på 500 mill. kroner til fornying og opprusting av fylkesveger.

Regjeringen foreslår å bevilge 945 mill. kroner til belønningsordningen for bedre kollektivtransport mv. i byområdene. Fra og med 2014 inngår bevilgninger til ordningen i den økonomiske planrammen for Nasjonal transportplan. Dette er en økning på 272 mill. kroner fra Saldert budsjett 2013. Med dette følges Stortingets vedtak i forbindelse med behandlingen av klimameldingen opp.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningene til oppfølging av NTP på kystområdet med 110 mill. kroner. Av dette foreslås 70 mill. kroner bevilget til navigasjonsinfrastruktur. I tillegg foreslås det å øke bevilgningene til utbedring av farleier, transportplanlegging og kystforvaltning. Det foreslås en bevilgning på 5 mill. kroner til planlegging av Stad skipstunnel.

2.4 Helse og omsorg

Regjeringen vil styrke sykehusenes økonomi slik at flere pasienter får behandling. Samlet foreslås det 2,4 mrd. kroner mer til sykehusene sammenlignet med Saldert budsjett 2013. Av dette foreslås vel 2 mrd. kroner til ordinær drift og investeringer. Det innebærer at budsjettforslaget legger til rette for en vekst i pasientbehandlingen på opp mot 2,3 pst. neste år. Det er et mål å kjøpe 200 flere behandlingsplasser fra ideelle organisasjoner til pasienter med samtidige rus- og psykiske lidelser, pasienter med behov for akutt- og abstinensbehandling, gravide eller småbarnsfamilier med rusproblemer og unge med omfattende hjelpebehov. Det foreslås 250 mill. kroner til investeringer i IKT og medisinsk-teknisk utstyr. Midlene skal legges til rette for raskere innføring av elektronisk samhandling mellom sykehus og andre aktører og fornying av medisinsk-teknisk utstyr. Videre foreslås 100 mill. kroner til forskning i helseforetakene, herunder i private ideelle sykehus med driftsavtale med de regionale helseforetakene.

Meld. St. 9 (2012–2013) *Én innbygger – én journal* følges opp gjennom forslag om 50 mill. kroner til elektronisk samhandling, herunder utredning av felles journal. Bevilgningene til arbeidet med kvalitet og pasientsikkerhet foreslås

økt med 30 mill. kroner, blant annet til oppstart av femårig nasjonalt program for pasientsikkerhet.

Regjeringen legger vekt på et tilstrekkelig og forsvarlig omsorgstilbud, og vil gi tilsagn om tilskudd til 12 000 heldøgns omsorgsplasser i perioden 2008–2015. For 2014 foreslås det 101 mill. kroner til 2 000 heldøgns plasser. Samlet tilsagnsramme er 2,02 mrd. kroner. Videre følger Regjeringen opp Meld. St. 29 (2012–2013) *Morgendagens omsorg* og foreslår 100 mill. kroner til utvikling av nye løsninger i omsorgssektoren, gjennom blant annet utvikling og bruk av velferdsteknologi, støtte og veiledning til pårørende og samarbeid med frivillige og utvikling av nye arbeidsformer.

Meld. St. 34 (2012–2013) *Folkehelsemeldingen* følges opp med 45 mill. kroner til blant annet kunnskapsutvikling, informasjonstiltak for å fremme fysisk aktivitet, stimulering til vannverksoppgradering, styrket atomberedskap og nytt nasjonalt senter for mat, helse og fysisk aktivitet i barnehage og skole.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er en viktig forebyggende tjeneste for barn og unge opp til 20 år. Tjenestene skal bidra til å fremme barns psykiske helse, ernæring og fysisk aktivitet, forebygging og avdekking av vold og overgrep, forebygging av mobbing og redusert frafall i skolen. Tjenestene har høy oppslutning. I Regjeringens forslag om vekst i kommunenes frie inntekter er 180 mill. kroner knyttet til behovet for å styrke helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Det foreslås også til sammen 90 mill. kroner til rekruttering av psykologer i kommunene og bedret kompetanse i kommunal legevakt. Vaksine mot rotavirus foreslås innført i barnevaksinasjonsprogrammet fra og med juli 2014.

2.5 Høyere utdanning og forskning

I Forskningsmeldingen varsles det at Regjeringen vil fortsette å øke bevilgningene til forskning i årene framover, jf. Meld. St. 18 (2012–2013) *Lange linjer – kunnskap gir muligheter*. Innsatsen til forskning og utvikling (FoU) i Regjeringens budsjettforslag for 2014 er foreløpig anslått til 28,9 mrd. kroner, inkludert Skattefunn. Det er anslagsvis 1,5 mrd. kroner mer enn i Saldert budsjett 2013, tilsvarende en realvekst på 2,0 pst. Siden 2005 er realveksten i den offentlige FoU-innsatsen anslått til 34 pst., inkludert Skattefunn.

Regjeringen foreslår at Norge skal delta i flere nye europeiske programmer, herunder

forsknings- og innovasjonsprogrammet Horisont 2020 med anslått kontingent på 359 mill. kroner i 2014 og satellittnavigasjonsprogrammene Galileo og EGNOS med samlet anslått kontingent på 211 mill. kroner i 2014.

Regjeringen prioriterer nasjonale forsknings-satsinger, herunder 50 mill. kroner til unge forskertalenter, 50 mill. kroner til ny gaveforsterkningsordning, 21 mill. kroner til 60 nye stipendiatstillinger, 300 mill. kroner til isgående forskningsfartøy, 100 mill. kroner til økt forskning i helseforetakene, 38 mill. kroner til et mer kunnskapsbasert næringsliv og 35 mill. kroner til marin forskning.

Regjeringen har prioritert å øke kapasiteten i høyere utdanning gjennom nye studieplasser. For å imøtekomme behov innenfor særskilte fagområder, foreslår Regjeringen 25 mill. kroner til 400 nye studieplasser fra høsten 2014. Regjeringen foreslår videre 466 mill. kroner til opptrapping med nye kull for studieplasser opprettet i 2009, 2011 og 2012, og til resultatbasert uttelling som følge av økt antall avlagte studiepoeng. I 2019 vil det med videre opptrapping være lagt til rette for om lag 24 800 flere studieplasser sammenlignet med 2005.

Formålstjenlige bygg og infrastruktur bidrar til økt kvalitet i utdanning og forskning. Regjeringen foreslår 80 mill. kroner over Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets budsjett til startbevilgninger til rehabilitering av Norges idrettshøgskole og nytt bygg for medisins- og helsefag ved Universitetet i Tromsø. Regjeringen foreslår videre 1,2 mrd. kroner over Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets budsjett til åtte igangsatte byggeprosjekter i universitets- og høgskolesektoren. I tillegg foreslår Regjeringen 136 mill. kroner til utstyr og inventar til tre byggeprosjekter, samt 20 mill. kroner til videre prosjektering av livsvitenskapsbygg ved Universitetet i Oslo.

Regjeringen vil også i statsbudsjettet for 2014 prioritere bygging av studentboliger, og foreslår ytterligere 100 mill. kroner i tilskudd til studentboliger.

Regjeringen mener utdanningsstøtten må legge bedre til rette for at studenter kan studere på heltid. Regjeringen legger derfor opp til å innføre elleve måneders utdanningsstøtte fra og med studieåret 2014–15. Den ekstra måneden med støtte vil bli utbetalt i juni 2015. Videre legges det opp til å utvide foreldrestipendperioden fra 44 til 49 uker for studenter med barn født etter 15. august 2014.

2.6 Barn og unge

Barn skal vokse opp i trygge omgivelser og ha tilgang til et godt utdanningstilbud.

Regjeringen vil fortsette satsingen på barnehager og foreslår samlet en styrking av barnehage-sektoren på 695,5 mill. kroner i 2014. Regjeringen vil innføre to barnehageopptak i året gjennom en gradvis opptrapping, jf. Meld. St. 24 (2012–2013) *Framtidens barnehage*. I 2014 foreslås det 241 mill. kroner til å etablere en tredel av plassene som er nødvendig for å innføre to opptak.

Maksimal foreldrebetaling for en barnehageplass foreslås fastsatt til 2 360 kroner per måned. Regjeringen innfrir med dette målet om en maksimalpris på 1 750 kroner (2005-kroner) per måned. Det foreslås å bevilge til sammen 245 mill. kroner til lavere foreldrebetaling i 2014. Maksimal foreldrebetaling for en barnehageplass er redusert med 35 pst. reelt siden 2005.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til kompetanseheving i barnehagen med 40 mill. kroner. Dette vil innebære at bevilgningene til kvalitet i barnehagene har økt fra 10 til 200 mill. kroner siden Regjeringen tiltrådte i 2005.

Regjeringen foreslår om lag 750 mill. kroner til ulike tiltak i grunnopplæringen. Som en oppfølging av Meld. St. 20 (2012–2013) *På rett vei. Kvalitet og mangfold i fellesskolen* foreslås det å øke bevilgningen til fag- og yrkesopplæringen med 50 mill. kroner. Det foreslås videre 106 mill. kroner til å gi elever med fullført og bestått fag- og yrkesopplæring rett til påbygging til generell studiekompetanse.

Opplæringen på ungdomstrinnet skal bli mer praktisk, variert og utfordrende, i tråd med Meld. St. 22 (2010–2011) *Motivasjon – Mestring – Muligheter*. Regjeringen foreslår derfor 71,2 mill. kroner til innføring av valgfag på 10. trinn fra høsten 2014. Valgfagene vil med dette være innført på hele ungdomstrinnet.

Det har over flere år vært en økning i antallet barn som får hjelp av barnevernet. Dette gjelder både kommunalt og statlig barnevern. Selv om kommunene har økt ressursinnsatsen i barnevernet, har det også vært behov for en målrettet innsats fra statens side for å styrke det kommunale barnevernet. Regjeringen foreslår å øke den øremerkede bevilgningen til det kommunale barnevernet med 85 mill. kroner i 2014. Økningen skal gi rom for 150 nye stillinger.

Regjeringen foreslår å øke budsjettrammen til det statlige barnevernet med 275 mill. kroner i 2014 som følge av at flere barn får hjelp. Det vil i tillegg bli iverksatt ulike tiltak for å øke kompetan-

sen i både det statlige og kommunale barnevernet. Det foreslås bevilget til sammen 28 mill. kroner til dette formålet. Videre foreslås økte bevilgninger på 25 mill. kroner til styrket tilsyn og veiledning i barnevernet.

Regjeringen er opptatt av å legge til rette for at alle barn og unge gis muligheter til å delta og utvikle seg i samfunnet uavhengig av foreldrenes økonomiske og sosiale situasjon. Tilskuddet for å forebygge og redusere fattigdom blant barn og barnefamilier som er i kontakt med de sosiale tjenestene ved NAV-kontoret, foreslås økt med 20 mill. kroner. Det skal legges vekt på tiltak som bidrar til aktivitet og deltakelse blant utsatte barn og unge, herunder individuelle aktivitetstilskudd og utstyrsbanker. Regjeringen vil etablere en ny, nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom. Det foreslås en samlet bevilgning på 96 mill. kroner til ordningen, som skal gi flere barn og unge mulighet til å delta i ferie- og fritidsaktiviteter.

Bidragforscottet til enslige forsørgere med barn over elleve år og rett til forhøyet forskott foreslås økt med en tredel av ordinær sats fra 1. juli 2014. For å redusere boutgiftene for personer med høye boutgifter foreslås det dessuten å øke boutgiftstakene i bostøtteordningen. Disse forslagene vil særlig komme barnefamilier og andre større husstander til gode. For å bidra til bedre levekår igangsettes det en områdesatsing i indre Oslo øst i 2014. Regjeringen foreslår at staten bidrar med 25 mill. kroner til dette, fordelt på budsjettene til flere departementer. Videre foreslås det bevilget 15 mill. kroner til en områdesatsing i Fjell bydel i Drammen.

Gjennom de vedtatte endringene i barneloven vil Regjeringen styrke barns rettssikkerhet i forbindelse med foreldretvister og gi barn et bedre vern i tilfeller der de risikerer å bli utsatt for vold, seksuelle overgrep eller annen fysisk eller psykisk skade. Videre la Regjeringen i september i år fram en strategi mot vold og seksuelle overgrep mot barn og unge. Det foreslås en rekke tiltak med samlede utgifter på 40 mill. kroner i 2014 for å følge opp strategien.

2.7 Samfunnssikkerhet og beredskap

Regjeringen fortsetter arbeidet med å følge opp anbefalingene fra 22. juli-kommisjonens rapport i 2014 som tidligere er omtalt i Prop. 77 S (2012–2013) *Tiltak for å styrke samfunnssikkerheten og politiberedskapen* og Meld. St. 21 (2012–2013) *Terrorberedskap*. Et tilgjengelig politi med høy kompetanse er viktig for å bidra til en god grunnbered-

skap i samfunnet. Regjeringen foreslår derfor 68,3 mill. kroner til mer innsatspersonell i politidistriktenes utrykningsenheter og til å øke antall treningstimer for innsatspersonell med våpengodkjenning. Samtidig foreslår Regjeringen å øke bevilgningen til politiet med til sammen 314,1 mill. kroner for at nyutdannede i 2014 skal kunne tilbys jobb i etaten, og for å dekke helårsvirkningen av å tilsette de nyutdannede i 2013.

Regjeringen foreslår en bevilgning på 60 mill. kroner til prosjektering av nytt beredskapssenter for politiet på Alnabru i Oslo. For bl.a. å øke Politiets sikkerhetstjeneste (PST) sin evne til å vurdere informasjon som kommer inn samt forsterke livvakttjenesten, foreslår Regjeringen å øke bevilgningen til PST med til sammen 56,2 mill. kroner. Det foreslås å øke bevilgningen med 150 mill. kroner til IKT i politiet. Regjeringen vil legge til rette for lagring og utlevering av data i tråd med Datalagringsdirektivet og styrke fagmiljøet innenfor IKT-sikkerhet i sivil sektor. Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til Forsvarets spesialstyrker med 8,5 mill. kroner til videreføring av økt beredskap for Marinejegerkommandoen, som ble innført fra 1. august 2013. Regjeringen foreslår videre 3,5 mill. kroner til Luftforsvaret til videreføring av økt helikopterberedskap i Nord-Norge.

Etter angrepene 22. juli 2011 har flere departementer flyttet inn i erstatningslokaler. For å ivareta sikkerheten for disse departementene foreslår Regjeringen en bevilgning på 195 mill. kroner til fasadesikring av erstatningslokalene. Prosjektet vil pågå over to år og har en forventet samlet kostnad på 392,2 mill. kroner. Regjeringen foreslår også 20 mill. kroner til sikringstiltak i lokalene til Kunnskapsdepartementet og Arbeidsdepartementet og 52 mill. kroner til fullføring av sikringstiltak i lokalene til Statsministerens kontor og Forsvarsdepartementet. Ordningene for vaktentraler og vakt- og sikringsoppdrag for departementene gjennom Departementenes servicesenter styrkes. For å skape økt trygghet under gjennomføring av rettssaker, foreslår Regjeringen å øke bevilgningene til domstolene og Høyesterett med til sammen 38 mill. kroner. Bevilgningen går til etablering av sikkerhets- og adgangskontroll i Høyesteretts hus og Oslo tinghus.

Regjeringen ønsker å øke kapasiteten og bedre sikkerheten ved norske fengsler. Regjeringen foreslår derfor 70 mill. kroner til å øke straffegjennomføringskapasiteten. Bevilgningen går til økt bruk av elektronisk kontroll og bøtetjeneste samt til å øke klasseopptaket ved Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS). Det foreslås også

å bevilge 36,5 mill. kroner under Fornyings-, administrasjons- og kirke departementets budsjett til sikkerhets- og ombyggingstiltak ved Ila fengsel og forvaringsanstalt. Videre foreslås det 50 mill. kroner til ekstraordinært vedlikehold av fengsler.

2.8 Klima og miljø

Regjeringen viderefører satsingen på klima- og miljøtiltak. Kapitalen i Fondet for klima, fornybar energi og energiomlegging foreslås økt med 5 mrd. kroner i 2014, til 40 mrd. kroner. Det gir 100 mill. kroner i økte midler til Enova fra 2015. I 2014 vil Enova tilføres 2 mrd. kroner til arbeidet med energiomlegging og utvikling av energi- og klimateknologi.

Teknologisenteret for CO₂-fangst på Mongstad er ferdigstilt, og Regjeringen fortsetter en bred satsing på forskning og testing av teknologier for CO₂-håndtering. Regjeringen foreslår at det bevilges 150 mill. kroner til videreutvikling av teknologisenteret i 2014. Planleggingen av fullskala CO₂-håndtering på Mongstad avsluttes, og det foreslås et program som skal legge til rette for at bedrifter kan realisere andre fullskala CO₂-håndteringsprosjekter i Norge. Det foreslås en bevilgning på 38 mill. kroner til Gassnovas arbeid med å utrede mulighetsrommet for fullskala CO₂-håndtering i Norge. Bevilgningen til CLIMIT-programmet for FoU og demonstrasjon av teknologi for CO₂-håndtering foreslås økt med 30 mill. kroner, til 200 mill. kroner. Regjeringen legger også opp til å støtte utviklingen av CO₂-håndteringsprosjekter internasjonalt over bistandsbudsjettet.

Regjeringen foreslår å videreføre den betydelige internasjonale innsatsen på klimatiltak. Bevilgningen til tiltak mot avskoging og skogforringelse i utviklingsland foreslås opprettholdt på 3 mrd. kroner. Statens kjøp av klimakvoter anslås til 520 mill. kroner. Regjeringen foreslår å øke støtten til prosjekter som gir flere fattige i utviklingsland tilgang til energi, primært fra fornybare ressurser, med 56 mill. kroner. Videre foreslås det å øke det internasjonale bidraget til arbeidet med utslippsreduksjoner av kortlivede klimaforurensere med 50 mill. kroner.

I forslaget til statsbudsjett for 2014 prioriteres kollektivtransport og andre miljøvennlige transportløsninger høyt. Til investeringer, vedlikehold og drift innenfor jernbaneforvaltning foreslås det å øke bevilgningene med 4,2 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2013. Belønningsordningen for bedre kollektivtransport mv. i byområdene foreslås økt med 272 mill. kroner, til totalt 945 mill. kroner i 2014.

I Regjeringens forslag fortsetter veksten i Miljøverndepartementets budsjett med en økning på 550 mill. kroner. Regjeringen foreslår en bevilgning på 243 mill. kroner til den nye CO₂-kompensasjonsordningen for industrien, som skal hindre karbonlekkasje fra industrien i Europa til land med mindre stram klimapolitikk. Bevilgningen til skogvern foreslås økt med 100 mill. kroner og bevilgningene til klima- og miljøforskning foreslås økt med 43 mill. kroner. I tillegg foreslås det å øke bevilgningene til arbeidet med klimatilpasning og reduserte utslipp av kortlivede klimaforurensere med 25 mill. kroner. Det foreslås for øvrig en bevilgning på 71,4 mill. kroner på Svalbardbudsjettet til rensing av avgasser fra kullkraftverket i Longyearbyen.

Regjeringens foreslåtte avgiftsopplegg har også en klar miljøprofil. CO₂-avgiften på mineralolje og gass og avgiften på HFK og PFK foreslås økt til om lag 330 kroner per tonn CO₂-ekvivalenter. Satsene for innenriks luftfart økes tilsvarende 50 kroner per tonn CO₂. Det foreslås videre å legge mer vekt på CO₂- og NO_x-utslipp i engangsavgiften for biler og mindre vekt på motoreffekt. Også for tyngre kjøretøy blir miljøprofilen styrket. Omregistreringsavgiften for kjøretøy med totalvekt over 7,5 tonn foreslås erstattet med en økning i den miljødifferensierte vektårsavgiften. Forbruksavgiften på elektrisk kraft foreslås økt med 1,12 øre per kWh utover prisjustering. Forslagene er nærmere omtalt i Prop. 1 LS (2013–2014) *Skatter, avgifter og toll 2014*.

2.9 Bistand og internasjonalt engasjement

Regjeringen foreslår å videreføre det høye nivået på bistanden tilsvarende 1 pst. av anslått bruttonasjonalinntekt også i 2014. Det innebærer en økning av bistandsbudsjettet på 1,3 mrd. kroner, til 31,5 mrd. kroner i 2014. Innenfor bistandsbudsjettet prioriteres rettferdig fordeling, globale helse- og vaksineinitiativ og utdanning.

Regjeringen følger opp Meld. St. 25 (2012–2013) *Dele for å skape – Demokrati, rettferdig fordeling og vekst i utviklingspolitikken*. Regjeringen foreslår en økning på 300 mill. kroner fra Saldert budsjett 2013 til tiltak som skal bidra til at befolkningen i utviklingsland kan fremme sine interesser. Dette innebærer blant annet økt bidrag til Den internasjonale arbeidsorganisasjonen (ILO).

Regjeringen foreslår å øke bevilgningene til globale helse- og vaksineinitiativ for å forsterke arbeidet for bedre mødre- og barnehelse. Dette

inkluderer fortsatt opptrapping av vaksineinnsatsen gjennom Den globale vaksinealliansen (GAVI). Regjeringen foreslår over 1 mrd. kroner til GAVI i 2014. Regjeringen prioriterer også bekjempelse av polio og foreslår å øke innsatsen mot denne sykdommen med 190 mill. kroner i 2014.

Norge skal fortsatt være en betydelig bidragsyter til den globale satsingen på utdanning. Regjeringen foreslår å øke bistanden til utdanning i utviklingssamarbeidet med 150 mill. kroner til om lag 1,8 mrd. kroner. Lærerutdanning og økt tilgang til ungdomsskole prioriteres, spesielt for jenter.

Det vil også i 2014 være omfattende behov for humanitær bistand som følge av de store, langvarige konfliktene. Dette gjelder blant annet situasjonen i Afghanistan, Pakistan, Palestina, Somalia, Sør-Sudan og områdene rundt de store sjøene i Afrika. Regjeringen foreslår derfor å videreføre det høye nivået på humanitær bistand på 2,4 mrd. kroner.

Den humanitære situasjonen i Syria og nabolandene vil trolig forverres i 2014. Flyktningkrisen i Syria er i ferd med å bli den største siden 2. verdenskrig og kan destabilisere hele regionen. Behovene for akutt livreddende tiltak i Syria og stabiliserende tiltak i nabolandene er store. I budsjettforslaget er det tatt høyde for en tilleggskvote på 1 000 plasser for syrere som er anerkjente som flyktninger av FNs Høykommissær for flyktninger (UNCHR). Dette vil fortrinnsvis være flyktninger som nå befinner seg i Libanon og Jordan. Regjeringen foreslår å bevilge til sammen 193,1 mill. kroner til dette tiltaket i 2014, fordelt på budsjettene til Barne- og likestillingsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet. Av dette rapporteres 93,4 mill. kroner som offisiell utviklingshjelp.

2.10 Kultur

Regjeringen oppfylder målsettingen i Kulturløftet om at 1 pst. av statsbudsjettets utgifter skal benyttes til kulturformål. I statsbudsjettet for 2014 foreslås det å øke bevilgningene til oppfølging av Kulturløftet med 840 mill. kroner. Medregnet økte utgifter i 2006 er dermed bevilgningene til kulturformål økt med om lag 5,7 mrd. kroner siden 2005.

Rammen for merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner foreslås økt med 252 mill. kroner, til 1,2 mrd. kroner. Regjeringen oppfylder dermed målsettingen som ble lagt fram i budsjett-

forslaget for 2010 om at rammen for ordningen skulle økes med 1 mrd. kroner innen 2014.

Det foreslås økte bevilgninger til blant annet teater, dans, opera, museer, kulturvern, musikk, språk, litteratur og biblioteker. Videre foreslås det å øke produksjonstilskuddet til aviser, tilskuddene til stipend og vederlagsordninger, visuell kunst samt til filmfestivaler og regionale cinematek.

Byggingen av Nasjonalmuseet på Vestbanen er igangsatt i 2013. I tillegg til de økte bevilgningene til oppfølging av Kulturløftet videreføres byggeprosjektet med bevilgninger på til sammen 276 mill. kroner i budsjettforslaget for 2014. Det foreslås også 75 mill. kroner til igangsetting av nybygg for Arkivverkets sentraldepot og Norsk helsearkiv på Tynset.

Spilleoverskuddet fra Norsk Tipping AS som fordeles over tippenøkkelen er en viktig inntektskilde for mange organisasjoner. I statsbudsjettet for 2014 legges det opp til å øke den direkte fordelingen av spillemidlene både til kultur- og idrettsformål. Regjeringen følger med dette opp Stortingets vedtak i Saldert budsjett 2013 om at tippenøkkelen fra og med 2015 skal endres slik at andelen som fordeles til idrettsformål øker til 64 pst., mens kulturformål og samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner tildeles en andel på 18 pst. hver.

2.11 Fornyning av statlige tjenester

Digitale tjenester og digital samhandling kan bidra til bedre kvalitet på offentlige tjenester og til raskere og mer effektiv saksbehandling, rapportering og dataregistrering. Samtidig kan digitalisering av tjenestene bidra til å frigjøre ressurser. Regjeringens digitaliseringsprogram *På nett med innbyggerne* ble lansert i april 2012. Programmet er en strategisk tilnærming til mulighetene og utfordringene som økt digitalisering av forvaltningen medfører. Regjeringen har som mål at forvaltningens kommunikasjon med innbyggere og næringsliv som hovedregel skal skje digitalt.

I budsjettforslaget for 2014 legger Regjeringen opp til å øke bevilgningene til IKT- og digitaliseringstiltak på en rekke områder. Direktoratet for fornying og IKT er i ferd med å etablere en digital postkasse. I en slik løsning skal innbyggerne på en sikker måte kunne motta brev og meldinger fra hele forvaltningen. Innbyggerne vil få mulighet til å reservere seg mot digital post, mens det legges opp til en obligatorisk ordning for næringslivet. Regjeringen foreslår 30 mill. kroner i 2014 til å videreføre dette arbeidet og til andre tiltak for sikker digital kommunikasjon.

Altinn er en felles teknisk plattform for offentlige digitale tjenester og en nettportal for næringslivet. Regjeringen viderefører satsingen på Altinn og foreslår en bevilgning på 230 mill. kroner i 2014. For å få en mer stabil og robust løsning legges det opp til bl.a. å forbedre testregimet og bygge opp kompetanse.

I Arbeids- og velferdsetaten gjennomføres det et omfattende IKT-moderniseringsprogram. Programmet omfatter blant annet selvbetjeningsløsninger, økt automatisering av vedtaksbehandling og elektronisk samhandling med samarbeidsparter. Programmet er planlagt gjennomført over seks år inndelt i tre prosjekter, med en separat beslutningsprosess for hvert av prosjektene. Første prosjekt startet høsten 2012 og vil blant annet omfatte nye løsninger for gjennomføring av ufore-reformen. For 2014 foreslår Regjeringen å bevilge 701 mill. kroner til dette prosjektet.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningene til digitalisering i helse- og omsorgssektoren med 50 mill. kroner. Økningen skal benyttes til utvikling av selvbetjeningsløsninger i den nasjonale helseportalen (www.helsenorge.no), konseptvalgsutredning av en felles journal og bedre informasjonssikkerhet. Det foreslås også 250 mill. kroner til IKT og medisinsk-teknisk utstyr i sykehusene. Bevilgningsøkningen skal legge til rette for raskere innføring av elektronisk samhandling mellom sykehus og andre aktører og fornying av medisinsk-teknisk utstyr.

For å effektivisere og bedre kvaliteten på saksbehandlingen i domstolene, vil Regjeringen videreutvikle dagens IKT-løsninger. Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til domstolene med 38 mill. kroner til formålet.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til IKT i politiet med 150 mill. kroner. Bevilgningen skal blant annet legge til rette for ikrafttredelse av politiregisterloven og tiltak innenfor politiets arbeid med ID, herunder innføring av Nasjonalt ID-kort med eID. Det skal også legges til rette for videre arbeid med Merverdiprogrammet (fornyning av straffesakssystemer).

Regjeringen foreslår å bevilge 25 mill. kroner til å gjøre enkelte sentrale kartdata med betydning for sikkerhet og beredskap gratis tilgjengelig i digital form.

Regjeringen foreslår videre å modernisere Skatteetatens systemer for forskudds- og skatteberegning. Prosjektet skal blant annet gi mer brukervennlige og informative løsninger og en mer presis skatteberegning. Prosjektet har en kostnadsramme på 283,5 mill. kroner, og det foreslås en bevilgning på 47,5 mill. kroner til igangsetting

av prosjektet i 2014. Det foreslås også 15 mill. kroner til utvikling av en forenklet selvangivelse for næringsdrivende med enkle skattemessige forhold.

Gjennom programmet EDAG (Elektronisk Dialog med Arbeidsgiver) vil Regjeringen bidra til forenkling for arbeidsgivere. EDAG er en felles ordning for arbeidsgiveres innrapportering av ansettelses- og inntektsforhold mv., som er beregnet å gi arbeidsgiverne årlige besparelser på om-

lag 500 mill. kroner. Regjeringen foreslår å bevilge 219,6 mill. kroner til EDAG i 2014.

I 2013 er det over Kommunal- og regionaldepartementets budsjett bevilget til sammen 150 mill. kroner til bredbåndsutbygging i områder som ikke dekkes av kommersiell utbygging. I 2014 foreslås det bevilget midler til formålet både over Kommunal- og regionaldepartementets og Samferdselsdepartementets budsjett. Det legges opp til at det samlede bevilgningsnivået fra 2013 videreføres i 2014.

3 Oversikt over utgifter under de ulike departementene

3.1 Innledning

Kapitlet omtaler hovedtrekkene i utgiftene per departement, samt ymse utgifter og inntekter. I omtalen av utgiftene under de enkelte departementene er det tatt inn en tabell som viser utgiftene etter programområde og programkategori i Saldert budsjett 2013 og forslag til statsbudsjett for 2014. Budsjettrammene for de to årene er ikke fullt ut sammenlignbare. Det er blant annet ikke tatt hensyn til overføring av oppgaver mellom departementene, med tilsvarende overføring av bevilgninger. Slike overføringer vil framstå som en endring i bevilgningsrammene, uten at dette er uttrykk for en reell omprioritering mellom formål.

I tabellen oppgis Saldert budsjett 2013. Tilleggsbevilgninger i første halvår er derfor ikke inkludert i tallene for 2013. I den grad tilleggsbevilgninger i første halvår er ført videre i 2014-budsjettet, vil tabellen vise en økt bevilgning fra 2013 til 2014 som ikke uttrykker den faktiske bevilgningsendringen. Det vil for eksempel gjelde virkningen av trygdeoppjøret og lønnsoppjøret i staten våren 2013, som ikke var fordelt til departementene i Saldert budsjett 2013. Helårsvirkningen av trygdeoppjøret og lønnsoppjøret i staten i 2013 er imidlertid innarbeidet i forslaget til budsjett for 2014.

3.2 Utenriksdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Forslag 2014	Endring i pst.
<i>Programområde 02 Utenriksforvaltning</i>			
02.00 Administrasjon av utenriktjenesten	2 071,2	1 935,1	-6,6
02.10 Utenriksformål	3 687,2	5 080,2	37,8
Sum før lånetransaksjoner	5 758,4	7 015,3	21,8
Lånetransaksjoner	0,4	0,4	0,0
Sum Utenriksforvaltning	5 758,8	7 015,6	21,8
<i>Programområde 03 Internasjonal bistand</i>			
03.00 Administrasjon av utviklingshjelpen	1 454,9	1 559,3	7,2
03.10 Bilateral bistand	3 838,3	3 920,9	2,2
03.20 Globale ordninger	17 101,0	18 075,5	5,7
03.30 Multilateral bistand	6 916,5	7 081,3	2,4
Sum før lånetransaksjoner	29 310,7	30 637,0	4,5
Lånetransaksjoner	897,5	885,0	-1,4
Sum Internasjonal bistand	30 208,2	31 522,0	4,3
Sum Utenriksdepartementet	35 967,0	38 537,6	7,1

For 2014 foreslår Regjeringen samlede utgifter på 38 537,6 mill. kroner under Utenriksdepartementet. Dette er en økning på 2 571 mill. kroner, eller 7,1 pst. fra Saldert budsjett 2013. Økningen er i hovedsak knyttet til forpliktelser under EØS-finansieringsordningene og økte bevilgninger til internasjonal bistand.

Hovedprioriteringene i budsjettforslaget for 2014 er:

- Videreføre et høyt nivå på internasjonal bistand
- Rettferdig fordeling
- Globale helse- og vaksinetiltak
- Utdanning
- Nordområdene

Utenriksforvaltning

Programområde 02 Utenriksforvaltning omfatter administrasjon av utenriksstjenesten, deltaking i internasjonale organisasjoner, EØS-finansieringsordningene, tiltak i nordområdene og internasjonalt samarbeid som ikke inngår i programområde 03 Internasjonal bistand. Bevilgningsforslaget under programområdet utgjør til sammen 7 015,6 mill. kroner, en økning på 22 pst. fra Saldert budsjett 2013. Endringen skyldes hovedsakelig økte utbetalinger under EØS-finansieringsordningene.

Gjennom EØS-finansieringsordningene bidrar Norge til sosial og økonomisk utjevning i EØS-området. I 2010 ble det inngått avtaler om EØS-finansieringsordninger for perioden 2009–2014. Avtalene innebærer at EØS/EFTA-landene forplikter seg til å stille til disposisjon til sammen 1 788,5 mill. euro i femårsperioden. Av de samlede forpliktelsene utgjør Norges andel 97 pst. For 2014 foreslår Regjeringen at det bevilges til sammen 3 310 mill. kroner til utbetalinger under EØS-finansieringsordningene.

Nordområdene er Regjeringens viktigste strategiske satsingsområde i utenrikspolitikken. Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til Nordområdetiltak og prosjektsamarbeid med Russland med 22 mill. kroner.

Internasjonal bistand

Programområde 03 Internasjonal bistand omfatter bilateral og multilateral bistand, deltaking i glo-

bale bistandsordninger og administrasjon av utviklingshjelpen. Bevilgningsforslaget for 2014 utgjør 31 522 mill. kroner. Dette er en økning på 1 314 mill. kroner fra Saldert budsjett 2013. Bevilgningsforslaget tilsvarer 1 pst. av anslått bruttonasjonalinntekt for 2014.

Det overordnede målet i utviklingspolitikken er fattigdomsbekjempelse og rettferdig fordeling innen rammene av bærekraftig utvikling. Regjeringen legger vekt på tiltak for å oppnå en mer rettferdig fordeling av den økonomiske veksten i utviklingsland blant annet gjennom bistand til bedret skatteadministrasjon, forvaltning av naturressurser samt styrking av fagbevegelse og sivilt samfunn. Regjeringens budsjettforslag for 2014 innebærer en økning til tiltak for rettferdig fordeling på 300 mill. kroner fra Saldert budsjett 2013.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningene til globale helse- og vaksineinitiativ med 330 mill. kroner. Dette inkluderer fortsatt opptrapping av innsatsen for vaksinasjon gjennom Den globale vaksinealliansen (GAVI). Regjeringen foreslår 1 050 mill. kroner til GAVI. Regjeringen foreslår også at Norge skal bidra med 500 mill. kroner i 2014 til Det globale fond for bekjempelse av aids, tuberkulose og malaria (GFATM). Regjeringen foreslår et økt norsk bidrag på 190 mill. kroner i 2014 til den internasjonale innsatsen for å utrydde polio.

Norge skal fortsatt være en betydelig bidragsyter til den globale satsingen på utdanning. Regjeringen foreslår å trappe opp bistanden til utdanning i utviklingssamarbeidet med 150 mill. kroner, til om lag 1,8 mrd. kroner i 2014. Lærerutdanning og økt tilgang til ungdomsskole prioriteres, spesielt for jenter.

Det vil også i 2014 være omfattende behov for humanitær bistand som følge av de store, langvarige konfliktene. Dette gjelder blant annet humanitære kriser i Afghanistan, Pakistan, Palestina, Somalia, Sør-Sudan og områdene rundt de store sjøene i Afrika. I tillegg forventes det at den dramatiske humanitære situasjonen i Syria og nabolandene vil forverres i 2014. Regjeringen foreslår derfor å videreføre det høye nivået på humanitær bistand på 2,4 mrd. kroner.

3.3 Kunnskapsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Forslag 2014	Endring i pst.
<i>Programområde 07 Kunnskapsdepartementet</i>			
07.10 Administrasjon	264,5	268,2	1,4
07.20 Grunnopplæringen	7 274,9	7 980,4	9,7
07.30 Barnehager	331,3	364,1	9,9
07.50 Voksenopplæring m.m.	1 460,6	1 655,9	13,4
07.60 Høyere utdanning og fagskoleutdanning	28 704,1	30 394,2	5,9
07.70 Forskning	5 549,2	5 397,4	-2,7
07.80 Utdanningsstøtte	11 172,9	11 388,3	1,9
Sum før lånetransaksjoner	54 757,5	57 448,5	4,9
Lånetransaksjoner	20 230,6	21 610,8	6,8
Sum Kunnskapsdepartementet	74 988,1	79 059,3	5,4

Det samlede budsjettforslaget for 2014 under Kunnskapsdepartementet er på 79 059,3 mill. kroner. Regjeringen har prioritert følgende:

- Barnehager
- Videregående opplæring, økt gjennomføring og bedre fag- og yrkesopplæring
- Bygg i universitets- og høyskolesektoren
- Forskning

Samlet foreslås en styrking av barnehagesektoren på 695,5 mill. kroner i 2014. Regjeringen vil innføre to barnehageopptak i året gjennom en gradvis opptrapping, jf. Meld. St. 24 (2012–2013) *Framtidens barnehage*. Regjeringen foreslår å starte opptrappingen gjennom å bevilge 241 mill. kroner til etablering av om lag 2 900 nye barnehageplasser. Dette tilsvarer en tredel av plassene som må opprettes for å innføre to opptak.

Det er et mål for Regjeringen at foreldrebetalingen skal være så lav at alle som ønsker det, skal ha råd til å betale for en barnehageplass. Regjeringen foreslår å fastsette maksimalprisen til 2 360 kroner per måned. Regjeringen innfrir med dette målet om en maksimalpris på 1 750 kroner (2005-kroner) per måned. Det foreslås å bevilge til sammen 245 mill. kroner til lavere pris i barnehagen i 2014. En familie med to barn i barnehage sparer om lag 25 000 kroner årlig som følge av at maksimalprisen har blitt redusert siden Regjeringen tiltrådte i 2005.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til kompetanseheving i barnehagen med 40 mill. kroner, slik at det i 2014 bevilges om lag 200 mill. kroner for å fremme kvaliteten i barnehagene. Dette er en økning på 190 mill. kroner siden Regjeringen tiltrådte i 2005.

I statsbudsjettet for 2014 foreslår Regjeringen om lag 750 mill. kroner til ulike tiltak i grunnopplæringen. Som en oppfølging av Meld. St. 20 (2012–2013) *På rett vei. Kvalitet og mangfold i fellesskolen*, foreslår Regjeringen å øke bevilgningen til fag- og yrkesopplæringen med 50 mill. kroner. I meldingen ble det videre varslet at Regjeringen tar sikte på å gi elever med fullført og bestått fag- og yrkesopplæring rett til påbygging til generell studiekompetanse. Regjeringen ønsker nå å innføre en slik rett og foreslår økte bevilgninger på 106 mill. kroner.

Regjeringen foreslår 71,2 mill. kroner til innføring av valgfag på 10. trinn fra høsten 2014. Valgfag vil med dette være innført på hele ungdomstrinnet og bidra til å gjøre opplæringen mer praktisk, variert og utfordrende, jf. Meld. St. 22 (2010–2011) *Motivasjon – Mestring – Muligheter*.

I statsbudsjettet for 2009 ble rentekompensasjonsordningen for rehabilitering i skole- og svømmeanlegg utvidet, med sikte på å fase inn en investeringsramme på 15 mrd. kroner over åtte år. I perioden 2009–2013 er 10 mrd. kroner av rammen faset inn. Regjeringen foreslår å øke rammen med

ytterligere 1 mrd. kroner i 2014, med en budsjetteffekt på 20 mill. kroner.

For å imøtekomme behov innenfor særskilte fagområder foreslår Regjeringen 24,7 mill. kroner til 400 nye studieplasser fra høsten 2014, samt 20,8 mill. kroner til 60 nye stipendiatstillinger innenfor matematiske, naturvitenskapelige og teknologiske fag og profesjonsfag. Regjeringen foreslår videre 465,6 mill. kroner til opptrapping med nye kull for studieplasser opprettet i 2009, 2011 og 2012 og til resultatbasert uttelling som følge av økt antall avlagte studiepoeng. I 2019 vil det med videre opptrapping være lagt til rette for om lag 24 800 flere studieplasser enn i 2005.

Nybygg, rehabiliteringer og infrastruktur bidrar til økt kvalitet i utdanning og forskning. Regjeringen foreslår totalt 80 mill. kroner over Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets budsjett til startbevilgninger til rehabilitering av Norges idrettshøgskole og nytt medisin- og helsefagbygg ved Universitetet i Tromsø, innenfor kostnadsrammer på henholdsvis 837 mill. kroner og 1 283,9 mill. kroner.

Regjeringen vil fortsette å prioritere bygging av studentboliger, og foreslår å øke tilskuddet til studentboliger med 100 mill. kroner. Forslaget innebærer om lag 1 300 nye studentboliger i 2014, samt økte kostnadsrammer på 100 000 kroner og økte tilskuddssatser på 20 pst. per hybelenhet.

Regjeringen mener utdanningsstøtten må legge bedre til rette for at studenter kan studere på heltid. Regjeringen legger derfor opp til å innføre elleve måneders utdanningsstøtte fra under-

visningsåret 2014–2015. Første ekstra måned med støtte vil bli utbetalt i juni 2015. Regjeringen legger videre opp til å utvide foreldrestipendperioden fra 44 til 49 uker for studenter med barn født etter 15. august 2014.

For å øke treffsikkerheten av det behovsprøvde grunnstipendet, foreslår Regjeringen å nedjustere inntektsgrensene for behovsprøvingen. Forslaget innebærer 80 mill. kroner i redusert bevilgning i 2014.

FoU-innsatsen i Regjeringens budsjettforslag for 2014, inkludert Skattefunn, er foreløpig anslått til 28,9 mrd. kroner. Dette er 1,5 mrd. kroner mer enn i Saldert budsjett 2013, tilsvarende en realvekst på 2,0 pst. Siden 2005 er realveksten i den offentlige FoU-innsatsen anslått til 34 pst., inkludert Skattefunn.

Regjeringen foreslår å bevilge 50 mill. kroner til en ny gaveforsterkningsordning for å stimulere til flere private gaver til forskning, samt å øke bevilgningen til Fri prosjektstøtte med 50 mill. kroner i 2014.

Regjeringen ønsker at Norge skal delta i EUs nye rammeprogram for forskning og innovasjon, Horisont 2020. Norsk kontingent i 2014 anslås til 359 mill. kroner. For å bidra til god deltakelse fra norske forskere, foreslår Regjeringen også å øke bevilgningen til STIM-EU-ordningen. Regjeringen går videre inn for at Norge skal delta i EUs utdannings- og ungdomsprogram, Erasmus+, i 2014–20. Norsk kontingent anslås til 219 mill. kroner i 2014.

3.4 Kulturdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Forslag 2014	Endring i pst.
<i>Programområde 08 Kulturformål</i>			
08.10 Administrasjon	120,0	122,3	1,9
08.15 Samfunns- og frivillighetsformål	1 538,4	1 886,9	22,7
08.20 Kulturformål	6 849,2	7 206,6	5,2
08.30 Medieformål	1 206,9	1 273,5	5,5
Sum Kulturdepartementet	9 714,6	10 489,2	8,0

Regjeringen foreslår samlede bevilgninger under Kulturdepartementet på 10 489,2 mill. kroner. Dette er en økning på 774,6 mill. kroner, eller 8 pst., fra Saldert budsjett 2013.

Bevilgningene til kultur-, medie- og frivillighetsformål er økt betydelig siden 2005. I statsbudsjettet for 2014 innfrir Regjeringen Kulturløftets

mål om at 1 pst. av statsbudsjettets utgifter skal gå til kulturformål.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningene til tiltak som inngår i Kulturløftet med til sammen 839,9 mill. kroner, hvorav 745,2 mill. kroner på Kulturdepartementets budsjett. Regjeringens hovedprioriteringer i budsjettforslaget er:

- Samfunns- og frivillighetsformål
- Kulturformål
- Medieformål

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til samfunns- og frivillighetsformål med 348,5 mill. kroner, tilsvarende en økning på 22,7 pst. fra Saldert budsjett 2013. Av dette utgjør økningen til merverdiavgiftskompensasjon til frivillig sektor 251,8 mill. kroner. Videre foreslås det tilskudd til

planlegging av ungdoms-OL på Lillehammer i 2016 og til gjennomføring av sjakk-OL i Tromsø i 2014.

Bevilgningene til kulturformål foreslås økt med 357,4 mill. kroner, eller 5,2 pst. Det foreslås økte bevilgninger til blant annet scenekunst, musikk, visuell kunst, bibliotek og museer.

På medieområdet foreslås bevilgningene økt med 66,5 mill. kroner, tilsvarende en økning på 5,5 pst. fra Saldert budsjett 2013. Økningen gir blant annet rom for økt produksjonstilskudd til aviser, ny prosjektstøtteordning for kvalitetsjournalistikk og nytt medieforskningscenter. Videre foreslås økt tilskudd til utvikling av dataspill og et ekstraordinært tilskudd til filmfestivaler og regionale cinematek.

3.5 Justis- og beredskapsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Forslag 2014	Endring i pst.
<i>Programområde 06 Justissektoren</i>			
06.10 Administrasjon	420,1	409,1	-2,6
06.20 Rettsvesen	2 316,1	2 400,1	3,6
06.30 Kriminalomsorg	3 936,5	4 059,8	3,1
06.40 Politi og påtalemyndighet	13 578,1	14 614,1	7,6
06.50 Redningstjenesten, samfunnssikkerhet og beredskap	3 249,9	3 901,3	20,0
06.60 Andre virksomheter	1 223,3	1 390,2	13,6
06.70 Fri rettshjelp, erstatninger, konfliktråd m.m.	1 485,4	1 703,4	14,7
06.80 Svalbardbudsjettet	145,7	323,2	121,8
06.90 Beskyttelse og innvandring	3 552,4	3 868,0	8,9
Sum Justis- og beredskapsdepartementet	29 907,7	32 669,3	9,2

Regjeringen foreslår at det bevilges til sammen 32,7 mrd. kroner under Justis- og beredskapsdepartementet. Det er en økning på 9,2 pst. sammenlignet med Saldert budsjett 2013.

Regjeringens hovedprioriteringer i budsjettforslaget for 2014 er:

- Samfunnssikkerhet og beredskap
- Økt bemanning i straffesakskjeden
- Styrking av straffegjennomføring i samfunnet
- IKT i politiet og domstolene

Regjeringen foreslår 68,3 mill. kroner til mer personell i politiets utrykningsenheter, flere trenings timer med tjenestevåpen for politiet og tilrettelegging for minimumsbemanning ved politiets operasjonssentraler. Dette gir økt grunnberedskap i politiet og utgjør helårsvirkning av bevilgningsøkning i 2013 til formålet, jf. Prop. 77 S (2012–2013) *Tiltak for å styrke samfunnssikkerheten og politiberedskapen* og Meld. St. 21 (2012–2013) *Terrorberedskap*.

Videre foreslår Regjeringen å øke bevilgningen til Politiets Sikkerhetstjeneste (PST) med 56,2 mill. kroner. Bevilgningen går blant annet til et bedre system for førstehåndsvurdering av informasjon som kommer inn til PST samt en videreføring av en større livvaktstjeneste. I tillegg foreslår Regjeringen 60 mill. kroner til videre prosjektering av nytt beredskapssenter for politiet. Det foreslås også økt bevilgning til sikkerhetstiltak i Høyesterett og Oslo tinghus.

Justis- og beredskapsdepartementet overtok 1. april 2013 samordningsansvaret for forebyggende IKT-sikkerhet i sivil sektor. I denne forbindelse foreslår Regjeringen å øke bevilgningen til forskning om IKT-sikkerhet og til fagmiljøet for IKT-sikkerhet hos Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM). For at frivillige organisasjoner i redningstjenesten skal kunne tas opp som brukere i Nødnett, foreslås det en bevilgning på 9,8 mill. kroner. Regjeringen tar sikte på at nye og justerte kommunikasjonsløsninger for Nødnett til akuttmottak og legevakter leveres innenfor gjeldende kontrakt.

Politi og påtalemyndighet må ha tilstrekkelig bemanning og kompetanse for de oppgavene som skal utføres. Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til politiet med til sammen 314,1 mill. kroner for at nyutdannede i 2014 skal kunne tilbys jobb i etaten og for å dekke helårsvirkningen av å tilsette de nyutdannede i 2013. Regjeringen foreslår å videreføre opptaket på 720 politistudenter ved Politihøgskolen. Det foreslås også midler til å øke

bemanningen i domstolene og hos den høyere påtalemyndigheten.

Arbeidet med IKT i politiet fortsetter. Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til formålet med 150 mill. kroner. Bevilgningen skal blant annet legges til rette for ikrafttredelse av politiregisterloven og tiltak innenfor politiets arbeid med ID. Det skal også legges til rette for videre arbeid med Merverdiprogrammet (fornyning av straffesaks-systemer). Det foreslås 233 mill. kroner til gjennomføring av Datalagringsdirektivet i norsk rett.

Regjeringen foreslår 38 mill. kroner til nye saksbehandlingsløsninger i domstolene. For å øke kapasiteten i kriminalomsorgen foreslår Regjeringen å bevilge 70 mill. kroner til utvidelse av elektronisk soning, iverksettelse av bøtstjeneste og økt klasseopptak ved Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS). Regjeringen foreslår videre 18 mill. kroner til konfliktråd og iverksettelse av ungdomsstraff. 86,5 mill. kroner foreslås til vedlikehold og ombygging av fengsler.

Regjeringen foreslår å øke vertskommunetilskuddet med 40 mill. kroner for å dekke mer av kommunenes kostnader knyttet til asylmottak. Det foreslås 20,4 mill. kroner til økt saksbehandlingskapasitet i Utlendingsdirektoratet.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til leie av tjenestefartøy for Sysselmannen og redningshelikoptre på Svalbard med til sammen 82,6 mill. kroner. Videre foreslås det 71,4 mill. kroner til rensing av avgasser fra kullkraftverket i Longyearbyen.

3.6 Kommunal- og regionaldepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Forslag 2014	Endring i pst.
<i>Programområde 13 Kommunal- og regionaldepartementet</i>			
13.10 Administrasjon m.m.	186,6	189,8	1,7
13.50 Distrikts- og regionalpolitikk	2 680,1	2 758,0	2,9
13.70 Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.	149 383,9	158 053,7	5,8
13.80 Bolig, bomiljø og bygg	6 960,9	7 322,6	5,2
Sum før lånetransaksjoner	159 211,4	168 324,2	5,7
Lånetransaksjoner	19 543,0	19 889,0	1,8
Sum	178 754,4	188 213,2	5,3

Regjeringen foreslår at det bevilges til sammen 188,2 mrd. kroner på Kommunal- og regionaldepartementets budsjett i 2014. Dette er en økning på 5,3 pst. fra Saldert budsjett 2013. Utenom lånetransaksjoner foreslås det en bevilgning på 168,3 mrd. kroner.

Hovedprioriteringene i budsjettforslaget for 2014 er:

- Lokal og regional utvikling
- Det kommunale velferdstilbudet
- Forebygging og bekjemping av boligsosiale problemer
- Flere boliger av god kvalitet og en mer effektiv byggeprosess

Regjeringen foreslår 80 mill. kroner til oppfølging av Meld. St. 13 (2012–2013) *Ta heile Norge i bruk*, der hovedinnholdet i Regjeringens distrikts- og regionalpolitikk ble presentert. Det foreslås blant annet økt innsats for å bedre utviklingskapasiteten og innovasjonsevnen i små og mellomstore bedrifter, herunder programmer i regi av SIVA, Forskningsrådet og Innovasjon Norge. Regjeringen vil også legge til rette for økt utviklingskapasitet og -kompetanse i kommunene, blant annet gjennom Lokal samfunnsutvikling i kommunene (LUK) og Småkommuneprogrammet. Det foreslås også økte midler til Bolystprogrammet.

Det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2014 legger til rette for fortsatt vekst i kommunale og fylkeskommunale tjenester. Regjeringen legger opp til en realvekst i kommunesektorens samlede inntekter i 2014 på 7,7 mrd. kroner, tilsvarende 2,0 pst. Av veksten er 5,2 mrd. kroner frie inntekter. Det tilsvarer en realvekst på 1,7 pst. Veksten er regnet fra anslått inntektsnivå i 2013 i Revidert nasjonalbudsjett 2013.

Av veksten i frie inntekter er 500 mill. kroner begrunnet med fornying og opprusting av fylkesvegene, mens 180 mill. kroner er begrunnet med en særskilt styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

Ut over realveksten i frie inntekter, legger Regjeringen til rette for økt innsats innenfor flere kommunale tjenesteområder. Det foreslås økte bevilgninger til blant annet opptrapping mot to

årlige barnehageopptak, reell reduksjon av maksimal foreldrebetaling i barnehage, grunnopplæringen og belønningsordningen for bedre kollektivtransport og mindre bilbruk i byområdene.

For å legge til rette for at det kan bygges flere boliger med god kvalitet og for å hjelpe vanskeligstilte på boligmarkedet, foreslår Regjeringen en låneramme for Husbanken på 20 mrd. kroner i 2014.

Husbankens renter følger renten på statskassesevksler med et påslag på 0,5 prosentpoeng. Forskjellen mellom Husbankens renter og andre lånerenter har økt vesentlig de senere årene. Regjeringen vil på denne bakgrunn øke påslaget til 0,75 prosentpoeng.

Regjeringen foreslår en investeringsramme på 1 mrd. kroner i rentekompensasjonsordningen for skole- og svømmeanlegg, og en investeringsramme på 500 mill. kroner i rentekompensasjonsordningen for kirkebygg. Innenfor ordningen med statlig investeringstilskudd til heldøgns omsorgsplasser foreslås det at det kan gis tilsagn om tilskudd til 2 000 boenheter i 2014.

For å hjelpe de som har lave inntekter og høye boutgifter, foreslår Regjeringen å heve boutgiftstakene i den statlige bostøtten for alle mottakere i 2014. For å bidra til en bedre ordning for barnefamilier med lave inntekter foreslås satsene økt mest for husholdninger med flere personer. Regjeringen vil også legge bedre til rette for at kommunene kan skaffe egnede boliger til vanskeligstilte på boligmarkedet. Det foreslås derfor å øke bevilgningen til tilskudd til utleieboliger med 30 mill. kroner i 2014.

Regjeringen foreslår en økt bevilgning på 25 mill. kroner til arbeidet med Bygg21 og ByggNett. Bygg21, som ble etablert i 2013, er et bredt samarbeid mellom myndighetene og byggenæringen om forskning og innovasjon, utdanning og formidling av gode løsninger innenfor byggenæringen. I 2013 startet også utredningen av en strategi for ByggNett, en felles elektronisk plattform for samhandling i byggsektoren. Strategien vil blant annet kunne omfatte tilrettelegging for full elektronisk byggesaksbehandling i kommunene.

3.7 Arbeidsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Forslag 2014	Endring i pst.
<i>Programområde 09 Arbeid og sosiale formål</i>			
09.00 Administrasjon	428,0	414,3	-3,2
09.10 Administrasjon av arbeids- og velferdspolitikken	11 762,7	12 103,8	2,9
09.20 Tiltak for bedre levekår mv.	290,7	324,5	11,6
09.30 Arbeidsmarked	7 574,6	7 764,7	2,5
09.40 Arbeidsmiljø og sikkerhet	882,6	914,8	3,6
09.50 Pensjoner mv. under Statens pensjonskasse	10 055,4	10 181,0	1,2
09.60 Kontantytelser	3 015,6	2 586,0	-14,2
Sum før lånetransaksjoner	34 009,6	34 289,1	0,8
Lånetransaksjoner	21 000,0	26 500,0	26,2
Sum Arbeid og sosiale formål	55 009,6	60 789,1	10,5
<i>Programområde 29 Sosiale formål, folketrygden</i>			
29.20 Enslige forsørgere	3 638,3	3 614,3	-0,7
29.50 Inntektssikring ved sykdom, arbeidsavklaring og uførhet	136 009,0	136 788,7	0,6
29.60 Kompensasjon for merutgifter ved nedsatt funksjonsevne mv.	9 031,6	8 958,8	-0,8
29.70 Alderdom	162 208,0	176 039,0	8,5
29.80 Forsørgertap mv.	2 479,5	2 526,5	1,9
29.90 Diverse utgifter ¹	460,0	0,0	-100,0
Sum Sosiale formål, folketrygden	313 826,4	327 927,3	4,5
<i>Programområde 33 Arbeidsliv, folketrygden</i>			
33.30 Arbeidsliv	12 005,0	11 490,0	-4,3
Sum Arbeidsliv, folketrygden	12 005,0	11 490,0	-4,3
Sum Arbeidsdepartementet	380 841,0	400 206,4	5,1

¹ Ansvarsområdet for sykestønadsutgifter i utlandet, jf. kap. 2690, er overført til Helse- og omsorgsdepartementet fra 2014.

Regjeringens samlede budsjettforslag for Arbeidsdepartementet i 2014 er 400,2 mrd. kroner, hvorav 339,4 mrd. kroner er utgifter under folketrygden. Budsjettforslaget innebærer en samlet vekst i utgiftene på 19,4 mrd. kroner, eller 5,1 pst., sammenlignet med Saldert budsjett 2013.

Hovedprioriteringene i budsjettforslaget for 2014 er:

- En aktiv arbeidsmarkedspolitikk
- En arbeids- og velferdsforvaltning som skal bygge opp om målene i arbeids- og velferdspolitikken
- Tiltak for et mer inkluderende og anstendig arbeidsliv
- Forsterket innsats mot fattigdom blant barn og barnefamilier

Arbeidsmarkedspolitikken skal bidra til høy yrkesdeltakelse og lav arbeidsledighet. I 2014 legges det opp til et nivå for arbeidsmarkedstiltak på om lag 14 000 plasser for ledige og om lag 56 700 plasser for personer med nedsatt arbeids-evne. Regjeringens forslag innebærer videreføring av tiltaksnivået fra Saldert budsjett 2013 på 70 700 plasser. Antall tiltaksplasser for personer med nedsatt arbeidsevne økes med 2 000 plasser, mens tiltaksnivået for ledige reduseres tilsvarende. I tillegg videreføres forsøket med lønnstilskudd til arbeidsgivere som ansetter personer med rett til arbeidsavklaringspenger, og antall plasser i forsøket foreslås økt til 400. Samlet gir dette et tiltaksnivå på 71 100 plasser i 2014.

Unge med nedsatt arbeidsevne kan være særlig utsatt på arbeidsmarkedet. Regjeringen foreslår å utvide målgruppen for garantien for ungdom med nedsatt arbeidsevne fra aldersgruppen 20–24 år til 20–29 år. Videre foreslås det at forsøksordningen med funksjonsassistanse i arbeidslivet gjøres permanent fra 2014, og at ordningen utvides til også å omfatte ledsaging av blinde og svaksynte i arbeidssituasjonen.

IKT-modernisering skal over tid gi grunnlag for å redusere antall årsverk som benyttes i ytelsesforvaltningen i Arbeids- og velferdsetaten. Når nye systemer tas i bruk parallelt med at en må drifte eksisterende systemer, fører det imidlertid til økte årlige drifts- og forvaltningsutgifter i en overgangsperiode. For 2014 foreslås det derfor å øke driftsbevilgningen til Arbeids- og velferdsetaten med 100 mill. kroner.

Regjeringen vil legge til rette for at alle barn og unge gis muligheter til å delta og utvikle seg i samfunnet uavhengig av foreldrenes økonomiske og sosiale situasjon. Regjeringen foreslår for 2014 en forsterket innsats mot fattigdom blant barn og barnefamilier. På Arbeidsdepartementets område foreslås det å øke tilskuddet for å forebygge og redusere fattigdom blant barn og barnefamilier som er i kontakt med de sosiale tjenestene i NAV-kontoret med 20 mill. kroner, til samlet 45 mill. kroner. Barn koster mer å forsørge etter hvert som de blir eldre. Regjeringen foreslår derfor å øke bidragsforskottet til enslige med barn over

elleve år og rett til forhøyet forskott, med virkning fra 1. juli 2014.

Regjeringen mener det er viktig å gi personer med funksjonsnedsettelse muligheter til å delta i sportsaktiviteter uavhengig av alder. Det foreslås derfor å innføre en rammestyrte ordning med støtte til aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år. Rammen for ordningen i 2014 er 25 mill. kroner, og ordningen vil gjelde fra 1. juli 2014.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til tolketjenesten med 20 mill. kroner i 2014, noe som innebærer en videreføring av bevilgningsøkningen vedtatt i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2013.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til Arbeidstilsynet med 12 mill. kroner til forbedret oppfølging av sikkerheten og HMS-kompetansen blant nye i arbeidslivet. Målgruppen er både unge som kommer rett fra utdanning og utenlandske arbeidstakere uten arbeidserfaring i Norge. Tiltaket er et ledd i Regjeringens innsats mot sosial dumping og for et mer inkluderende arbeidsliv.

Kjemisk helsefare er fortsatt et betydelig problem i norsk arbeidsliv. Regjeringen foreslår derfor å styrke Statens arbeidsmiljøinstitutt og Arbeidstilsynet i arbeidet med å forebygge helseskader som følge av kjemisk eksponering i arbeidet.

Renten på boliglån i Statens pensjonskasse følger normrenten for rimelige lån i arbeidsforhold. Forskjellen mellom normrenten og andre lånerenter har økt vesentlig de senere årene. Regjeringen vil på denne bakgrunn øke påslaget i normrenten fra 0,5 til 1,0 prosent, slik at normrenten samsvarer bedre med ordinære renter på boliglån. Økningen av påslaget gjennomføres ved å vedta en endring i Finansdepartementets forskrift til skatteloven og vil påvirke normrenten fra 1. mars 2014. Det vises til nærmere omtale i Prop. 1 LS (2013–2014) *Skatter, avgifter og toll 2014*.

Regjeringen har videre besluttet at det ikke lenger skal gis boliglån i Statens pensjonskasse til pensjonister med pensjon basert på oppsatte pensjonsrettigheter. De nye reglene gjelder søknader om lån mottatt etter 13. oktober 2013.

3.8 Helse- og omsorgsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Forslag 2014	Endring i pst.
<i>Programområde 10 Helse og omsorg</i>			
10.00 Helse- og omsorgsdepartementet mv.	294,3	633,6	115,3
10.10 Folkehelse	1 794,2	1 884,3	5,0
10.20 Helseforvaltning	1 904,1	1 869,9	-1,8
10.30 Spesialisthelsetjenester	112 289,9	118 621,3	5,6
10.50 Legemidler	303,0	307,3	1,4
10.60 Helse- og omsorgstjenester i kommunene	3 834,8	3 953,4	3,1
10.70 Tannhelsetjenester	163,5	199,2	21,9
10.80 Kunnskap og kompetanse	749,1	687,4	-8,2
Sum før lånetransaksjoner	121 333,0	128 156,5	5,6
Lånetransaksjoner	1,5	2,5	66,7
Sum Helse og omsorg	121 334,5	128 159,0	5,6
<i>Programområde 30 Stønad ved helsetjenester</i>			
30.10 Spesialisthelsetjenester mv.	4 328,5	4 623,0	6,8
30.50 Legehjelp, legemidler mv.	20 817,7	21 993,6	5,6
30.90 Andre helsetiltak	230,0	235,0	2,2
Sum Stønad ved helsetjenester	25 376,2	26 851,6	5,8
Sum Helse- og omsorgsdepartementet	146 710,7	155 010,6	5,7

Helse- og omsorgsdepartementets samlede budsjettforslag er om lag 155 mrd. kroner. Samlet foreslås om lag 8,3 mrd. kroner mer enn i Saldert budsjett 2013. Budsjettforslaget tar høyde for pris- og kostnadsvekst, herunder virkning av takstopp-gjøret for leger, psykologer og fysioterapeuter. Sett bort fra dette, samt flytting av enkelte oppgaver mellom departementene, foreslås bevilgningsnivået økt reelt med om lag 3,3 mrd. kroner, eller om lag 2,3 pst. sammenlignet med Saldert budsjett 2013.

Regjeringen har særlig prioritert følgende formål:

- Spesialisthelsetjenesten
- Omsorgstjenesten
- Helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Regjeringen foreslår å styrke sykehusenes økonomi med 2,4 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2013, hvorav 2 053 mill. kroner til ordinær drift og investeringer, 250 mill. kroner til

investeringer i IKT og medisinsk-teknisk utstyr og 100 mill. kroner til forskning i spesialisthelsetjenesten. Budsjettforslaget legger med dette til rette for en vekst i pasientbehandlingen på opp mot 2,3 pst. neste år. Dette omfatter behandling innen somatikk, psykisk helsevern, rus og rehabilitering. De regionale helseforetakene skal, innenfor den foreslåtte veksten, kjøpe mer behandlingsskapitet innen rusbehandling fra ideelle virksomheter. Det er et mål å øke antall plasser med om lag 200. Økt kapasitet skal rette seg mot pasienter med samtidige rus- og psykiske lidelser, pasienter med behov for akutt- og abstinensbehandling, gravide eller småbarnsfamilier med rusproblemer og unge med omfattende hjelpebehov. Bevilgningsøkningen til investeringer i medisinsk-teknisk utstyr og IKT skal legge til rette for raskere innføring av elektronisk samhandling mellom sykehus og andre aktører og fornying av medisinsk-teknisk utstyr.

Meld. St. 9 (2012–2013) *Én innbygger – én journal* følges opp gjennom forslag om 50 mill. kroner til elektronisk samhandling, herunder utredning av felles journal. Bevilgningene til arbeidet med kvalitet og pasientsikkerhet foreslås økt med 30 mill. kroner, blant annet til oppstart av femårig nasjonalt program for pasientsikkerhet.

Regjeringen vil gi tilsagn om tilskudd til 12 000 heldøgns omsorgsplasser i perioden 2008–2015. For 2014 foreslås det 101 mill. kroner til 2 000 heldøgns plasser. Samlet tilsagnsramme er 2,02 mrd. kroner. Videre foreslås det til sammen 100 mill. kroner til utvikling av nye løsninger i omsorgssektoren, gjennom blant annet utvikling og bruk av velferdsteknologi, støtte og veiledning til pårørende og samarbeid med frivillige og utvikling av nye arbeidsformer.

Meld. St. 34 (2012–2013) *Folkehelsemeldingen* følges opp med 45 mill. kroner til blant annet kunnskapsutvikling, informasjonstiltak for å fremme fysisk aktivitet, stimulering til vannverks-

oppgradering, styrket atomberedskap og nytt nasjonalt senter for mat, helse og fysisk aktivitet i barnehage og skole.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er en viktig forebyggende tjeneste for barn og unge opp til 20 år. Tjenestene skal bidra til å fremme barns psykiske helse, ernæring og fysisk aktivitet, forebygging og avdekking av vold og overgrep, forebygging av mobbing og redusert frafall i skolen. Tjenestene har høy oppslutning. Det foreslås 180 mill. kroner til styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Beløpet inngår i Regjeringens forslag til vekst i kommunenes frie inntekter. Regjeringen vil bidra til å fortsette å styrke helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Det foreslås også til sammen 90 mill. kroner til rekruttering av psykologer i kommunene og bedret kompetanse i kommunal legevakt. Vaksine mot rotavirus foreslås innført i barnevaksinasjonsprogrammet fra og med juli 2014.

3.9 Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Forslag 2014	Endring i pst.
<i>Programområde 11 Barn, likestilling og inkludering</i>			
11.00 Administrasjon	168,6	174,0	3,2
11.05 Integrering og mangfold	7 574,4	8 518,9	12,5
11.10 Tiltak for familie, likestilling og ikke-diskriminering	16 733,2	17 193,1	2,7
11.20 Tiltak for barn og ungdom	8 229,0	8 859,4	7,7
11.30 Forbrukerpolitikk	199,2	207,1	4,0
Sum Barn, likestilling og inkludering	32 904,4	34 952,4	6,2
<i>Programområde 28 Foreldrepenger</i>			
28.50 Stønad ved fødsel og adopsjon	18 063,2	18 482,0	2,3
Sum Foreldrepenger	18 063,2	18 482,0	2,3
Sum Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	50 967,6	53 434,4	4,8

For 2014 foreslås det samlede utgifter på 53,4 mrd. kroner under Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, tilsvarende en økning på 4,8 pst. fra Saldert budsjett 2013. Hovedprioriteringene i budsjettforslaget for 2014 er:

- Økt integreringstilskudd
- 1 000 flere overføringsflyktninger

- Ny nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom
- Kommunalt og statlig barnevern, herunder kompetansehevede tiltak
- Bedre tilsyn og veiledning av fosterforeldre
- Tiltak mot vold mot barn

Hovedsatsingene på integreringsområdet i 2014 er en del av oppfølgingen av integreringsmeldingen (Meld. St. 6 (2012–2013) *En helhetlig integreringspolitikk – mangfold og fellesskap*). Regjeringen foreslår å øke integreringstilskuddet med 250 mill. kroner for å bidra til raskere bosetting av flyktninger og til bedre resultat i introduksjonsordningen. Det blir videre foreslått å omprioritere 33,7 mill. kroner til utvikling av nytt IKT-system i IMDi. Et nytt IKT-system skal bidra til effektivisering av bosettingsarbeidet, bedre dialog med kommunene om introduksjonsprogram og opplæring i norsk og samfunnskunnskap og bedre rapportering om resultatoppnåelse.

Handlingsplanen *Vi trenger innvandrernes kompetanse* ble lagt fram i august 2013. Regjeringen foreslår å omprioritere midler til tre nye tiltak: tilskuddsordning for regionale etablerersentre for innvandrere, tilskuddsordning for mentor- og traineeordninger for personer med innvandrerbakgrunn og kompetanseheving om godkjenningssystemer for programrådgivere i introduksjonsordningen.

Det foreslås å øke kvoten for overføringsflyktninger med 1 000 personer for flyktninger fra Syria. Dette vil fortrinnsvis være flyktninger som nå befinner seg i Libanon og Jordan.

Regjeringen foreslår å etablere en ny nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom på 96 mill. kroner, herav 44 mill. kroner i omprioriterte midler. Regjeringen viderefører sin helhetlige satsing på barnevernet og foreslår å øke bevilgningene både til statlig og kommunalt barnevern. Det foreslås å øremerke 85 mill. kroner til om lag 150 nye stillinger i det kommunale barnevernet. Regjeringens prioritering av det kommunale barnevernet i perioden 2010–2014 vil dermed gi om lag 1 000 nye stillinger. Bevilgningen til det statlige barnevernet økes med 275 mill. kroner for å møte økningen i antall barn med behov for hjelp. Videre

foreslår Regjeringen å bevilge 25 mill. kroner til bedre tilsyn og veiledning av fosterforeldre og 28 mill. kroner til kompetanseutvikling i barnevernet.

Regjeringen foreslår å bevilge 40 mill. kroner til tiltak mot vold og seksuelle overgrep mot barn, herunder til iverksetting av vedtatte endringer i barneloven, jf. Prop. 85 L (2012–2013) og Innst. 374 L (2012–2013). Formålet er å styrke barns rettssikkerhet ved foreldretvister. I tillegg foreslås det blant annet å styrke tilbudet til unge voldsutøvere og til barn utsatt for vold og overgrep i nære relasjoner.

I Meld. St. 44 (2012–2013) *Likestilling kommer ikke av seg selv* varsler Regjeringen tiltak for å møte utfordringene som gjenstår for reell kjønnslikestilling på alle samfunnsområder. Dette er fulgt opp i Regjeringens forslag til budsjett for 2014. Det foreslås blant annet en ny, landsdekkende statlig struktur, med fire regionale kompetansemiljø for likestilling. Videre vil Regjeringen og partene i arbeidslivet styrke trepartssamarbeidet for å fremme likestilling i arbeidslivet. Det foreslås midler til lokalt utviklingsarbeid som del av dette samarbeidet. Det foreslås videre å etablere en nasjonal veiledningstjeneste og utvikle et landsdekkende program mot seksuell trakassering, samt å øke støtten til familie- og likestillingspolitiske organisasjoner.

Regjeringen vil etablere et offentlig gjeldsregister som skal gi banker og andre som yter kreditt, tilgang til opplysninger om enkeltpersoners eksisterende gjeld hos andre kredittforetak. Registerordningen skal gjelde enkeltpersoners kreditt som ikke framgår av andre registre. Dette er typisk kredittkortgjeld og forbrukslån. Formålet er å motvirke alvorlige gjeldsproblemer ved å forhindre at enkeltpersoner får ta opp større låne- og kredittforpliktelser enn de kan betjene.

3.10 Nærings- og handelsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Forslag 2014	Endring i pst.
<i>Programområde 17 Nærings- og handelsformål</i>			
17.00 Administrasjon	298,6	335,6	12,4
17.10 Infrastruktur og rammebetingelser	3 240,3	3 381,9	4,4
17.20 Forskning, innovasjon og internasjonalisering	4 362,6	4 438,2	1,7
17.30 Statlig eierskap	61,4	61,5	0,2
Sum før lånetransaksjoner	7 962,9	8 217,2	3,2
Lånetransaksjoner	71 440,0	61 350,0	-14,1
Sum Nærings- og handelsdepartementet	79 402,9	69 567,2	-12,4

Regjeringen foreslår bevilgninger på til sammen 69 567,2 mill. kroner under Nærings- og handelsdepartementet. Utenom lånetransaksjoner foreslås bevilgninger på 8 217,2 mill. kroner. Dette er en økning på 254,3 mill. kroner, eller 3,2 pst.

Hovedprioriteringene er:

- Deltakelse i nye faser for EUs satellitnavigasjonsprogrammer Galileo og EGNOS
- Deltakelse i EUs nye program for konkurransekraft og små og mellomstore bedrifter
- Økt satsing på næringsrettet forskning, utvikling og innovasjon
- Opprettelse av Norsk design- og arkitektursenter
- Økt garantiramme for Garanti-instituttet for eksportkreditt

Regjeringen foreslår en bevilgning på 211,1 mill. kroner til norsk deltakelse i nye faser i EUs satellitnavigasjonsprogrammer Galileo og EGNOS for perioden 2014–2020. Galileo skal bli et selvstendig, globalt satellitnavigasjonssystem på linje med det amerikanske GPS-systemet, mens EGNOS er et støttesystem som forbedrer signalene fra Galileo, GPS og andre systemer slik at de blir mer presise. Deltakelsen skal bidra til å opprettholde norske påvirkningsmuligheter i programmene, og at bakkeinfrastruktur fortsatt vil kunne være lokalisert på Svalbard, Jan Mayen og i Antarktis.

Videre foreslår Regjeringen at Norge deltar i EUs nye program for næringslivets konkurransekraft og små og mellomstore bedrifter (COSME). Regjeringen foreslår en bevilgning på 33 mill. kroner i 2014 til deltakelse i dette programmet. Total-

kostnaden for deltakelsen er anslått til 450 mill. kroner frem til 2020. Hovedformålene for programmet er å forbedre tilgangen til finansiering for små og mellomstore bedrifter, styrke konkurranseevnen, fremme entreprenørskapskultur og støtte internasjonalisering av små og mellomstore bedrifter.

Regjeringen fremmer forslag om bevilgninger på totalt 1 449 mill. kroner til Innovasjon Norge over Nærings- og handelsdepartementets budsjett (utenom lånetransaksjoner). Utlånsrammene til Innovasjon Norges lavrisiko- og innovasjonslån foreslås videreført på samme nivå som i 2013, med henholdsvis 2,5 og 0,5 mrd. kroner. For 2014 foreslås det bevilget 10 mill. kroner til et nytt helhetlig programtilbud for næringsklynger. Programmet skal også tilføres midler over Kommunal- og regionaldepartementets budsjett.

Tilskuddet til Norges forskningsråd over Nærings- og handelsdepartementets budsjett foreslås økt med 38 mill. kroner, til 1 452 mill. kroner. Bevilgningen til brukerstyrt innovasjonsarena og Maroff-programmet foreslås økt med 10 mill. kroner hver.

Regjeringen foreslår å etablere Norsk design- og arkitektursenter ved å slå sammen dagens stiftelser Norsk Designråd og Norsk Form. Dette skal bidra til bedre utnyttelse av de statlige midlene på design- og arkitekturfeltet, samt en tydeligere og mer tilgjengelig organisasjon med muligheter til å nå nye målgrupper.

Regjeringen foreslår en bevilgning til utlån under ordningen for finanstjenester til norsk eksport av kapitalvarer og tjenester i regi av det statlige selskapet Eksportkreditt Norge AS på

19,5 mrd. kroner for 2014. Videre foreslår Regjeringen å øke Garanti-instituttet for eksportkreditts

(GIEKs) garantiramme for Alminnelig garantiordning med 10 mrd. kroner, til 145 mrd. kroner.

3.11 Fiskeri- og kystdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Forslag 2014	Endring i pst.
<i>Programområde 16 Fiskeri-, havbruks- og kystforvaltning</i>			
16.10 Administrasjon	186,8	169,8	-9,1
16.20 Forskning og innovasjon	1 689,0	2 087,2	23,6
16.30 Fiskeri- og havbruksforvaltning	625,0	649,6	3,9
16.60 Kystforvaltning	2 542,2	2 656,3	4,5
Sum Fiskeri-, havbruks- og kystforvaltning	5 043,0	5 562,8	10,3
<i>Programområde 33 Arbeidsliv, Folketrygden</i>			
33.40 Arbeidsliv – Folketrygden	65,0	100,0	53,8
Sum Arbeidsliv, Folketrygden	65,0	100,0	53,8
Sum Fiskeri- og kystdepartementet	5 108,0	5 662,8	10,9

Fiskeri- og kystdepartementets budsjettforslag for 2014 har en utgiftsramme på 5 662,8 mill. kroner. Det er en økning på 554,8 mill. kroner, eller 10,9 pst., fra Saldert budsjett 2013.

I forslaget til budsjett for Fiskeri- og kystdepartementet i 2014 er følgende områder prioritert:

- Oppfølging av Nasjonal transportplan på kystområdet
- Tiltakspakke for hvitfisknæringen
- Marint kunnskapsløft
- Styrket beredskap langs kysten

Nasjonal transportplan 2014–2023 varsler en stor satsing på sjøtransporten den neste tiårsperioden. Regjeringen foreslår å øke bevilgningene til oppfølging av Nasjonal transportplan på kystområdet med 110 mill. kroner. Av dette skal 70 mill. kroner gå til navigasjonsinfrastruktur. I tillegg foreslås det å øke bevilgningene til utbedring av farleier, transportplanlegging og kystforvaltning. Det foreslås en bevilgning på 5 mill. kroner til planlegging av Stad skipstunnel.

Regjeringen har lagt fram en tiltakspakke for hvitfisknæringen. For 2014 foreslår Regjeringen økte bevilgninger på til sammen 55 mill. kroner til teknologiutvikling, markedsarbeid og tiltak som

skal bidra til økt kvalitet og jevnere tilgang på fiskeråstoff. Bevilgningene foreslås fordelt med 45 mill. kroner over Fiskeri- og kystdepartementets budsjett og 10 mill. kroner over Landbruks- og matdepartementets budsjett.

Bevilgningene til forskning og innovasjon foreslås økt med 398,2 mill. kroner, hvorav 225 mill. kroner skal gå til bygging av et nytt isgående forskningsfartøy. Fartøyet vil være viktig for miljøforskning og ressurskartlegging i nordområdene. Prosjektet har en kostnadsramme på 1,4 mrd. kroner. Det foreslås også 20 mill. kroner i økt bevilgning til oppfølging av handlingsplanen Marint kunnskapsløft.

Det foreslås å øke bevilgningen til beredskap mot akutt forurensning med 20 mill. kroner i 2014 for å følge opp Kystverkets miljø- og beredskapsanalyse og øke aktiviteten ved oljevernssenteret i Vardø. I tillegg foreslår Regjeringen å øke tilskuddet til Redningsselskapet med 20 mill. kroner. Slepebåtkapasiteten i Nord-Norge foreslås redusert fra tre til to fartøyer, noe som gir en utgiftsreduksjon på 56 mill. kroner. Det er innført en rekke nye sjøsikkerhetstiltak i Nord-Norge siden slepebåtbereidskapen ble etablert.

3.12 Landbruks- og matdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Forslag 2014	Endring i pst.
<i>Programområde 15 Landbruk og mat</i>			
15.00 Administrasjon m.m.	147,6	150,5	2,0
15.10 Matpolitikk	1 376,8	1 413,2	2,6
15.20 Forskning og innovasjon	425,9	448,1	5,2
15.30 Næringsutvikling, ressursforvaltning og miljøtiltak	15 149,9	15 479,7	2,2
Sum Landbruks- og matdepartementet	17 100,2	17 491,5	2,3

Regjeringen foreslår å bevilge 17,5 mrd. kroner på Landbruks- og matdepartementets budsjett. Det er en økning på 391,3 mill. kroner, eller 2,3 pst., fra Saldert budsjett 2013. Bevilgninger til næringsavtalene for jordbruk og reindrift utgjør 14,5 mrd. kroner, eller 83 pst., av budsjettforslaget.

Hovedprioriteringene i budsjettforslaget for Landbruks- og matdepartementet i 2014 er følgende:

- Økt jordbruksproduksjon og inntektsløft for bøndene
- Tiltak for økt lønnsomhet i skog- og trenæringen
- Økt satsing på forskning og innovasjon

Regjeringen foreslår bevilgninger til næringsutvikling, ressursforvaltning og miljøtiltak på om lag 15,5 mrd. kroner. Dette er en økning på 329,8 mill. kroner fra Saldert budsjett 2013. Årets jordbruksoppgjør har en ramme på 1 270 mill. kroner og gir næringen et betydelig inntektsløft. Avtalen innebærer økte bevilgninger på 500 mill. kroner i

2014, når en ser bort fra engangsbevilgningen på 275 mill. kroner i 2013 til Landbrukets utviklingsfond. Det er særlig produksjon av korn og storfekjøtt som er prioritert i årets avtale.

Bevilgningene til tiltak overfor skog- og trenæringen foreslås økt med 50 mill. kroner. Tiltakene skal bidra til reduserte transportkostnader og utvikling av lønnsomme produkter. På Landbruks- og matdepartementets budsjett foreslås det økte bevilgninger på 31,5 mill. kroner til bygging av tømmerkaier og ulike forsknings- og utviklingstiltak. De øvrige forslagene finnes i Samferdselsdepartementets og Nærings- og handelsdepartementets budsjetter.

Regjeringen foreslår bevilgninger på 448,1 mill. kroner til forskning og innovasjon over Landbruks- og matdepartementets budsjett. Dette er en økning på 22,2 mill. kroner. Det skal satses videre på forskning på klimatilpasset matproduksjon, næringsmiddelindustri, fornybar energi og bruk av trevirke som bygningsmateriale.

3.13 Samferdselsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Forslag 2014	Endring i pst.
<i>Programområde 21 Innenlands transport</i>			
21.10 Administrasjon m.m.	450,7	427,1	-5,2
21.20 Luftfartsformål	956,2	973,4	1,8
21.30 Vegformål	21 037,3	22 742,0	8,1
21.40 Særskilte transporttiltak	1 532,8	1 786,6	16,6
21.50 Jernbaneformål	14 367,7	18 703,6	30,2

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Forslag 2014	Endring i pst.
Sum Innenlands transport	38 344,7	44 632,7	16,4
<i>Programområde 22 Post og telekommunikasjoner</i>			
22.10 Post og telekommunikasjoner	555,3	601,6	8,3
Sum Post og telekommunikasjoner	555,3	601,6	8,3
Sum Samferdselsdepartementet	38 900,0	45 234,3	16,3

Regjeringen foreslår å bevilge 45,2 mrd. kroner på Samferdselsdepartementets budsjett. Dette er en økning på 6,3 mrd. kroner eller 16,3 pst. sammenlignet med Saldert budsjett 2013.

Regjeringens hovedprioriteringer er:

- Oppfølging av Nasjonal transportplan 2014–2023, jf. Meld. St. 26 (2012–2013) *Nasjonal transportplan 2014–2023*
- Telesikkerhet og -beredskap
- Støtte til bredbåndsutbygging

I Meld. St. 26 (2012–2013) har Regjeringen lagt til grunn at det skal skje en gradvis opptrapping av bevilgningene tilpasset det samlede økonomiske opplegget i statsbudsjettet. Med Regjeringens budsjettforslag følges dette opp. Med bakgrunn i at Jernbaneverket planlegger og har under bygging flere store investeringsprosjekter, er bevilgningene til jernbane foreslått økt relativt mer enn bevilgningene til veg og kyst i 2014.

Til vegformål under Statens vegvesen foreslås en bevilgning på 22,7 mrd. kroner. Dette innebærer en økning på 1,7 mrd. kroner eller 8,1 pst. fra Saldert budsjett 2013. Regjeringen foreslår bevilgninger til veginvesteringer på til sammen 12,3 mrd. kroner. Dette omfatter 1,7 mrd. kroner til skredsikring på riks- og fylkesveger. Det anslås i tillegg stilt til disposisjon om lag 9 mrd. kroner i bompenger til riksveger.

Det foreslås bevilget 1,8 mrd. kroner til særskilte transporttiltak. Forslaget inkluderer

945,3 mill. kroner til belønningsordningen for bedre kollektivtransport mv. i byområdene, en økning på 272,2 mill. kroner eller 40,4 pst. fra Saldert budsjett 2013. Stortingets behandling av Meld. St. 21 (2011–2012) *Norsk klimapolitikk* følges opp. Fra og med 2014 inngår bevilgninger til belønningsordningen i den økonomiske planrammen for Nasjonal transportplan. Det foreslås 763 mill. kroner til kjøp av sjøtransporttjenester fra Hurtigruten ASA.

Regjeringen foreslår å bevilge 18,7 mrd. kroner til jernbaneformål. Det tilsvarer en økning på 4,3 mrd. kroner eller 30,2 pst. fra Saldert budsjett 2013. Bevilgningene til jernbaneinvesteringer foreslås økt med 3,8 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2013 til 9,9 mrd. kroner. Av dette gjelder 1,3 mrd. kroner nytt dobbeltspor Oslo-Ski (Follo-banen). Til drift og vedlikehold foreslår Regjeringen 5,7 mrd. kroner. Videre foreslår Regjeringen å bevilge 3 mrd. kroner til kjøp av persontransport med tog.

Det foreslås å bevilge 601,6 mill. kroner til post og telekommunikasjoner. Av dette gjelder 58,9 mill. kroner tilskudd til telesikkerhet og -beredskap. Til bredbåndsutbygging i områder som ikke dekkes av kommersielle aktører foreslår Regjeringen å bevilge 50 mill. kroner på Samferdselsdepartementets budsjett. I tillegg kommer midler til formålet på Kommunal- og regionaldepartementets budsjett.

3.14 Miljøverndepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Forslag 2014	Endring i pst.
<i>Programområde 12 Miljøvern og regional planlegging</i>			
12.10 Fellesoppgaver, regional planlegging, forskning, internasjonalt arbeid m.m.	1 217,6	1 350,4	10,9
12.20 Klima, naturmangfold og forurensning	1 809,1	2 902,7	60,4
12.30 Kulturminner og kulturmiljøer	570,5	620,1	8,7
12.40 Klima og forurensning	815,6	0	-100,0
12.50 Kart, geodata og eiendomsinformasjon	733,0	790,3	7,8
12.60 Nord- og polarområdene	306,9	340,6	11,0
Sum Miljøvern og regional planlegging	5 452,7	6 004,1	10,1
Sum Miljøverndepartementet	5 452,7	6 004,1	10,1

Forslaget til budsjett for Miljøverndepartementet i 2014 har en utgiftsramme på 6 004,1 mill. kroner. Det er en økning på 551,4 mill. kroner, eller 10,1 pst., fra Saldert budsjett 2013.

I forslaget til budsjett for Miljøverndepartementet i 2014 prioriteres følgende områder:

- Ny CO₂-kompensasjonsordning for industrien
- Økt skogvern
- Økte bevilgninger til klimaforskning og -tilpassning
- Betydelig reduserte gebyrer for tinglysning av fast eiendom

Regjeringen foreslår en bevilgning på 243 mill. kroner til den nye CO₂-kompensasjonsordningen for industrien. Ordningen skal kompensere for økte kraftpriser som følge av EUs klimavotesystem. Formålet er å hindre karbonlekkasje fra industrien i Europa til land med mindre stram klimapolitikk.

For å kunne slutføre flere saker om frivillig skogvern foreslår Regjeringen at bevilgningen økes med 100 mill. kroner, til 331,1 mill. kroner. Videre foreslår Regjeringen 25 mill. kroner i økte bevilgninger til arbeidet med nasjonalpark- og naturinformasjonssentre. Det foreslås også 10 mill. kroner til en styrket satsing på friluftsliv

og folkehelse for blant annet å aktivisere barn og ungdom.

Bevilgningene til klima- og miljøforskning foreslås økt med 43 mill. kroner, herunder 19 mill. kroner til en særskilt forskningsinnsats i nord- og polarområdene. Videre foreslås det å øke bevilgningene med 25 mill. kroner til arbeidet med klimatilpassning og reduserte utslipp av kortlivede klimaforurensere.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til vrakpantordningen med 65 mill. kroner, etter at vrakpanten på biler ble økt i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2013. På programområdet Kulturminner og kulturmiljø foreslås det bevilgninger på 620,1 mill. kroner i 2014. Det er en økning på 49,6 mill. kroner. Det foreslås en økt satsing på kunnskap i forvaltningen av kulturminner og en styrking av bevaringsprogrammene.

Regjeringen foreslår å redusere tinglysningsgebyrer for fast eiendom til et kostnadsriktig nivå. Forslaget medfører at gebyrinntektene i 2014 reduseres med 310 mill. kroner. I tillegg foreslås økte bevilgninger på 57,3 mill. kroner under området Kart, geodata og eiendomsinformasjon. Av dette skal 25 mill. kroner benyttes til å gjøre sentrale kartdata med betydning for sikkerhet og beredskap gratis tilgjengelig i digitalt format.

3.15 Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Forslag 2014	Endring i pst.
<i>Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner</i>			
00.10 Det kongelige hus	194,2	201,1	3,6
Sum Konstitusjonelle institusjoner	194,2	201,1	3,6
<i>Programområde 01 Fellesadministrasjon</i>			
01.00 Administrasjon mv.	425,6	449,9	5,7
01.10 Fylkesmannsembetene	1 596,6	1 668,6	4,5
01.20 Fellestjenester for departementene og Statsministerens kontor	792,4	767,8	-3,1
01.30 Partistøtte	378,2	426,4	12,7
01.33 Samiske formål	286,2	298,8	4,4
01.40 Nasjonale minoriteter	17,1	20,3	18,5
01.50 Konkurransopolitikk	96,0	97,5	1,6
01.60 Forvaltningsutvikling og IKT-politikk	416,3	408,5	-1,9
01.70 Personvern	39,6	40,1	1,4
01.80 Bygge- og eiendomspolitikk	2 368,5	3 186,7	34,5
01.90 Den norske kirke	1 658,6	1 767,7	6,6
Sum Fellesadministrasjon	8 075,0	9 132,2	13,1
Sum Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet	8 269,2	9 333,3	12,9

Regjeringen foreslår å bevilge 9 333,3 mill. kroner under Fornyings-, administrasjons- og kirke departementets budsjett. Dette tilsvarer en økning på 1 064,1 mill. kroner, eller 12,9 pst. fra Saldert budsjett 2013.

Hovedprioriteringer på Fornyings-, administrasjons- og kirke departementets budsjett er:

- Forebyggende objektsikkerhet
- Planlegging av gjenoppbyggingen av regjeringskvartalet
- Igangsetting og videreføring av byggeprosjekter
- Trosopplæringsreformen i Den norske kirke

Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet har ansvar for forebyggende objektsikkerhet knyttet til felles bygningsmasse, fellesområder og utendørsområder i regjeringskvartalet og i departementsbygninger (samt representasjonsanlegg) utenfor regjeringskvartalet. Det er fortsatt behov

for å gjennomføre arbeid for forebyggende objektsikkerhet i departementenes lokaler. Regjeringen foreslår blant annet at det bevilges 195 mill. kroner til et prosjekt for sikring av departementslokale.

Til administrasjon mv. foreslås bevilgningene økt med 24,3 mill. kroner, tilsvarende 5,7 pst. Økningen gjelder i hovedsak bevilgninger til planarbeid i forbindelse med nytt regjeringskvartal.

De samlede bevilgningene til bygge- og eiendomsformål foreslås økt med 818,2 mill. kroner, tilsvarende 34,5 pst. Bevilgningene til byggeprosjekter utenfor husleieordningen foreslås økt med 413,5 mill. kroner. Dette skyldes i hovedsak videreføring av tidligere igangsatte byggeprosjekter innenfor universitets- og høyskolesektoren. Regjeringen foreslår også oppstart av rehabilitering av Norges idrettshøgskole i Oslo og nytt fakultetsbygg for medisin og helsefag ved Universitetet i Tromsø. Regjeringen foreslår videre 75 mill. kro-

ner til igangsetting av nybygg på Tynset for Arkivverkets sentraldepot og Norsk helsearkiv. Bevilgningen til eiendommer utenfor husleieordningen foreslås økt med 9,9 mill. kroner til rehabilitering av statens æresbolig Grotten og stallbygningen ved Bergenhus, og for å legge til rette for universell tilkomst til Håkonshallen.

Bevilgningene under Den norske kirke foreslås økt med 109,1 mill. kroner, tilsvarende 6,6 pst. Bevilgningene til trosopplæringsreformen i Den norske kirke foreslås økt med 68,3 mill. kroner, til 302,5 mill. kroner i 2014. Økningen innebærer at trosopplæringsreformen fullfinansieres, og at alle menigheter i Den norske kirke kan innlemmes i reformen i 2014. Det foreslås at investeringsrammen for istandsetting av kirkebygg økes med 500 mill. kroner. Staten dekker renteutgiftene av investeringene. Til kirkens diakonale tjenester foreslås det å øke bevilgningen med 3 mill. kroner.

Bevilgningene til partistøtte foreslås økt med 48,2 mill. kroner, tilsvarende 12,7 pst. I tillegg til

økt støtte til partienes sentrale organisasjoner, gjelder økningen administrasjonsutgifter for partilovnemnda og etablering av partirevisjonsutvalget.

Til samiske formål foreslås utgiftene økt med 12,5 mill. kroner, tilsvarende 4,4 pst. Bevilgningene til nasjonale minoriteter foreslås økt med 3,2 mill. kroner, tilsvarende 18,7 pst. Økningen gjelder blant annet 1 mill. kroner til sikkerhetstiltak ved Det Mosaiske Trossamfund og 1 mill. kroner til tiltak for kvensk språk og kultur.

Bevilgningene til forvaltningsutvikling og IKT-politikk foreslås redusert med 7,8 mill. kroner, tilsvarende 1,9 pst. Reduksjonen skyldes primært nedsatt bevilgning på om lag 14 mill. kroner til norsk deltagelse i internasjonale programmer, som følge av at EU-programmet for konkurransevne og innovasjon (CIP) avsluttes i 2013. Det foreslås en økning på 7,4 mill. kroner for å dekke helårsvirkningen av å etablere tilsyn for universell utforming av IKT-løsninger i Direktoratet for forvaltning og IKT.

3.16 Finansdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Forslag 2014	Endring i pst.
<i>Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner</i>			
00.30 Regjering	311,0	325,9	4,8
00.40 Stortinget og underliggende institusjoner	1 684,6	1 777,7	5,5
Sum Konstitusjonelle institusjoner	1 995,5	2 103,6	5,4
<i>Programområde 23 Finansadministrasjon</i>			
23.10 Finansadministrasjon	1 105,5	1 116,3	1,0
23.20 Skatte- og avgiftsadministrasjon	6 542,8	6 699,8	2,4
23.30 Offisiell statistikk	732,8	745,9	1,8
23.40 Andre formål	21 113,5	22 324,7	5,7
Sum Finansadministrasjon	29 494,6	30 886,7	4,7

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Forslag 2014	Endring i pst.
<i>Programområde 24 Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag mv.</i>			
24.10 Statsgjeld, renter og avdrag mv.	12 836,9	10 178,6	-20,7
Sum før lånetransaksjoner	12 836,9	10 178,6	-20,7
Lånetransaksjoner	66 544,0	0,0	-100,0
Sum Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag mv.	79 380,9	10 178,6	-87,2
Sum Finansdepartementet	110 871,0	43 168,9	-61,1

Under Finansdepartementet foreslås det bevilget totalt 43 168,9 mill. kroner. Dette er en reduksjon på 67 702,1 mill. kroner eller 61,1 pst., fra Saldert budsjett 2013. Reduksjonen skyldes i hovedsak vesentlig lavere lånetransaksjoner ettersom et stort obligasjonslån har forfall i 2013.

Regjeringens hovedprioriteringer er:

- Arbeidet med finansmarkedene og Statens pensjonsfond
- Arbeidet med å sikre skattegrunnlaget

Konstitusjonelle institusjoner omfatter Regjeringen, Statsministerens kontor, Regjeringsadvokaten og Stortinget med underliggende institusjoner. Bevilgningene foreslås økt med 108,1 mill. kroner. Økningen skyldes blant annet større vedlikeholdsarbeider og sikringstiltak i tilknytning til Stortingets bygningsmasse. Også budsjettene til Regjeringsadvokaten og Stortingets ombudsmann for forvaltningen foreslås økt.

Regjeringen foreslår at bevilgningene til finansadministrasjon øker med 1 392,1 mill. kroner. Av økningen gjelder 1 300 mill. kroner merverdiavgiftskompensasjonen til kommuner og fylkeskommuner. Økningen skyldes dels etterslep fra avviklingen av merverdiavgiftsfritaket for offentlig veg og bane i 2013, dels ventet prisøkning. Utgiftene til skatte- og avgiftsadministrasjon (Skatteetaten og Toll- og avgiftsetaten) foreslås økt med 157 mill. kroner til 6 699,8 mill. kroner. På grunnlag av anslåtte betalingsforpliktelse foreslås 521,5 mill. kroner til kjøp av klimavoter i

2014. Dette er 108,5 mill. kroner lavere enn i Saldert budsjett 2013.

Budsjettforslaget innebærer at Skatteetatens og Toll- og avgiftsetatens innsats for å forebygge og avdekke svart økonomi og skatte- og avgiftsunndragelser videreføres i 2014. Skatteetaten skal fortsette arbeidet med å innføre en felles ordning for arbeidsgiveres innrapportering av ansettelses- og inntektsforhold mv. (EDAG). Arbeidet skjer i samarbeid med Arbeids- og velferdsetaten og Statistisk sentralbyrå. Den nye ordningen er planlagt satt i verk i januar 2015 og forventes etter hvert å gi store innsparinger for arbeidsgiverne. I budsjettforslaget for 2014 er det lagt opp til at Skatteetaten skal sette i gang utviklingen av en forenklet selvangivelse for næringsdrivende med enkle skattemessige forhold. Videre skal en større modernisering av systemene for forskuddsutskrivning og skatteberegning påbegynnes. Toll- og avgiftsetatens grensekontroll foreslås styrket med midler til mer kameraovervåking, utskifting av en mobil skanner og forsøk med elektroniske apparater for avsløring av ulovlige eller farlige stoffer.

Utgiftene til renter på innenlandsk statsgjeld anslås å gå ned med 2 654,6 mill. kroner, til 10 178,6 mill. kroner. Foruten rentenivået påvirkes renteutgiftene blant annet av omfanget av ny opplåning, innfrielse av lån og sammensetningen av låneporteføljen. For 2013 ble det bevilget 66 544 mill. kroner til avdrag på innenlandsk statsgjeld, mens det i 2014 ikke er noen lån med forfall.

3.17 Forsvarsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Forslag 2014	Endring i pst.
<i>Programområde 04 Militært forsvar</i>			
04.10 Militært forsvar mv.	42 224,3	43 008,6	1,9
Sum Forsvarsdepartementet	42 224,3	43 008,6	1,9

Bevilgningene under Forsvarsdepartementet foreslås økt med 784,3 mill. kroner. Utenom lønns-, pris- og soldatkompensasjoner og andre tekniske endringer foreslås utgiftene redusert med netto 166 mill. kroner, eller 0,4 pst. Reduksjonen skyldes blant annet bortfall av engangsbevilgninger til sikring av Statsministerens kontor og Forsvarsdepartementets lokaler. I motsatt retning trekker forslag om bevilgningsøkning på 20 mill. kroner til Nasjonal sikkerhetsmyndighet samt 3,5 mill. kroner til etableringen av helikopterberedskap i Nord-Norge.

Norge har et moderne og leveringsdyktig innsatsforsvar med høy operativ evne. Regjeringen fortsetter å vektlegge forutsigbarhet og stabile rammevilkår og viderefører en tydelig satsing på forsvarssektoren også i 2014. De viktigste prioriteringene i budsjettforslaget gjelder oppfølging av følgende områder i langtidsplanen for 2013–2016:

- Øke operativ evne i Hæren, Sjøforsvaret og Heimevernet
- Øke investeringene i Forsvaret og videreføre arbeidet med anskaffelsen av nye kampfly
- Øke evnen til å bidra til IKT-sikkerhet på tvers av samfunnssektorene
- Følge opp personell- og veteransatsingen

I samsvar med forutsetningene i langtidsplanen frigjøres ytterligere ressurser i 2014 gjennom nedtrapping av norske styrkebidrag til ISAF-operasjonen i Afghanistan og gjennom effektiviseringstiltak. Sammenlignet med Saldert budsjett 2013 vil ytterligere 519 mill. kroner omfordeles til oppfølging av prioriterte områder i langtidsplanen, til norsk deltakelse i FN-operasjonen i Mali (MINUSMA) og til en midlertidig styrking av Etterretningstjenestens virksomhet.

I budsjettforslaget for 2014 økes driftsbudsjettene for alle forsvarsgrenene og Heimevernet.

Dette muliggjør en fortsatt styrking av Hærens tilgjengelighet, innsatsevne og kvalitet gjennom flere årsverk og økte bevilgninger til materielldrift i brigadestrukturen i Nord-Norge. Tilsvarende økes driftsbudsjettene i Sjøforsvaret og Luftforsvaret i takt med innfasingen av nye materiellsystemer som fregatter, korvetter, transportfly og maritime helikoptre. Heimevernets driftsbudsjett økes for å gi rom for økt trening og øving, flere kompetansegivende kurs og bedre utrustning av befal og mannskaper. Det legges på denne måten til rette for at trening og øving i Heimevernet allerede i 2014 kommer opp på det nivået som tidligere var planlagt nådd i 2016.

Regjeringen legger vekt på å modernisere Forsvaret. Hoveddelen av bevilgningene til materielinvesteringer vil også i 2014 gå med til å videreføre prosjekter der leveransene allerede er påbegynt. I tråd med langtidsplanen legges det opp til å anskaffe inntil 52 nye kampfly. Av de ti flyene som Stortinget så langt har gitt fullmakt til å bestille (fire fly til treningsformål og de seks første flyene i hovedleveransen), er fire allerede bestilt. I denne proposisjonen ber Regjeringen om Stortingets fullmakt til å kunne bestille ytterligere seks fly i hovedleveransen.

Regjeringen foreslår å øke forsvarssektorens evne til å håndtere digitale angrep (cybertrusler). Regjeringen foreslår videre å øke Nasjonal sikkerhetsmyndighets kapasitet som nasjonalt fagmiljø for IKT-sikkerhet, vektlegge IKT-sikkerhetsarbeidet samt kontroll- og tilsynsaktivitet, herunder etatens tverrsektorielle ansvar for håndtering av alvorlige IKT-hendelser. Det foreslås å øke NSMs bevilgning med 20 mill. kroner til dette arbeidet.

Arbeidet med oppfølging og ivaretagelse av personell før, under og etter tjeneste i utenlandsoperasjoner videreføres i 2014. Tiltak knyttet til helse, familie, arbeid og bolig vil bli vektlagt.

3.18 Olje- og energidepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Forslag 2014	Endring i pst.
<i>Programområde 18 Olje- og energiformål</i>			
18.00 Administrasjon	207,9	212,2	2,1
18.10 Petroleumssektoren	28 769,1 ¹	30 799,2	7,1
18.20 Energi- og vannressurssektoren	1 907,8 ²	2 178,9	14,2
18.30 Forskning og næringsutvikling	700,7 ³	715,5	2,1
18.40 CO ₂ -håndtering	3 390,8	2 435,3	-28,2
Sum før lånetransaksjoner	34 976,3	36 341,1	3,9
Lånetransaksjoner	10 000,0	8 250,0	-17,5
Sum Olje- og energidepartementet	44 976,3	44 591,1	-0,9

¹ Programkategori 18.70 Statlig petroleumsvirksomhet er innlemmet i Programkategori 18.10 i budsjettet for 2014.

² Programkategori 18.25 Energiomlegging, utvikling av energi- og klimateknologi inngår i Programkategori 18.20 i 2014.

³ CO₂-håndtering, inkludert CLIMIT-FoU, er skilt ut fra Programkategori 18.30 i 2014.

Regjeringen foreslår bevilgninger på til sammen 44 591,1 mill. kroner under Olje- og energidepartementet. Utenom Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (SDØE) og lånetransaksjoner er forslaget på 6 339,1 mill. kroner. Dette er en reduksjon på 635,4 mill. kroner, eller 9,1 pst. sammenliknet med saldert budsjett 2013.

Hovedprioriteringene er:

- Videreutvikling av teknologisenteret for CO₂-fangst på Mongstad og styrking av CLIMIT-programmet for FoU og demonstrasjon av teknologi for CO₂-håndtering
- Økte midler til flom- og skredforebygging under Norges vassdrags- og energidirektorat
- Energiomlegging og utvikling av energi- og klimateknologi gjennom Enova SF
- Økte midler til Oljedirektoratets og Petoros oppfølging av olje- og gassfelt i drift og arbeidet med økt oljeutvinning
- Økt innskuddskapital i Statnett SF

Regjeringen foreslår bevilgninger på om lag 2,4 mrd. kroner til CO₂-håndtering, herunder om lag 2 mrd. kroner til teknologisenteret for CO₂-fangst på Mongstad. Dette omfatter 150 mill. kroner i økte bevilgninger til modifikasjoner og videreutvikling av teknologisenteret. Regjeringen foreslår at arbeidet med å planlegge fullskala CO₂-håndtering på Mongstad avsluttes og at det etableres et program som skal legge til rette for at

bedrifter kan realisere andre fullskala CO₂-håndteringsprosjekter i Norge. Det foreslås bevilget 38 mill. kroner til Gassnovas arbeid med å utrede mulighetsrommet for fullskala CO₂-håndtering i Norge utover Mongstad. Bevilgningen til CLIMIT-programmet foreslås økt med 30 mill. kroner, til 200 mill. kroner.

Regjeringen foreslår bevilgninger på om lag 2,2 mrd. kroner til energi- og vannressurssektoren. Bevilgningene under Norges vassdrags- og energidirektorat til forebygging av flom- og skredskader foreslås styrket med 72 mill. kroner. Jord- og snøskredvarsling, oppfølging av EUs tredje energimarkedspakke og nye regulatoroppgaver styrkes også i budsjettforslaget.

Enova tilføres 2 mrd. kroner til arbeidet med energiomlegging og utvikling av energi- og klimateknologi i 2014. Av dette utgjør bevilgningen over statsbudsjettet 1 216 mill. kroner. Regjeringen foreslår å øke kapitalen i Fondet for klima, fornybar energi og energiomlegging med 5 mrd. kroner, til 40 mrd. kroner. Dette gir 100 mill. kroner i økte midler til Enovas arbeid i 2015. Gjennom midlene til Enova ønsker Regjeringen å stimulere til at det tas i bruk andre energibærere enn olje, gass og elektrisitet til oppvarming, energieffektivisering i industri og bygninger, samt fullskala demonstrasjon av ny energiteknologi.

Regjeringen foreslår bevilgninger på 715,5 mill. kroner til forskning og næringsutvikling i petroleums- og energisektoren. Regjeringen

foreslår at 15 mill. kroner benyttes til de nye forsknings- og kompetansesentrene innenfor arktiske utfordringer (Tromsø) og økt oljeutvinning (Stavanger).

Investeringer under Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (SDØE) er anslått til 30 mrd. kroner. De største investeringene er på feltene Troll, Oseberg, Gullfaks, Heidrun og Åsgard. Det foreslås en budsjettøkning på 4 mill. kroner for å styrke Oljedirektoratets kapasitet til å følge opp olje- og gassfelt i drift og være en pådriver for økt utvinning. Petoros satsing på økt utvinning fra modne olje- og gassfelt foreslås styrket med 6 mill. kroner. Videre foreslås det bevilgninger på 24 mill. kroner til Petoros arbeid med samordnet utvinning og fordeling av Johan Sverdrup-funnet og 10 mill. kroner til statlig deltakelse i petroleumsvirksomhet på islandsk kontinentalsokkel.

Regjeringen foreslår et kapitalinnskudd på 3 250 mill. kroner til Statnett SF og at utbyttet settes til null i 2014. Statnett planlegger investeringer

på i størrelsesorden 50–70 mrd. kroner i sentralnettet de neste ti årene.

3.19 Ymse utgifter og inntekter

Under programområde ymse utgifter foreslås det bevilget 10 800 mill. kroner, som i sin helhet er ført under kap. 2309 Tilfeldige utgifter. Bevilgningen står som motpost til tilleggsbevilgninger knyttet til blant annet forhandlinger hvor staten er part, herunder til lønnsoppgjøret for statsansatte, regulering av pensjoner mv. i folketrygden og takstforhandlinger for privatpraktiserende leger, fysioterapeuter og psykologer, og til uforutsette utgifter. Bevilgningen dekket tidligere utgifter til rettferdsvederlag, men disse utgiftene foreslås nå budsjettetert under Justis- og beredskapsdepartementet.

På kapittel 5309 Tilfeldige inntekter foreslås det bevilget 50 mill. kroner. Dette gjelder enkelte mindre, uforutsette inntekter som ikke inngår på andre inntektskapitler i statsbudsjettet.

4 Oversikt over budsjettets utgifter og inntekter

4.1 Innledning

I dette kapitlet gis det en oversikt over statsbudsjettets utgifter og inntekter, gruppert etter utgiftsart, jf. boks 4.1. Regjeringens politiske prio-

riteringer i statsbudsjettet for 2014 er beskrevet i kapittel 2. Folketrygdens utgifter er omtalt i kapittel 5. Prop. 1 S for de enkelte departementene gir mer utfyllende og detaljerte framstillinger av Regjeringens budsjettforslag.

Boks 4.1 Statsbudsjettets inndeling

Statsbudsjettet blir inndelt i kapitler som igjen er inndelt i poster, jf. § 4 i bevilgningsreglementet. Stortingets bevilgningsvedtak er knyttet til beløpet under den enkelte post. Kapitlene nummereres fortløpende i ulike nummerserier for de ulike departementene, mens nummereringen av postene følger et fastlagt mønster hvor postnummeret brukes som kode for hva slags type utgift eller inntekt det er tale om. Bevilgningsreglementet krever at de ulike utgiftene og inntektene skal inndeles i fire avdelinger. Dette skjer ved å inndele postnummerseriene i følgende avdelinger etter art:

Utgifter

1. Statens egne driftsutgifter: Postene 1–29
2. Nybygg, anlegg mv.: Postene 30–49
3. Overføringer til andre: Postene 50–89
4. Utlån, statsgjeld mv.: Postene 90–99

Inntekter

1. Salg av varer og tjenester: Postene 1–29
2. Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv.: Postene 30–49
3. Overføringer fra andre: Postene 50–89
4. Tilbakebetalinger mv.: Postene 90–99

4.2 Oversikt over budsjettets utgifter

4.2.1 Oversikt over budsjettets samlede utgifter

Forslaget til utgiftsbevilgninger på statsbudsjettet for 2014 utgjør 1 566,6 mrd. kroner medregnet lånetransaksjoner og overføring til Statens pensjonsfond utland. Sammenlignet med Saldert budsjett 2013 reduseres de samlede utgiftene med 81,6 mrd. kroner. Det er særlig redusert overføring til Statens pensjonsfond utland som bidrar til utgiftsreduksjonen. I tillegg reduseres lånetransaksjonene betydelig, blant annet som følge av at det i 2014 ikke skal betales avdrag på innenlandsk statsgjeld.

Utenom petroleumsvirksomheten, overføring til Statens pensjonsfond utland og lånetransaksjo-

ner, foreslås det utgifter på 1 084 mrd. kroner, som er en økning fra Saldert budsjett 2013 på 46,7 mrd. kroner. Av dette utgjør økte overføringer under folketrygden 15,5 mrd. kroner og økte overføringer til kommunesektoren 12,1 mrd. kroner. Videre utgjør økte utgifter til nybygg, anlegg mv. 6,6 mrd. kroner og økte driftsutgifter 0,4 mrd. kroner.

Bevilgninger i utgiftskategorien «overføringer til andre» utgjør 76,5 pst. av de totale bevilgningene på utgiftssiden. Overføringen til Statens pensjonsfond utland og overføringene under folketrygden utgjør hoveddelen av disse bevilgningene.

Endringer fra Saldert budsjett 2013 til anslag på regnskap for 2013 er nærmere omtalt i kapittel 7.

Tabell 4.1 Statsbudsjettets utgifter

	Saldert budsjett 2013	Anslag på regnskap 2013	Mill. kroner Gul bok 2014
Driftsutgifter	158 057	149 266	158 456
Nybygg, anlegg mv.	62 534	65 195	71 143
Overføring til andre	1 217 914	1 187 967	1 198 524
Utlån, gjeldsavdrag mv.	209 657	224 967	138 488
Sum utgifter	1 648 162	1 627 396	1 566 611

Kilde: Finansdepartementet

4.2.2 Driftsutgifter (postene 1–29)

Driftsutgiftene budsjetteres over postene 1–29. Driftsutgiftene omfatter lønn til statsansatte og kjøp av varer og tjenester til statlige virksomheter, i tillegg til statens forretningsdrift. I forslaget til statsbudsjett for 2014 utgjør driftsutgiftene 158,5 mrd. kroner. Det blir ikke bevilget driftsutgifter og driftsinntekter for statsaksjeselskap, statsforetak og statlige virksomheter som er omgjort til stiftelser, ettersom disse ikke er inkludert i statsbudsjettet. Det bevilges heller ikke driftsutgifter på postene 1–29 for statlige nettobudsjetterte virksomheter eller helseforetak. Samtidig er det enkelte utgifter som budsjetteres over postene 1–29 som har mer karakter av overføringer enn av drift. Dette gjelder bl.a. pensjoner til statsansatte mv. under Statens pensjonskasse.

Tabell 4.2 gir en oversikt over de største utgiftsområdene innenfor statens driftsutgifter. Fra Saldert budsjett 2013 til budsjettforslaget for 2014 øker driftsutgiftene samlet sett med 0,3 pst. De spesifiserte utgiftsgruppene i tabellen summerer seg til 137 mrd. kroner, tilsvarende 86,4 pst. av driftsutgiftene. Tabellen viser at store underliggende etater som Arbeids- og velferdsetaten, Forsvaret, samferdselsetatene og politi og påtalemyndighet representerer de største driftsutgiftene.

I Regjeringens budsjettforslag utgjør Forsvarets driftsutgifter 31,1 mrd. kroner, hvilket tilsvarende 19,6 pst. av de samlede driftsutgiftene. Utgiftene foreslås økt med 0,7 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2013, blant annet for å ta høyde for pris- og lønnsvekst.

Driftsutgiftene til politi og påtalemyndighet foreslås økt med 0,8 mrd. kroner til 14,3 mrd. kroner, og vil med dette utgjøre 9 pst. av de samlede driftsutgiftene. Økningen fra Saldert budsjett 2013 inkluderer blant annet økt bemanning i politiet og økte utgifter i Politiets sikkerhetstjeneste.

I Regjeringens budsjettforslag utgjør driftsutgiftene til Statens vegvesen, Jernbaneverket og Statens jernbanetilsyn til sammen 9,8 pst. av de samlede driftsutgiftene. Sammenlignet med Saldert budsjett 2013 foreslås Statens vegvesens driftsutgifter økt med 0,5 mrd. kroner, mens driftsutgiftene til Jernbaneverket og Statens jernbanetilsyn foreslås økt med til sammen 0,4 mrd. kroner.

For gruppen øvrige direktorater mv. er det tatt utgangspunkt i listen over sentraladministrative organer fra forvaltningsdatabasen til Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste. For 2014 utgjør driftsutgiftene for disse virksomhetene til sammen 15,9 mrd. kroner, tilsvarende 10 pst. av de samlede driftsutgiftene på statsbudsjettet.

Mesteparten av utgiftene under Statens pensjonskasse i tabellen er utgifter til pensjoner til statsansatte mv. som dekkes etter lov om Statens pensjonskasse. Det resterende omfatter arbeidsgiveravgift til folketrygden for arbeidsgiverdelen av pensjonsinnskuddet mv., samt erstatningsutbetalinger under forsikringsordningene og utgifter til særskilte pensjoner fra statskassen. Driftsresultatet til Statens pensjonskasse inngår i driftsresultatet til statens forretningsdrift.

Driftsresultatet til statens forretningsdrift består av de ulike forvaltningsbedriftenes driftsinntekter fratrukket driftsutgifter, avskrivninger, renter og eventuelle avsetninger til reguleringsfond. Driftsresultatet skal ifølge bevilgningsreglementet føres opp i statsbudsjettets utgiftsdel. Denne bestemmelsen omfatter forvaltningsbedriftene under budsjettkapitlene 2445–2490. Driftsresultatet føres på post 24. Statsaksjeselskap, statsforetak eller andre statsbedrifter som er organisert som egne rettssubjekter, tas ikke med på statsbudsjettet med brutto inntekter og utgifter.

Tabell 4.2 Driftsutgifter (postene 1–29)

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Anslag på regnskap 2013	Gul bok 2014
Forsvaret	30 463	30 963	31 131
Statens pensjonskasse	9 902	10 358	10 042
Departementene og Statsministerens kontor	6 828	6 868	7 429
Barne- og ungdomstiltak	5 647	5 820	6 060
Rettsvesen	2 316	2 326	2 400
Kriminalomsorg	3 787	3 795	3 918
Utlendingsdirektoratet	2 389	2 614	2 602
Politi og påtalemyndighet	13 465	13 600	14 267
Arbeids- og velferdsetaten	10 511	10 556	10 880
Statens vegvesen	9 271	9 305	9 796
Jernbaneverket og Statens jernbanetilsyn	5 358	5 362	5 748
Skatte-, avgifts- og tolladministrasjon	6 392	6 432	6 528
Øvrige direktorater mv.	15 149	15 449	15 860
Statens forretningsdrift	-22	225	-484
Tilfeldige utgifter, inkludert statlig lønnsoppgjør, trygdeoppgjør mv.	14 821	2 767	10 800
Andre driftsutgifter	21 780	22 827	21 479
Sum driftsutgifter	158 057	149 266	158 456

Kilde: Finansdepartementet

Brutto driftsinntekter i statens forretningsdrift tas inn i budsjettet på underpost som et negativt beløp, siden de føres på budsjettets utgiftsside. Et negativt tall for statens forretningsdrift i tabell 4.2 betyr dermed at det er et netto driftsoverskudd. Unntaket fra bruttoprinsippet gjelder bare driftsbudsjettet. For investeringsutgifter, tilskudd mv., følges bruttoprinsippet for føringer i statsbudsjettet også for forretningsdriften. Disse beløpene inngår i oversiktene over de ulike utgiftsartene nedenfor.

Selv om alle investeringer i forretningsdriften blir utgiftsført brutto, blir renter beregnet som om statens netto investeringsbidrag skulle være et lån fra statskassen, og det foretas avskrivninger på grunnlag av bokført kapital. Avskrivninger og renter blir ført som underposter på post 24, og det samlede avskrivnings- og rentebeløp for den samlede forretningsdriften tas til inntekt på statsbud-

sjettets inntektsside, jf. nærmere omtale av forretningsdriften i avsnitt 4.3.2.

For 2014 foreslås det bevilget 10,8 mrd. kroner på kap. 2309 Tilfeldige utgifter, post 01 Driftsutgifter. Denne bevilgningen benyttes blant annet til å dekke utgifter til lønnsoppgjør for statsansatte, regulering av pensjoner mv. i folketrygden, takstforhandlinger for privatpraktiserende leger, fysioterapeuter og psykologer, samt uforutsette utgifter i løpet av det kommende budsjettåret. På bakgrunn av ovennevnte vil ikke hele det bevilgede beløpet på denne posten bli regnskapsført som driftsutgifter ved regnskapsavslutningen. I anslag på regnskap for 2013 er bevilgningsøkningene som følge av trygdeoppgjøret våren 2013 fordelt på ulike overføringsordninger, mens det er lagt til grunn at kap. 2309, post 01 reduseres tilsvarende. Dette bidrar til å forklare hvorfor anslag på regnskap for inneværende år er lavere enn bevilgningen i Saldert budsjett 2013. Forslag om nedset-

telse av bevilgningen under kap. 2309, post 01 for inneværende år vil bli fremmet i nysalderingsproposisjonen for 2013-budsjettet senere i høst.

4.2.3 Nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)

Utgiftene til investeringer budsjetteres på postene 30–49 og omfatter nybygg og anlegg, vedlikehold, ombygginger og utstyrsanskaffelser som er så betydelige at de har karakter av investering. Bevilgningene på postene 30–49 gir imidlertid

ikke et fullstendig uttrykk for statens samlede investeringsaktivitet ettersom blant annet investeringer i helseforetakene finansieres med tilskudd over statsbudsjettet og deler av vegutbyggingene finansieres med bompenger som ikke budsjetteres på statsbudsjettet.

Investeringer i forretningsdriften vil også framkomme i statens balansekonto som fast kapital, mens investeringer i konsumkapital ikke aktiveres.

Tabell 4.3 Nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)

	Saldert budsjett 2013	Anslag på regnskap 2013	Mill. kroner Gul bok 2014
Statens petroleumsvirksomhet	28 000	30 000	30 000
Forsvaret	10 778	10 775	10 851
Riksveganlegg	10 550	10 645	11 689
Jernbaneverket	6 088	6 417	9 909
Statsbygg	1 817	1 949	2 059
Bygg utenfor husleieordningen	478	595	891
Øvrige direktorater mv.	2 717	2 766	3 209
Andre investeringsbevilgninger	2 107	2 049	2 535
Sum investeringer	62 534	65 195	71 143

Kilde: Finansdepartementet

I Regjeringens budsjettforslag for 2014 utgjør bevilgningene på postene 30–49 til sammen 71,1 mrd. kroner. Dette er 8,6 mrd. kroner mer enn i Saldert budsjett 2013. Størstedelen av statens investeringer foretas innenfor petroleumsvirksomheten, Forsvaret og samferdselssektoren. Utenom disse investeringsformålene utgjør de statlige byggebevilgningene en stor del av investeringene.

Regjeringen foreslår å bevilge til sammen 21,6 mrd. kroner til investeringer under Statens vegvesen og Jernbaneverket. Dette tilsvarer 30,4 pst. av de samlede investeringsutgiftene. Sammenlignet med Saldert budsjett 2013 foreslås investeringene under Statens vegvesen og Jernbaneverket økt med henholdsvis 1,1 og 3,8 mrd. kro-

ner, som innebærer økninger på henholdsvis 10,8 og 62,8 pst.

Investeringene innenfor statens petroleumsvirksomhet foreslås økt med 2 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2013. Utgiftene utgjør dermed 30 mrd. kroner.

4.2.4 Overføringer til andre (postene 50–89)

Overføringer til andre budsjetteres på postene 50–89 i statsbudsjettet. Overføringene deles inn i tre faste undergrupper:

- Overføringer til andre statsregnskap: Postene 50–59
- Overføringer til kommuneforvaltningen: Postene 60–69
- Andre overføringer: Postene 70–89

Tabell 4.4 Overføringer til andre (postene 50–89)

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Anslag på regnskap 2013	Gul bok 2014
<i>Postene 50–59</i>			
Overføring til Statens pensjonsfond utland	373 185	343 929	314 129
Overføring til nettobudsjetterte virksomheter	34 094	34 135	35 871
Øvrige overføringer til andre statsregnskap (fond mv.)	10 836	10 963	11 209
Sum overføringer til andre statsregnskap	418 116	389 028	361 209
<i>Postene 60–69</i>			
Rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner	143 467	143 528	151 369
Øvrige overføringer til kommuneforvaltningen	44 852	45 091	49 016
Sum overføringer til kommuneforvaltningen	188 319	188 619	200 385
<i>Postene 70–89</i>			
Folketrygden	369 046	368 118	384 547
Øvrige overføringer	242 433	242 203	252 383
Sum andre overføringer	611 479	610 321	636 930
Sum overføringer til andre (postene 50–89)	1 217 914	1 187 967	1 198 524

Kilde: Finansdepartementet

Den største bevilgningen på 50-postene er overføringen fra statsbudsjettet til Statens pensjonsfond utland. Denne overføringen tilsvarer statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten. Fra Saldert budsjett 2013 til budsjettforslaget for 2014 reduseres overføringene til andre statsregnskap samlet sett med 56,9 mrd. kroner. Dette skyldes hovedsakelig at overføringen til Statens pensjonsfond utland reduseres med 59,1 mrd. kroner.

Postene 50–59 brukes også til overføringer til statlige institusjoner hvor drifts- og investeringsutgifter gis som en netto bevilgning. Slike institusjoner er underlagt departemental instruksjonsmyndighet og defineres ikke som selvstendige rettssubjekter. Blant annet er Norges forskningsråd, universitetene og de statlige høyskolene nettobudsjetterte virksomheter. Samlet foreslås det bevilget 35,9 mrd. kroner til de nettobudsjetterte virksomhetene i 2014. Dette er en økning på 1,8 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2013. Det vises til vedlegg 3 for nærmere oversikt over den samlede aktiviteten i disse virksomhetene og spesifisering av kontantbeholdningen i virksomhetene.

Overføringer til statlige fond eller avsetningskonti i Norges Bank budsjetteres på overføringspostene til andre statsregnskap (postene 50–59). Når Stortinget har vedtatt en bevilgning, overfører det aktuelle departement midlene til et slikt fond, og utbetaling fra fondene skjer dels i budsjettåret og dels i påfølgende år.

Postene 60–69 omfatter overføring til kommunenes og fylkeskommunenes forvaltningsbudsjetter. Overføringer til kommunesektoren gis dels som rammetilskudd over Kommunal- og regionaldepartementets budsjett og dels som øremerkede tilskudd som bevilges over flere departementers budsjetter. Kommunesektoren har i tillegg inntekter fra blant annet skatt og gebyrer.

Regjeringen legger opp til fortsatt vekst i kommunesektorens inntekter i 2014. Innenfor det økonomiske opplegget for kommunesektoren legges det opp til en reell vekst i sektorens samlede inntekter i 2014 på 7,7 mrd. kroner, tilsvarende 2 pst. Av den samlede veksten er 5,2 mrd. kroner frie inntekter, tilsvarende 1,7 pst. Inntektsveksten er regnet fra anslått inntektsnivå i 2013 i Revidert nasjonalbudsjett 2013.

Samlet foreslås det rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner på 151,4 mrd. kroner. Dette er en økning på 7,9 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2013. Nivået på rammetilskuddene til kommunesektoren kan variere betydelig fra år til år som følge av tekniske endringer, herunder størrelsen på de kommunale skattørene.

Sammenlignet med Saldert budsjett 2013 foreslås de øremerkede tilskuddene økt med 4,2 mrd. kroner, til 49 mrd. kroner. Økningen skyldes blant annet økt kompensasjon for merverdiavgift (1,3 mrd. kroner), økte utgifter til integreringstilskudd (0,9 mrd. kroner) og økte utgifter til toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester (0,8 mrd. kroner).

Utgiftspostene 70–89 omfatter overføringer til private, for eksempel husholdninger, organisasjoner, private bedrifter mv. Disse overføringene utgjør til sammen 636,9 mrd. kroner i forslaget til statsbudsjett for 2014. Av dette utgjør utgifter under folketrygden 384,5 mrd. kroner. Postene omfatter også overføringer til statlige foretak som er organisert som selvstendige rettssubjekter. Dette gjelder blant annet tilskudd til de regionale helseforetakene. Det foreslås samlede tilskudd til

helseforetakene på 118,3 mrd. kroner i 2014. Dette er en økning på 6,4 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2013.

Overføringer til private utenom folketrygden og helseforetakene utgjør 134,1 mrd. kroner i budsjettforslaget for 2014. Dette er en økning på 3,6 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2013. Disse overføringene inkluderer et bredt spekter av ordninger som er forskjellige med hensyn til målgrupper, formål og bevilgningsstørrelse. Eksempler på tilskudd er barnetrygd, kontantstøtte, AFP-tilskudd, tilskudd til internasjonale organisasjoner, bistandsmidler og renter på innenlandsk statsgjeld. Utgiftene til renter på innenlandsk statsgjeld i 2014 anslås å gå ned med 2,7 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2013.

4.2.5 Utlån, statsgjeld mv. (postene 90–99)

Postene 90–99 på statsbudsjettets utgiftsside inneholder bevilgninger som endrer sammensetningen av statens formuesportefølje i kapitalregnskapet. De største postene i 2014 er utlån mv. til statsbankene, utlån i boliglånsordningen i Statens pensjonskasse og kapitalinnskudd i Fondet for klima, fornybar energi og energiomlegging.

Tabell 4.5 Utlån, statsgjeld mv. (postene 90–99)

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Anslag på regnskap 2013	Gul bok 2014
Avdrag innenlandsk statsgjeld	66 544	66 544	0
Lån mv. til statsbankene	111 214	112 810	102 850
Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse	21 000	33 500	26 500
Fondet for klima, fornybar energi og energiomlegging	10 000	10 000	5 000
Andre lånetransaksjoner	899	2 113	4 138
Sum utlån, statsgjeld mv.	209 657	224 967	138 488

Kilde: Finansdepartementet

Samlet reduseres utgiftene på postene 90–99 med 71,2 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2013. Dette skyldes hovedsakelig at det i 2013 skal betales 66,5 mrd. kroner i avdrag på innenlandsk statsgjeld, mens det ikke er slike lån med forfall i 2014. Når avdrag på innenlandsk statsgjeld holdes utenom, reduseres samlede utlån mv. med 4,6 mrd. kroner, fra 143,1 mrd. kroner til 138,5 mrd. kroner.

Lån mv. til statsbankene omfatter utlån gjennom Statens lånekasse for utdanning på 21,6 mrd.

kroner, utlån gjennom Husbanken på 19,9 mrd. kroner og lån til Innovasjon Norge og SIVA på til sammen 41,9 mrd. kroner. Videre er utlån på 19,5 mrd. kroner under eksportfinansieringsordningen som forvaltes av Eksportkreditt Norge AS medregnet her.

Til utlån i boliglånsordningen i Statens pensjonskasse foreslås det en bevilgning på 26,5 mrd. kroner i 2014. Dette er en økning på 5,5 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2013. Videre foreslås det bevilget 5 mrd. kroner til Fondet for klima, forny-

bar energi og energiomlegging. Det foreslås ikke lånetransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten i 2014.

4.3 Oversikt over statsbudsjettets inntekter

4.3.1 Oversikt over statsbudsjettets samlede inntekter

De samlede inntektsbevilgningene på statsbudsjettet for 2014 er anslått til 1 516,2 mrd. kroner, medregnet lånetransaksjoner og overføringen fra Statens pensjonsfond utland for å dekke det olje-

korrigerede budsjettunderskuddet. Skatter og avgifter fra Fastlands-Norge utgjør 896,9 mrd. kroner, mens de samlede petroleumsinntektene utgjør 344,1 mrd. kroner. Disse inntektene utgjør til sammen 81,9 pst. av de samlede inntektene. Inntekter utenom overføringen fra Statens pensjonsfond utland og tilbakebetalinger av lånetransaksjoner foreslås budsjettert med 1 295 mrd. kroner. Dette er en reduksjon fra Saldert budsjett 2013 med 19,8 mrd. kroner. Reduksjonen skyldes i stor grad at petroleumsinntektene reduseres med 57,1 mrd. kroner. I motsatt retning trekker økte skatter og avgifter fra Fastlands-Norge på 41 mrd. kroner.

Tabell 4.6 Statsbudsjettets inntekter

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Anslag på regnskap 2013	Gul bok 2014
Salg av varer og tjenester (driftsinntekter)	146 178	145 115	133 236
Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv.	24 056	21 382	24 936
Skatter, avgifter og andre overføringer	1 268 270	1 235 931	1 269 951
Tilbakebetalinger mv.	84 935	84 409	88 029
Sum inntekter	1 523 440	1 486 838	1 516 152

Kilde: Finansdepartementet

4.3.2 Statsbudsjettets driftsinntekter (postene 1–29)

Driftsinntektene foreslås bevilget med 133,2 mrd. kroner i 2014. Driftsinntektene fra petrole-

umsvirksomheten utgjør 115,5 mrd. kroner, som er 86,7 pst. av de samlede driftsinntektene.

Tabell 4.7 Driftsinntekter (postene 1–29)

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Anslag på regnskap 2013	Gul bok 2014
Statens petroleumsvirksomhet	129 000	127 300	115 500
Andre driftsinntekter	17 178	17 815	17 736
Sum driftsinntekter	146 178	145 115	133 236

Kilde: Finansdepartementet

I tillegg til inntekter fra petroleumsvirksomheten nyttes postene 1–29 på statsbudsjettets inntekts-side for inntekter fra salg av varer og tjenester, for eksempel:

– salg av materiell, publikasjoner og andre varer

- utleie av materiell, bygninger og anlegg
- oppdrag
- gebyrer
- tilfeldige inntekter

Statens forretningsdrift

Inntektsbevilgningene under statens forretningsdrift omfatter flere inntektsarter, men omtales samlet nedenfor.

Statens forretningsdrift vil i 2014 bestå av virksomheten under forvaltningsbedriftene Statsbygg, Garanti-instituttet for eksportkreditt (GIEK), Statens kartverk, Statens pensjonskasse og NVE Anlegg.

I 2014 er det budsjettert med 1,9 mrd. kroner i inntekter under statens forretningsdrift.

Det samlede avskrivningsbeløpet for den statlige forretningsdriften føres under kap. 5491 Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift. Avskrivningene beregnes på grunnlag av bokført kapital per 31. desember året før budsjettåret. Det benyttes et lineært avskrivningssystem, der avskrivningstiden for ulike avskrivningsobjekter varierer med forventet levetid. Ved salg av eiendommer i Statsbygg avskrives også bokført verdi av eiendommene. Avskrivningene utgiftsføres under hver enkelt virksomhets driftsbudsjett. Sum avskrivninger i 2014 beløper seg til 858 mill. kroner.

Renter av statens kapital i forretningsdriften tas samlet til inntekt under kap. 5603 Renter av

statens kapital i statens forretningsdrift. Grunnlaget for renteberegningen er bedriftenes brutto investeringer fratrukket avskrivninger og bedriftenes egne avsetninger til investeringsformål. Rentesatsen for netto investeringsbidraget det enkelte år tilsvarer gjennomsnittlig rente på 5-års statsobligasjoner i 12-månedersperioden fram til 30. september året før budsjettåret. Renter av statens kapital i forretningsdriften foreslås budsjettert med 81,8 mill. kroner i 2014.

Avsetning til investeringsformål tas til inntekt under hver enkelt virksomhet som foretar slike avsetninger. Avsetningen utgjør en del av kontantoverskuddet fra driften som benyttes til å finansiere investeringer. Det aktuelle beløpet utgiftsføres på driftsbudsjettet under hver enkelt forvaltningsbedrift før driftsresultatet fastsettes, og avsetningene må derfor også føres opp på statsbudsjettets inntektsside. Samlede avsetninger til investeringsformål i 2014 er 943,7 mill. kroner.

I tabell 4.8 er inntektene på statsbudsjettet under statens forretningsdrift splittet opp. I tillegg til tallene nevnt i tabellen er det også andre inntekter under forretningsdriften fra tilbakeføring fra gamle ordninger under GIEK og inntekter fra salg av utstyr og eiendom på til sammen 13,7 mill. kroner.

Tabell 4.8 Renter, avskrivninger og avsetninger til investeringsformål i 2014 for statens forretningsdrift

	1 000 kroner		
	Avskrivninger	Renter	Avsetninger til investeringsformål
Statsbygg	720 000	62 900	924 594
Statens kartverk	16 674	1 910	0
Statens pensjonskasse	116 544	16 215	18 070
NVE Anlegg	4 800	800	1 000
Sum	858 018	81 825	943 664

Kilde: Finansdepartementet

Beregning av rente for mellomværende med statskassen

Forvaltningsbedriftenes mellomværende med statskassen kan betraktes som en bruks- og kassakredittkonto for håndtering av kortsiktige likviditetssvingninger. For samtlige virksomheter under statens forretningsdrift skal det beregnes renter av mellomværende med statskassen. Renten er knyttet opp mot renten på statssertifikater

etter en nærmere bestemt beregningsregel slik at den reflekterer rentenivået i Norge.

Kap. 5603 Renter av statens kapital i statens forretningsdrift, post 81 Renter av mellomregnskapet, budsjetteres ikke.

4.3.3 Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)

Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv. er på 24,9 mrd. kroner i budsjettforslaget for 2014.

Det er inntektene i forbindelse med nybygg, anlegg mv. i statens petroleumsvirksomhet som utgjør størstedelen av disse inntektene.

Tabell 4.9 Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Anslag på regnskap 2013	Gul bok 2014
Statens petroleumsvirksomhet	22 000	19 300	22 800
Andre inntekter ifm. nybygg, anlegg mv.	2 056	2 082	2 136
Sum inntekter ifm. nybygg, anlegg mv.	24 056	21 382	24 936

Kilde: Finansdepartementet

Inntektspostene 30–49 deles i to grupper.

Postene fra 30 til 39 inneholder inntektsbevilgninger under statens forretningsdrift, herunder avskrivninger på statens kapital i statens forretningsdrift, avsetninger til investeringsformål, overføringer fra bedriftenes egne fond og andre fond, samt andre inntekter av statens forretningsdrift i forbindelse med bygg og anlegg, jf. omtalen ovenfor. Inntektene fra statens forretningsdrift i forbindelse med nybygg og anlegg mv. utgjør 1 801,7 mill. kroner. I tillegg til statens forretningsdrift er det inntekter fra Bioforsk på 19,2 mill. kroner på postene 30–39.

Post 30 brukes også for avskrivninger under kap. 5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten. Det foreslås inntekter på 22,8 mrd. kroner på denne posten i 2014.

Postene fra 40 til 49 gjelder salg av fast eiendom og tilskudd og refusjoner i forbindelse med statens bygge- og anleggsarbeider fra statlige særregnskap, kommuner og andre. Samlet utgjør disse inntektene 315,4 mill. kroner i 2014. Salg av eiendom fra Forsvaret og inntekter i forbindelse

med Forsvarets byggevirksomhet, samt inntekter under Stortinget fra salg av pendlerboliger, utgjør de største inntektspostene.

4.3.4 Overføringer fra andre (postene 50–89)

Inntektspostene fra 50 til 89 på statsbudsjettets inntektsside deles inn i følgende undergrupper:

- Postene fra 50 til 59 nyttes til overføringer fra andre statlige regnskaper, for eksempel statlige fond
- Postene fra 60 til 69 omfatter overføringer fra kommunesektorens forvaltningsbudsjetter
- Postene fra 70 til 79 brukes til statsskatt på formue og inntekt, avgifter på omsetning, produksjon og driftsmidler, avgifter på arv, dokumenter, spill og andre fiskalavgifter
- Under postene fra 80 til 84 føres renteinntekter, mens utbytte på aksjer, bøter, erstatninger, tilbakebetaling av gitte tilskudd mv. budsjetteres på postene 85–89

Tabell 4.10 Overføringer fra andre (postene 50–89)

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Anslag på regnskap 2013	Gul bok 2014
<i>Postene 50–59</i>			
Overføring fra Statens pensjonsfond utland	123 663	116 475	133 092
Øvrige overføringer fra andre statsregnskap	189	195	186
Sum overføringer fra andre statsregnskap	123 853	116 670	133 278
<i>Postene 60–69</i>			
Overføringer fra kommunesektoren	929	929	1 080
<i>Postene 70–79</i>			
Inntekter under postene 70–79	1 087 251	1 063 100	1 084 724
<i>Postene 80–89</i>			
Renter, utbytte mv.	56 237	55 232	50 869
Sum overføringer fra andre (postene 50–89)	1 268 270	1 235 931	1 269 951

Kilde: Finansdepartementet

Overføringen fra Statens pensjonsfond utland for å dekke det oljekorrigerte budsjettunderskuddet øker med 9,4 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2013. Sammenlignet med anslag på regnskap 2013 øker overføringen med 16,6 mrd. kroner. For postene 70–79 reduseres inntektene med 2,5 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2013 til budsjettforslaget for 2014, mens inntektene på postene 80–89 reduseres med 5,4 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2013 til budsjettforslaget for 2014.

Skatter og avgifter fra Fastlands-Norge

Skatte- og avgiftsanslagene for 2014 tar utgangspunkt i reviderte anslag for 2013, hvor bl.a. ny informasjon om utviklingen i innbetalte skatter og avgifter er innarbeidet. I tillegg er skatte- og avgiftsanslagene basert på de vekstforutsetninger for bl.a. sysselsetting, etterspørsel, lønninger og priser som er lagt til grunn i Nasjonalbudsjettet 2014. Det er også tatt hensyn til virkningene av forslaget til skatte- og avgiftsopplegg og forslaget til kommunale og fylkeskommunale skattører.

Samlede skatter og avgifter til statskassen fra Fastlands-Norge anslås å utgjøre 896,9 mrd. kroner i 2014. Dette er en økning på 41,7 mrd. kroner, eller 4,9 pst., fra anslag på regnskap for 2013. Skatter på inntekt og formue er anslått til 259,6 mrd. kroner i 2014, som er en økning på 12,5 mrd. kroner, eller 5,1 pst., fra anslag på regn-

skap for 2013. Trygdeavgift og arbeidsgiveravgift til folketrygden i 2014 er samlet anslått til 281,9 mrd. kroner. Dette tilsvarer en økning på 12 mrd. kroner, eller 4,4 pst., fra anslag på regnskap for 2013. Inntektene fra merverdiavgiften anslås til 251 mrd. kroner i 2014. Det tilsvarer en økning på 13 mrd. kroner, eller 5,5 pst., fra anslag på regnskap for 2013. Øvrige særavgifter medregnet tollinntekter, er samlet anslått til 104,4 mrd. kroner i 2014. Det er en økning på 4,2 mrd. kroner, eller 4,2 pst., fra anslag på regnskap for 2013.

Skatte- og avgiftsopplegget for 2014 er nærmere omtalt i Prop. 1 LS (2013–2014) *Skatter, avgifter og toll 2014*.

Utbytte

Regjeringen foreslår samlede utbytteinntekter på 26,3 mrd. kroner i 2014. Av dette gjelder 14,4 mrd. kroner utbytte fra Statoil ASA, som inngår i kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten. Regjeringens forslag innebærer en reduksjon i de samlede utbytteinntektene på 2,7 mrd. kroner sammenlignet med anslag på regnskap for 2013. Sammenlignet med Saldert budsjett 2013 reduseres utbytteinntektene med 2,4 mrd. kroner.

Samlet utbytte fra selskaper under Nærings- og handelsdepartementets forvaltning anslås til 10,3 mrd. kroner. Dette er en nedgang på 3,3 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2013.

Regjeringen foreslår at det ikke tas utbytte fra Statkraft SF grunnet realiserte tap på salg av aksjer i E.ON på 14,6 mrd. kroner. For Entra Eien- dom AS er det lagt til grunn et utbytte på 158 mill. kroner. Eksportfinans ASA, Electronic Chart Cen- tre AS, Norsk Eiendomsinformasjon AS og Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS betalte ikke utbytte i 2013. Det budsjetteres heller ikke med utbytte fra disse selskapene i 2014.

Cermaq ASA inngikk 18. juli 2013 en avtale om salg av virksomhetsområdet EWOS (førvirksom- heten) til en selskapsverdi på 6,5 mrd. kroner. Som følge av salget har Cermaq ASA meddelt at de tar sikte på å utdele et ekstraordinært utbytte, hvor statens andel vil utgjøre 2,6–3,0 mrd. kroner. Den 25. juni i år kjøpte staten seg opp fra en eie- randel på 43,54 pst. til 59,17 pst. i Cermaq for 1,56 mrd. kroner. Beløpet ble bevilget som en for- muesomplassing på 90-post. Et salg av halvpar- ten av verdiene i et selskap med påfølgende ekstraordinært utbytte, ligger i prinsippet tett opp til et aksjesalg. På denne bakgrunn foreslår Regje- ringen at det bevilges 1,8 mrd. kroner over kap.

3950, post 97 som en formuesomplassing, og at 1 mrd. kroner bevilges som et vanlig utbytte over kap. 5656, post 85.

For Statskog SF foreslås det et utbytte på 121 mill. kroner, hvorav 93 mill. kroner er ekstra- ordinært utbytte.

I tråd med statens utbyttepolitikk for aksjesel- skaper som forvaltes av Samferdselsdepartemen- tet, foreslås det i 2014 utbytte på 478 mill. kroner fra Avinor AS, 188 mill. kroner fra Posten Norge AS og 225 mill. kroner fra NSB AS. Det foreslås ikke utbytte fra Baneservice AS i 2014.

Det foreslås ikke utbytte fra Statnett i 2014 ettersom Regjeringen foreslår å tilføre selskapet kapital for å gjennomføre en ny investeringsplan.

Regjeringen har i tråd med vanlig praksis ikke laget egne anslag på utbytte fra de børsnoterte selskapene i 2014, men teknisk videreført utbetalt utbytte per aksje i 2013.

Tabellen nedenfor viser saldert budsjett og anslag på regnskap for utbytte fra de enkelte sel- skapene i 2013 og forslag i 2014.

Tabell 4.11 Utbytte fra statlig eide selskaper

			Mill. kroner		
Kap	Post	Selskap	Saldert budsjett 2013	Anslag på regnskap 2013	Gul bok 2014
5611	85	NSB AS	176	296	225
5616	85	Kommunalbanken AS	253	253	357
5618	85	Posten Norge AS	217	254	188
5622	85	Avinor AS	438	463	478
5625	85	Innovasjon Norge/Lavrisikordningen	18	11	17
5625	86	Innovasjon Norge/investeringsfond Nordvest-Russland og Øst-Europa	1	0	1
5631	85/86	AS Vinmonopolet	39	60	30
5651	85	Selskaper under Landbruks- og matde- partementet ¹	5	5	5
5652	85	Statskog SF	30	29	121
5656	85	Selskaper under Nærings- og handelsde- partementet ²	13 623	13 000	10 333
5680	85	Statnett SF	38	117	0
5685	85	Statoil ASA	13 887	14 421	14 421
5692	85	Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank	0	0	77
5693	85	Folketrygdfondet	1	1	1
Sum utbytte			28 725	28 910	26 255

¹ Veterinærmedisinsk oppdragssenter AS og Graminor AS.

² Norsk Hydro ASA, Telenor ASA, Statkraft SF, Kongsberg Gruppen ASA, DnB NOR ASA, Yara International ASA, Eksportfinans ASA, Entra Eiendom AS, Argentum Fondsinvesteringer AS, Nammo AS, Flytoget AS, Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS, Cermaq ASA, Aker Holding AS, GIEK Kredittforsikring AS, Norsk Eiendomsinformasjon AS, Electronic Chart Centre AS og Mesta AS.

Kilde: Finansdepartementet

4.3.5 Tilbakebetalinger mv. (postene 90–99)

Postene fra 90 til 99 på statsbudsjettets inntekts-
side inneholder avdrag på lån fra staten, salg av

statens aksjer og obligasjoner, samt opptak av lån.
Postene beskriver endringer i sammensetningen
av statens formue som framkommer i statens
kapitalregnskap.

Tabell 4.12 Tilbakebetalinger mv., utenom petroleumsvirksomheten (postene 90–99)

			Mill. kroner		
			Saldert budsjett 2013	Anslag på regnskap 2013	Gul bok 2014
Statsbankene			66 890	66 664	72 654
Andre tilbakebetalinger			18 045	17 745	15 375
Sum tilbakebetalinger			84 935	84 409	88 029

Kilde: Finansdepartementet

Tilbakebetalingene anslås til 88 mrd. kroner i 2014. Dette er en økning på 3,1 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2013. Økningen skyldes blant annet økte tilbakebetalinger under statsbankene på til sammen 5,8 mrd. kroner. Tilbakebetalingene under boliglånsordningen i Statens pensjonskasse øker med 1,2 mrd. kroner. Videre er kapital i Romanifolkets/taternes kulturfond, Samefolkets fond og fondet for miljøvennlig gass-teknologi på til sammen 2,2 mrd. kroner ført som tilbakebetalinger til statskassen i budsjettforslaget for 2014. Inkludert i beløpet for tilbakebetalinger er også inntekter på 1,8 mrd. kroner forbundet med Cermaq ASA sitt salg av EWOS.

I Saldert budsjett 2013 var det budsjettert med tilbakebetalinger på 6 mrd. kroner fra avdrag på egenbeholdning av statsobligasjoner. Videre var kapital fra Norsk kulturminnefond, Ludvig Holbergs minnefond og Finansmarkedsfondet på til

sammen 1,8 mrd. kroner ført som tilbakebetaling til statskassen i Saldert budsjett 2013. Siden det ikke er budsjettert med disse inntektene i 2014, bidrar dette til å trekke ned de samlede tilbakebetalingene.

4.4 Petroleumsvirksomhetens utgifter og inntekter

4.4.1 Oversikt over petroleumsvirksomhetens utgifter og inntekter

Utgiftene til petroleumsvirksomheten består i hovedsak av Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomhetens (SDØEs) andel av investeringene på norsk kontinentalsokkel. Budsjetterte utgifter for 2014 framgår av tabell 4.13.

Tabell 4.13 Utgifter til petroleumsvirksomheten

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Anslag på regnskap 2013	Gul bok 2014
SDØE – investeringer	28 000	30 000	30 000
Øvrige utgifter	2	2	2
Sum utgifter til petroleumsvirksomheten	28 002	30 002	30 002

Kilde: Finansdepartementet

SDØEs andel av investeringene på sokkelen i 2014 forventes å bli 30 mrd. kroner. Dette er en økning på 2 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2013, men i samsvar med anslag på regnskap for 2013. De største investeringene er på feltene Troll, Oseberg, Gullfaks, Heidrun og Åsgard.

Inntektene fra petroleumsvirksomheten omfatter skatt og avgift på utvinning, aksjeutbytte fra Statoil ASA og inntekter fra SDØE. Inntektene fra SDØE omfatter i hovedsak driftsresultat, kalkulatoriske avskrivninger og renter.

Tabell 4.14 Inntekter fra petroleumsvirksomheten

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Anslag på regnskap 2013	Gul bok 2014
SDØE – driftsresultat	129 000	127 300	115 500
SDØE – avskrivninger og renter	28 400	25 700	27 700
Skatt og avgift på utvinning, inkl. CO ₂ -avgift og NO _x -avgift	229 900	206 510	186 510
Aksjeutbytte fra Statoil ASA	13 887	14 421	14 421
Sum inntekter fra petroleumsvirksomheten	401 187	373 931	344 131

Kilde: Finansdepartementet

Driftsresultat fra SDØE er anslått til 115,5 mrd. kroner for 2014. Det er en reduksjon på 13,5 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2013. Mens det i Saldert budsjett 2013 var lagt til grunn en gjennomsnittlig oljepris på 625 kroner per fat i 2013, legges det nå til grunn en forventet pris på 623,2 kroner per fat i 2013 og 600 kroner per fat i 2014 målt i løpende priser.

De kalkulatoriske størrelsene avskrivninger og renter inngår som utgifter ved beregningen av SDØEs driftsresultat, samtidig som de føres som inntekter på egne poster. På denne måten skiller man ut den delen av driftsinntektene som dekker avskrivning av investeringer og finansieringskostnadene ved investeringene.

Betalte skatter og avgifter fra petroleumsvirksomheten anslås til 186,5 mrd. kroner i 2014.

Dette er 20 mrd. kroner lavere enn anslag på regnskap for 2013.

Påløpte skatter og avgifter anslås til 194,5 mrd. kroner i 2013 og 178,7 mrd. kroner i 2014. Forskjellen mellom betalte skatter og påløpte skatter har sammenheng med reglene om innbetaling av terminskatt. Disse gjør at det er et etterslep i betalte skatter i forhold til påløpte skatter.

Ettersom det ikke foreligger offentlig informasjon med prognose for Statoil ASAs årsresultat for 2013, legges det i budsjettet for 2014 til grunn en teknisk videreføring av utbyttet fra Statoil ASA i 2013. Dette utgjør 14,4 mrd. kroner.

Statens samlede netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten er summen av inntekter fra petroleumsvirksomheten fratrukket utgiftene. Tabell 4.15 viser hvordan netto kontantstrøm framkommer.

Tabell 4.15 Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Anslag på regnskap 2013	Gul bok 2014
Inntekter SDØE	157 400	153 000	143 200
- Utgifter SDØE	28 002	30 002	30 002
+ Skatt og avgift på utvinning, inkl. CO ₂ -avgift og NO _x -avgift	229 900	206 510	186 510
+ Aksjeutbytte fra Statoil ASA	13 887	14 421	14 421
= Netto kontantstrøm	373 185	343 929	314 129

Kilde: Finansdepartementet

Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten er anslått til 314,1 mrd. kroner i 2014. Dette er 59,1 mrd. kroner lavere enn i Saldert budsjett 2013, og 29,8 mrd. kroner lavere enn i anslag på regnskap for 2013.

Det budsjetteres ikke med lånetransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten i 2014.

4.4.2 Statens pensjonsfond

Statens pensjonsfond består av Statens pensjonsfond utland og Statens pensjonsfond Norge. Statens samlede netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten overføres i sin helhet fra statsbudsjettets utgiftsside på kap. 2800 til Statens pensjonsfond utland. Sammen med avkastningen på Statens pensjonsfonds kapital utgjør denne overføringen fondets samlede inntekter.

Den delen av fondets inntekter som forutsettes anvendt over statsbudsjettet til å dekke det oljekorrigerte underskuddet, overføres deretter fra Statens pensjonsfond utland til statsbudsjettets inntektsside. Det blir dermed avsatt midler i utenlandsdelen av Statens pensjonsfond dersom overføringen fra fondet til statsbudsjettet er lavere enn netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten. Det budsjetteres ikke med lånetransaksjoner til kjøp av aksjer og inntekter fra salg av aksjer innenfor petroleumsvirksomheten i 2014.

Grunnkapitalen i Statens pensjonsfond Norge stammer i hovedsak fra overskudd på trygderegnskapene etter innføringen av folketrygden i 1967 og fram til slutten av 1970-tallet. Avkastningen av midlene i Statens pensjonsfond Norge overføres ikke til statskassen, men legges løpende til denne delen av fondet.

Anslagene på overføringer til og fra Statens pensjonsfond utland vil bli endret i løpet av budsjettåret, basert på oppdaterte anslag på kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten og statsbudsjettets oljekorrigerede underskudd. Tilbakeføringen fra fondet for 2014 vil bli endelig fastsatt ut fra anslag på statsregnskapet i forbindelse med nysalderingen av budsjettet i desember 2014. Fondets forskrifter sier at statsbudsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten i sin helhet skal overføres til fondet. Denne overføringen fastlegges dermed endelig ut fra regnskapsførte

netto petroleumsinntekter som framkommer først etter terminavslutning. Det innebærer at det vil kunne være avvik mellom den budsjetterte overføringen i nysalderingen og regnskapet.

Verdien i Statens pensjonsfond anslås til 4 882 mrd. kroner ved utgangen av 2013, mens anslaget for verdien ved utgangen av 2014 er på 5 366 mrd. kroner. Utlandsdelen av Statens pensjonsfond anslås til 4 729 mrd. kroner ved utgangen av 2013 og 5 203 mrd. kroner ved utgangen av 2014.

Tabell 4.16 Statens pensjonsfond. Inntekter og utgifter 2013–2014

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Anslag på regnskap 2013	Gul bok 2014
Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomhet	373 185	343 929	314 129
- Overført til statskassen	123 663	116 475	133 092
+ Renter og utbytte	130 600	129 400	146 600
= Overskudd i Statens pensjonsfond	380 122	356 855	327 637
Memo:			
Anslått kapital i Statens pensjonsfond per 31.12.2014 (målt til markedsverdi)			5 366 mrd. kroner
Hvorav utlandsdelen utgjør			5 203 mrd. kroner

Kilde: Finansdepartementet

4.5 Oppsummering. Saldering av statsbudsjettet og finansieringsbehov

Statsbudsjettet gjøres opp i balanse før lånetransaksjoner. Brutto finansieringsbehov bestemmes derfor av differansen mellom utlån og tilbakebetalinger og bevilges over kap. 5999 Statslånemidler, post 90. Brutto finansieringsbehov anslås til 50,5 mrd. kroner i 2014. Bevilgningen til statslånemidler er en saldering av statsbudsjettets inntekter og utgifter medregnet lånetransaksjoner. Ved

nysalderingen om høsten gjøres det et endelig vedtak om statslånemidler. Ved årsavslutningen blir statsregnskapet gjort opp, og det blir foretatt en endelig årsavslutningsrapportering slik at kap. 5999 viser bruttofinansieringsbehovet slik det framkommer i regnskapet. Brutto finansieringsbehov vil kunne avvike fra budsjettvedtaket i forbindelse med nysalderingen om høsten som følge av at det endelige regnskapet på de enkelte budsjettpostene vil kunne avvike noe fra de vedtatte bevilgningene.

Tabell 4.17 Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov

		Mill. kroner		
Inntekter/utgifter/balanse		Saldert budsjett 2013	Anslag på regnskap 2013	Gul bok 2014
1.	Inntekter (ekskl. tilbakebetalinger mv. og overføring fra Statens pensjonsfond utland)	1 314 841	1 285 954	1 295 032
2.	Utgifter (ekskl. utlån, avdrag på statsgjeld mv.)	1 438 505	1 402 429	1 428 123
3.	Overskudd før lånetransaksjoner, før overføring fra Statens pensjonsfond utland (1–2)	-123 663	-116 475	-133 092
4.	Overføring fra Statens pensjonsfond utland	123 663	116 475	133 092
5.	Overskudd før lånetransaksjoner (3+4)	0	0	0
6.	Utlån, gjeldsavdrag mv.	209 657	224 967	138 488
7.	Tilbakebetalinger mv.	84 935	84 409	88 029
8.	Utlån mv., netto (6–7)	124 722	140 558	50 459
9.	Samlet finansieringsbehov – av kontantbeholdning og lånemidler (8–5)	124 722	140 558	50 459

Kilde: Finansdepartementet

5 Folketrygdens utgifter og inntekter

5.1 Folketrygdens utgifter

Folketrygdens budsjett omfatter utgifter under programområdene 28 Foreldrepenger, 29 Sosiale formål, 30 Stønad ved helsetjenester og 33 Arbeidsliv. Ansvar for de ulike delene av folketrygden er fordelt mellom fire departementer. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har ansvar for programområde 28 Foreldrepenger. Arbeidsdepartementet har

ansvar for programområde 29 Sosiale formål og for størstedelen av programområde 33 Arbeidsliv. Helse- og omsorgsdepartementet har ansvar for programområde 30 Stønad ved helsetjenester. Fiskeri- og kystdepartementet har ansvar for ett budsjettkapittel under programområde 33 Arbeidsliv.

Regjeringens samlede forslag til utgifter under alle folketrygdens programområder for 2014 er på 384 850,9 mill. kroner. Det er en økning på 15 515,1 mill. kroner fra Saldert budsjett 2013.

Tabell 5.1 Folketrygdens utgifter

Programområde	Saldert budsjett 2013	Anslag på regnskap 2013	Mill. kroner	
			Gul bok 2014	Endr. Saldert budsjett 2013 til Gul bok 2014
28 Foreldrepenger	18 063,2	17 185,0	18 482,0	2,3 pst.
29 Sosiale formål	313 826,4	315 239,0	327 927,3	4,5 pst.
30 Helsetjenester	25 376,2	25 170,0	26 851,6	5,8 pst.
33 Arbeidsliv	12 070,0	10 815,0	11 590,0	-4,0 pst.
Sum	369 335,8	368 409,0	384 850,9	4,2 pst.

Kilde: Finansdepartementet

Regjeringen foreslår å overføre ansvaret for folketrygdloven § 5–24 *Stønad til helsetjenester i utlandet* fra Arbeidsdepartementet til Helse- og omsorgsdepartementet. Utgiftene til formålet, anslått til 470 mill. kroner i 2014, overføres fra programområde 29 til programområde 30. Holdes dette utenfor, anslås utgiftene til programområde 29 og programområde 30 å øke med hhv. 4,6 pst. og 4,0 pst. fra Saldert budsjett 2013 til Gul bok 2014.

Programområde 28 Foreldrepenger

Programområdet omfatter foreldrepenger til yrkesaktive, engangsstønad ved fødsel og adopsjon og feriepenger av foreldrepenger mv. Stønadsordningene under dette programområdet skal kompensere for inntektsbortfall i forbindelse med fødsel

og adopsjon og sikre økonomisk støtte til foreldre som ikke har opptjent rett til foreldrepenger.

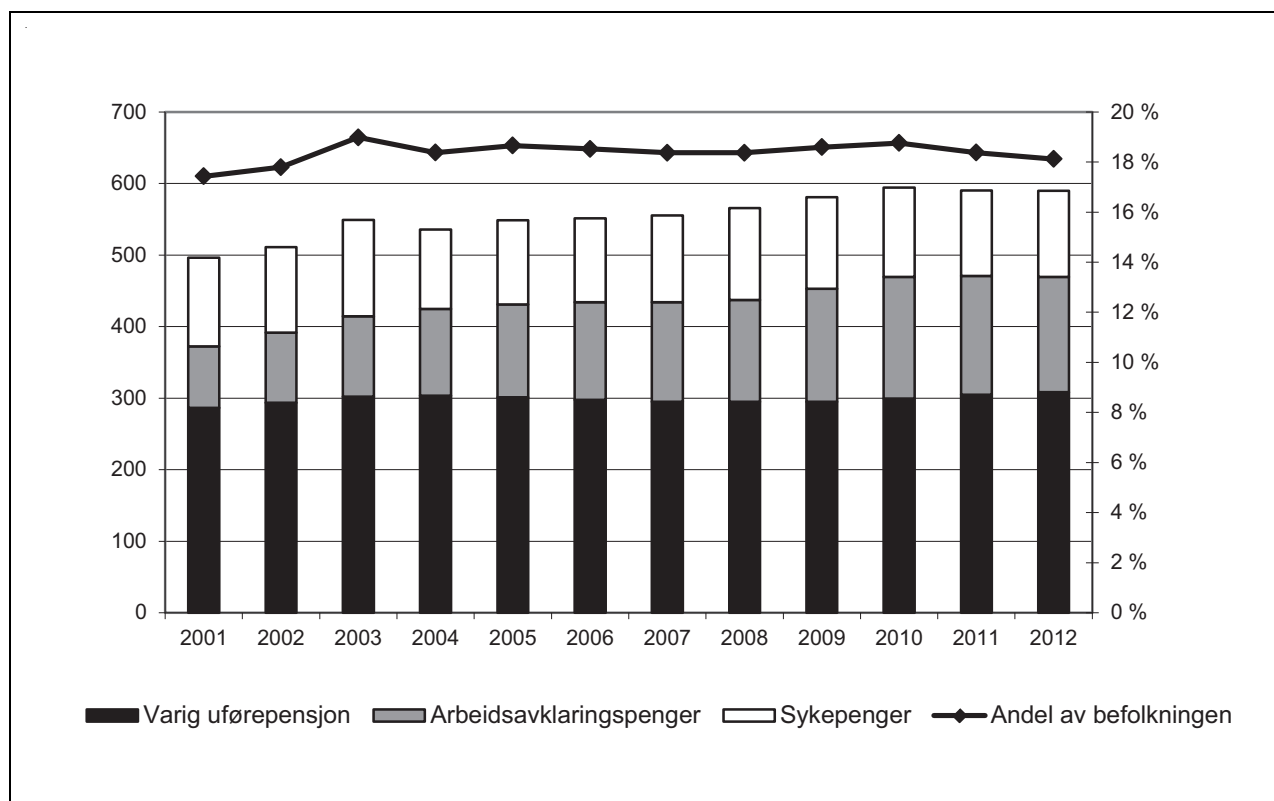
Det foreslås bevilget 18 482 mill. kroner på kap. 2530 Foreldrepenger. Det er en økning fra Saldert budsjett 2013 på 418,8 mill. kroner, eller 2,3 pst. Veksten i antall barn i aldersgruppen for foreldrepenger i 2013 anslås nå lavere enn i saldert budsjett. Utgiftsveksten fra 2013 til 2014 skyldes forventet vekst i antall barn i aldersgruppen for foreldrepenger i 2014, økt utbetalingsgrunnlag til foreldrene, samt utvidelser av foreldrepengeordningen de senere år.

Programområde 29 Sosiale formål

Programområdet omfatter ordninger som skal kompensere for inntektsbortfall ved sykdom og uførhet (sykepenger, arbeidsavklaringspenger og

uførepensjon), pensjoner (alderspensjon og etterlattepensjon), stønader til enslige forsørgere, stønader og hjelpemidler til personer med nedsatt funksjonsevne og enkelte andre formål. Det fore-

slås bevilget 327 927,3 mill. kroner i 2014. Det er en økning fra Saldert budsjett 2013 på 14 100,9 mill. kroner, eller 4,5 pst.

Figur 5.1 Antall mottakere av helse relaterte trygdeytelser¹ (venstre akse, i 1 000 personer) og mottakere av disse ytelsene som andel av befolkningen i alderen 18–66 år (høyre akse, i pst.), justert for dobbelttelling². Tall ved utgangen av året 2001–2012.

¹ Sykepenger, varig uførepensjon og arbeidsavklaringspenger (summen av attføringspenger, rehabiliteringspenger og tidsbegrenset uførestønad fram til innføringen av arbeidsavklaringspenger 1. mars 2010).

² Personer som mottar flere ytelser samtidig eller i løpet av samme år.

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

Figur 5.1 viser utviklingen i både antall og andel personer som mottok helse relaterte ytelser i perioden 2001–2012. I figuren er det korrigert for at enkelte kan motta flere ytelser samtidig.

Antall mottakere av de helse relaterte ytelsene har økt fra i underkant av 500 000 i 2001 til 590 000 i 2012. Antallet har økt i hele perioden, med unntak av en nedgang fra 2003 til 2004 og fra 2010 til 2011. Antall mottakere målt som andel av befolkningen i alderen 18–66 år har imidlertid vært relativt stabil i perioden. Det er særlig blant mottakere av arbeidsavklaringspenger at økningen har vært stor i perioden. Fra 2011 til 2012 har det vært en økning i antall mottakere av uførepensjon og en liten økning i antall mottakere av sykepenger, mens det har vært en nedgang i antall mottakere av arbeidsavklaringspenger.

Sykepenger

Det foreslås bevilget 38 520,7 mill. kroner på kap. 2650 Sykepenger i 2014. Det er en økning fra Saldert budsjett 2013 på 860,5 mill. kroner, eller 2,3 pst.

I Saldert budsjett 2013 ble det lagt til grunn 1 pst. vekst i det trygdefinansierte sykefraværet per sysselsatte fra 2012 til 2013. På bakgrunn av utviklingen i første halvår 2013 opprettholdes dette anslaget. Fra 2013 til 2014 legges det til grunn nullvekst i fraværet per sysselsatt. Sykepengeutgiftene påvirkes også av endringer i sysselsettingen og sykepengegrunnlaget (lønnsnivået for sykmeldte). Sysselsettingen anslås nå å øke med 1,1 pst. og sykepengegrunnlaget med 3,9 pst. i 2013. Dette er en liten nedjustering fra anslagene som lå til grunn for Saldert budsjett

2013. For 2014 forventes en økning i sysselsettingen på 1 pst. og i sykepengegrunnlaget på 3,5 pst.

IA-avtalen har blant annet som mål å redusere det totale sykefraværet¹ med minst 20 pst. fra nivået i 2. kvartal 2001. Det sesongkorrigerede sykefraværet i 2. kvartal 2013 var 6,5 pst. Dette er 9,5 pst. lavere enn i 2. kvartal 2001.

Arbeidsavklaringspenger

Det foreslås bevilget 34 110 mill. kroner på kap. 2651 Arbeidsavklaringspenger i 2014. Det er en reduksjon fra Saldert budsjett 2013 på 2 869,8 mill. kroner, eller 7,8 pst.

Gjennomsnittlig antall mottakere av arbeidsavklaringspenger i 2012 var 168 100 personer, vel 1 000 færre enn lagt til grunn for Saldert budsjett 2013. Reduksjonen skyldes hovedsakelig lavere tilgang enn forventet. Basert på utviklingen hittil i år forventes antall mottakere å falle til gjennomsnittlig 164 800 personer i 2013. Det er 6 200 færre enn lagt til grunn for saldert budsjett. Dette medfører reduserte utgifter både i 2013 og 2014, som bare delvis motvirkes av veksten i gjennomsnittlig utbetaling per mottaker som følge av G-reguleringen 1. mai 2013. I 2014 ventes en ytterligere nedgang til gjennomsnittlig 153 900 mottakere av arbeidsavklaringspenger. I mars 2014 utløper maksimal stønadperiode for de som ble innvilget arbeidsavklaringspenger ved opprettelsen av ytelsen i mars 2010. Det er forventet at mange av disse vil ha avgang fra arbeidsavklaringspenger i 2014, og det antas at størstedelen av disse avgangene vil være til uførepensjon.

Uførepensjon

Det foreslås bevilget 64 158 mill. kroner på kap. 2655 Uførhet i 2014. Det er en økning fra Saldert budsjett 2013 på 2 789 mill. kroner, eller 4,5 pst.

Ved utgangen av første halvår 2013 var det registrert 307 100 mottakere av uførepensjon, tilsvarende 9,4 pst. av befolkningen i alderen 18–66 år. Det er 3 300 færre personer enn på samme tidspunkt i fjor, som skyldes både lavere tilgang og høyere avgang. Gjennomsnittlig antall mottakere anslås til 308 000 i 2013 og 315 400 i 2014. Veksten i antall mottakere fra 2013 til 2014 følger hovedsakelig av økt tilgang fra arbeidsavklaringspenger, jf. omtale ovenfor. Veksten i gjennomsnittlig utbetaling per mottaker som følge av G-reguleringen 1. mai 2013, bidrar også til økte utgifter i

2013 og 2014 sammenlignet med Saldert budsjett 2013.

Alderspensjon

Det foreslås bevilget 176 039 mill. kroner på kap. 2670 Alderdom i 2014. Det er en økning fra Saldert budsjett 2013 på 13 831 mill. kroner, eller 8,5 pst.

De nærmeste årene vil utgiftene til alderspensjon fortsatt øke kraftig. Dette skyldes både at antallet alderspensjonister øker og at de nye pensjonistene har høyere opptjent pensjon enn gjennomsnittet for de eksisterende alderspensjonistene. Det anslås gjennomsnittlig 781 800 alderspensjonister i 2013, en økning på 39 000 personer sammenlignet med 2012. Gjennomsnittlig antall alderspensjonister i 2014 anslås til 819 200 personer. I perioden 2015–2017 anslås gjennomsnittlig antall alderspensjonister å øke med 29 000 personer årlig.

Den sterke veksten i antall alderspensjonister under 67 år etter innføringen av fleksibelt uttak av alderspensjon mellom 62 og 75 år i 2011, har vært avtakende siden 2. kvartal 2012, og antas å bli noe svakere også framover. For 2013 legges det nå til grunn gjennomsnittlig 64 500 alderspensjonister under 67 år. Det er 3 400 færre enn i Saldert budsjett 2013. For 2014 legges det til grunn gjennomsnittlig 74 400 alderspensjonister under 67 år. Utgiftene til alderspensjon over tid påvirkes i liten grad av fleksibel alderspensjon, siden tidlig uttak gir en lavere årlig pensjon for den enkelte. Selv om mange tar ut alderspensjon, fortsetter yrkesaktiviteten å øke i aldersgruppen over 60 år, og mange kombinerer arbeid og uttak av alderspensjon.

Stønad til enslige forsørgere

Det foreslås bevilget 3 614,3 mill. kroner på kap. 2620 Stønad til enslig mor eller far i 2014. Det er en reduksjon fra Saldert budsjett 2013 på 24 mill. kroner, eller 0,7 pst.

Antall mottakere av overgangsstønad har vært avtakende siden 2010. Ved utgangen av første halvår 2013 var det 21 200 enslige forsørgere med overgangsstønad. Dette er 4,2 pst. færre enn på samme tidspunkt i 2012. Det legges til grunn en nedgang i gjennomsnittlig antall mottakere i 2013 og 2014, blant annet som følge av innstramminger i regelverket for overgangsstønad i 2012 og 2013. Økt gjennomsnittlig utbetaling per mottaker som følge av G-reguleringen 1. mai 2013 bidrar isolert sett til å øke utgiftene.

¹ Egenmeldt og legemeldt sykefravær for arbeidstakere, målt som tapte dagsverk i pst. av avtalte dagsverk.

Mottakere av overgangsstønad betaler skatt etter den såkalte skattebegrensingsregelen. Regjeringen foreslår at overgangsstønad skattlegges som lønn for nye mottakere fra 1. april 2014. For å kompensere for økt skatt foreslås det å øke årlig maksimal overgangsstønad fra 2 G til 2,36 G. Det vises til nærmere omtale i Prop. 1 LS (2013–2014) *Skatter, avgifter og toll 2014*. Regjeringen foreslår videre å øke bidragsforskottet til enslige forsørgere med barn over 11 år og inntekt under 235 101 kroner. Satsen foreslås økt med 1/3 av ordinær sats fra 1. juli 2014.

Programområde 30 Stønad ved helsetjenester

Programområdet omfatter folketrygdens bidrag til finansiering av helsetjenester, herunder lege- og psykologhjelp, fysioterapi samt legemidler og medisinsk forbruksmateriell på blå resept. Det foreslås bevilget 26 851,6 mill. kroner i 2014. Sammenlignet med Saldert budsjett 2013 er det en økning på 1 475,4 mill. kroner, eller 5,8 pst.

Refusjon av legemidler på blå resept er den største utgiften på stønadsbudsjettet for helsetjenester. Folketrygdens utgifter til refusjon av legemidler forventes å bli 8,5 mrd. kroner i 2013 og 8,8 mrd. kroner i 2014. Det foreslås å justere systemet for prissetting av legemidler i 2014, med en anslått innsparing for folketrygden på 124 mill. kroner. Det foreslås overført 300 mill. kroner fra folketrygden til helseforetakenes rammer fordi helseforetakene får betalingsansvar for visse kreftlegemidler.

I 2012 ble det utstedt om lag 1,2 mill. frikort under ordningen med utgiftstak for egenandeler til legehjelp, psykologhjelp, legemidler og medisinsk forbruksmateriell på blå resept, og pasientreiser mv. (egenandelstak 1). Folketrygdens utgifter til ordningen var 4 mrd. kroner i 2012, mens oppdaterte anslag for 2013 tilsier utgifter på 3,9 mrd. kroner. I 2014 forventes utgiftene å øke til om lag samme nivå som i 2012.

Egenandelstak 1 foreslås økt med 3,2 pst. fra 2 040 til 2 105 kroner. Egenandelstak 2 foreslås økt med 1,9 pst. fra 2 620 til 2 670 kroner. Egenandelene for legehjelp, psykolog- og fysioterapitjenester, poliklinikk, lab/røntgen, opphold ved oppføringsinstitusjoner og klimareiser samt pasientreiser foreslås økt med 1,5 pst. i gjennomsnitt. Egenandelen for pasientreiser, oppføringsinstitusjoner og klimareiser foreslås økt fra 1. januar 2014. Øvrige egenandeler under takordningene foreslås økt fra 1. juli 2014.

Programområde 33 Arbeidsliv

Programområdet omfatter dagpenger ved arbeidsledighet, statsgaranti for lønnskrav ved konkurs og stønad ved arbeidsledighet for fiskere og fangstmenn. Det foreslås bevilget 11 590 mill. kroner på programområde 33 Arbeidsliv i 2014. Det er en reduksjon fra Saldert budsjett 2013 på 480 mill. kroner, eller 4,0 pst.

Dagpenger ved arbeidsledighet

Det foreslås bevilget 10 800 mill. kroner på kap. 2541 Dagpenger i 2014. Det er en reduksjon på 500 mill. kroner, eller 4,4 pst. sammenlignet med Saldert budsjett 2013.

I 2012 mottok i gjennomsnitt 53 100 personer dagpenger. Det var i gjennomsnitt 54 800 dagpengemottakere i 1. halvår 2013. Sammenlignet med samme periode i 2012 er dette en nedgang på om lag 4 pst., tilsvarende 2 100 dagpengemottakere. Dagpengebevilgningen for 2013 ble redusert til 10 mrd. kroner i forbindelse med behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2013.

Den anslåtte utgiftsøkningen på 800 mill. kroner fra 2013 til 2014 skyldes i hovedsak økte ledighetsanslag og økt gjennomsnittlig utbetaling som følge av lønnsvekst i 2013. I tillegg antas det at andelen av de registrerte ledige som mottar dagpenger øker noe fra 2013 til 2014.

Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs

Det foreslås bevilget 690 mill. kroner på kap. 2542 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs i 2014. Det er en reduksjon på 15 mill. kroner, tilsvarende 2,1 pst., sammenlignet med Saldert budsjett 2013.

Utbetalingene i lønnsgarantiordningen følger i hovedsak av innkomne saker i utbetalingsåret og foregående år. Utgiftene til ordningen i 2013 anslås nå til 750 mill. kroner, mens utgiftene i 2012 var om lag 815 mill. kroner. Utviklingen i antall konkurser og nye saker under lønnsgarantiordningen er usikker, og vil bl.a. avhenge av utviklingen i norsk og internasjonal økonomi framover. På bakgrunn av noe etterslep før saker etter nye konkurser kommer inn til behandling, forventer NAV Lønnsgaranti at antall saker fortsatt vil kunne gå ned en periode. Utgiftene i 2014 anslås ut fra dette til 690 mill. kroner.

5.2 Utgiftsutviklingen i folketrygden – realvekst

Tabell 5.2 viser realveksten i folketrygdens utgifter i faste 2014-kroner og i prosent. Utgiftsformålene er delt inn i forholdsvis ensartede grupper, jf. fotnote til tabellen. Dagpenger mv. er ikke inkludert i tabellen. Beløpene for perioden 2007–2012 er basert på regnskapstall, mens beløpene for 2013 er anslag på regnskap. For 2014 brukes utgiftsanslag ved uendret regelverk fra 2013 til 2014.

For sykepenger og foreldrepenger framkommer realveksten ved at utgiftene justeres for lønnsutviklingen. Utgiftene til arbeidsavklaringspenger, uførepensjon, alderspensjon, enslige forsørgere og etterlatte justeres for utviklingen i folketrygdens grunnbeløp (G). For de øvrige ytelsene vises det til forklaringer i fotnote til tabellen.

Samlet sett har det vært en realvekst i folketrygdens utgifter hvert år siden 2007. Utgiftsveksten har begrenset handlingsrommet i budsjettpolitikken i betydelig grad, og det forventes at dette vil gjelde også i de kommende årene. Framskrivninger av folketrygdens utgifter utenom dagpenger mv. viser en reell utgiftsvekst på 11,3 mrd. kroner hvert år i treårsperioden 2015–2017, tilsvarende en samlet vekst på 34 mrd. kroner, jf. omtale av flerårige budsjettkonsekvenser i kap. 10. Veksten drives hovedsakelig av økte utgifter til alderspensjon.

Hovedtrekkene i utviklingen som ligger til grunn for tabell 5.2 og figur 5.2 er:

Sykepenger Gjennom 2007 var det trygdefinansierte sykefraværet relativt stabilt, før det igjen økte i 2008 og spesielt i 2009. I 2010 var det en betydelig nedgang i sykefraværet sammenlignet med året før. Nedgangen fortsatte i 2011 og 2012. For 2013 legges det til grunn 1 pst. vekst i det trygdefinansierte fraværet per sysselsatt. For 2014 legges det til grunn nullvekst. Realveksten i sykepengeutgiftene påvirkes også av endringer i sysselsettingen. Den underliggende sysselsettingsveksten har vært positiv i hele perioden utenom en svak nedgang i 2009 og 2010. I 2013 og 2014 anslås realveksten i folketrygdens sykepengeutgifter til hhv. 2,2 pst. og 1,1 pst.

Arbeidsavklaringspenger Fra 1. mars 2010 er rehabiliteringspenger, attføringspenger og tidsbegrenset uførestønad slått sammen under betegnelsen arbeidsavklaringspenger. Disse ytelsene er derfor gruppert sammen under arbeidsavkla-

ringspenger for hele tidsperioden tabellen dekker. I 2009 økte utgiftene til rehabiliteringspenger, attføringspenger og tidsbegrenset uførestønad samlet sett med 3,4 mrd. 2014-kroner, tilsvarende 10,6 pst. Utgiftene til alle tre ordninger økte. Det må ses i sammenheng med utviklingen på arbeidsmarkedet og veksten i sykefraværet i 2008 og 2009. I 2010 økte utgiftene med 7,1 pst. Veksten antas å være knyttet til overgangen til nytt regelverk. Dette understøttes av lavere vekst i 2011, og en nedgang på 4,2 pst. i 2012. Utgiftene anslås nå ytterligere redusert med 3,9 pst. reelt i 2013 og 6,8 pst. i 2014, jf. omtale av arbeidsavklaringspenger under punkt 5.1.

Uførepensjon Utgiftene til varig uførepensjon følger i stor grad utviklingen i antall mottakere. Antallet uførepensjonister var relativt stabilt i perioden 2007–2009. Veksten på uføreområdet i denne perioden var hovedsakelig innenfor tidsbegrenset uførestønad, som er inkludert i tallene for arbeidsavklaringspenger. Realveksten i 2010 og 2011 er i tråd med den demografiske utviklingen i befolkningen. I 2012 var det høy overgang til uførepensjon fra arbeidsavklaringspenger. Det har sammenheng med at vedtakene til mange tidligere mottakere av tidsbegrenset uførestønad opphørte i desember 2011, og at mange av disse fikk innvilget varig uførepensjon i 2012. Tilgangen til uførepensjon i første halvår 2013 tilsier en nedgang i antall mottakere. Mot slutten av 2013 og i 2014 forventes veksten igjen å ta seg opp, jf. omtale av arbeidsavklaringspenger under punkt 5.1.

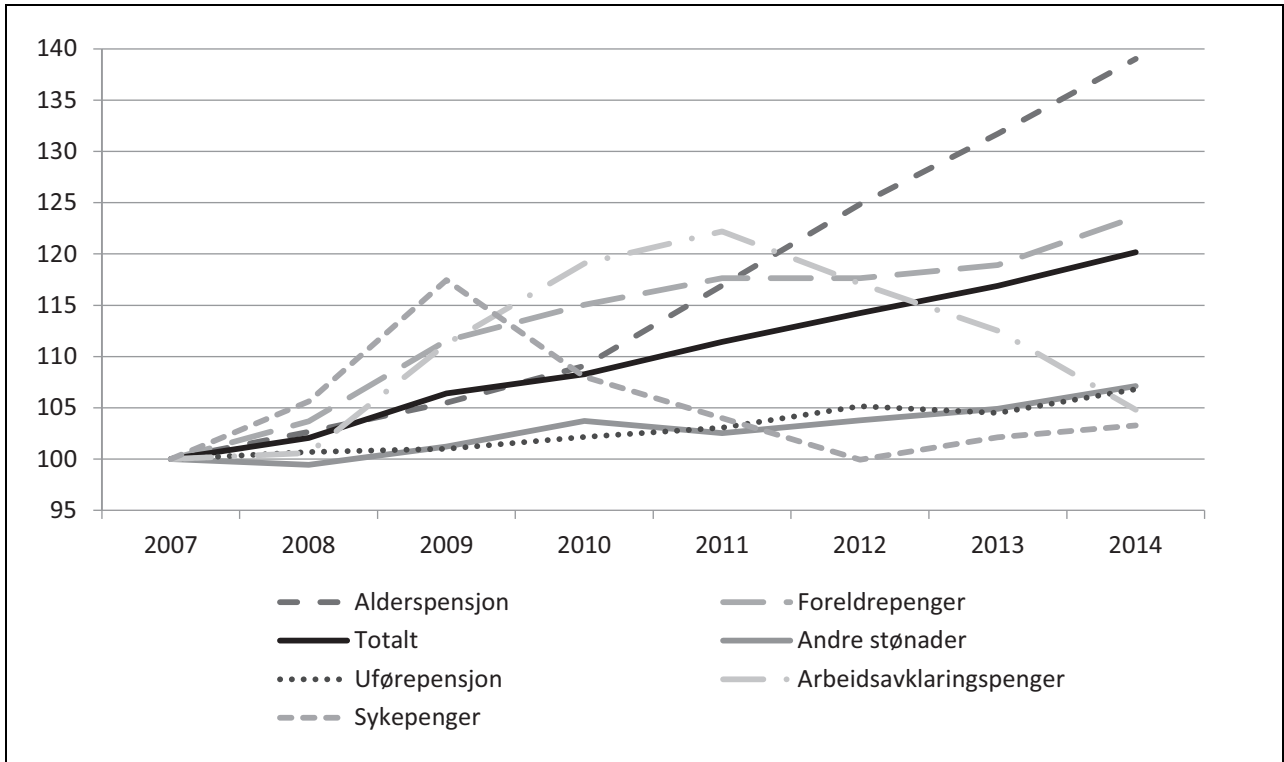
Alderspensjon Fram til og med 2009 økte gjennomsnittlig antall alderspensjonister relativt svakt, med om lag 5 000 personer i året. Utgiftsveksten i denne perioden skyldtes hovedsakelig økte tilleggs pensjoner og opptrapping av minstepensjonen i perioden 2008–2010. Fra 2010 har veksten i antall alderspensjonister over 67 år vært økende. Fra 2013 til 2014 anslås antallet å øke med nærmere 28 000 personer. Fra 2011 ble det mulig å ta ut alderspensjon fra fylte 62 år. Høy vekst i antall alderspensjonister under 67 år bidro til at utgiftene til alderspensjon fra 2010 til 2011 økte med 9,9 mrd. 2014-kroner, tilsvarende 7,2 pst. Også i 2012 økte utgiftene mye, med 6,8 pst. reelt. I årene framover vil utgiftene til alderspensjoner fortsette å øke kraftig. Dette skyldes både at antallet alderspensjonister øker og at de nye pensjonistene har høyere opptjent pensjon enn gjennomsnittet for de eksisterende alderspensjonistene.

Tabell 5.2 Utviklingen i folketrygdens utgifter etter stønadstype 2007–2014. Realvekst i mill. 2014-kroner²

Stønadsutgifter ¹ :	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
<i>Sykepenger</i>	36 990	39 070	43 450	39 960	38 470	36 970	37 780	38 210
vekst i mill. kroner	-540	2 080	4 380	-3 490	-1 490	-1 500	810	430
vekst i pst.	-1,4	5,6	11,2	-8,0	-3,7	-3,9	2,2	1,1
<i>Arbeidsavklaringspenger</i>	32 220	32 410	35 840	38 370	39 370	37 730	36 250	33 770
vekst i mill. kroner	480	190	3 430	2 530	1 000	-1 640	-1 480	-2 480
vekst i pst.	1,5	0,6	10,6	7,1	2,6	-4,2	-3,9	-6,8
<i>Uførepensjon</i>	59 950	60 360	60 560	61 240	61 790	63 050	62 640	64 040
vekst i mill. kroner	-520	410	200	680	550	1 260	-410	1 400
vekst i pst.	-0,9	0,7	0,3	1,1	0,9	2,0	-0,7	2,2
<i>Alderspensjon</i>	126 630	129 990	133 590	138 140	148 040	158 110	166 800	176 030
vekst i mill. kroner	2 270	3 360	3 600	4 550	9 900	10 070	8 690	9 230
vekst i pst.	1,8	2,7	2,8	3,4	7,2	6,8	5,5	5,5
<i>Enslige forsørgere og etterlatte</i>	7 480	7 090	6 950	6 750	6 480	6 160	5 950	5 570
vekst i mill. kroner	-550	-390	-140	-200	-270	-320	-210	-380
vekst i pst.	-6,8	-5,2	-2,0	-2,9	-4,0	-4,9	-3,4	-6,4
<i>Foreldrepenger</i>	14 960	15 510	16 690	17 210	17 600	17 600	17 790	18 490
vekst i mill. kroner	310	550	1 180	520	390	0	190	700
vekst i pst.	2,1	3,7	7,6	3,1	2,3	0,0	1,1	3,9
<i>Medisiner og hjelpemidler</i>	15 280	15 540	15 630	16 320	15 870	16 310	16 730	17 760
vekst i mill. kroner	90	260	90	690	-450	440	420	1 030
vekst i pst.	0,6	1,7	0,6	4,4	-2,8	2,8	2,6	6,2
<i>Andre helseformål</i>	12 990	12 930	13 630	14 180	14 410	14 800	15 070	15 320
vekst i mill. kroner	760	-60	700	550	230	390	270	250
vekst i pst.	6,2	-0,5	5,4	4,0	1,6	2,7	1,8	1,7
<i>Øvrige stønader</i>	3 870	3 840	3 900	3 850	3 860	3 850	3 810	3 790
vekst i mill. kroner	70	-30	60	-50	10	-10	-40	-20
vekst i pst.	1,8	-0,8	1,6	-1,3	0,3	-0,3	-1,0	-0,5
Sum:	310 370	316 740	330 240	336 020	345 890	354 580	362 820	372 980
vekst i mill. kroner	2 370	6 370	13 500	5 780	9 870	8 690	8 240	10 160
vekst i pst.	0,8	2,1	4,3	1,8	2,9	2,5	2,3	2,8

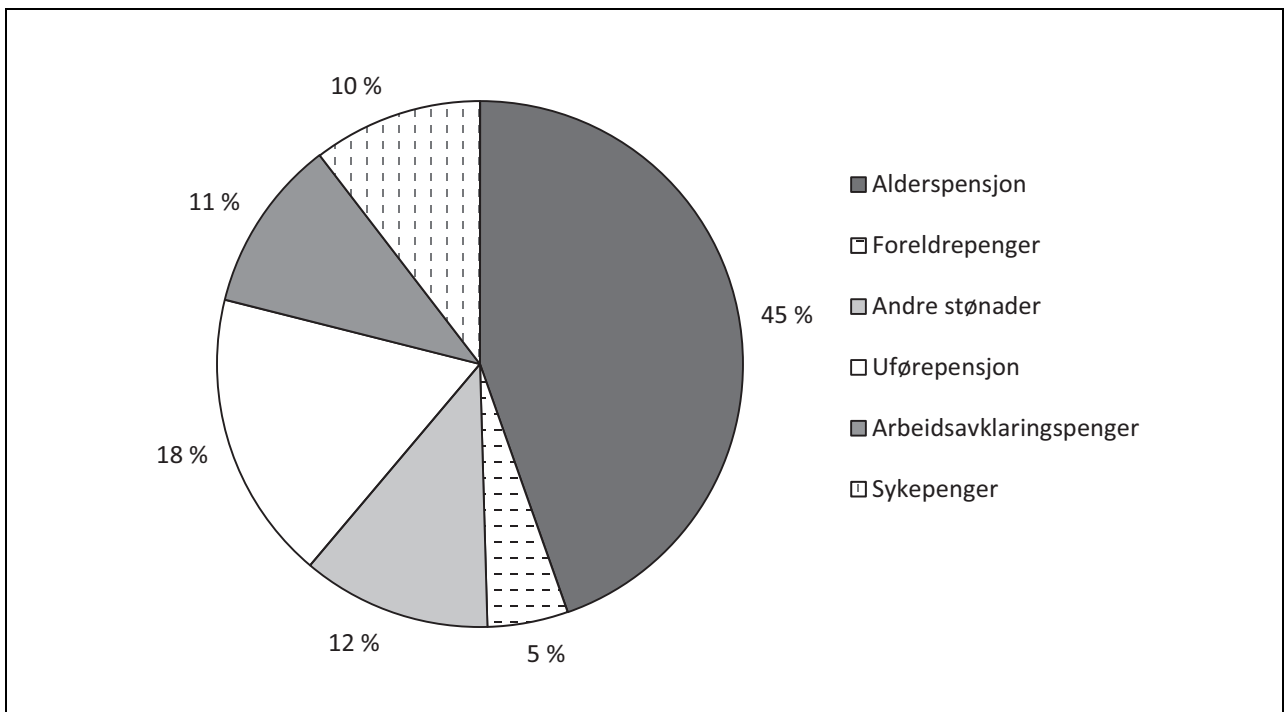
¹ Sykepenger omfatter kap. 2650 unntatt tilretteleggingstilskudd. Arbeidsavklaringspenger omfatter kap. 2651 unntatt legeerklæringer, samt kap. 2652 Rehabiliteringspenger, kap. 2653 Attføringspenger og kap. 2655 post 74 Tidsbegrenset uførestønad fram til innføringen av arbeidsavklaringspenger fra 1. mars 2010. Uførepensjon omfatter kap. 2655 unntatt tidsbegrenset uførestønad og menerstatning ved yrkesskade. Alderspensjon omfatter kap. 2670. Enslige forsørgere og etterlatte omfatter kap. 2680 Etterlatte og kap. 2620 Stønad til enslig mor eller far. Forskuttering av underholdsbidrag på kap. 2620 post 76 er korrigert for inntekter fra bidragspliktige. Foreldrepenger omfatter kap. 2530. Medisiner og hjelpemidler omfatter kap. 2751 (sykepleieartikler og blåreseptmedisiner), deler av kap. 2752 (refusjon egenbetaling blåreseptmedisiner) og de hjelpemiddelrelaterte postene på kap. 2661. Andre helseformål omfatter kap. 2690 og programområde 30 Helsevern, unntatt ovennevnte utgifter under kap. 2751 og kap. 2752. Øvrige stønader omfatter de resterende stønadsordningene under programområde 29 Sosiale formål (bl.a. grunn- og hjelpestønad). Det er korrigert for større tekniske endringer i perioden.

² Utgiftene til arbeidsavklaringspenger, uførepensjon, alderspensjon, enslige forsørgere og etterlatte er deflatert med veksten i folketrygdens grunnbeløp (G). For sykepenger og foreldrepenger benyttes gjennomsnittlig årslønnsvekst. Andre helseformål er justert med dels konsumprisindeksen og dels lønnsvekst. For medisiner er det lagt til grunn at den observerte prisstigningen motsvares av en kvalitetsforbedring, slik at de nominelle tallene gir et dekkende uttrykk for realveksten. Hjelpemidler og øvrige stønader er justert med konsumprisindeksen.

Figur 5.2 Realvekst i utgiftene til utvalgte formål 2007–2014. Indeksert slik at 2007=100.

Kilde: Finansdepartementet

Figur 5.3 Andel av regnskapsførte utgifter til folketrygden i 2012 (2014-kroner).

Kilde: Finansdepartementet

Enslige forsørgere og etterlatte Utgiftene til enslige forsørgere og etterlatte har vært reelt avtakende i hele perioden. Fram til og med 2008 var det en nedgang i antall mottakere av overgangsstønad. Nedgangen kan knyttes både til den positive utviklingen på arbeidsmarkedet og til den økte barnehagedekningen i denne perioden. Etter noe vekst i 2009 og 2010, falt antall mottakere igjen i 2011 og 2012. Andelen mottakere med redusert overgangsstønad som følge av høy arbeidsinntekt, har økt gjennom hele perioden. Innstramminger i regelverket for overgangsstønad bidrar også til å redusere realveksten i 2012 og 2013. Utgiftene til etterlattepensjoner har falt, bl.a. som følge av økt yrkesdeltakelse blant kvinner. For 2013 og 2014 anslås en samlet nedgang i folketrygdens utgifter til enslige forsørgere og etterlatte på hhv. 3,4 pst. og 6,4 pst.

Foreldrepenger Det har vært realvekst i utgiftene til foreldrepenger gjennom hele perioden med unntak av 2012. Dette skyldes blant annet flere utvidelser av foreldrepengeordningen, økt yrkesdeltakelse blant mødre som har ført til at flere har rett til foreldrepenger, og at økt uttak blant fedre har gitt høyere gjennomsnittlig utbetalingsgrunnlag enn tidligere. Det forventes at utgiftene til foreldrepenger vil øke reelt med 1,1 pst. i 2013 og 3,9 pst i 2014.

Medisiner og hjelpemidler Ulike prisregulerende tiltak har bidratt til å dempe veksten i utgiftene til legemidler i perioden. Blant annet har årlig maksimalprisregulering av reseptpliktige legemidler og trinnprismodellen for generiske legemidler gitt innsparinger. Det anslås at utgiftene øker med 6,2 pst. fra 2013 til 2014, i hovedsak grunnet forventet underliggende volumvekst. Økte utgifter til legemidler kan blant annet knyttes til legemidler som finansieres gjennom ordningen med individuell refusjon.

Andre helseformål Utgiftene til andre helseformål har økt gjennom perioden, men vekstraten har variert betydelig. Veksten er særlig knyttet til egenandelstak 1, innføringen av automatisk frikort, refusjon for legetjenester og tannlegehjelp. Det anslås en realvekst på 1,7 pst. i utgiftene til andre helseformål fra 2013 til 2014.

5.3 Folketrygdens finansieringsbehov

Folketrygdens utgifter inngår i budsjettet på linje med andre utgifter, men er på inntektssiden formelt knyttet til de store avgiftsordningene (arbeidsgiveravgift og trygdeavgift) og enkelte gebyrer og refusjoner mv., jf. folketrygdloven 28. februar 1997 nr. 19, del VIII, Finansielle bestemmelser.

Folketrygdens inntekter i 2014 anslås til 283 897,3 mill. kroner, med følgende hovedelementer: Trygdeavgift på 116 400 mill. kroner (jf. kap. 5700, post 71), arbeidsgiveravgift på 165 500 mill. kroner (jf. kap. 5700, post 72), samt enkelte mindre inntekter på til sammen 1 997,3 mill. kroner (vederlag, gebyrer, ulike refusjoner, dividende mv., jf. kapitlene 5701, 5704 og 5705). Utgiftene utgjør som opplyst i avsnitt 5.1, til sammen 384 850,9 mill. kroner.

Differansen mellom folketrygdens utgifter og inntekter innebærer et beregnet finansieringsbehov for folketrygden i 2014 på 100 953,6 mill. kroner. En del av dekningen av folketrygdens utgifter skal skje gjennom tilskudd fra staten, dvs. uten henvisning til de store avgiftsordningene eller andre spesifiserte inntekter, jf. folketrygdloven § 23–10 tredje ledd. Utgiftene som dekkes ved direkte overføringer fra staten er anslått til 17 091,6 mill. kroner for 2014, jf. romertallsvedtak II, Folketrygden.

6 Bestillingsfullmakter, tilsagnsfullmakter og garantifullmakter

6.1 Bestillings- og tilsagnsfullmakter

I sammenheng med budsjettet for 2014 foreslås det bestillings- og tilsagnsfullmakter for i alt 58 025 mill. kroner, mot 47 626 mill. kroner i 2013.

Forslagene til bestillingsfullmakter utgjør i alt 39 863 mill. kroner, mot 28 326 mill. kroner i 2013. Under Forsvarsdepartementet er det foreslått bestillingsfullmakter på 37 472 mill. kroner, mot

26 472 mill. kroner i 2013. Det fremmes forslag om tilsagnsfullmakter på i alt 18 162 mill. kroner, mot 19 300 mill. kroner i 2013. Utover fullmaktene i tabell 6.1, foreslås det enkelte tilsagnsfullmakter uten en beløpsramme, for eksempel en fullmakt som hjemler at Statens lånekasse for utdanning kan gi tilsagn om støtte for vårhalvåret 2015 etter de samme satser som for høsthalvåret 2014.

Tabell 6.1 Oversikt over bestillingsfullmakter og tilsagnsfullmakter

			1 000 kroner	
Kap	Post	Betegnelse	Bestillings- fullmakt	Tilsagns- fullmakt
117		EØS-finansieringsordningene:		
	75	EØS-finansieringsordningen 2009–2014		3 738 500
	76	Den norske finansieringsordningen 2009–2014		3 209 200
161		Næringsutvikling:		
	70	Næringsutvikling		20 000
165		Forskning, kompetanseheving og evaluering:		
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold		287 000
166		Miljø og bærekraftig utvikling mv.:		
	73	Klima- og skogsatsingen		1 720 000
	74	Fornybar energi		10 000
220		Utdanningsdirektoratet:		
	70	Tilskudd til læremidler o.a.		30 000
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen:		
	21	Spesielle driftsutgifter		20 000
270		Internasjonal mobilitet og sosiale formål for studenter:		
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger		184 000
320		Allmenne kulturformål:		
	73	Nasjonale kulturbygg		419 500
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom:		
	50	Kunst i offentlige rom		32 500

Tabell 6.1 fortsetter

			1 000 kroner	
Kap	Post	Betegnelse	Bestillings- fullmakt	Tilsagns- fullmakt
440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten:		
	01	Driftsutgifter	65 000	
454		Redningshelikoptertjenesten:		
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	592 000	
490		Utlendingsdirektoratet:		
	71	Tilskudd til aktivitetstilbud for barn i mottak og informasjon til au pairer		3 000
	72	Retur av asylsøkere med avslag og tilbakevending for flyktninger		50 000
551		Regional utvikling og nyskaping:		
	61	Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift		100 000
581		Bolig- og bomiljøtiltak:		
	74	Tilskudd til bolig-, by- og områdeutvikling		23 600
	76	Tilskudd til utleieboliger		423 700
	77	Kompetansetilskudd til bærekraftig bolig- og byggkvalitet		29 900
	78	Boligsosialt kompetansetilskudd		101 800
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser:		
	64	Investeringstilskudd		3 523 700
634		Arbeidsmarkedstiltak:		
	76	Tiltak for arbeidssøkere		2 590 680
	77	Varig tilrettelagt arbeid		695 610
710		Nasjonalt folkehelseinstitutt:		
	21	Spesielle driftsutgifter	180 000	
761		Omsorgstjeneste:		
	79	Andre tilskudd		1 000
1062		Kystverket:		
	30	Nyanlegg og større vedlikehold	623 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	3 000	
	60	Tilskudd til fiskerihavneanlegg		20 000
1148		Naturskade – erstatninger:		
	71	Naturskade, erstatninger		91 900

Tabell 6.1 fortsetter

			1 000 kroner	
Kap	Post	Betegnelse	Bestillings- fullmakt	Tilsagns- fullmakt
1350		Jernbaneanverket:		
	23, 25 og 30	Drift, vedlikehold og investeringer	800 000	
	30	Investeringer i linjen		20 000
1420		Miljødirektoratet:		
	22	Statlige vannmiljøtiltak	40 000	
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder		55 000
	31	Tiltak i verneområder	3 000	
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner		3 900
	35	Statlige erverv, nytt skogvern		116 400
	78	Friluftsmål		18 000
	85	Nasjonalparksentre og andre naturinformasjonssentre		2 000
1429		Riksantikvaren:		
	71	Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap		30 000
	73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring		10 000
	74	Tilskudd til fartøyvern		12 000
1602		Finanstilsynet:		
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	10 000	
1610		Toll- og avgiftsetaten:		
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	40 000	
1618		Skatteetaten:		
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	30 000	
1634		Statens innkrevingsentral:		
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	5 000	
1700		Forsvarsdepartementet:		
	73	Forskning og utvikling		68 000
1720		Felles ledelse og kommandoapparat:		
	01	Driftsutgifter	430 000	
1725		Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben:		
	01	Driftsutgifter	75 000	
1731		Hæren:		
	01	Driftsutgifter	130 000	

Tabell 6.1 fortsetter

			1 000 kroner	
Kap	Post	Betegnelse	Bestillings- fullmakt	Tilsagns- fullmakt
1732		Sjøforsvaret:		
	01	Driftsutgifter	810 000	
1733		Luftforsvaret:		
	01	Driftsutgifter	750 000	
1734		Heimevernet:		
	01	Driftsutgifter	65 000	
1740		Forsvarets logistikkorganisasjon:		
	01	Driftsutgifter	1 200 000	
1760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg:		
	01	Driftsutgifter	100 000	
	44	Fellesfinansierte investeringer, nasjonalfinansiert andel	80 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	17 000 000	
	48	Fellesfinansierte investeringer, fellesfinansiert andel	165 000	
1761		Nye kampfly med baseløsning:		
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	14 500 000	
1790		Kystvakten:		
	01	Driftsutgifter	2 080 000	
1791		Redningshelikoptertjenesten:		
	01	Driftsutgifter	60 000	
1792		Norske styrker i utlandet:		
	01	Driftsutgifter	25 000	
1795		Kulturelle og allmennyttige formål:		
	01	Driftsutgifter	2 000	
1825		Energiomlegging og utvikling av energi- og klimateknologi:		
	50	Overføring til Energifondet		400 000
1840		CO ₂ -håndtering:		
	75	Tilskudd, CO ₂ -håndtering internasjonalt		1 000
2421		Innovasjon Norge:		
	72	Forsknings- og utviklingskontrakter		100 000

Kilde: Finansdepartementet

6.2 Statlige garantier

For 2014 bes det om fullmakt til å gi nye garantier innenfor følgende totale garantirammer under disse ordningene:

Utenriksdepartementet

Import fra utviklingsland	50 mill. kroner
Kjøp av prevensjonsimplantater til bruk i utviklingsland	140 mill. USD

Nærings- og handelsdepartementet

Innovasjon Norge	138 mill. kroner
GIEK	
– Almennelig garantiordning	145 000 mill. kroner
– Eksport/investering i utviklingsland	3 150 mill. kroner
– Byggelån innenfor skipsbyggings- industrien	5 000 mill. kroner
– Garantiordning for langsiktige kraftavtaler	20 000 mill. kroner

Fiskeri- og kystdepartementet

Innovasjon Norge	
– Samlet ramme for garantiavtale med Norges Råfisklag	320 mill. kroner

Finansdepartementet

Den nordiske investeringsbank	
– Grunnkapital til Den nordiske investeringsbank	1 244 mill. euro
– Prosjektinvesteringerlån	329 mill. euro
– Miljølån	61 mill. euro

Olje- og energidepartementet

Gassco AS	1 000 mill. kroner
-----------	--------------------

Kilde: Finansdepartementet

Det vises for øvrig til spesifisert oversikt over statens garantiansvar og utbetalinger i 2012 i Meld. St. 3 (2012–2013) Statsrekneskapen for 2012, vedlegg 4.

Økonomireglementet for staten med tilhørende utfyllende bestemmelser fastsetter normalvilkår for statlige garantier. Normalvilkårene er basert på tidligere generelle behandlinger i Stortinget av garantisaker, senest på grunnlag av

Dokument nr. 3:6 (1995–96), jf. Innst. S. nr. 218 (1995–96). Stortinget har imidlertid akseptert unntak fra normalvilkårene for flere av de eksisterende ordningene. Det forutsettes at de tidligere godtatte unntakene kan legges til grunn også for garantier som gis i 2014. Vilkårene for de enkelte garantiordningene omtales i departementenes fagproposisjoner.

7 Gjennomføringen av inneværende års budsjett

I dette kapitlet gis det en oversikt over gjennomføringen av inneværende års budsjett basert på anslag på regnskap for 2013. I tillegg gis det en oversikt over statsregnskapet per 30. juni 2013.

7.1 Anslag på regnskap for 2013

7.1.1 Statsbudsjettets utgifter

Anslag på regnskap for utgiftsbevilgningene i statsbudsjettet utgjør nå 1 627,4 mrd. kroner for 2013. Da er lånetransaksjoner og overføringen til Statens pensjonsfond utland inkludert. Anslaget er 20,8 mrd. kroner lavere enn i Saldert budsjett 2013. Den viktigste grunnen til reduksjonen er at overføringen til Statens pensjonsfond utland nå anslås å bli 29,3 mrd. kroner lavere enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2013, jf. nærmere omtale i avsnitt 7.1.4 nedenfor.

Utenom petroleumsvirksomheten, lånetransaksjoner og overføringen til Statens pensjonsfond utland, anslås utgiftene å gå ned 8,8 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2013.

Utgiftene utenom lånetransaksjoner ble satt opp med knapt 0,2 mrd. kroner ved behandlingen av proposisjoner fremmet før Revidert nasjonalbudsjett 2013. Dette gjaldt tiltak for å styrke samfunnssikkerheten og politiberedskapen (113 mill. kroner), rehabilitering av Slottsplassen (40 mill. kroner) og norsk deltakelse i petroleumsvirksomhet på islandsk sokkel (3 mill. kroner).

Ifm. Revidert nasjonalbudsjett 2013 ble utgiftene til dagpenger satt ned med 1,3 mrd. kroner, mens renteutgiftene ble anslått 1,1 mrd. kroner lavere enn i Saldert budsjett 2013. Videre ble blant annet anslagene for utgiftene i folketrygden ekskl. dagpenger mv. satt ned med 4,5 mrd. kroner. På enkelte områder ble utgiftene økt. Dette gjaldt blant annet økte utgifter på 0,4 mrd. kroner under Statsbygg, herunder til sikringstiltak i regjeringskvartalet og byggeprosjekter i høyskole- og universitetssektoren. Utgiftene ble også økt under Jernbaneverket (0,3 mrd. kroner) og Utlendingsdirektoratet (0,3 mrd. kroner).

I anslag på regnskap for 2013 anslås renteutgiftene å gå ned med ytterligere 0,1 mrd. kroner sammenlignet med Revidert nasjonalbudsjett 2013, eller med 1,2 mrd. kroner i forhold til Saldert budsjett 2013. Anslaget for utgiftene til dagpenger holdes uendret. Videre er det i anslag på regnskap for 2013 tatt høyde for proposisjoner med forslag om tilleggsbevilgninger som er fremmet etter Revidert nasjonalbudsjett 2013, samt innarbeidet oppdaterte anslag for folketrygdens utgifter ekskl. dagpenger mv. Utover dette er det i anslag på regnskap 2013 lagt til grunn at tilleggsbevilgninger som fremmes i andre halvår, og som isolert sett bidrar til å svekke budsjettbalansen, dekkes ved tilsvarende nedsettelse av avsetningen til tilfeldige utgifter.

Tabell 7.1 Statsbudsjettets utgifter

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Endring fra Saldert budsjett 2013	Anslag på regnskap 2013
Driftsutgifter	158 057	-8 790	149 266
Nybygg, anlegg mv.	62 534	2 661	65 195
Overføringer til andre	1 217 914	-29 947	1 187 967
Utlån, gjeldsavdrag mv.	209 657	15 310	224 967
Sum utgifter	1 648 162	-20 766	1 627 396

Kilde: Finansdepartementet

I Saldert budsjett 2013 ble det bevilget 14,8 mrd. kroner under kap. 2309 Tilfeldige utgifter. I anslag på regnskap er det lagt til grunn at bevilgningene til lønnsoppgjøret i staten og trygdeoppgjøret mv. dekkes ved reduksjon av bevilgningen under dette kapitlet. Trygdeoppgjøret mv. er nå gjennomført. De bevilgningsmessige konsekvensene av dette er i anslag på regnskap fordelt på en rekke kapitler og poster. Dette bidrar til å forklare at nivået på driftsutgiftene er redusert i forhold til Saldert budsjett 2013. Kap. 2309 er bevilget som driftsutgifter, mens merutgiftene knyttet til trygdeoppgjøret isolert sett øker overføringene på statsbudsjettet.

I nysalderingsproposisjonen som fremmes senere i høst, vil det bli gjort rede for fordelingen av lønnsoppgjøret på kapittel og post, og fremmet forslag om nedsettelse av bevilgningen under kap. 2309.

7.1.2 Statsbudsjettets inntekter

De samlede inntektene på statsbudsjettet for 2013 anslås nå til 1 486,8 mrd. kroner medregnet låne-transaksjoner og overføringen fra Statens pensjonsfond utland. Dette er en reduksjon på

36,6 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2013. Reduksjonen skyldes i stor grad at anslagene for petroleumsinntektene er satt ned med 27,3 mrd. kroner. Videre er anslaget for overføringen fra Statens pensjonsfond utland til statsbudsjettet satt ned med 7,2 mrd. kroner som følge av at det oljekorrigerede budsjettunderskuddet nå anslås å bli lavere enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2013.

Inntekter utenom petroleumsinntekter, låne-transaksjoner og overføring fra Statens pensjonsfond utland anslås nå å bli 1,6 mrd. kroner lavere enn i Saldert budsjett 2013. Av dette utgjør reduserte skatter og avgifter fra Fastlands-Norge 0,7 mrd. kroner. De reviderte tallene for 2013 er basert på en gjennomgang av statistikken for innbetalte skatter og avgifter hittil i år, samt nye anslag for bl.a. sysselsetting, etterspørsel og lønns- og prisvekst. Anslaget for direkte skatter og folketrygdavgifter er redusert med til sammen 0,7 mrd. kroner. Inntektene fra merverdiavgiften er økt med 2 mrd. kroner, mens øvrige særavgifter og tollinntekter samlet sett er satt ned med 2 mrd. kroner. Videre anslås renteinntektene nå 1,3 mrd. kroner lavere enn i Saldert budsjett 2013. Inntekter utenom skatter, avgifter og renter anslås nå 0,4 mrd. kroner høyere enn anslaget fra i fjor.

Tabell 7.2 Statsbudsjettets inntekter

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Endring fra Saldert budsjett 2013	Anslag på regnskap 2013
Driftsinntekter	146 178	-1 063	145 115
Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv.	24 056	-2 674	21 382
Skatter, avgifter og andre overføringer	1 268 270	-32 339	1 235 931
Tilbakebetalinger mv.	84 935	-526	84 409
Sum inntekter	1 523 440	-36 602	1 486 838

Kilde: Finansdepartementet

Tilbakebetalinger på lån mv. forventes nå å bli 84,4 mrd. kroner. Reduksjonen fra Saldert budsjett 2013 skyldes blant annet at anslaget for tilbakebetaling av lån innenfor boliglånsordningen i Statens pensjonskasse er satt ned med 0,5 mrd. kroner.

7.1.3 Folketrygdens utgifter, inntekter og finansieringsbehov

Folketrygdens inntekter og utgifter medregnes i statsbudsjettet. Folketrygdens finansieringsbehov, som framkommer ved at folketrygdens inntekter bare delvis finansierer folketrygdens utgifter, dekkes ved et statstilskudd fastsatt gjennom et eget vedtak. Ved salderingen av statsbudsjettet for 2013 samtykket Stortinget i at finansieringsbehovet ble dekket.

Utenom effekten av trygde- og takstoppgjøret i 2013, anslås folketrygdens utgifter nå å bli 6,9 mrd. kroner lavere enn i Saldert budsjett 2013. Medregnet trygde- og takstoppgjøret anslås utgiftene 0,9 mrd. kroner lavere enn i Saldert budsjett 2013. I saldert budsjett budsjetteres bevilgnin-

gene til trygde- og takstoppgjøret på kap. 2309 Tilfeldige utgifter. Folketrygdens inntekter bl.a. fra trygdeavgiften og arbeidsgiveravgiften anslås å bli 4,7 mrd. kroner høyere enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2013. Folketrygdens finansieringsbehov anslås dermed nå til 96,4 mrd. kroner i 2013, mot 102 mrd. kroner i Saldert budsjett 2013.

I nysalderingsproposisjonen som legges fram senere i høst vil det bli fremmet forslag til vedtak om folketrygdens finansieringsbehov i 2013 basert på anslagsendringer mv. gjennom året.

7.1.4 Petroleumsvirksomhetens utgifter og inntekter

Oversikt over petroleumsvirksomhetens utgifter og inntekter

Petroleumsvirksomhetens inntekter fratrukket utgifter gir netto kontantstrøm fra virksomheten. Hva som inngår i petroleumsvirksomhetens inntekter og utgifter er fastsatt i § 3 i lov om Statens pensjonsfond.

Tabell 7.3 Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Endring fra Saldert budsjett 2013	Anslag på regnskap 2013
Inntekter SDØE	157 400	-4 400	153 000
- Utgifter SDØE	28 000	2 000	30 000
- Fjerningsutgifter på kontinentalsokkelen	2	0	2
+ Skatt og avgift på utvinning, inkl. CO ₂ -avgift og NO _x -avgift	229 900	-23 390	206 510
+ Aksjeutbytte fra Statoil ASA	13 887	534	14 421
= Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten	373 185	-29 256	343 929

Kilde: Finansdepartementet

Petroleumsutgifter

Utgiftene til petroleumsvirksomhet består av andelen av investeringer på sokkelen som dekkes av Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (SDØE) og utgifter knyttet til disponering av innretninger på sokkelen.

Utgiftene til petroleumsvirksomheten anslås nå til 30 mrd. kroner i 2013. Dette er 2 mrd. kroner høyere enn i Saldert budsjett 2013, og gjelder økte investeringsutgifter under SDØE.

Petroleumsinntekter

Inntektene fra SDØE omfatter i hovedsak driftsresultat, kalkulatoriske avskrivninger og renter. Inntektene anslås til 153 mrd. kroner i 2013. I Saldert budsjett 2013 var inntektene fra SDØE anslått til 157,4 mrd. kroner, noe som innebærer at anslaget er redusert med 4,4 mrd. kroner. Videre omfatter inntektene fra petroleumsvirksomheten skatt og avgift på utvinning, samt aksjeutbytte fra Statoil ASA. Staten har i 2013 mottatt utbytte på 14,4 mrd. kroner fra Statoil ASA. Dette er 0,5 mrd. kroner høyere enn anslått i Saldert budsjett 2013. Betalte skatter og avgifter fra petroleumsvirksomheten anslås nå til 206,5 mrd. kroner, som er 23,4 mrd. kroner lavere enn anslaget i Saldert budsjett 2013. Anslaget er basert på informasjon om innbetalte

skatter og avgifter hittil i år og anslag fra Oljeskattekontoret.

Statens pensjonsfond

Statens pensjonsfond består av Statens pensjonsfond utland og Statens pensjonsfond Norge. Statsbudsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten overføres i sin helhet til Statens pensjonsfond utland. Nettoinntektene fra petroleumsvirksomheten i 2013 anslås å bli 343,9 mrd. kroner. Det er 29,3 mrd. kroner lavere enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2013.

Samlet overføring fra Statens pensjonsfond utland til statsbudsjettet er i Saldert budsjett 2013 satt til 123,7 mrd. kroner. Det oljekorrigerte underskuddet for 2013 anslås nå til 116,5 mrd. kroner, som er en reduksjon på 7,2 mrd. kroner.

Anslaget for det oljekorrigerte underskuddet i 2013 er fortsatt usikkert. I nysalderingsproposisjonen vil det bli fremmet oppdaterte anslag for det oljekorrigerte budsjettunderskuddet i 2013 og eventuelt forslag om endret overføring fra Statens pensjonsfond utland til statskassen i 2013.

Kapitalen i Statens pensjonsfond utland anslås nå til 4 729 mrd. kroner ved utløpet av 2013, mens kapitalen i Statens pensjonsfond Norge anslås til 153 mrd. kroner. Samlet anslås dermed kapitalen i Statens pensjonsfond til 4 882 mrd. kroner ved utløpet av 2013.

Tabell 7.4 Statens pensjonsfond. Inntekter og utgifter 2013

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Endring fra Saldert budsjett 2013	Anslag på regnskap 2013
Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten	373 185	-29 256	343 929
- Overført til statskassen	123 663	-7 189	116 475
+ Renteinntekter og utbytte fra Statens pensjonsfond	130 600	-1 200	129 400
= Overskudd i Statens pensjonsfond	380 122	-23 267	356 855

Kilde: Finansdepartementet

7.1.5 Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov

Statsbudsjettet gjøres opp i balanse etter tilbakeføring fra Statens pensjonsfond utland. Statsbudsjettets finansieringsbehov vil derfor være knyttet til netto utlån og gjeldsavdrag på tidligere opptatte lån utenom overføringer til Statens pensjonsfond

utland. I Saldert budsjett 2013 ble brutto finansieringsbehov anslått til 124,7 mrd. kroner. Brutto finansieringsbehov anslås nå til 140,6 mrd. kroner. Endringen fra Saldert budsjett 2013 skyldes i hovedsak økte utlån på 12,5 mrd. kroner under boliglansordningen i Statens pensjonskasse. Videre er blant annet utlånene under Husbanken økt med 1,1 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2013.

Tabell 7.5 Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Endring fra Saldert budsjett 2013	Anslag på regnskap 2013
1. Inntekter (ekskl. tilbakebetalinger mv. og overføring fra Statens pensjonsfond utland)	1 314 841	-28 887	1 285 954
2. Utgifter (ekskl. utlån, avdrag på statsgjeld mv.)	1 438 505	-36 076	1 402 429
3. Overskudd før lånetransaksjoner, før overføring fra Statens pensjonsfond utland (1–2)	-123 663	7 189	-116 475
4. Overføring fra Statens pensjonsfond utland	123 663	-7 189	116 475
5. Overskudd før lånetransaksjoner (3+4)	0	0	0
6. Utlån, gjeldsavdrag mv.	209 657	15 310	224 967
7. Tilbakebetalinger mv. utenom lånetransaksjoner til Statens pensjonsfond utland	84 935	-526	84 409
8. Utlån mv., netto (6–7)	124 722	15 836	140 558
9. Samlet finansieringsbehov – av kontantbeholdning og lånemidler (8–5)	124 722	15 836	140 558

Kilde: Finansdepartementet

7.2 Statsregnskapet medregnet folketrygden for første halvår 2013

Dette avsnittet gir en oversikt over statsregnskapet per 30. juni 2013. Regnskapstallene er sammenstilt med Saldert budsjett 2013. Tabellene i avsnittet viser også hvor stor andel av bevilgningen i Saldert budsjett 2013 som er regnskapsført. Anslagsendringer og bevilgninger som er vedtatt etter at budsjettet ble saldert i Stortinget i fjor høst, inngår således ikke i beregningene av hvil-

ken andel av bevilgningene som nå er regnskapsført.

7.2.1 Statsbudsjettets utgifter og inntekter

Statsregnskapet medregnet folketrygden viser at det per 30. juni 2013 er regnskapsført utgifter på 801,4 mrd. kroner. Det utgjør 48,6 pst. av bevilgningene. Tabell 7.6 viser hvordan beløpet fordeler seg på utgiftsarter.

Tabell 7.6 Statsbudsjettets utgifter

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Regnskap per 30.06.2013	Regnskap i pst. av bevilgning
Driftsutgifter	158 057	70 756	44,8
Nybygg, anlegg mv.	62 534	26 684	42,7
Overføringer til andre	1 217 914	550 462	45,2
Utlån, gjeldsavdrag mv.	209 657	153 523	73,2
Sum utgifter	1 648 162	801 425	48,6

Kilde: Finansdepartementet

De totale inntektene medregnet lånetransaksjoner utgjør 752,6 mrd. kroner i perioden 1. januar – 30. juni 2013. Det tilsvarer 49,4 pst. av budsjetterte

inntekter. Tabell 7.7 viser hvordan inntektene fordeler seg etter art.

Tabell 7.7 Statsbudsjettets inntekter

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Regnskap per 30.06.2013	Regnskap i pst. av bevilgning
Driftsinntekter	146 178	80 936	55,4
Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv.	24 056	10 109	42,0
Skatter, avgifter og andre overføringer	1 268 270	609 302	48,0
Tilbakebetalinger mv.	84 935	52 255	61,5
Sum inntekter	1 523 440	752 602	49,4

Kilde: Finansdepartementet

7.2.2 Petroleumsvirksomhetens utgifter og inntekter

Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten utgjør 202,4 mrd. kroner i perioden 1. januar – 30.

juni 2013. Det tilsvarer 54,2 pst. av budsjettert netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten.

Tabell 7.8 Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Regnskap per 30.06.2013	Regnskap i pst. av bevilgning
Inntekter SDØE	157 400	82 961	52,7
- Utgifter SDØE	28 000	15 057	53,8
- Fjerningsutgifter på kontinentalsokkelen	2	0	8,2
+ Skatt og avgift på utvinning, inkl. CO ₂ -avgift og NO _x -avgift	229 900	120 094	52,2
+ Aksjeutbytte fra Statoil ASA	13 887	14 421	103,8
= Netto kontantstrøm	373 185	202 418	54,2

Kilde: Finansdepartementet

7.2.3 Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov

Regnskapet per 30. juni 2013 viser et brutto finansieringsbehov på 101,3 mrd. kroner.

Tabell 7.9 Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2013	Regnskap per 30.06.2013	Regnskap i pst. av bevilgning
1. Inntekter (ekskl. tilbakebetalinger mv. og overføring fra Statens pensjonsfond utland)	1 314 841	700 348	53,3
2. Utgifter (ekskl. utlån, avdrag på statsgjeld mv.)	1 438 505	647 901	45,0
3. Overskudd før lånetransaksjoner, før overføring fra Statens pensjonsfond utland (1–2)	-123 663	52 446	-42,4
4. Overføring fra Statens pensjonsfond utland	123 663	-52 446 ¹	-42,4
5. Overskudd før lånetransaksjoner (3+4)	0	0	0
6. Utlån, gjeldsavdrag mv.	209 657	153 523	73,2
7. Tilbakebetalinger mv. utenom lånetransaksjoner til Statens pensjonsfond utland	84 935	52 255	61,5
8. Utlån mv., netto (6–7)	124 722	101 268	81,2
9. Samlet finansieringsbehov – av kontantbeholdning og lånemidler (8–5)	124 722	101 268	81,2

1 Teknisk satt til å motsvare overskudd før lånetransaksjoner, før overføring fra Statens pensjonsfond utland. Overføringen fra Statens pensjonsfond utland blir endelig fastsatt og ført ifm. nysalderingen av 2013-budsjettet

Kilde: Finansdepartementet

For nærmere detaljer vedrørende statsregnskapet for første halvår 2013 vises det til tabellene i vedlegg 2.

8 Utviklingstrekk på statsbudsjettets utgiftsside i perioden 2005–2013

8.1 Innledning

I dette kapitlet omtales utgiftsutviklingen innenfor ulike formål i perioden 2005–2013 målt i faste 2013-priser. Beregningene tar utgangspunkt i tall fra statsregnskapet og det er i hovedsak korrigert for endringer i statsbudsjettets inndeling. Beregningen er basert på kontoplanen for 2013, jf. nærmere omtale av datagrunnlaget og beregningsmetoden i boks 8.1.

Endringer i statsbudsjettets utgifter fra et år til et annet reflekterer dels nye politiske prioriteringer og dels endrede utbetalinger til å videreføre etablerte regelstyrte overføringsordninger eller andre lovfestede forpliktelser. I tillegg til bevilgninger over statsbudsjettet er skatter og avgifter

viktige virkemidler i det årlige budsjettopplegget. Utviklingen i statens utgifter kan derfor gi et misvisende uttrykk for utviklingen og prioriteringen av områder der skatte- og avgiftspolitikken er viktig for de totale rammevilkårene. Enkeltområder kan videre vise sterk eller svak utgiftsvekst som følge av demografiske endringer og lovfestede forpliktelser som pensjons- og trygdeutbetalinger. Beregningsmåten som benyttes for å omgjøre tallene til faste priser, kan også påvirke resultatene av analysen.

Beregningene av realvekst gir uttrykk for ressursbruken og ikke på resultatet av politikken. På enkelte områder kan det skje store forbedringer uten økt ressursbruk, mens det på andre områder kan være motsatt.

Boks 8.1 Datagrunnlaget for beregningene

Grunnlagsdataene i dette avsnittet er hentet fra offisielle regnskaper og budsjetter hvor det ikke er korrigert for de regnskapsmessige konsekvensene av funksjonsendringer mellom departementene, omlegginger i budsjetteringspraksis og omorganiseringer av statlige virksomheter. Videre kan det i enkelte tilfeller, på grunn av store overførte beløp mellom budsjettårene, merinntektsfullmakter o.l., være misvisende å sammenligne budsjettet i ett år med regnskapstall for foregående år. Det er derfor gjort en del korreksjoner i datamaterialet. Dette medfører at det for enkelte områder ikke er samsvar mellom de tallene som er brukt her og de som finnes i andre offisielle dokumenter.

Alle beløp er oppgitt i faste 2013-priser. For årene 2005–2012 er det tatt utgangspunkt i regnskapstall, mens 2013-tallene er budsjettets stilling inkludert tilleggsbevilgninger i 1. halvår 2013. Realveksten er beregnet ved hjelp av en rekke prisindekser hentet fra Statistisk sentralbyrås nasjonalregnskapstall og Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene. De ulike prisindeksene er valgt for å gi et best mulig uttrykk for utgiftsveksten gitt sammensetningen av utgifter på de ulike formålsgruppene. Deflatorene som er benyttet i beregningene er imidlertid relativt brede, og kan således ikke være presise for enkeltområder. Tallene for realvekst vil i disse tilfellene ikke gi et fullt ut dekkende uttrykk for ressursinnsatsen de enkelte år målt i faste priser. Videre vil ikke utgiftsendringer som skyldes endrede realpriser komme til uttrykk i slike fastprisberegninger.

For noen bevilgninger har det vært nødvendig å foreta en skjønsmessig gruppering. Låne- og transaksjoner er holdt utenfor beregningene. Det er i hovedsak korrigert for endringer i kontoplanen. Endringer i regnskapsføring og finansieringsmåte er korrigert i de tilfeller hvor grunnlagsdata er tilgjengelig. Det gjelder f.eks. overgang til nettobudsjettering og omdanning av statlige virksomheter.

Ettersom velferdsordninger som barnehage, grunnskole, primærhelsetilbud og eldreomsorg i hovedsak finansieres av kommunene, vil bereg-

ningene for disse områdene ikke gi et helhetlig uttrykk for den offentlige ressursbruken. Det er ikke gjort forsøk på å fordele rammetilskuddet til

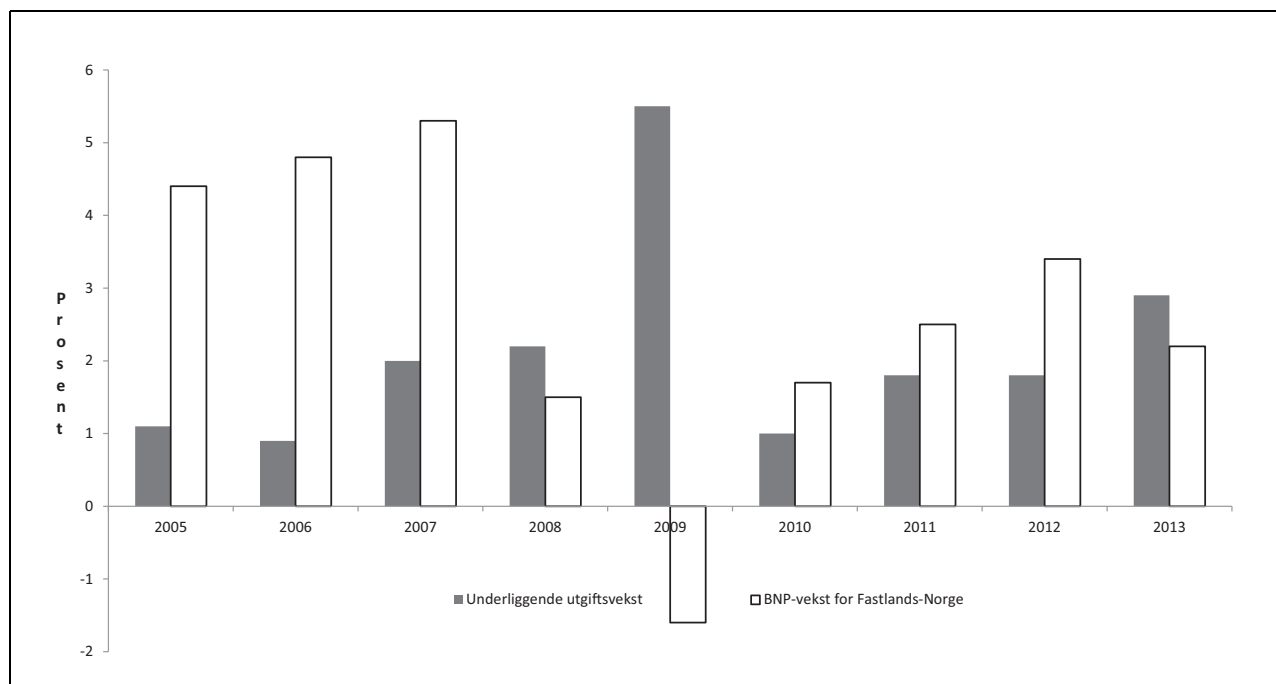
kommuner og fylkeskommuner på de enkelte utgiftsformålene. Fra 2011 er de øremerkede tilskuddene til barnehager innlemmet i rammetilskuddene til kommunesektoren. Det innebærer at den sterke veksten i utgiftene til barnehager ikke lenger framkommer i realvekstberegningene for familie- og forbrukerformål.

I de senere år er det foretatt større endringer i oppgavefordelingen mellom staten og kommunene/fylkeskommunene, særlig på samferdselsområdet som del av forvaltningsreformen. Det har også vært en reduksjon av skattenes andel av samlede inntekter for kommunene/fylkeskommunene de siste årene. Disse endringene er det i hovedsak ikke korrigert for i beregningene.

8.2 Utgiftsveksten i perioden 2005–2013 fordelt på formål

Figur 8.1 viser BNP-veksten for Fastlands-Norge og statsbudsjettets reelle, underliggende

utgiftsvekst i perioden 2005–2013. Som det går fram av figuren var BNP-veksten for Fastlands-Norge særlig sterk i årene fra 2005 til 2007. I denne perioden var den reelle veksten i statsbudsjettets utgifter vesentlig lavere enn veksten i BNP for Fastlands-Norge. Som følge av finanskrisen og det markerte tilbakeslaget i norsk og internasjonal økonomi, snudde veksten i Fastlands-Norge fra om lag 5,3 pst. i 2007 til om lag 1,5 pst. i 2008. Fra 2008 til 2009 falt BNP for Fastlands-Norge med om lag 1,6 pst. Etter det kraftige konjunkturomslaget i 2008 ble det iverksatt en rekke tiltak for å dempe tilbakeslaget i økonomien og for å stimulere sysselsettingen. Den reelle, underliggende veksten i statsbudsjettets utgifter fra 2008 til 2009 var på hele 5,5 pst. Siden sommeren 2009 har det igjen vært god vekst i norsk økonomi. For 2013 anslås det nå en vekst på 2,2 pst., mens den reelle, underliggende utgiftsveksten fra 2012 til 2013 anslås noe høyere enn dette.

Figur 8.1 Reell, underliggende utgiftsvekst på statsbudsjettet og BNP-vekst for Fastlands-Norge. Regnskap 2005–2012. Anslag på regnskap 2013

Kilde: Finansdepartementet, Statistisk sentralbyrå

Tabell 8.1 og figur 8.2 viser årlig realvekst oppgitt i prosent fordelt på politikkområder. Figur 8.3 viser utgiftenes størrelse i 2013.

Tabell 8.1 Bevilgninger over statsbudsjettet i mrd. kroner fordelt på politikkområder i faste 2013-priser (2005, 2009 og 2013) og gjennomsnittlig årlig realvekst 2005–2013 i prosent

Politikkområde	Gjennomsnittlig årlig realvekst					
	2005	2009	2013	2005– 2009	2009– 2013	2005– 2013
Fellesadministrasjon	22,2	24,1	23,8	2,2	-0,4	0,9
Internasjonal bistand (ekskl. flyktninger i Norge)	20,6	25,1	28,7	5,1	3,5	4,3
Militært forsvar og sivil beredskap	41,2	40,0	43,4	-0,8	2,1	0,6
Justissektoren	20,9	23,0	25,7	2,5	2,8	2,6
Utdanning og forskning ¹	49,5	52,3	55,0	1,4	1,3	1,3
Kirke og kultur	9,9	11,7	12,9	4,4	2,4	3,4
Trygder, pensjoner og arbeidsliv	309,2	334,0	359,7	1,9	1,9	1,9
Helse og sosialomsorg	136,4	150,2	161,7	2,4	1,9	2,1
<i>Spesialisthelsetjenesten</i>	<i>95,8</i>	<i>104,9</i>	<i>112,2</i>	<i>2,3</i>	<i>1,7</i>	<i>2,0</i>
<i>Helse og sosial utenom spesialisthelsetjenesten</i>	<i>40,6</i>	<i>45,3</i>	<i>49,5</i>	<i>2,8</i>	<i>2,2</i>	<i>2,5</i>
Familie og forbruker	49,8	48,7	48,5	-0,6	-0,1	-0,3
Miljøvern og fornybar energi	5,5	10,7	12,3	18,0	3,4	10,5
Næringsstøtte og distriktspolitikk	34,3	35,2	33,5	0,7	-1,2	-0,3
Samferdsel	23,2	27,9	39,3	4,8	9,2	6,8
Petroleumsvirksomheten	22,1	25,6	30,8	3,7	4,7	4,2
Rammetilskudd til kommunesektoren	115,9	149,9	167,9	-	-	-
Renter på statsgjeld	15,8	20,2	12,8	-	-	-

¹ Dette gjelder i all hovedsak bevilgninger på Kunnskapsdepartementets budsjett, mens forskningsbevilgninger på andre departementers budsjetter inngår i øvrige politikkområder. Basert på NIFUs analyser og Finansdepartementets anslag for Skattefunnordningen, har det vært en gjennomsnittlig årlig realvekst i samlede FoU-bevilgninger i perioden 2005–2013 på 3,5 pst. per år

Kilde: Finansdepartementet

Området fellesadministrasjon omfatter blant annet utgifter til Stortinget, Kongehuset og de departementene og underliggende etatene som har karakter av fellesadministrasjon. Eksempler på store utgiftsposter på dette området er utgifter til skatte- og avgiftsadministrasjon og deltakelse i internasjonale organisasjoner. I tillegg er tilskuddet til Svalbardbudsjettet inkludert her, selv om disse utgiftene gjelder en rekke formål. Statlig byggeaktivitet og Statsbygg er også inkludert i denne gruppen. Grunnet igangsettelse og avslutning av byggeprosjekter vil utgiftene til statlig byggevirksomhet kunne variere betydelig mellom enkeltår. I perioden 2005–2009 økte utgiftene til fellesadministrasjon med en gjennomsnittlig årlig vekst på 2,2 pst. Dette må særlig ses i lys av at utgiftene til EØS-finansieringsordningene økte

kraftig mot slutten av denne perioden. I perioden 2009–2013 har gjennomsnittlig årlig vekst i utgiftene til fellesadministrasjon vært -0,4 pst.

Utgiftene til internasjonal bistand (ekskl. til flyktninger i Norge) har i perioden 2009–2013 økt med 3,5 pst. per år i gjennomsnitt. Det har vært et mål at bistanden skal utgjøre 1 pst. av anslått bruttonasjonalinntekt (BNI). Dette målet ble nådd i budsjettforslaget for 2009, og også i Saldert budsjett 2013 utgjorde bistandsutgiftene 1 pst. av anslått BNI. Den kraftige veksten i BNI over perioden har gjort det nødvendig å prioritere en betydelig realvekst i utgiftene til bistand for å nå denne målsettingen. I årene 2005–2009 økte utgiftene med gjennomsnittlig 5,1 pst. per år, mens den gjennomsnittlige utgiftsveksten har vært lavere de senere årene. Dette må ses i lys av en svakere

utvikling i BNI-veksten i siste del av perioden som følge av den internasjonale finanskrisen.

Deler av utgiftene til tiltak for flyktninger i Norge er godkjent som offisiell utviklingshjelp (ODA), og utgiftsføres over Utenriksdepartementets budsjett (kap. 167). Det faktiske ansvaret for disse tiltakene ligger imidlertid hos andre departementer (Justis- og beredskapsdepartementet, Kunnskapsdepartementet og Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet). Utgiftene til disse tiltakene føres over disse departementenes budsjetter og inntektsføres samtidig som en overføring fra Utenriksdepartementet. Flyktningutgiftene i Norge er derfor ikke inkludert i tallene for internasjonal bistand i tabell 8.1, selv om de inkluderes i det Norge rapporterer som ODA-godkjent bistand i tråd med OECDs kriterier. Utgiftene til flyktningtiltak i Norge økte betydelig i årene fram til 2009. I perioden 2009–2013 har utgiftene igjen vært lavere.

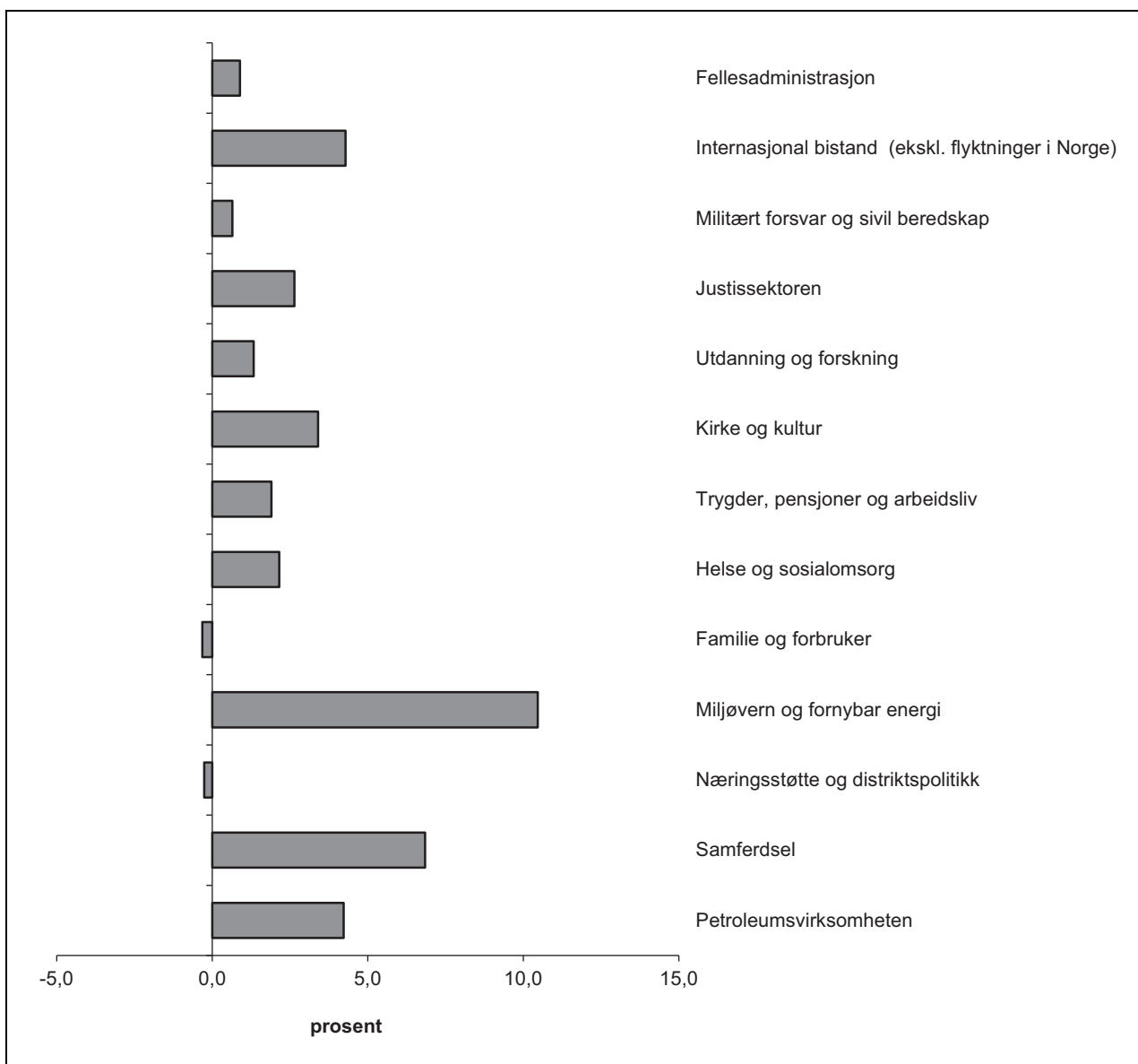
Utgiftene til militært forsvar og sivil beredskap har i perioden 2005–2013 hatt en årlig økning på 0,6 pst. i gjennomsnitt. Utgiftene til militært forsvar i Norge utgjør mesteparten av denne kategorien. Fra 2005 til 2009 ble utgiftene til militært forsvar i Norge redusert med om lag 1,3 pst. per år, mens det i den siste delen av perioden har vært en gjennomsnittlig vekst i utgiftene på om lag 2,7 pst. per år. Dette må bl.a. ses i lys av oppfølgingen av langtidsplanen for Forsvaret for perioden 2009–2012.

Innenfor justissektoren har utgiftene økt med om lag 2,6 pst. per år i gjennomsnitt over hele perioden. Både politi og påtalemyndighet og kriminalomsorgen har hatt betydelig vekst i utgiftene i perioden 2004–2012. Gjennomsnittlig årlig vekst innenfor justissektoren har vært noe høyere

i perioden 2009–2013 (2,8 pst.) enn i perioden 2005–2009 (2,5 pst.). I siste periode har utbyggingen av Nødnett bidratt til den økte veksten i utgiftene.

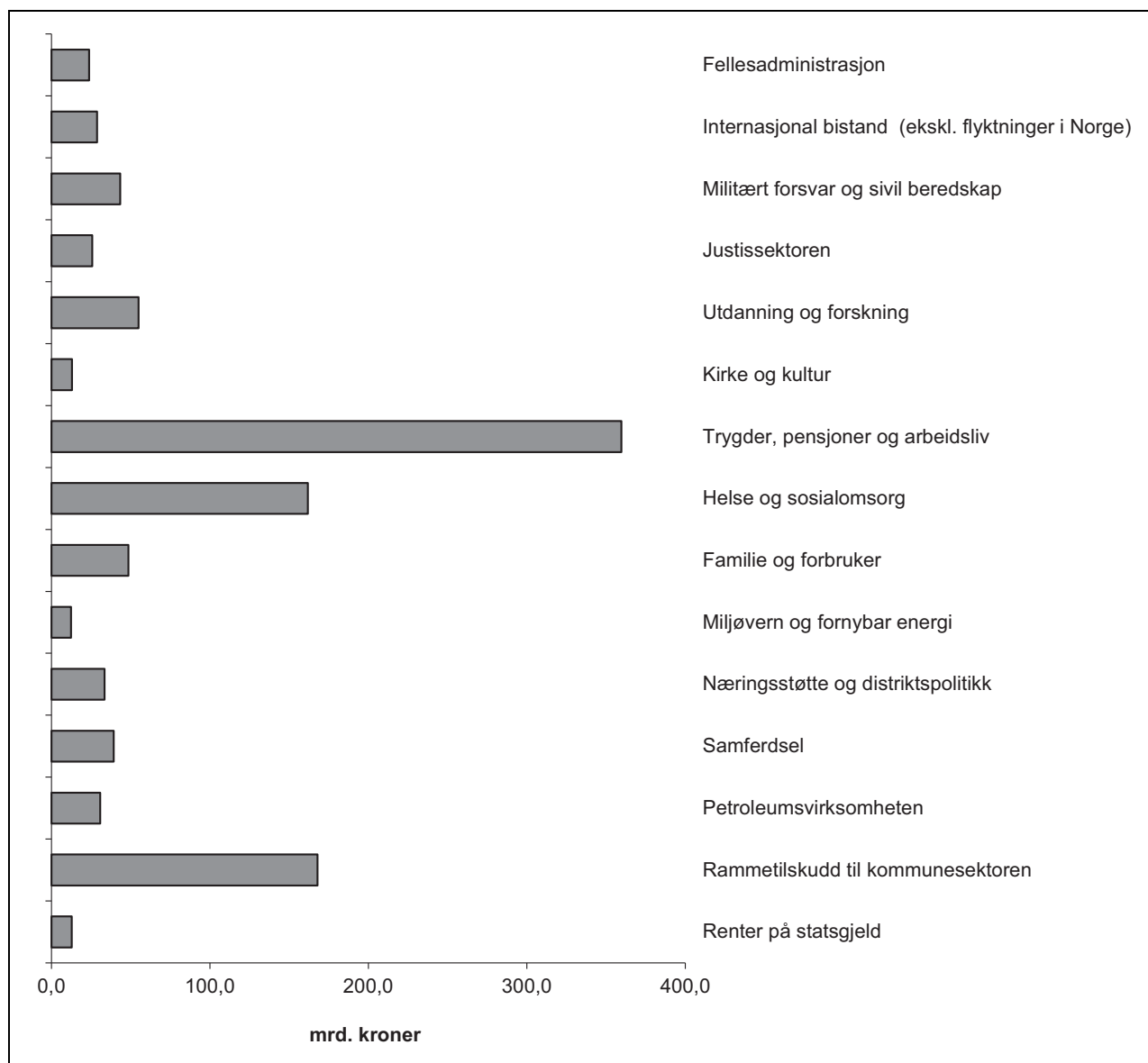
Utgiftene i kategorien utdanning og forskning gjelder i all hovedsak bevilgninger på Kunnskapsdepartementets budsjett. I perioden 2005–2013 økte utgiftene med gjennomsnittlig 1,3 pst. per år. Det er særlig økte tilskudd til grunnsopplæringen som bidrar til å forklare utgiftsveksten innenfor dette området. Til dette formålet har det vært en gjennomsnittlig vekst på 2,7 pst. per år for hele perioden sett under ett. Utgiftene til høyere utdanning har hatt en gjennomsnittlig vekst på 0,6 pst. per år. I perioden 2005–2013 sett under ett har gjennomsnittlig årlig vekst i utgiftene til studie-støtte vært 1,3 pst. Forskningsbevilgninger på andre departementers budsjetter inngår i all hovedsak i øvrige politikkområder. Som mål på samlet ressursbruk innenfor forskningssektoren gir derfor tallene benyttet her begrenset informasjon. NIFU publiserer årlig en oversikt over nivået på de samlede bevilgningene til forskning og utvikling (FoU) på statsbudsjettet og utviklingen over tid. Basert på NIFUs analyser og Finansdepartementets anslag for Skattefunnordningen, har det vært en gjennomsnittlig årlig realvekst i samlede FoU-bevilgninger i perioden 2005–2013 på 3,5 pst. per år.

Innenfor politikkområdet kirke og kultur har utgiftene økt med gjennomsnittlig 3,4 pst. per år. Økningen skyldes i hovedsak at utgiftene til kulturformål har økt med 4 pst. per år i gjennomsnitt. Dette må ses i sammenheng med økte bevilgninger for å oppfylle målsettingen i Kulturløftet om at 1 pst. av statsbudsjettets utgifter skal gå til kultur innen 2014.

Figur 8.2 Årlig realvekst fordelt på politikkområder i perioden 2005–2013

Kilde: Finansdepartementet

Figur 8.3 Statsbudsjettets utgifter i 2013

Kilde: Finansdepartementet

Kategorien trygder, pensjoner og arbeidsliv omfatter utgifter til Statens pensjonskasse, Arbeids- og velferdsetaten, alderspensjon, ytelser til uførhet, arbeidsavklaringspenger, sykepenger og enkelte andre pensjoner, samt utgifter til arbeidsmarkedstiltak, dagpenger og tiltak for å bedre arbeidsmiljøet. Området er det største utgiftsområdet på statsbudsjettet. Utgiftene som inngår i denne kategorien økte med i gjennomsnitt 1,9 pst. per år i perioden 2005–2013. Ettersom utgiftene samlet sett er store, har utviklingen innenfor dette politikkområdet likevel bidratt vesentlig til den samlede veksten i statsbudsjettets utgifter. Utgiftsnivået i 2013 er om lag 50 mrd. kroner høyere enn i 2005 målt i 2013-priser. Av

dette utgjør økte utgifter til alderspensjon i folketrygden alene om lag 44 mrd. kroner. Den høye veksten i perioden 2009–2013 må ses i sammenheng både med at større kull nå pensjoneres og at det fra 1. januar 2011 ble mulig å ta ut alderspensjon fra fylte 62 år.

Helse og sosialomsorg omfatter sykehusdrift, tiltak innen psykisk helsevern og på rusfeltet, statlig helseadministrasjon, medisiner, tiltak for eldre og funksjonshemmede, samt utgifter på innvandrings- og integreringsområdet. Siden 2005 har utgiftene på dette området i gjennomsnitt økt med om lag 2,1 pst. årlig. Utgiftene til spesialisthelsetjenesten har i perioden 2005–2013 hatt en gjennomsnittlig årlig vekst på 2 pst. Utgiftene til for-

målet utgjør om lag 2/3 av utgiftene innenfor kategorien helse- og sosialomsorg. Utgiftene til tiltak for eldre og funksjonshemmede har gått ned i perioden 2005–2013. Investeringsstilskuddet til heldøgns omsorgsplasser ble innført i 2008 og har bidratt til økte utgifter til tilskudd til sykehjemsplasser og omsorgsboliger. Utgiftene på innvandrings- og integreringsområdet økte i gjennomsnitt med 4,3 pst. per år fra 2005 til 2013. Utgiftsnivåene varierer imidlertid mye i løpet av perioden, blant annet som følge av variasjon i antallet asylsøkere de enkelte årene. De største utgiftspostene på innvandrings- og integreringsområdet er drift av statlige asylmottak, integreringstilskudd til kommunene og tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Området familie og forbruker omfatter blant annet utgifter til barnetrygd, kontantstøtte, foreldrepenger, støtte til boligformål, statlig barnevern samt forbrukerpolitiske tiltak. Det har vært en betydelig reduksjon i utgiftene til barnetrygd og kontantstøtte, mens det har vært økte utgifter til barnevernet. Utgiftene til foreldrepenger øker også gjennom perioden, noe som bl.a. skyldes utvidede rettigheter. Fra 2011 er de øremerkede tilskuddene til drift av barnehager innlemmet i rammetilskuddet til kommunene. Dette bidrar til å redusere utgiftsnivået innenfor området familie og forbruker. Den sterke veksten i utgiftene til barnehager de senere årene framkommer derfor heller ikke. Medregnet utgiftene til barnehager som er innlemmet i rammetilskuddet til kommunene, utgjør de samlede bevilgningene til barnehageformål 31,9 mrd. kroner i 2013. Dette er 20 mrd. kroner mer enn i 2005 målt i løpende priser, og innebærer en årlig gjennomsnittlig realvekst på om lag 8,8 pst.

Miljøvern og fornybar energi består av utgifter til miljøtiltak under Miljøverndepartementet. Videre omfatter kategorien energi- og vassdragforvaltning (utenom petroleum), energiomlegging, klimatiltak og utgifter til forskning på budsjettområdene til Miljøverndepartementet og Olje- og energidepartementet, samt utgifter til kjøp av klimavoter over Finansdepartementets budsjett. Utgiftene i denne kategorien har i perioden 2005–2013 hatt en gjennomsnittlig vekst på 10,5 pst. per år. Dette skyldes blant annet at det er bevilget betydelige midler til energiomlegging og klimatiltak på Olje- og energidepartementets budsjettområde. Dette gjelder blant annet økte utgifter til CO₂-håndtering og overføringer til Energifondet. Det har også vært en markert økning i utgiftene til miljøtiltak over Miljøverndepartementets budsjett. Miljøpolitikken føres i tillegg i stor grad også

ved hjelp av skatter, avgifter og regulering, slik at utgiftene alene ikke gir et fullstendig uttrykk for de samlede politiske prioriteringene innen dette området.

Næringsstøtte og distriktpolitikk inkluderer bl.a. støtte og administrasjon knyttet til primærnæringene, sjøfart, handel og industri, tiltak for næringsutvikling, Innovasjon Norge, eksportstøtte inkl. støtte til skipsbygging og næringsbasert forskning. Utgiftene innenfor denne kategorien har gått ned med gjennomsnittlig om lag 0,3 pst. per år fra 2005 til 2013. Deler av nedgangen skyldes reduserte utgifter over statsbudsjettet til jordbruksavtalen. Jordbrukspolitikken føres med flere virkemidler enn de direkte tilskuddene. Målprisene og jordbruksfradraget er økt vesentlig de senere årene. I perioden 2006–2013 er antall årsverk i jordbruket redusert med om lag 4 pst. per år. I samme periode har jordbruksavtalene lagt til rette for en nominell inntektsvekst på om lag 81 pst. per årsverk. Utviklingen innenfor enkelte andre områder har bidratt til økte utgifter. Dette gjelder bl.a. utgifter under Kystverket, tilskudd gjennom Innovasjon Norge, tilskudd til romvirksomhet og eksportstøtte.

Utgiftene til samferdsel økte i gjennomsnitt med 6,8 pst. per år i perioden 2005–2013 sett under ett. Oppfølging av Nasjonal transportplan 2010–2019 bidrar særlig til økte utgifter til veg og jernbane i siste del av perioden. 3,2 mrd. kroner av bevilgningsøkningen til vegformål i 2013 gjelder kompensasjon for opphevelsen av vegfritaket i merverdiavgiftsloven fra 1. januar 2013. Også utgiftene til annen kollektivtrafikk har økt betydelig de senere år.

Petroleumsvirksomheten omfatter utgifter til forvaltning av petroleumsvirksomheten, statens direkte økonomiske engasjement (SDØE) og utgifter i forbindelse med disponering av innretninger på kontinentalsokkelen. Utgiftene til petroleumsvirksomheten har i perioden 2005–2013 hatt en gjennomsnittlig vekst på 4,2 pst. per år. Utgiftene til petroleumsvirksomheten varierer til dels betydelig mellom årene. Dette skyldes store forskjeller i utgiftene til SDØE, som utgjør rundt 97 pst. av bevilgningene innenfor kategorien. Det er særlig investeringsutgiftene som varierer mye.

I tabellen framkommer tall for rammetilskuddene til kommuner og fylkeskommuner. Etersom rammetilskudd kun er én av flere finansieringskilder for kommuner og fylkeskommuner, er det ikke beregnet realvekst for dette området. Videre kan rammetilskuddene endres betydelig mellom år som følge av innlemming av øremerkede tilskudd og fastsettelsen av skattørene for kommu-

nene og fylkeskommunene. Kommuneøkonomien omtales utførlig i den årlige kommuneproposisjonen og av Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi.

Utgiftene til renter av statsgjelden varierer i hovedsak som følge av endringer i rentenivået.

Tallene ovenfor viser at det i perioden 2005–2008 var en særlig sterk vekst i utgiftene til miljøvern og fornybar energi samt til internasjonal bistand. Utgiftene til militært forvar og sivil bered-

skap og til familie og forbruker ble redusert. For perioden 2009–2013 viser tallene en særlig høy vekst i utgiftene innenfor samferdsel.

Fra 2005 til 2013 anslås den gjennomsnittlige, årlige realveksten i kommunesektorens samlede inntekter til 2,6 pst. Til sammenligning anslås den gjennomsnittlige årlige inntektsveksten i perioden fra 1990 til 2005 til 2,2 pst., jf. nærmere omtale i kap. 3 i Nasjonalbudsjettet 2014.

9 Økonomistyring i staten

I Gul bok orienteres det årlig om Finansdepartementets tiltak for å fremme resultatorientert styring, effektiv ressursutnyttelse og god økonomistyring i staten. Departementet vil i 2014 fortsette arbeidet med utvikling av rammeverket for statlig styring med utgangspunkt i økonomiregelverket. Tilbudet av økonomitjenester til statlige virksomheter vil også bli videreutviklet.

9.1 Regelverket for økonomistyring i staten

Økonomiregelverket for staten fastsetter standarder og prinsipper for statlig styring, herunder økonomistyring, regnskapsførsel og betalingsformidling. Det omfatter krav til den interne styringen i virksomheter og til departementenes overordnede styring og oppfølging av virksomhetene (etatsstyring). I tillegg omfatter regelverket forvaltning av tilskudd, stønader og garantier, samt generelle krav til oppfølging av statlige eierinteresser i selskaper.

Reglement for økonomistyring i staten og Finansdepartementets bestemmelser om økonomistyring i staten ble fastsatt 12. desember 2003, og trådte i kraft 1. januar 2004. Regelverket har senere blitt justert på enkelte punkter, senest 18. september 2013.

Finansdepartementet har et tverrgående og overordnet ansvar for økonomistyringen i statsforvaltningen. I dette ligger det et ansvar for at regelverket er hensiktsmessig, og at departementene og virksomhetene har et tilstrekkelig tilbud om kompetansebygging og systemstøtte. Ansvar for økonomistyringen i departementene og i deres underliggende virksomheter ligger hos den enkelte statsråd.

9.2 Direktoratet for økonomistyring

Direktoratet er statens ekspertorgan for økonomi- og virksomhetsstyring i staten og skal legge til

rette for hensiktsmessige fellesløsninger og god styring i statlige virksomheter. DFØ har et bredt kurstilbud innen statlig virksomhets- og økonomistyring. Disse kursene gir veiledning og rådgivning om hvordan statlige virksomheter kan tilpasse seg de krav som regelverket setter.

DFØ forvalter hoveddelen av økonomiregelverket på vegne av Finansdepartementet, og har dermed fullmakt til å behandle unntakssøknader. I 2012 ble 9 av 11 søknader innvilget. I to saker viste det seg å ikke være behov for unntak. Samlet var det 53 gyldige unntak ved inngangen til 2013, hvorav 35 gjelder valutakonto. Antall søknader i 2012 vesentlig lavere enn i 2011, men på nivå med 2010. I 2011 kom det inn mange søknader om fornyet unntak for valutakonti utenfor konsernkontoordningen. Mange av disse søknadene gjelder virksomheter som er koordinator for EU-prosjekter.

Endringene i bestemmelser om økonomistyring i staten 18. september 2013 gjør at det nå ikke lenger er nødvendig å søke om unntak fra regelverket for å etablere eller bruke valutakonti til bruk i koordinatorrollen for EU-prosjekter.

9.3 Etatsstyring

Kapittel 1 i Bestemmelser om økonomistyring i staten gjelder departementenes styring av underliggende virksomheter. Denne delen av regelverket forvaltes av Finansdepartementet.

DFØ og Finansdepartementet samarbeider om å tilby kurs i etatsstyring.

Som et ledd i arbeidet med å videreutvikle rammeverket for etatsstyring har Finansdepartementet bygget opp en bredt sammensatt faggruppe med deltakelse fra alle departementene. Formålet med faggruppen er å legge til rette for dialog, erfaringsutveksling og faglig utvikling på området.

Finansdepartementet har etablert en faglig dialog med flere forskningsmiljøer som gjennomfører prosjekter med tema etatsstyring.

9.4 Statens konsernsystemer

9.4.1 Statsregnskapet

DFØ har det operative ansvaret for statsregnskapet. Basert på rapportering fra statlige virksomheter utarbeider DFØ månedlige bevilgningsregnskap til departementene for deres budsjettkapitler. Ved årets slutt utarbeider DFØ et endelig bevilgningsregnskap og et kapitalregnskap som inngår i stortingsmeldingen om statsregnskapet (Meld. St. 3).

Statsregnskapet benyttes også av Riksrevisjonen, og det inngår når Statistisk sentralbyrå (SSB) utarbeider ulike statistikker om offentlige finanser.

Finansdepartementet legger vekt på åpenhet om statsregnskapet gjennom året. Det publiseres månedlige regnskapstall på internett. I tillegg publiseres bevilgningshistorikk for den enkelte budsjettpost med referanse til proposisjoner, innstillinger og vedtak i Stortinget. Publiseringssløsningen finnes på hjemmesidene til DFØ.

9.4.2 Rammeavtaler om kontoholds- og betalingstjenester

I henhold til § 17 i Reglement for økonomistyring i staten skal virksomhetene benytte felles standarder for statens betalingssystemer, noe som innebærer at betalingsformidlingen skal skje gjennom statens konsernkontoordning. Ordningen gjelder for departementene og underliggende virksomheter, og dekker statens behov for betalingstjenester og likviditetsforvaltning. Den innebærer at statens midler daglig samles i Norges Bank. Finansdepartementet har på vegne av staten inngått en avtale om et konsernkontosystem i Norges Bank. DFØ har etter fullmakt fra Finansdepartementet inngått rammeavtaler med enkelte banker om betalingstjenester og kontohold. Rammeavtalene gir virksomhetene tilgang til tidsmessige og gode betalingstjenester hos bankene. De forenkler også anskaffelsesprosessen for virksomhetene.

Direktoratet for økonomistyring inngikk 29. juni 2010 nye rammeavtaler for staten med DnB NOR bank ASA, Nordea Bank Norge ASA og Alliansesamarbeidet Sparebank 1 DA. Det ble også inngått tilleggsavtaler for valutakonti med alle bankene. En tilleggsavtale om utbetalinger knyttet til statslån ble inngått med DNB NOR Bank ASA. DFØ har 15. januar 2013 inngått tilleggsavtaler med alle de tre bankene om bruk av kontantkort for utbetalinger til personer som av ulike

årsaker ikke tilfredsstillt krav til å opprette vanlig bankkonto.

Gjeldende rammeavtaler løper fram til 31. desember 2014, etter at DFØ benyttet retten som avtalene gir til å forlenge avtaleverket med ett år. I august 2013 har direktoratet kunngjort anbudskonkurranse for ny rammeavtaleperiode med frist for å gi tilbud medio november 2013. I løpet av 2014 skal alle virksomhetene i staten ha gjort avrop på de nye rammeavtalene.

9.4.3 Ny standard kontoplan i staten fra 2014

Høsten 2012 fastsatte Finansdepartementet en ny artskontoplan i staten. Den nye kontoplanen er obligatorisk for statlige virksomheter fra 1. januar 2014, men flertallet av virksomhetene har allerede tatt den i bruk. Fra samme tidspunkt skal virksomhetene rapportere inn regnskapstall til statsregnskapet både etter standard kontoplan (kapittel og post) og etter den nye artskontoplanen.

Kontoplanen gjøres gjeldende for alle departementer og statlige virksomheter som er en del av staten som juridisk person. Nærmere retningslinjer om bruk av kontoplanen går fram av et eget rundskriv R-102 om fastsettelse og bruk av standard kontoplan for statlige virksomheter.

Standard kontoplan gir en felles struktur for inndeling av virksomhetenes utgifter, inntekter og balansekonti gruppert etter art. Art er betegnelsen på type ressurs som er benyttet, eller type inntekt. Eksempler på dette er utgifter til lønn og godtgjørelser, utgifter til kjøp av tjenester, utgifter til leie av lokaler, og inntekter fra salg, gebyrer mv.

Med den nye kontoplanen får vi en standard for hele staten, mens det tidligere var opp til den enkelte virksomhet å velge sin egen kontoplan. Med ny kontoplan oppnås en standardisering på virksomhetsnivå, samtidig som kontoplanen gir langt mer informasjon enn dagens underposter.

Formålet med en felles, standard kontoplan for statlige virksomheter er å legge til rette for sammenlikninger internt i virksomheter og mellom ulike virksomheter. Videre skal den gi økt informasjon om utgifts- og inntektsstrukturen i virksomheten, og det vil kunne bidra til å øke kvaliteten på virksomhetsregnskapene.

I tillegg legger standardiseringen til rette for stordriftsfordeler i forvaltningen av den statlige kontoplanen (herunder veiledning og kompetanseutvikling).

I Gul bok 2012 redegjorde Finansdepartementet for arbeidet med å aggregere regnskapsinfor-

masjon for staten som helhet, basert på inndelingen i standard kontoplan. Det vil først være mulig å presentere aggregert informasjon for staten når alle virksomheter har tatt i bruk den nye kontoplanen. Det foreligger ikke en oversikt over eventuelle unntakssøknader fra kravet om å ta i bruk kontoplanen fra 1. januar 2014.

Det vil være aktuelt å presentere uttrekk av denne tilleggsinformasjonen i vedleggstabeller i stortingsmeldingen om statsregnskapet.

9.5 Videreutvikling av regelverket

9.5.1 Kartlegging av kompetansesituasjonen i staten

I tildelingsbrevet til DFØ for 2012 fikk direktoratet i oppdrag å kartlegge og analysere kompetansesituasjonen i staten på direktoratets fagområde. Formålet med analysen var å avdekke behov for kompetanseheving og legge grunnlaget for å prioritere mellom ulike kompetansetiltak. Kartleggingen omfatter også arbeidet med etatsstyring i departementene.

Statlig styring skal tilpasses egenart-, vesentlighets- og risikovurderinger i den enkelte virksomhet. Det er fastsatt få objektive kriterier for å vurdere hva som er god nok kompetanse innen statlig økonomistyring. Dette har gitt metodiske utfordringer i arbeidet med å kartlegge kompetansesituasjonen i statlige virksomheter. Funnene fra kompetansekartleggingen er derfor i hovedsak en egevaluering av opplevd kompetansebehov fra departementer og virksomheter.

Et viktig funn i kartleggingen er at departementer og virksomheter i hovedsak er tilfreds med den kompetansen de har innenfor statlig økonomistyring. Det er generelt god kjennskap til økonomiregelverket i departementer og virksomheter, og regelverket er innarbeidet i styringsdokumenter.

Både departementer og virksomheter framhever risikostyring og internkontroll som områder hvor det er størst behov for å styrke kompetansen. Statlige virksomheter peker i tillegg på et behov for å styrke kompetansen innenfor fagkategoriene: kobling av budsjett og plan samt operasjonalisering av mål og strategiarbeid. Departementene angir i tillegg et behov for å styrke kompetansen innenfor fagkategoriene utarbeidelse av styringsparametere, resultat- og effektmåling, regnskapsinformasjon i styringen og strategiarbeid.

Både departementer og virksomheter vurderer selv å ha lavest kompetanse innenfor fagkate-

goriene samfunnsøkonomisk analyse og gevinstrealisering.

Kartleggingen viser at både departementer og virksomheter selv mener at de har høy kompetanse når det gjelder etatsstyring, og at det er et moderat behov for å heve kompetansen.

9.5.2 Nye standarder for årsrapport og årsregnskapsoppstilling på virksomhetsnivå i staten

Årsrapport og årsregnskap er den sentrale kilden for informasjon om resultatet av aktivitetene i statlige virksomheter. Det er i dag stor variasjon i struktur og omfang på den årlige rapporteringen fra statlige virksomheter. I Danmark, Sverige og Finland er kravene til innholdet i årsrapporter i statsforvaltningen standardiserte og mer detaljerte enn i Norge.

Økonomiregelverket har tidligere ikke inneholdt detaljerte retningslinjer eller mal for oppstilling og presentasjon av statlige virksomhetsregnskap som avlegges etter kontantprinsippet. Rapportering av resultater skal ta utgangspunkt i tildelingsbrevet til virksomheten.

Finansdepartementet har ment at det er et behov for å etablere en standard for presentasjon av årsrapport og årsregnskap i staten. Innføringen av den nye obligatoriske kontoplanen fra 2014 er et viktig grunnlag for innføringen av en standard for årsregnskap.

Det er allerede utarbeidet en mal for årsregnskap i virksomheter som i samråd med sitt overordnede departement har valgt å føre virksomhetsregnskapet i henhold til de anbefalte, men ikke obligatoriske statlige regnskapsstandardene (SRS). De fleste virksomheter i staten bruker imidlertid fortsatt kontantprinsippet.

I samarbeid med DFØ utarbeidet derfor Finansdepartementet et utkast til mal for årsrapport, årsregnskap og oppstillinger for statlige virksomheter. Formålet med en slik ny standard er å øke kvaliteten på resultatrapporteringen i statsforvaltningen uten å øke rapporteringsomfanget. Årsrapport og årsregnskap skal gi helhetlig informasjon om statlige virksomheters resultater og ressursbruk. Departementenes behov for relevant styringsinformasjon vil dermed være dekket. Riksrevisjonen, media og samfunnet for øvrig vil også være viktige målgrupper.

Forslaget ble sendt på bred høring i desember 2012. Et stort flertall av høringsinstansene sluttet seg til forslagene i høringsnotatet. Utredningen er fulgt opp ved endringer i bestemmelsene, jf. pkt. 9.5.3.

9.5.3 Endringer i Bestemmelser om økonomistyring i staten

Finansdepartementet fastsatte 18. september 2013 endringer i bestemmelser om økonomistyring i staten av 12. desember 2003 («bestemmelsene»), med hjemmel i reglement for økonomistyring i staten § 3. Endringene gjelder i hovedsak de fire første kapitlene i bestemmelsene, men det er også gjort enkelte endringer i de øvrige kapitlene.

Endringene i bestemmelsene er gjort med bakgrunn i utviklingsarbeidet de siste årene innenfor statlig økonomistyring, jf. omtale i Gul bok 2012 og 2013 (kapittel 9). Det er særlig to utviklingsarbeider som har betydning for endringene:

- Fastsettelsen av en standard kontoplan for statlige virksomheter som obligatorisk med virkning fra 1.1.2014, jf. Finansdepartementets rundskriv R-102 av 16.11.2012. Kravet om at standard kontoplan skal brukes i virksomhetenes bokføring, og at rapporteringen til statsregnskapet skal inneholde regnskapsinformasjon etter inndelingen i standard kontoplan, er nå tatt inn i bestemmelsene.
- Utvikling av nye krav til innhold i årsrapporter og oppstilling av årsregnskap for statlige virksomheter, jf. Finansdepartementet høringsforslag sendt ut i desember 2012. Krav til årsrapport og årsregnskap er nå tatt inn i bestemmelsene. Årsrapporten skal publiseres på virksomhetens nettsider innen 1. mai eller så snart den er behandlet i styringsdialogen mellom departementet og virksomheten. Årsregnskapet skal publiseres innen 15. mars.

I tillegg er kravene til bokføring, dokumentasjon og oppbevaring av regnskapsmateriale oppdatert med bakgrunn i endringer i bokføringsloven, og videreutviklet i tråd med endringene som nå gjøres med standard kontoplan og årsregnskap.

Endringene i bestemmelser om økonomistyring i staten trer i kraft 1. januar 2014, med en overgangsbestemmelse for fastsettelse av oppdaterte instruksjoner.

9.5.4 Bruk av periodiseringsprinsippet i statlige virksomheter

Fra 1. januar 2010 ble det fastsatt anbefalte, men ikke obligatoriske regnskapsstandarder for statlige virksomheter som i samråd med overordnet departement benytter andre føringsprinsipper enn kontantprinsippet i sitt interne virksomhetsregnskap. DFØ forvalter disse statlige regnskaps-

standardene (SRS), og bistår virksomheter som ønsker å ta dem i bruk. Virksomhetene rapporterer fortsatt til statsregnskapet etter kontantprinsippet.

For å sørge for at det foreligger en samlet oppdatert oversikt om regnskapsprinsipper i bruk i staten, har Finansdepartementet bestemt at hvert departement skal ha informasjon og oversikt over hvilke regnskapsprinsipper som departementet og underliggende virksomheter benytter i sine virksomhetsregnskap. Departementene skal ha slik informasjon oppdatert og tilgjengelig for årlig rapportering. DFØ sammenstiller denne informasjonen. Fra regnskapsåret 2012 er det publisert en oversikt på direktoratets hjemmesider. Ved inngangen til 2013 var det 59 statlige virksomheter som bruker SRS. Dette er om lag hver fjerde virksomhet i staten.

9.5.5 Regulering av internrevisjon i staten

Internrevisjon er en uavhengig og objektiv bekrefteles- og rådgivningsfunksjon som kan inngå som en del av statlige virksomheters ledelses- og kontrollstruktur. En internrevisjon kan styrke virksomhetens evne til risikovurdering, forbedre internkontrollen, gi råd til ledelsen og utføre bekreftelesoppdrag. Internrevisor rapporterer direkte til øverste leder av virksomheten.

Det er i dag etablert internrevisjoner i 15 statlige virksomheter og ett departement (FD). Virksomhetene er NAV, Statens pensjonskasse, Statsbygg, Forsvaret, Skatteetaten, Toll- og avgiftsetaten, Utlendingsdirektoratet, Universitetet i Oslo, Universitetet i Bergen, Forskningsrådet, Statens vegvesen og Jernbaneverket. I tillegg har Forsvarsdepartementet internrevisjon for departementet, Forsvarsbygg, Forsvarets forskningsinstitutt og Nasjonal sikkerhetsmyndighet. Samlet sett håndterer disse virksomhetene 55 pst. av statsbudsjettets utgifter, eksklusive petroleumssektoren.

Det har vært en vekst i antall internrevisjonsheter i staten i de senere år, blant annet begrunnet med behovet for å styrke internkontrollen. Det finnes i dag ingen felles, faglige standarder for slike enheter, og heller ingen kriterier for hvilke virksomheter som bør etablere en internrevisjon.

Norge bruker relativt sett like store ressurser på internrevisjon som en gjør i Sverige og Danmark. I disse landene er funksjonen gjenstand for en omfattende regulering og normering.

OECD anbefaler i sin rapport Value for Money in Government (publisert sommeren 2013) at

Norge utvikler og regulerer bruken av internrevisjon i statlige virksomheter.

Finansdepartementet vil i 2014 utrede spørsmålet om en nærmere regulering av internrevisjon i staten. Det er naturlig at en eventuell regulering på dette området innarbeides i økonomiregelverket.

9.6 Samfunnsøkonomiske analyser

Samfunnets ressurser er knappe. Samfunnsøkonomiske analyser er et verktøy til å belyse konsekvensene av ressursbruk i offentlig sektor. Analysene kan brukes på ulike offentlige tiltak, herunder investeringer, regelendringer og programmer. Hovedformålet med en samfunnsøkonomisk analyse er å klarlegge og synliggjøre konsekvensene av tiltak. Samfunnsøkonomiske analyser er dermed en måte å systematisere informasjon på. Analysene inngår særlig i beslutningsgrunnlaget for nye tiltak.

I Norge ble den første veilederen på området utarbeidet i regi av Finansdepartementet i 1978 under navnet «Programanalyse». På 1990-tallet ble det gjennomført nye faglige utredninger av «Kostnadsberegningssutvalget», og dette arbeidet ledet til NOU 1997: 27 *Nytte-kostnadsanalyser* og NOU 1998: 16 *Veiledning i bruk av lønnsomhetsvurderinger i offentlig sektor*. Finansdepartementets veiledning i samfunnsøkonomiske analyser ble utgitt i 2000 på bakgrunn av dette utredningsarbeidet.

Det er viktig at rammeverket er faglig oppdatert. Finansdepartementet reviderte veilederen i samfunnsøkonomiske analyser i 2005. Sentrale elementer i gjennomgangen var justeringer av retningslinjene for fastsettelse av kalkulasjonsrente og presentasjon av flere eksempler. I tillegg ble veilederen mer pedagogisk og brukervennlig. I 2010 ga Direktoratet for økonomistyring ut en håndbok i samfunnsøkonomiske analyser.

Siden revisjonen i 2005 har det nasjonalt og internasjonalt vært en faglig utvikling på området nytte-kostnadsanalyser. På bakgrunn av dette nedsatte Regjeringen et ekspertutvalg for å gjennomgå enkelte sider ved rammeverket for samfunnsøkonomiske analyser i staten på ny. Et viktig tema i denne revisjonen er samfunnsvirkninger som endres gjennom analyseperioden og kommer

langt fram i tid, og usikkerhet som er forbundet med dette. Den foreliggende NOU'en er et supplement til NOU 1997: 27 og NOU 1998: 16.

NOU 2012: 16 *Samfunnsøkonomiske analyser*, som ble overlevert til finansministeren 3. oktober 2012, tilrår ulike endringer av rammeverket for samfunnsøkonomiske analyser.

Utvalget kom i alt med 51 tilrådinger, hvor hovedpunktene er som følger:

- Reell risikojustert kalkulasjonsrente for normale offentlige tiltak foreslås satt til 4 pst. for de første 40 år. Renten skal deretter falle til 3 pst. etter 40 år og 2 pst. etter 75 år.
- Den vanlige analyseperioden for vegprosjekter anbefales økt fra 25 til 40 år. Restverdier etter 40 år baseres på framtidig nytte og ikke på kostnadene ved investeringstidspunktet.
- Verdien av redusert risiko som sparer ett liv (verdien av et såkalt statistisk liv) foreslås satt til 30 mill. kroner. I analyser av tiltak spesielt rettet mot barns sikkerhet kan det som en tilleggsanalyse anvendes et nivå to ganger dette.
- Verdien av tid og statistisk liv foreslås justert med forventet vekst i BNP per innbygger. Perspektivmeldingen 2013 presenterer et anslag i gjennomsnittlig vekst i BNP per innbygger på 1,3 pst. fram mot 2060.
- Under visse forutsetninger tilrår utvalget at det gjennomføres tilleggsanalyser av «ringvirkninger», for eksempel hvordan arbeidsmarkeder som knyttes sammen kan øke den gjennomsnittlige produktiviteten.
- Utvalget foreslår at det bør legges til grunn en felles karbonprisbane for samfunnsøkonomiske analyser, uten å anbefale en bestemt framgangsmåte.

Utredningen ble sendt på høring i oktober 2012, og det kom inn 50 høringsuttalelser. Høringsrunden viser at hovedprinsippene som utvalget redegjør for i NOU 2012: 16 har bred tilslutning.

Finansdepartementet utarbeider nå et nytt rundskriv om samfunnsøkonomisk analyse som vil avløse dagens R-109 *Behandling av kalkulasjonsrente, risiko, kalkulasjonspriser og skattekostnad i samfunnsøkonomiske analyser*. DFØ har fått i oppdrag å utarbeide en ny veileder som bygger på dette rundskrivet. Både rundskriv og veileder vil foreligge i 2014.

10 Flerårige budsjettkonsekvenser 2015–2017

10.1 Bakgrunn

Framskrivningene for perioden 2015–2017 skal gi et nøkternt og realistisk bilde av de framtidige budsjettkonsekvensene av Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2014. Politiske ambisjoner om framtidige satsinger, målsettinger og varslede tiltak som ikke er en del av Regjeringens budsjettforslag for 2014, omfattes ikke av budsjettframskrivningene. Slike ambisjoner omtales i stedet i avsnitt 10.5.

Hensikten med framskrivningene er å legge til rette for en realistisk prioritering i tråd med politiske målsettinger og økonomiske utsikter. Sammen med forventet utvikling i skatte- og avgiftsinntektene og avkastningen av Statens pensjonsfond utland, gir framskrivningene grunnlag for å vurdere handlingsrommet i budsjettpolitikken de nærmeste årene. Eventuelle nye satsinger og videre opptrapping av eksisterende planer må innpasses innenfor dette handlingsrommet.

10.2 Grunnlaget for beregning av flerårige budsjettkonsekvenser

Budsjettframskrivningene skal være helhetlige. Utgifts- og inntektsutviklingen i perioden 2015–2017 vurderes for alle poster i statsbudsjettet. Det legges til grunn følgende prinsipper:

- Utgifter til regelstyrte ordninger framskrives i tråd med regelverket
- Utgifter til store, enkeltstående investeringer framskrives i takt med framdriftsplanen
- På områder der enkeltinvesteringer inngår i en større investeringsramme videreføres rammen uendret
- Det korrigeres for engangsutgifter og -inntekter i forslaget for neste år
- Tiltak som settes i gang i løpet av budsjettåret framskrives med helårsvirkningen
- Øvrige utgifter og inntekter videreføres i hovedsak uendret

10.3 Nærmere om bevilgningstyper

Nedenfor omtales nærmere elementene som vurderes ved framskrivningen av flerårige budsjettkonsekvenser.

Regelstyrte ordninger

Utgifter til regelstyrte ordninger er i hovedsak definert ved at bevilgningene har stikkordet «overslagsbevilgning». Utgifter under folketrygden utgjør en vesentlig del. Andre store ordninger hvor utbetalingene i hovedsak følger av regelverket, er bevilgningene til innsatsstyrt finansiering av helseforetak, barnetrygd, utdanningsstøtte gjennom Statens lånekasse for utdanning og pensjonsutbetalinger fra Statens pensjonskasse.

De regelstyrte utgiftene framskrives på grunnlag av forventninger om utbetalingene forutsatt uendret regelverk og forventet demografisk utvikling. Konsekvenser av regelverksendringer som foreslås i budsjetteringsåret, innarbeides også.

Investeringer

Som investeringer regnes bevilgninger under postgruppen 30–49. De største er investeringer i riksveger, jernbane, Forsvaret og bygg i regi av Statsbygg. Investeringer i petroleumssektoren er holdt utenfor.

Mange investeringer går over flere år. Utgiftene kan variere betydelig. Typisk vil vedtak om å sette i gang et nytt byggeprosjekt medføre en begrenset startbevilgning det første året og vesentlig økte bevilgninger senere år.

Statsbyggs enkeltprosjekter inngår i en samlet investeringsramme. Som hovedregel legges det til grunn at denne rammen justeres på bakgrunn av forventet framdrift for igangsatte byggeprosjekter. Dette vil også gjelde andre investeringsprosjekter som finansieres over statsbudsjettet, for eksempel IT-prosjekter. For investeringer i vegger og jernbane på som inngår i Nasjonal transportplan 2014–2023, og investeringer som gjelder Forsvaret videreføres rammen reelt sett uendret i framskrivningen.

Bevilgningene på postene 30–49 gir ikke et fullstendig uttrykk for statens samlede investeringsaktivitet. Investeringer i helseforetakene finansieres for eksempel med tilskudd over statsbudsjettet, mens deler av vegutbyggingen finansieres med bompenger utenfor statsbudsjettet.

Engangseffekter og helårsvirkninger

Salg av eiendommer, innbetaling fra fond, auksjonering av konsesjoner og ekstraordinære utbyttebetalinger kan gi store inntekter som normalt ikke kan videreføres på samme nivå for senere år. Det er tatt hensyn til slike engangseffekter i framskrivningene.

Enkelte nye tiltak iverksettes i løpet av budsjettåret, slik at budsjetteffekten påfølgende år blir

større. Et eksempel på dette kan være bevilgninger til utdanningstiltak som skal følge skoleåret med oppstart i august, og som får helårsvirkning året etter. For andre ordninger kan innfasingen være over flere år. Dette er tatt hensyn til i framskrivningene.

10.4 Budsjettkonsekvenser 2015–2017

Tabell 10.1 nedenfor oppsummerer framskrivningene av statsbudsjettets utgifter i perioden 2015–2017, eksklusive dagpenger, petroleumsvirksomheten, renter og lånetransaksjoner. Tabellen viser at de antatte flerårige budsjettkonsekvensene av forslaget til statsbudsjett for 2014 vil innebære en vesentlig vekst i utgiftene i perioden.

Tabell 10.1 Flerårige budsjettkonsekvenser, endringer i forhold til Gul bok 2014, utgifter

	Mill. 2014-kroner		
	2015	2016	2017
Utgiftsøkninger utenom folketrygden	3 144	1 313	-858
Utgiftsøkninger i folketrygden	11 565	22 896	34 230
Utgiftsøkninger totalt	14 709	24 209	33 372

Kilde: Finansdepartementet

Tallene i tabellen er endringer målt i 2014-priser i forhold til Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2014. De uttrykker altså ikke endringer i forhold til foregående budsjettår.

Oversikten viser en vekst i utgiftene på 14,7 mrd. kroner fra 2014 til 2015, 9,5 mrd. kroner fra 2015 til 2016 og 9,2 mrd. kroner fra 2016 til 2017. Denne utviklingen kan i all hovedsak tilskrives den forventede veksten i folketrygdens utgifter. Videreføring av folketrygdens ordninger i tråd med Regjeringens budsjettforslag for 2014 tilsier at utgiftene her vil øke med 34,2 mrd. kroner over treårsperioden.

Utgiftene utenom folketrygden anslås samlet sett å øke med 3,1 mrd. kroner fra 2014 til 2015, mens de reduseres med 1,8 mrd. kroner fra 2015 til 2016 og med ytterligere 2,2 mrd. kroner fra 2016 til 2017. Enkelte nye tiltak som igangsetting av nye byggeprosjekter og endringer i studiestøtten under Statens lånekasse for utdanning bidrar til at utgiftene øker utover i perioden. I motsatt retning trekker ferdigstilling av investeringsprosjekter. Det er ikke er innarbeidet eventuelle nye avtaler på områder hvor avtaler utløper. Dette gjelder for eksempel gjennomføring av byggeprosjek-

ter, investering i Nødnett og utgiftene til de nåværende EØS-finansieringsordningene. Mot slutten av perioden blir effekten av disse utfasingene sterkest. Framskrivningene er mer usikre desto lengre framover i tid de gjøres.

I tabell 10.2 er budsjettframskrivningene fordelt mellom utgiftsartene driftsutgifter, nybygg og anlegg (investeringer) og overføringer til andre. Det er særlig utgiftene til folketrygdens regelstyrte stønadsordninger som bidrar til økte utgifter de nærmeste årene. I tabell 10.2 inngår disse utgiftene i utgiftsarten overføringer til andre. I budsjettframskrivningene øker driftsutgiftene gjennom perioden i forhold til 2014, dette skyldes i hovedsak økte utgifter til tilskudd til Statens pensjonskasse. I motsatt retning trekker reduksjon i utgiftene til gjennomføring av datalagringsdirektivet, samt at utgiftene til IKT-tiltak i politiet, Altinn og Skatteetaten vil gå ned ettersom prosjektene ferdigstilles. Utgiftene til nybygg og anlegg reduseres fra og med 2015 selv om det foreslås å sette i gang flere nye investeringsprosjekter i 2014. Dette skyldes i stor grad at det i framskrivningene er lagt til grunn at investeringsprosjekter som utfases, ikke erstattes av nye investeringsprosjek-

ter. Utgiftsveksten under overføringer til andre skyldes i all hovedsak veksten i folketrygdens utgifter.

Tabell 10.2 Flerårige budsjettkonsekvenser etter utgiftsart 2015–2017, ekskl. petroleumsvirksomhet, renter og lånetransaksjoner. Endringer i forhold til Gul bok 2014

	Mill. 2014-kroner		
	2015	2016	2017
Driftsutgifter	277	196	571
Nybygg, anlegg mv.	-434	-1 593	-2 194
Overføringer til andre	14 866	25 605	34 996
Sum	14 709	24 209	33 372

Kilde: Finansdepartementet

På inntektssiden er det langt færre tiltak som antas å ha budsjettmessige konsekvenser i årene framover. Totalt anslås det at inntektene under departementene øker med i 3,5 mrd. kroner fra 2014 til 2017. Økningen skyldes i hovedsak økt utbytte fra selskaper under Nærings- og handelsdepartementet på 3,8 mrd. kroner i hovedsak som følge av at det er lagt til grunn en normalisering av utbytte fra Statkraft. I tillegg bidrar utbytteinntekter fra Statnett, avkastning på klima- og energifondet, kommunale egenandeler til det statlige barnevernet og avdrag på investeringslån fra helseforetakene til økte inntekter. I motsatt retning trekker blant annet reduserte inntekter fra salg av klimavoter og vederlag for oppdrettskonsesjoner. Inntekter fra skatter og avgifter er ikke medregnet.

Samlet viser tallene dermed at økte utgifter og inntekter på departementenes budsjetter svekker budsjettbalansen med 10,9 mrd. kroner fra 2014 til 2015. Ytterligere budsjettsvekkelse i 2016 og 2017 utgjør henholdsvis 9,1 mrd. kroner og 9,9 mrd. kroner i forhold til året før.

Med uendret skatte- og avgiftssystem øker skatte- og avgiftsinntektene over tid som følge av vekst i skattegrunnlagene. For de nærmeste årene anslås den underliggende veksten i skattegrunnlagene å styrke budsjettet med om lag 18 mrd. kroner per år.

Ifølge retningslinjene for budsjettpolitikken skal bruken av petroleumsinntekter over tid følge utviklingen i forventet realavkastning av kapitalen i Statens pensjonsfond utland. Regjeringen forslag til budsjett for 2014 innebærer en bruk av petroleumsinntekter som er klart under forventet fondsavkastning. Med fortsatt vekst i Statens pensjonsfond utland vil den forventede avkastningen øke i

årene framover. Veksten i fondsavkastningen er anslått til i størrelsesorden 9 mrd. kroner i gjennomsnitt per år i treårsperioden 2015–2017. Det vil dermed være rom for å bruke noe mer oljepen-ger de neste årene, og fortsatt ligge under 4-prosentsbanen. Det understrekes at disse tallene er usikre, samt at bruken av petroleumsinntekter også de nærmeste årene må tilpasses den økonomiske utviklingen. Budsjettpolitikken på mellomlang sikt er nærmere omtalt i kapittel 3 i Meld. St. 1 (2013–2014) *Nasjonalbudsjettet 2014*.

Framover vil veksten i forventet realavkastning av fondet gradvis avta i forhold til verdiskapingen i fastlandsøkonomien. Siden bruken av oljeinntekter nå ligger under banen for forventet fondsavkastning er det, slik tallene nå står, likevel mulig å videreføre en innfasing av oljeinntekter tilsvarende en budsjettimpuls på om lag ¼ pst. av BNP Fastlands-Norge i flere år framover. En slik innfasing svarer til den gjennomsnittlige innfasingen av oljeinntekter gjennom de tolv årene handlingsregelen har vært førende for budsjettpolitikken. For de nærmeste årene framover tilsvare dette om lag 9 mrd. 2014-kroner i økt bruk av oljeinntekter per år.

Framskrivningene i dette avsnittet legger til grunn uendret aktivitet i offentlig tjenesteproduksjon, herunder sysselsetting. Framskrivningene omfatter dermed ikke utgiftsøkningene blant annet for helse- og omsorgstjenester som følger av at det blir flere eldre. Det er heller ikke tatt hensyn til opptrappingsplaner og oppfølging av varslede satsinger som ikke er en del av Regjeringens budsjettforslag for 2014, jf. omtale i avsnitt 10.5. Ved vurderingen av handlingsrommet i årene framover må det også tas hensyn til at usikkerheten i anslagene øker jo lengre fram i tid en kommer.

Tabell 10.3 Flerårige budsjettkonsekvenser, utgifter 2015–2017, ekskl. petroleumsvirksomhet, renter og lånetransaksjoner. Endringer i forhold til Gul bok 2014

	Mill. 2014-kroner		
	2015	2016	2017
<i>Utenriksdepartementet</i>	998	-764	-3 002
EØS-finansieringsordningene	998	-764	-3 002
<i>Kunnskapsdepartementet</i>	2 214	3 088	3 961
Universiteter og høyskoler	310	466	691
EUs rammeprogram for forskning	992	1 305	1 651
Statens lånekaske for utdanning	909	1 268	1 608
Øvrige endringer, netto	4	48	11
<i>Kulturdepartementet</i>	-9	-19	-108
Sjakk-OL	-60	-60	-60
Ungdoms-OL	55	35	-40
Øvrige endringer, netto	-4	6	-8
<i>Justis- og beredskapsdepartementet</i>	-292	-1 746	-1 913
Nødnett	-9	-1 276	-1 288
Politiet	21	-146	-210
Vedlikehold av dagens redningshelikoptre	-164	-164	-255
Renseanlegg ved kullkraftverket på Svalbard	-67	-67	-67
Øvrige endringer, netto	-74	-93	-93
<i>Kommunal- og regionaldepartementet</i>	1 200	1 948	2 315
Ressurskrevende tjenester	335	686	1 055
Innbyggertilskudd kommuner- og fylkeskommuner	794	954	954
Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjem	62	177	42
Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg og kirker	23	173	293
Øvrige endringer, netto	-13	-41	-29
<i>Arbeidsdepartementet</i>	9 313	19 142	29 079
Tilskudd til Statens pensjonskasse	553	1 088	1 570
Pensjoner utenfor folketrygden	-225	-167	91
Alderspensjon	9 057	17 155	24 873
Uførepensjon	844	1 429	2 107
Arbeidsavklaringspenger	-727	-353	0
Sykepenges	480	840	1 200
Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.	135	259	374

Tabell 10.3 fortsetter

	Mill. 2014-kroner		
	2015	2016	2017
NAV, IKT-investeringer	-532	-701	-701
Øvrige endringer, netto	-272	-408	-434
<i>Helse- og omsorgsdepartementet</i>	<i>359</i>	<i>1 413</i>	<i>2 790</i>
Investeringslån til helseforetakene	-786	-1 117	-1 293
Refusjon, spesialisthelsetjenester mv.	235	480	750
Refusjon, legemidler mv.	720	1 610	2 555
Refusjon av egenbetaling	82	163	255
Refusjon, helsetjenester i kommunene mv.	226	470	716
Øvrige endringer, netto	-119	-194	-194
<i>Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet</i>	<i>1 055</i>	<i>1 711</i>	<i>2 480</i>
Foreldrepenger	652	1 097	1 678
Barnetrygd og kontantstøtte	53	223	398
Integreringstilskudd	396	486	505
Øvrige endringer, netto	-46	-95	-101
<i>Nærings- og handelsdepartementet</i>	<i>-445</i>	<i>-625</i>	<i>-733</i>
Internasjonal romvirksomhet	-82	-106	-170
Internasjonalt samarbeid og eksportstøtte	-134	-178	-223
Øvrige endringer, netto	-228	-340	-340
<i>Fiskeri- og kystdepartementet</i>	<i>39</i>	<i>39</i>	<i>-485</i>
Vederlag for grønne konsesjoner	-180	-180	-180
Isgående forskningsfartøy	224	224	-300
Øvrige endringer, netto	-5	-5	-5
<i>Landbruks- og matdepartementet</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Samferdselsdepartementet</i>	<i>-125</i>	<i>-297</i>	<i>-528</i>
Statens vegvesen, Bjørvika	46	12	-18
Trafikkavtale med NSB	-139	-257	-385
Hurtigruten (Bergen-Kirkenes)	-20	-40	-60
Øvrige endringer, netto	-12	-12	-65
<i>Miljøverndepartementet</i>	<i>2</i>	<i>7</i>	<i>-70</i>
Nasjonalparkplanen	-165	-165	-165
CO ₂ -kompensasjon for industrien	243	243	243
Øvrige endringer, netto	-76	-72	-149

Tabell 10.3 fortsetter

	Mill. 2014-kroner		
	2015	2016	2017
<i>Fornyings-, administrasjons- og kirke- departementet</i>	540	591	627
Byggeprosjekter innenfor husleieordningen	361	633	440
Byggeprosjekter utenfor husleieordningen	686	905	1 086
Byggeprosjekter, kurantordningen	-414	-544	-484
Statsbygg, driftsutgifter	-64	-64	-64
Erstatningslokaler for departementene	-17	-215	-215
Øvrige endringer, netto	-12	-125	-136
<i>Finansdepartementet</i>	8	-103	-107
Skatteetaten	-68	-178	-178
Renteutgifter fondskapital	100	100	100
Øvrige endringer, netto	-23	-25	-29
<i>Forsvarsdepartementet</i>	-25	-25	-25
Forsvarsbygg	-25	-25	-25
<i>Olje- og energidepartementet</i>	-122	-152	-909
CO ₂ -håndtering	-76	-91	-834
Fornybar energi og energiomlegging	100	100	100
Geologisk kartlegging	-110	-110	-110
Øvrige endringer, netto	-36	-51	-65
<i>Totalsum, utgifter</i>	14 709	24 209	33 372

Kilde: Finansdepartementet

Nedenfor omtales nærmere de ulike forholdene som framkommer i tabellen.

Utgiftsveksten i folketrygden

Utgiftene til folketrygdens regelstyrte stønadsordninger eksklusive dagpenger mv., forventes å øke med gjennomsnittlig 11,4 mrd. kroner hvert år i treårsperioden 2015–2017, tilsvarende en samlet vekst på 34,2 mrd. kroner.

Veksten drives først og fremst av økte utgifter til alderspensjon. Utbetalingene til alderspensjon anslås å øke med 24,9 mrd. kroner i løpet av treårsperioden. Dette skyldes både at antallet alderspensjonister øker og at de nye pensjonistene har høyere opptjent pensjon enn gjennomsnittet for de eksisterende alderspensjonistene.

Utgiftene til uførepensjon ventes å øke med 2,1 mrd. kroner i løpet av treårsperioden. Fram-

skrivinger basert på den demografiske utviklingen, gitt konstante uttaksrater i hver aldersgruppe, tilsier fortsatt vekst i antall uførepensjonister fram til 2017. Veksten anslås likevel lavere enn de seneste årene. Dette skyldes i hovedsak de store kullene som går til alderspensjon. Utgiftene til arbeidsavklaringspenger ventes å reduseres fra 2014 til 2015. Dette skyldes en overhengseffekt av at maksimal stønadsperiode for de som ble innvilget arbeidsavklaringspenger ved opprettelsen av ytelsen i mars 2010 utløper i mars 2014. Det er forventet at mange av disse vil ha avgang fra arbeidsavklaringspenger i 2014, og det antas at størstedelen av disse avgangene vil være til uførepensjon. Anslagene for 2016 og 2017 er basert på samme demografiske framskrivninger som for uførepensjon. Utgiftene til sykepenger ventes å øke med 1,2 mrd. kroner i løpet av treårsperioden som følge av økt sysselsetting. Volumvekst innen orto-

pediske hjelpemidler står for halvparten av den forventede utgiftsveksten til grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv. fram til 2017.

Utgiftene til foreldrepenge på Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets budsjett forventes å øke med 1,7 mrd. kroner i løpet av treårsperioden. Utgiftsveksten følger hovedsakelig av forventet vekst i antall barn under ett år i årene framover, samt av utvidelsen av foreldrepengeperioden og fedrekvoten fra 1. juli 2013.

Basert på utviklingen de siste årene, anslås den underliggende veksten under programområde 30 Stønad ved helsetjenester på Helse- og omsorgsdepartementets budsjett til 4,3 mrd. kroner i perioden 2015–2017. Av dette gjelder om lag 2,6 mrd. kroner utgifter til legemidler og sykepleieartikler. Utgiftene til refusjon av egenandeler anslås å øke med i underkant av 0,3 mrd. kroner, mens utgiftene til tannhelsetjenester og andre spesialisthelsetjenester mv. vil øke med knapt 0,8 mrd. kroner. I samme periode forventes utgiftene til refusjon for helsetjenester i kommunene å øke med 0,7 mrd. kroner, hvorav om lag 0,5 mrd. kroner gjelder allmennlegehjelp og 0,1 mrd. kroner gjelder fysioterapi. Utgiftsveksten skyldes forventet økt bruk av ordningene.

EØS-finansieringsordningene

EØS/EFTA-landene har forpliktet seg til å stille til disposisjon til sammen 1,8 mrd. euro for EØS-finansieringsordningene i perioden 2009–2014, hvorav Norges andel utgjør om lag 97 pst. Det tar noe tid før de enkelte prosjektene under ordningene kommer til utbetaling, og det er forventet en vekst i utbetalingene i 2015. Utgiftene i 2016 og 2017 går ned som følge av at forpliktelsene av den nåværende avtalen innfris. Det er ikke lagt inn budsjettmessige konsekvenser av en eventuell ny avtale.

Universiteter og høyskoler

Det ble opprettet 2 200 nye studieplasser i 2011 og 1 000 nye studieplasser i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2012. Det foreslås 400 nye studieplasser fra 2014. I de påfølgende årene blir det lagt inn midler til innfasing av nye kull slik at bevilgningene til studieplasser i 2015–2017 vil øke utover i perioden. Økt studentopptak i 2009 bidrar av samme grunn til en mindre økning kommende år. Dette medfører at samlet utgiftsvekst i universitets- og høyskolesektoren beløper seg til henholdsvis 310, 466 og 691 mill. kroner i årene 2015, 2016 og 2017. Merutgifter i Statens lånekasse for

utdanning kommer i tillegg og er omtalt under. Anslagene er usikre og inkluderer ikke den resultatbaserte komponenten i finansieringssystemet som avhenger av studentenes faktiske avlagte studiepoeng.

Statens lånekasse for utdanning

Flere studenter ved universitetene og høyskolene, blant annet som følge av opprettelse av nye studieplasser de senere årene, bidrar til å øke utgiftene til utdanningsstipend og rentestøtte for Statens lånekasse for utdanning. Utgiftene til rentestøtte øker også som følge av antatt stigende rente i perioden. Videre bidrar innføring av elleve måneders studiefinansiering fra og med studieåret 2014/15 til en betydelig økning i utgiftene til studiestipend i årene framover. Samlet forventes utgiftene til Statens lånekasse for utdanning å øke med om lag 1,6 mrd. kroner over treårsperioden.

EUs rammeprogram for forskning

Kontingenten til EUs neste rammeprogram for forskning, Horisont 2020, anslås å øke med 1,7 mrd. i 2017, som følge av Regjeringens forslag om full deltagelse i programmet.

Ungdoms-OL og sjakk-OL

Ungdoms-OL skal arrangeres på Lillehammer i 2016. Statstilskuddet forventes å øke med 55 mill. kroner i 2015 og med 35 mill. kroner i 2016. Fra 2017 fases midlene ut. Sjakk-OL arrangeres i 2014, og statstilskuddet til dette arrangementet fases derfor ut i årene etter 2014.

Nødnett

Utbyggingen av landsdekkende Nødnett skal fullføres i 2015, og utgiftene til investeringer i utbyggingen reduseres dermed fra og med 2016.

Politiet

Utgiftene til politiet øker i årene fra og med 2015 som følge av Regjeringens forslag om 164 mill. kroner til ansettelser av politihøgskolestudenter som blir ferdig utdannet sommeren 2014. Dette vil medføre økte utgifter fra og med 2015. I motsatt retning trekker reduserte utgifter til IKT-tiltak i politiet fra og med 2016 etter hvert som arbeidet med tilrettelegging til ikrafttredelse av politiregisterloven og tiltak innenfor ID-området ferdigstilles. Det tas sikte på at Datalagringsdirektivet skal

tre i kraft 1. januar 2014 og det er foreslått bevilgninger til nødvendige investeringer i 2014-budsjettet. Fra 2015 vil utgiftene reduseres til behov knyttet til drift.

Vedlikehold av dagens redningshelikoptre

Bevilgningen til styrking av vedlikeholdet av dagens redningshelikoptre foreslås videreført i 2014 slik at beredskapen kan opprettholdes fram til nye redningshelikoptre er på plass. Utgiftene reduseres med om lag 160 mill. kroner fra og med 2015.

Rammetilskuddet til kommuner og fylkeskommuner, barnehage og grunnsopplæring

Rammetilskuddet til kommunene forventes å øke med til sammen 794 mill. kroner i 2015 og med 954 mill. kroner fra og med 2016, hovedsakelig som følge av helårseffekter av tiltak innen barnehage, grunnsopplæring og videregående opplæring som iverksettes i 2014. Dette gjelder reelt redusert maksimalpris i barnehage, opptrapping mot to barnehageopptak, valgfag på 10. trinn og rett til påbygging etter fagbrev i videregående opplæring. I tillegg er det lagt til grunn kompensasjon for gradvis økt kommunal egenandel for opphold i statlige barnevernsinstitusjoner.

Ressurskrevende tjenester

Overføringer til kommunene til toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester forventes å øke med i overkant av 0,3 mrd. kroner per år de tre neste årene. Basert på utviklingen de senere årene forventes det en årlig vekst i antall mottakere og i utgiftene per tjenestemottaker.

Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg og kirker

Utgiftene til rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg og kirker øker noe utover i perioden. Dette skyldes forslag om utvidede investeringsrammer i 2014 og forventet renteutvikling i årene framover.

Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser

I 2014 kan det med Regjeringens budsjettforslag gis tilsagn om ytterligere 2 000 heldøgns omsorgsplasser i sykehjem og omsorgsboliger gjennom ordningen med investeringstilskudd for

slike. Utgiftene til investeringstilskudd øker noe i 2015 som følge av innfasingen av nye enheter i 2014. I framskrivingene er det ikke lagt til grunn nye tilsagn i 2015–2017. Etterhvert som påbegynte prosjekter fases ut vil utgiftene gå ned igjen. Samlet sett innebærer dette at utgiftene sammenlignet med 2014 øker med 62 mill. kroner i 2015 og 177 mill. kroner i 2016, mens de går noe ned igjen i 2017.

Tilskudd til Statens pensjonskasse

Statens tilskudd til Statens pensjonskasse anslås å øke med 1,6 mrd. kroner fram mot 2017, hovedsakelig som følge av forventet vekst i utgiftene til alderspensjon.

Pensjoner utenfor folketrygden

Utgiftene til pensjoner utenfor folketrygden forventes å gå ned i de to første årene av perioden. Utgiftene til krigspensjon (for militære og sivile) og pensjonstrygden for sjømenn forventes å bli lavere som følge av færre mottakere. Utgiftene til avtalefestet pensjon (AFP) blir lavere på kort sikt som følge av at gammel AFP i privat sektor fases ut. Fra 1. januar 2011 er ny AFP et livsvarig påslag i folketrygdens alderspensjon. Fra og med 2016 ventes utgiftene til AFP å øke som følge av at gammel AFP utfases helt i 2015.

Investeringer i de regionale helseforetakene

Investeringer i helseforetakene finansieres gjennom basisbevilgningen til de regionale helseforetakene, samt investeringslån. Fra tidligere år er det innvilget investeringslån til nytt sykehus i Østfold, Haukeland universitetssjukehus, Universitetssykehuset Nord-Norge i Tromsø, Nordlands-sykehuset i Bodø og Vesterålen, Oslo universitetssykehus og Helse Finnmark i Kirkenes. Prosjektene har fastsatte samlede lånerammer, og utbetalingene vil variere med prosjektenes framdrift. Det legges til grunn at utgiftene reduseres gjennom hele perioden. Anslaget for utgiftene til investeringslån vil over tid motsvares av inntekter når lånene betales tilbake.

Barnetrygd og kontantstøtte

Utgiftene til barnetrygd og kontantstøtte forventes å øke gjennom treårsperioden som følge av at det forventes flere barn i de aktuelle aldersgruppene.

Integreringstilskudd

Utgiftene til integreringstilskudd forventes også å øke i årene som kommer, som følge av økte satser og flere bosatte. Utgiftene anslås å øke med 505 mill. kroner fram mot 2017.

Internasjonale romprogrammer

Utgifter til deltakelse i internasjonale romprogrammer påvirkes av framdriften og levetiden til prosjektene. Utbetalinger til programmer i den europeiske romfartsorganisasjonen ESA forventes å gå ned etter hvert som forpliktelser inngått tidligere år utfases. Utfasing av inngåtte forpliktelser fører til lavere utbetalinger til EUs romprogrammer.

Internasjonaliseringstiltak (108-ordningen)

Kompensasjonen til Eksportfinans ASA for forvaltning av 108-ordningen reduseres ettersom nye lån under ordningen nå gis av Eksportkreditt Norge AS på vegne av staten.

Vederlag for grønne konsesjoner

Det er lyst ut 45 grønne matfiskkonsesjoner i 2013. Inntektene fra salg av oppdrettstillatelsene er anslått til 300 mill. kroner i 2014, hvorav 180 mill. kroner skal tilfalle kommunene.

Isgående forskningsfartøy

Anskaffelsen av et nytt isgående forskningsfartøy innebærer økte utgifter i 2015 og 2016. Samlet kostnadsramme for prosjektet er 1 423 mill. kroner og fartøyet forventes ferdigstilt i 2016.

Trafikkavtale med NSB

I henhold til avtalen mellom staten og NSB for kjøp av persontransport med tog i perioden 2012–2017 går statens utgifter opp fram mot 2014. Utbetalingsprofilen er fallende fra 2014.

Hurtigruten (Bergen-Kirkenes)

Avtalen med Hurtigruten om kjøp av sjøtransporttjenester på strekningen Bergen-Kirkenes i perioden 2012–2020 har fallende utbetalingsprofil, noe som gir lavere utgifter utover i avtaleperioden.

Nasjonalparkplanen

Gjennomføringen av nasjonalparkplanen vil i hovedsak være fullført i løpet av 2014.

CO₂-kompensasjon for industrien

Fra og med 2015 øker bevilgningsbehovet til CO₂-kompensasjonsordningen for industrien. Budsjettforslaget for 2014 omfatter kun en halvårseffekt ettersom ordningen gjelder fra 1. juli 2013. Støtten utbetales etterskuddsvis, slik at det i 2014 utbetales støtte for 2013.

Byggeprosjekter

Det er blitt igangsatt flere nye byggeprosjekter de senere årene. Sammen med byggeprosjektene som er startet opp i 2013 og som videreføres i 2014, samt Regjeringens forslag om oppstart av nye prosjekter i 2014, innebærer dette at utgiftene til Statsbygg vil øke i perioden 2015–2017. Etter hvert som prosjektene ferdigstilles vil utgiftene gå ned igjen. Anslagene for Statsbygg inkluderer ikke utgifter til gjenoppbygging av regjeringskvartalet.

Lokaler og fellestjenester for departementene

Statsbyggs driftsutgifter reduseres i perioden som følge av at arbeidet med sikring i regjeringskvartalet og i midlertidige departementslokaler etter angrepet 22. juli 2011 avsluttes. Utgiftene til erstatningslokaler for departementene reduseres også utover i perioden ettersom utbedringer og sikringstiltak ferdigstilles.

Skatteetaten

Flere utviklings- og forenklingsprosjekter i Skatteetaten er allerede igangsatt eller foreslås igangsatt i 2014. De samlede utgiftene til disse prosjektene vil bli redusert i perioden 2015–2017 etter hvert som prosjektene ferdigstilles. Hoveddelen av reduksjonen i perioden skyldes ferdigstilling av prosjektet for elektronisk dialog med arbeidsgivere (EDAG).

CO₂-håndtering

Statens utgifter til investeringer i teknologisenteret for CO₂-rensing på Mongstad kanaliseres som et lån som bevilges på 70-post i statsbudsjettet. Utgifter til tilbakebetaling av lånet og drift dekkes av statens kjøp av tjenester fra senteret, som bevil-

ges på en separat post. De største investeringene er nå gjennomført, og hoveddelen av lånet skal tilbakebetales fram mot 2017.

Fornybar energi og energiomlegging

Regjeringen foreslår å øke kapitalen i Fondet for klima, fornybar energi og energiomlegging med 5 mrd. kroner, til 40 mrd. kroner i 2014. Dette gir 100 mill. kroner i økte midler i 2015 til Enovas arbeid med å stimulere til at det tas i bruk andre energibærere enn olje, gass og elektrisitet til oppvarming, energieffektivisering i industri og bygninger, samt fullskala demonstrasjon av ny energi-

teknologi. Kapitalinnskuddet innebærer også en tilsvarende økning i statens renteutgifter under Finansdepartementet.

Inntekter

På inntektssiden er det vesentlig færre poster som endrer seg utover i perioden. Inntektene øker med 3,8 mrd. kroner fra 2014 til 2015 og med ytterligere 0,4 mrd. kroner i 2016. Fra 2016 til 2017 forventes inntektene å falle med 0,7 mrd. kroner. Skatter og avgifter er ikke medregnet i tallene.

Tabell 10.4 Flerårige budsjettkonsekvenser, inntekter 2015–2017, ekskl. skatter og avgifter, petroleumsvirksomhet, renter og lånetransaksjoner. Endringer i forhold til Gul bok 2014

	Mill. 2014-kroner		
	2015	2016	2017
<i>Justis- og beredskapsdepartementet</i>	46	66	66
Brukerbetaling mv. for Nødnett	52	72	72
Øvrige endringer, netto	-6	-6	-6
<i>Kommunal- og regionaldepartementet</i>	97	177	241
Renteinntekter Husbanken	50	91	118
Utbytte Kommunalbanken	47	86	123
<i>Arbeidsdepartementet</i>	-16	-215	-478
Renteinntekter Statens pensjonskasse	-6	-182	-425
Øvrige endringer, netto	-10	-33	-53
<i>Helse- og omsorgsdepartementet</i>	62	254	254
Avdrag på investeringslån	62	254	254
<i>Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet</i>	73	233	273
Refusjon av ODA-godkjente utgifter	-87	-87	-87
Kommunale egenandeler statlig barnevern	160	320	361
<i>Nærings- og handelsdepartementet</i>	3 792	3 793	3 788
Utbytte	3 800	3 800	3 800
Øvrige endringer, netto	-8	-7	-13
<i>Fiskeri- og kystdepartementet</i>	-300	-300	-300
Vederlag oppdrettskonsesjoner	-300	-300	-300
<i>Finansdepartementet</i>	-343	-332	-323
Stortinget, salg av leiligheter	-105	-105	-105

Tabell 10.4 fortsetter

	Mill. 2014-kroner		
	2015	2016	2017
Salg av klimakvoter	-238	-227	-218
<i>Olje- og energidepartementet</i>	<i>375</i>	<i>495</i>	<i>-64</i>
Økt avkastning fra klima- og energifond	100	100	100
Statnett SF, utbytte	293	381	398
Teknologisenter Mongstad, renter og avdrag	41	64	-503
Øvrige endringer, netto	-59	-50	-59
<i>Øvrige departementer</i>	<i>55</i>	<i>53</i>	<i>54</i>
<i>Totalsum, inntekter</i>	<i>3 841</i>	<i>4 224</i>	<i>3 511</i>

Kilde: Finansdepartementet

Brukerbetaling mv. for Nødnett

Etter hvert som landsdekkende utbygging av Nødnett fullføres, vil brukerbetalinger og refusjonene til Justis- og beredskapsdepartementet øke før de stabiliserer seg.

Husbanken og Kommunalbanken

Husbankens renter følger renten på statskasserveksler med et påslag på 0,5 prosentpoeng. Regjeringen foreslår å øke påslaget til 0,75 prosentpoeng, og dette vil bidra til noe høyere inntekter i årene framover. Staten mottar utbytte fra Kommunalbanken. Det er anslått at utbyttet vil øke noe i årene fremover som følge av høyere egenkapital i banken.

Avdrag fra regionale helseforetak

Investeringer i helseforetakene finansieres gjennom basisbevilgningen til de regionale helseforetakene, samt investeringslån. Det tildeles lån til enkeltprosjektene med fastsatte samlede lånerammer. Etter at prosjektene ferdigstilles, betales lånene tilbake og avdragene inntektsføres. Det legges til grunn at flere prosjekter vil bli ferdigstilt de neste årene og at innbetalte avdrag vil øke i årene fram til 2017.

Utbytte Statkraft og Cermaq

Det er lagt til grunn at utbytteinntektene fra Statkraft vil være 4,8 mrd. kroner høyere enn i 2014. Det er ikke grunnlag for å ta utbytte i 2014 på

grunn av realiserte tap på salg av aksjer. Et utbytte på 4,8 mrd. kroner tilsvarer gjennomsnittlig utbytte de siste 10 årene. Utbyttet fra Cermaq på 1 mrd. kroner i 2014 er engangsinntekter som ikke videreføres i påfølgende år. Det legges derfor til grunn at utbyttene økes med 3,8 mrd. kroner fra 2015.

Vederlag oppdrettskonsesjoner

Det er lyst ut 45 grønne matfiskkonsesjoner i 2013. Inntektene fra salg av oppdrettstillatelsene er anslått til 450 mill. kroner. Det forventes at 150 mill. kroner innbetales i 2013 og 300 mill. kroner i 2014.

Salg av leiligheter

I budsjettet for 2014 er det forutsatt engangsinntekter fra salg av stortingsleiligheter på 105 mill. kroner.

Salg av klimakvoter

Norge deltar i en felleseuropeisk auksjonsplattform der kvotene selges til høystbydende gjennom jevnlig auksjoner. Anslagene for perioden 2015 til 2017 er meget usikre.

Utbytte Statnett

Utbyttet fra Statnett forventes å øke gjennom perioden hovedsakelig som følge av forventning om høyere tariffinntekter i kombinasjon med at driftsutgiftene ligger på et stabilt nivå.

Renter og avdrag på lån til teknologisenteret på Mongstad

Inntektene fra tilbakebetaling av lån fra teknologisenteret for CO₂-fangst på Mongstad forventes å falle betydelig i 2017 som følge av at hoveddelen av lånet er tilbakebetalt. Dette motsvares av et tilsvarende fall i utgiftene til kjøp av tjenester fra teknologisenteret.

10.5 Større planer og satsinger mv. som ikke inngår i budsjettframskrivningene

I framskrivningene tas det kun med framtidige konsekvenser av vedtak som er innarbeidet i Regjeringens budsjettforslag til Stortinget. Politiske målsettinger som er kommet til uttrykk i for eksempel intensjonserklæringer, stortingsmeldinger, flertallsmerknader i Stortinget mv., men som ikke er innarbeidet i Regjeringens budsjettforslag, er ikke tatt med i tallmaterialet. Enkelte av disse målsettingene er forholdsvis konkrete når det gjelder framtidige bevilgningsbehov. Utenom regelstyrte ordninger slik som pensjonsutgiftene i folketrygden og barnetrygden, er heller ikke økte utgifter som følger av demografiske endringer tatt med i framskrivningene over. Dette gjelder blant annet utgiftsøkninger til helse- og omsorgstjenester som følger av at det blir flere eldre. Det gis her en grov oversikt over hvordan disse områdene kan påvirke utgiftene framover.

Vedtatte endringer i § 14 i barnehageloven, jf. Innst. O. nr. 103 (2008–2009), innebærer at godkjente ikke-kommunale barnehager skal behandles likeverdig med kommunale barnehager når det gjelder offentlig tilskudd. Med Regjeringens budsjettforslag for 2014 holdes minimumstilskuddet til ikke-kommunale barnehager til 96 pst. av gjennomsnittlig offentlig finansiering av kommunale barnehager. Realisering av målet om full likeverdig behandling vil medføre bevilgningsøkninger på om lag 300 mill. kroner i årene fremover.

Regjeringen vil innføre to barnehageopptak i året gjennom en gradvis opptrapping, jf. Meld. St. 24 (2012–2013) Framtidens barnehage. Dette er anslått å medføre økte bevilgninger på om lag 1,5 mrd. kroner. Reduserte utgifter til kontantstøtte er da trukket fra. I 2014 foreslår Regjeringen til sammen 222 mill. kroner til å starte opptrappingen. Helårsvirkningen i 2015 er om lag 480 mill. kroner. Ved ev. full opptrapping til to barnehageopptak, vil bevilgningene til flere barneha-

geplasser måtte økes med om lag 1 mrd. kroner utover dette.

Regjeringen varslet i Meld. St. 18 (2012–2013) *Lange linjer – kunnskap gir muligheter* at den vil fortsette å øke forskningsbevilgningene i årene som kommer.

Stortinget har vedtatt en målsetting om at fordelingen av overskuddet fra Norsk Tipping AS, den såkalte «tippenøkkelen», innen 2015 skal endres slik at 64 pst. av overskuddet skal fordeles til idrettsformål, 18 pst. til kulturformål og 18 pst. til samfunnsnyttige og humanitære. Denne målsettingen innebærer at inntektene på statsbudsjettet fases ut. I 2014 reduserer vi inntektene på statsbudsjettet fra tippenøkkelen med 281 mill. kroner. Målsettingen innebærer at inntektene på statsbudsjettet fra tippenøkkelen må reduseres med ytterligere om lag 370 mill. kroner i 2015. Anslaget er basert på nåværende prognoser for overskuddet i Norsk Tipping AS.

Stortinget har vedtatt at det skal anskaffes inntil 16 nye redningshelikoptre innenfor en kostnadsramme på 16,8 mrd. kroner. Det er lagt opp til at nye redningshelikoptre skal fases inn innen 2020.

I langtidsplanen for Forsvaret for perioden 2013–2016 er det lagt til grunn at forsvarsbevilgningene skal økes med 1,5 mrd. kroner i 2015 og ytterligere 1,5 mrd. kroner i 2016, som en del av finansieringen av nye kampfly med baseutbygging. Levering av fly vil skje over flere år fram til 2024. Antall kampfly som skal anskaffes er i langtidsplanen angitt til mellom 46 og 52 fly. Dersom 52 fly anskaffes, er anskaffelsen forventet å koste til sammen om lag 68 mrd. 2012-kroner medregnet baseutbygging (tilsvarende om lag 71 mrd. 2014-kroner). Av dette er det lagt til grunn at inntil 28 mrd. 2012-kroner vil bli bevilget i tillegg til ordinær forsvarsramme.

Regjeringen har lagt fram Omsorgsplan 2015 med blant annet en egen kompetanse- og rekrutteringsplan, satsing på omsorgsforskning, tilskudd til heldøgns omsorgsplasser og tilskudd til dagaktivitetsplasser for demente. I 2008 ble det opprettet et nytt investeringstilskudd for sykehjemsplasser og omsorgsboliger med heldøgns helse- og omsorgstjeneste. I perioden 2008–2013 er det bevilget midler for å kunne gi tilsagn om investeringstilskudd til totalt 11 250 heldøgns omsorgsplasser. Regjeringen foreslår at det i 2014 skal kunne innvilges støtte til 2 000 heldøgns omsorgsplasser gjennom tilskuddsordningen. Det legges til grunn en målsetting om at det skal gis tilsagn om tilskudd til 12 000 heldøgns omsorgsplasser i perioden 2008–2015. Samtidig som

dagens Omsorgsplan 2015 gjennomføres, starter arbeidet med Omsorgsplan 2020.

I Meld. St. 26 (2012–2013) *Nasjonal transportplan 2014–2023* (NTP) framgår økonomiske rammer for perioden 2014–2023. For 2014 foreslår Regjeringen bevilgninger til NTP-formål på til sammen 41 mrd. kroner. Samlet bevilgningsnivå for perioden 2014–2017 i tråd med rammene som ble varslet i NTP, tilsier bevilgninger til NTP-formål som i gjennomsnitt er om lag 6,7 mrd. kroner høyere i årene 2015–2017 enn i budsjettforslaget for 2014.

For å legge til rette for økt skogvern i årene framover, har Regjeringen lagt til grunn en opptrapping av bevilgningene til frivillig skogvern med 100 mill. kroner i året fram mot 2017.

I framskrivningene over er det lagt til grunn at kommunesektorens inntekter og overføringene til

helseforetakene videreføres reelt uendret fra 2014. Det må forventes at det innenfor begge disse områdene vil være behov for økte ressurser i framtiden, blant annet for å ivareta oppgaver som følge av en aldrende befolkning. For de nærmeste årene er denne utgiftsveksten anslått til i størrelsesorden 4 til 5 mrd. 2014-kroner per år ved videreføring av dagens standard og dekningsgrad og før en tar hensyn til at produksjonen kan bli mer effektiv og at befolkningens helse forbedres.

Disse eksemplene illustrerer at oppfølging av varslede satsinger i tråd med målsettingene vil kreve betydelige bevilgningsøkninger. Samtidig er handlingsrommet i budsjettpolitikken begrenset, jf. også omtalen av budsjettpolitikken på mellomlang sikt i Meld. St. 1 (2013–2014) *Nasjonalbudsjettet 2014*.

Finansdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under
et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om
statsbudsjettet 2014.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om statsbudsjettet 2014 i samsvar med et vedlagt forslag.

**Forslag
til vedtak om statsbudsjettet for
budsjettåret 2014**

I

Oversikt over utgifter og inntekter i statsbudsjettet for budsjetterminen 2014

i 1000 kroner

Utgifter					
	Samlede utgifter	Drifts - utgifter	Nybygg, anlegg mv.	Overføringer til andre	Utlån, gjelds-avdrag mv.
Det kongelige hus	201 133	19 153	-	181 980	-
Regjering	325 900	325 900	-	-	-
Stortinget og underliggende institusjoner	1 777 700	1 418 900	180 900	177 900	-
Høyesterett	93 158	93 158	-	-	-
Utenriksdepartementet	38 537 641	5 296 629	230 187	32 125 465	885 360
Kunnskapsdepartementet	46 060 219	3 332 468	25 117	42 702 634	-
Kulturdepartementet	10 489 208	1 730 460	35 647	8 723 101	-
Justis- og beredskapsdepartementet	32 576 113	27 441 443	1 744 942	3 389 728	-
Kommunal- og regionaldepartementet	167 927 168	412 687	-	167 514 481	-
Arbeidsdepartementet	60 758 600	22 229 310	954 960	11 074 330	26 500 000
Helse- og omsorgsdepartementet	128 159 035	4 723 468	18 859	123 414 208	2 500
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	34 952 399	7 351 849	60 304	27 540 246	-
Nærings- og handelsdepartementet	6 612 700	1 903 900	66 500	4 642 300	-
Fiskeri- og kystdepartementet	5 508 844	3 499 934	1 018 720	990 190	-
Landbruks- og matdepartementet	17 491 533	1 620 839	10 215	15 860 479	-
Samferdselsdepartementet	45 234 300	16 119 300	21 610 000	7 505 000	-
Miljøverndepartementet	5 988 827	2 875 553	684 950	2 428 324	-
Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet	7 556 768	4 922 326	1 200 210	1 434 232	-
Finansdepartementet	41 065 300	9 182 900	228 200	31 654 200	-
Forsvarsdepartementet	43 008 582	31 504 160	10 851 093	653 329	-
Olje- og energidepartementet	14 584 104	1 450 304	10 000	4 873 800	8 250 000
Ymse utgifter	10 800 000	10 800 000	-	-	-
Statsbankene	116 293 551	683 091	102 320	12 658 335	102 849 805
Statlig petroleumsvirksomhet	30 002 000	2 000	30 000 000	-	-
Statens forretningsdrift	1 626 205	-483 949	2 110 154	-	-
Folketrygden	384 850 920	-	-	384 850 920	-
Statens pensjonsfond utland	314 129 000	-	-	314 129 000	-
Sum utgifter	1 566 610 908	158 455 783	71 143 278	1 198 524 182	138 487 665
			Statsbudsjettet folketrygden ikke medregnet	Folketrygden	Statsbudsjettet medregnet folketrygden
1. Inntekter (ekskl. tilbakebetalinger mv. og overføringer fra Statens pensjonsfond utland)			1 011 134 278	283 897 290	1 295 031 568
2. Utgifter (ekskl. utlån, avdrag på statsgjeld mv.)			1 043 272 323	384 850 920	1 428 123 243
Driftsutgifter		158 455 783		-	158 455 783
Nybygg anlegg mv.		71 143 278		-	71 143 278
Overføringer til andre		499 544 262		384 850 920	884 395 182
Overføringer til Statens pensjonsfond utland		314 129 000		-	314 129 000
3. Overskudd før lånetransaksjoner før overføring fra Statens pensjonsfond utland (1-2)			-32 138 045	-100 953 630	-133 091 675
4. Overføring fra Statens pensjonsfond utland			133 091 675	-	133 091 675
5. Overskudd før lånetransaksjoner (3+4)			100 953 630	-100 953 630	-

i 1000 kroner

Inntekter					
	Samlede inntekter	Drifts-inntekter	Inntekter i samband med nybygg, anlegg mv.	Skatter, avgifter og andre overføringer	Tilbakebetalinger mv.
Skatt på formue og inntekt	259 600 000	-	-	259 600 000	-
Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift	281 900 000	-	-	281 900 000	-
Tollinntekter	3 095 000	-	-	3 095 000	-
Merverdiavgift	251 000 000	-	-	251 000 000	-
Avgifter på alkohol	12 500 000	-	-	12 500 000	-
Avgifter på tobakk	7 000 000	-	-	7 000 000	-
Avgifter på motorvogner	33 382 000	-	-	33 382 000	-
Andre avgifter	48 448 730	-	-	48 448 730	-
Sum skatter og avgifter	896 925 730	-	-	896 925 730	-
Renter av statens forretningsdrift	81 825	-	-	81 825	-
Øvrige inntekter av statens forretningsdrift	1 815 347	165	1 801 882	13 300	-
Sum inntekter av statens forretningsdrift	1 897 172	165	1 801 882	95 125	-
Renter fra statsbankene	9 022 655	-	-	9 022 655	-
Renter av kontantbeholdning og andre fordringer	5 843 804	-	-	5 843 804	-
Utbytte ekskl. Statoil	11 833 655	-	-	11 833 655	-
Renteinntekter og utbytte (eksl. statens forretningsdrift og Statoil)	26 700 114	-	-	26 700 114	-
Inntekter under departementene	25 377 552	17 736 057	334 330	7 307 165	-
Overføring fra Norges Bank	-	-	-	-	-
Tilbakeføring av midler fra Statens banksikringsfond	-	-	-	-	-
Sum andre inntekter	25 377 552	17 736 057	334 330	7 307 165	-
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	143 200 000	115 500 000	22 800 000	4 900 000	-
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	186 510 000	-	-	186 510 000	-
Aksjeutbytte fra Statoil	14 421 000	-	-	14 421 000	-
Sum petroleumsinntekter	344 131 000	115 500 000	22 800 000	205 831 000	-
Tilbakebetalinger	88 028 922	-	-	-	88 028 922
Statens pensjonsfond utland	133 091 675	-	-	133 091 675	-
Sum inntekter	1 516 152 165	133 236 222	24 936 212	1 269 950 809	88 028 922
			Statsbudsjettet Folke-trygden ikke medregnet	Folke-trygden	Statsbudsjettet medregnet Folke-trygden
Lånetransaksjoner:					
6. Utlån gjeldsavdrag, aksjetegning mv. i alt			138 487 665	-	138 487 665
Utlån til statsbanker			102 849 805	-	102 849 805
Gjeldsavdrag			-	-	-
Andre utlån, aksjetegning mv.			35 637 860	-	35 637 860
7. Tilbakebetalinger mv.			88 028 922	-	88 028 922
8. Utlån mv. (netto) (6 - 7)			50 458 743	-	50 458 743
9. Samlet finansieringsbehov - av kontantbeholdning og lånemidler (8 - 5)			-50 494 887	100 953 630	50 458 743

Kap. Post		Kroner	Kroner
Utgifter:			
Det kongelige hus			
1	H.M. Kongen og H.M. Dronningen:		
1	Apanasje	10 453 000	
50	Det kongelige hoff	164 157 000	174 610 000
2	H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen:		
1	Apanasje	8 700 000	
50	H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinses- sens stab mv.	17 823 000	26 523 000
	Sum Det kongelige hus		201 133 000
Regjering			
20	Statsministerens kontor:		
1	Driftsutgifter	95 600 000	95 600 000
21	Statsrådet:		
1	Driftsutgifter	151 300 000	151 300 000
24	Regjeringsadvokaten:		
1	Driftsutgifter	61 500 000	
21	Spesielle driftsutgifter	17 500 000	79 000 000
	Sum Regjering		325 900 000
Stortinget og underliggende institusjoner			
41	Stortinget:		
1	Driftsutgifter	862 000 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	180 900 000	
70	Tilskudd til partigruppene	165 000 000	
72	Tilskudd til Det Norske Nobelinstituttets biblio- tek	1 500 000	
73	Kontingenter, internasjonale delegasjoner	11 400 000	1 220 800 000
42	Ombudsmannsnemnda for Forsvaret:		
1	Driftsutgifter	6 800 000	6 800 000
43	Stortingets ombudsmann for forvaltningen:		
1	Driftsutgifter	63 300 000	63 300 000
44	Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste:		
1	Driftsutgifter	10 400 000	10 400 000
51	Riksrevisjonen:		
1	Driftsutgifter	476 400 000	476 400 000
	Sum Stortinget og underliggende institusjoner		1 777 700 000
Høyesterett			
61	Høyesterett:		
1	Driftsutgifter	93 158 000	93 158 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
	Sum Høyesterett		93 158 000

Utenriksdepartementet

Administrasjon av utenriktjenesten

100	Utenriksdepartementet:		
1	Driftsutgifter	1 822 566 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	12 650 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	16 987 000	
70	Erstatning av skader på utenlandske ambassader	939 000	
71	Diverse tilskudd	25 109 000	
72	Hjelp til norske borgere i utlandet	159 000	
90	Lån til norske borgere i utlandet	360 000	1 878 770 000
103	Regjeringens fellesbevilgning for representasjon:		
1	Driftsutgifter	47 524 000	47 524 000
104	Kongefamiliens offisielle reiser til utlandet:		
1	Driftsutgifter	9 179 000	9 179 000
	Sum administrasjon av utenriktjenesten		1 935 473 000

Utenriksformål

115	Kultur-, norgesfremme- og informasjonsformål:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	27 954 000	
70	Tilskudd til kultur-, norgesfremme- og informasjonsformål, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	71 758 000	99 712 000
116	Deltaking i internasjonale organisasjoner:		
70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	1 195 697 000	1 195 697 000
117	EØS-finansieringsordningene:		
75	EØS-finansieringsordningen 2009-2014, <i>kan overføres</i>	1 790 000 000	
76	Den norske finansieringsordningen 2009-2014, <i>kan overføres</i>	1 520 000 000	3 310 000 000
118	Nordområdetiltak m.v.:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	30 841 000	
70	Nordområdetiltak og prosjektsamarbeid med Russland, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	341 905 000	
71	Støtte til utvikling av samfunn, demokrati og menneskerettigheter mv., <i>kan overføres</i>	58 750 000	
76	Tilskudd til internasjonale klima- og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	36 248 000	467 744 000
119	Globale sikkerhetstiltak:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	2 000 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
70	Globale sikkerhetstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	5 000 000	7 000 000
	Sum utenriksformål		5 080 153 000
Administrasjon av utviklingshjelpen			
140	Utenriksdepartementets administrasjon av utviklingshjelpen:		
1	Driftsutgifter	1 257 596 000	
45	Større utstyranskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	23 200 000	1 280 796 000
141	Direktoratet for utviklingssamarbeid (Norad):		
1	Driftsutgifter	233 550 000	233 550 000
144	Fredskorpset:		
1	Driftsutgifter	44 950 000	44 950 000
	Sum administrasjon av utviklingshjelpen		1 559 296 000
Bilateral bistand			
150	Bistand til Afrika:		
78	Regionbevilgning for Afrika, <i>kan overføres</i>	2 220 900 000	2 220 900 000
151	Bistand til Asia:		
72	Bistand til Afghanistan og Pakistan, <i>kan overføres</i>	599 500 000	
73	Regionale tiltak og strategiske partnerskap - Asia, <i>kan overføres</i>	50 000 000	
78	Regionbevilgning for Asia, <i>kan overføres</i>	285 000 000	934 500 000
152	Bistand til Midtøsten og Nord-Afrika:		
78	Regionbevilgning for Midtøsten og Nord-Afrika, <i>kan overføres</i>	540 000 000	540 000 000
153	Bistand til Latin-Amerika:		
78	Regionbevilgning for Latin-Amerika, <i>kan overføres</i>	225 500 000	225 500 000
	Sum bilateral bistand		3 920 900 000
Globale ordninger			
160	Sivilt samfunn og demokratiutvikling:		
1	Driftsutgifter	33 500 000	
70	Sivilt samfunn, <i>kan overføres</i>	1 467 000 000	
71	Tilskudd til opplysningsarbeid, <i>kan overføres</i>	101 000 000	
72	Demokratistøtte/partier, <i>kan overføres</i>	8 000 000	
73	Kultur, <i>kan overføres</i>	109 000 000	
75	Internasjonale organisasjoner og nettverk, <i>kan overføres</i>	182 500 000	
77	Utvekslingsordninger gjennom Fredskorpset, <i>kan overføres</i>	160 000 000	2 061 000 000
161	Næringsutvikling:		
70	Næringsutvikling, <i>kan overføres</i>	204 000 000	
75	NORFUND - tapsavsetting	295 000 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
95	NORFUND - grunnfondskapital ved investeringer i utviklingsland	885 000 000	1 384 000 000
162	Overgangsbistand (gap):		
70	Overgangsbistand (gap), <i>kan overføres</i>	286 000 000	286 000 000
163	Nødhjelp, humanitær bistand og menneskerettigheter:		
70	Naturkatastrofer, <i>kan overføres</i>	517 500 000	
71	Humanitær bistand, <i>kan overføres</i>	2 394 600 000	
72	Menneskerettigheter, <i>kan overføres</i>	348 300 000	3 260 400 000
164	Fred, forsoning og demokrati:		
70	Fred, forsoning og demokratiltak, <i>kan overføres</i>	655 900 000	
71	ODA-godkjente land på Balkan, <i>kan overføres</i>	375 000 000	
72	Utvikling og nedrustning, <i>kan overføres</i>	188 000 000	
73	Andre ODA-godkjente OSSE-land, <i>kan overføres</i>	335 500 000	1 554 400 000
165	Forskning, kompetanseheving og evaluering:		
1	Driftsutgifter	138 000 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	190 000 000	
70	Forskning og høyere utdanning, <i>kan overføres</i>	333 000 000	
71	Faglig samarbeid, <i>kan overføres</i>	415 900 000	1 076 900 000
166	Miljø og bærekraftig utvikling mv.:		
1	Driftsutgifter	71 900 000	
70	Ymse tilskudd, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
71	Internasjonale prosesser og konvensjoner mv., <i>kan overføres</i>	33 000 000	
72	Internasjonale miljøprosesser og bærekraftig utvikling, <i>kan overføres</i>	208 500 000	
73	Klima- og skogsatsingen, <i>kan overføres</i>	2 912 500 000	
74	Fornybar energi, <i>kan overføres</i>	1 464 000 000	4 694 900 000
167	Flyktningtiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp (ODA):		
21	Spesielle driftsutgifter	1 564 419 000	1 564 419 000
168	Kvinner og likestilling:		
70	Kvinner og likestilling, <i>kan overføres</i>	313 500 000	313 500 000
169	Globale helse- og vaksineinitiativ:		
70	Vaksine og helse, <i>kan overføres</i>	1 885 000 000	
71	Andre helse- og aidstiltak, <i>kan overføres</i>	380 000 000	
72	Det globale fond for bekjempelse av aids, tuberkulose og malaria (GFATM), <i>kan overføres</i>	500 000 000	2 765 000 000
	Sum globale ordninger		18 960 519 000

Multilateral bistand

170	FN-organisasjoner mv.:		
70	FNs utviklingsprogram (UNDP)	760 000 000	
71	FNs befolkningsfond (UNFPA)	431 000 000	
72	FNs barnefond (UNICEF)	1 020 000 000	
73	Verdens matvareprogram (WFP), <i>kan overføres</i>	195 000 000	
74	FNs Høykommissær for flyktninger (UNHCR)	300 000 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
75	FNs organisasjon for palestinske flyktninger (UNRWA)	150 000 000	
76	Tilleggsmidler via FN-systemet mv., <i>kan overføres</i>	882 800 000	
77	FNs aidsprogram (UNAIDS), <i>kan overføres</i>	175 000 000	
78	Bidrag andre FN-organisasjoner mv., <i>kan overføres</i>	311 000 000	
79	Eksperter, junioreksperter og FNs fredskorps, <i>kan overføres</i>	77 000 000	
81	Tilskudd til internasjonal landbruksforskning, <i>kan overføres</i>	150 000 000	
82	FNs organisasjon for kvinners rettigheter og likestilling (UN Women), <i>kan overføres</i>	95 000 000	4 546 800 000
171	Multilaterale finansinstitusjoner:		
70	Verdensbanken, <i>kan overføres</i>	871 000 000	
71	Regionale banker og fond, <i>kan overføres</i>	854 000 000	
72	Samfinansiering via finansinstitusjoner, <i>kan overføres</i>	559 500 000	2 284 500 000
172	Gjeldslette og gjeldsrelaterte tiltak:		
70	Gjeldslette, betalingsbalansestøtte og kapasitetsbygging, <i>kan overføres</i>	250 000 000	250 000 000
	Sum multilateral bistand		7 081 300 000
	Sum Utenriksdepartementet		38 537 641 000

Kunnskapsdepartementet

Administrasjon

200	Kunnskapsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	253 967 000	
21	Spesielle driftsutgifter	11 542 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 687 000	268 196 000
	Sum administrasjon		268 196 000

Grunnoplæringen

220	Utdanningsdirektoratet:		
1	Driftsutgifter	258 822 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	153 231 000	
70	Tilskudd til læremidler mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	53 706 000	465 759 000
221	Foreldreutvalgene for grunnsopplæringen og barnehagene:		
1	Driftsutgifter	14 548 000	14 548 000
222	Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat:		
1	Driftsutgifter	89 474 000	

Kap.	Post	Kroner	Kroner
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 411 000	90 885 000
223	Sametinget:		
50	Tilskudd til Sametinget	39 043 000	39 043 000
224	Senter for IKT i utdanningen:		
1	Driftsutgifter	58 798 000	
21	Spesielle driftsutgifter	32 866 000	91 664 000
225	Tiltak i grunnopplæringen:		
1	Driftsutgifter	21 382 000	
21	Spesielle driftsutgifter	89 773 000	
60	Tilskudd til landslinjer	191 091 000	
62	Tilskudd til de kommunale sameskolene i Snåsa og Målselv	22 290 000	
63	Tilskudd til samisk i grunnopplæringen, <i>kan overføres</i>	57 533 000	
64	Tilskudd til opplæring av unge asylsøkere og barn av asylsøkere	143 848 000	
66	Tilskudd til leirskoleopplæring	45 433 000	
67	Tilskudd til opplæring i finsk	8 136 000	
68	Tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen	246 870 000	
69	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskolereformen	227 538 000	
70	Tilskudd til opplæring av lærlinger og lærekan- didater med spesielle behov	38 798 000	
71	Tilskudd til utvikling av musikk- og kultur- skolene	17 876 000	
72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram og organisasjoner	5 604 000	
73	Tilskudd til studieopphold i utlandet	10 726 000	
74	Tilskudd til organisasjoner	23 214 000	1 150 112 000
226	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	1 077 129 000	
50	Nasjonale sentre i grunnopplæringen	84 559 000	
60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	38 432 000	
62	Tilskudd for økt lærertetthet	372 168 000	
70	Tilskudd til NAROM	7 668 000	
71	Tilskudd til vitensentre	41 090 000	
72	Tilskudd til utviklingsprosjekter i grunnopplæ- ringen	2 070 000	1 623 116 000
227	Tilskudd til særskilte skoler:		
60	Tilskudd til Moskvaskolen og Murmansk- skolen	2 111 000	
61	Tilskudd til voksenopplæring i Andebu kom- mune	4 797 000	
62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole	5 716 000	
70	Tilskudd til Den franske skolen i Oslo	7 121 000	
71	Tilskudd til internatdriften ved Krokeide vide- regående skole	24 615 000	
72	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College	31 045 000	
73	Tilskudd til opplæring i Kenya	1 309 000	
74	Tilskudd til Signo og Briskeby	38 649 000	
75	Tilskudd til opplæring i rusinstitusjoner	10 000 000	125 363 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
228	Tilskudd til private skoler mv.:		
70	Private grunnskoler, <i>overslagsbevilgning</i>	1 606 363 000	
71	Private videregående skoler, <i>overslagsbevilgning</i>	1 410 920 000	
72	Private skoler godkjent etter kap. 4 i voksenopplæringsloven, <i>overslagsbevilgning</i>	148 666 000	
73	Private grunnskoler i utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	111 713 000	
74	Private videregående skoler i utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	25 858 000	
75	Private skoler for funksjonshemmede elever, <i>overslagsbevilgning</i>	224 305 000	
76	Andre private skoler, <i>overslagsbevilgning</i>	45 272 000	
77	Den tyske skolen i Oslo, <i>overslagsbevilgning</i>	12 688 000	
78	Kompletterende undervisning	43 360 000	
79	Toppidrett	34 184 000	
80	Privatskoleorganisasjoner	691 000	
81	Elevutveksling til utlandet	1 780 000	3 665 800 000
229	Statens fagskole for gartnere og blomsterdekoratører:		
1	Driftsutgifter	22 778 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 096 000	23 874 000
230	Statlig spesialpedagogisk støttesystem:		
1	Driftsutgifter	623 407 000	
21	Spesielle driftsutgifter	58 410 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	8 400 000	690 217 000
	Sum grunnopplæringen		7 980 381 000

Barnehager

231	Barnehager:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 51</i>	210 513 000	
50	Tilskudd til samiske barnehagetilbud	15 160 000	
51	Forskning, <i>kan nyttes under post 21</i>	8 286 000	
63	Tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder	130 173 000	364 132 000
	Sum barnehager		364 132 000

Voksenopplæring m.m.

252	EUs utdannings- og ungdomsprogram:		
70	Tilskudd	290 360 000	290 360 000
253	Folkehøyskoler:		
70	Tilskudd til folkehøyskoler	737 519 000	
71	Tilskudd til Folkehøgskolerådet	4 533 000	
72	Tilskudd til nordiske folkehøyskoler	1 291 000	743 343 000
254	Tilskudd til voksenopplæring:		
70	Tilskudd til studieforbund	195 671 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
71	Tilskudd til nettskoler	15 700 000	
72	Tilskudd til studiesentre	6 342 000	
73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner	12 006 000	229 719 000
255	Tilskudd til freds- og menneskerettssentre:		
70	Senter for studier av Holocaust og livssynsmi- noriteter	30 170 000	
71	Falstadsenteret	17 064 000	
72	Stiftelsen Arkivet	6 831 000	
73	Nansen Fredssenter	5 682 000	
74	Narviksenteret, <i>kan overføres</i>	70 048 000	
75	Det europeiske Wergelandsenteret	7 623 000	
76	Raftostiftelsen	2 205 000	139 623 000
256	Vox, nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk:		
1	Driftsutgifter	51 132 000	
21	Spesielle driftsutgifter	16 521 000	67 653 000
257	Program for basiskompetanse i arbeidslivet:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	5 511 000	
70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	89 593 000	95 104 000
258	Tiltak for livslang læring:		
1	Driftsutgifter	5 488 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 1</i>	54 658 000	
60	Tilskudd til karriereveiledning	30 000 000	90 146 000
	Sum voksenopplæring m.m.		<u>1 655 948 000</u>

Høyere utdanning og fagskoleutdanning

260	Universiteter og høyskoler:		
50	Statlige universiteter og høyskoler	27 921 127 000	
70	Private høyskoler	1 139 866 000	29 060 993 000
270	Internasjonal mobilitet og sosiale formål for stu- denter:		
71	Tilrettelegging for internasjonal mobilitet	16 174 000	
74	Tilskudd til velferdsarbeid	77 436 000	
75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	358 981 000	452 591 000
276	Fagskoleutdanning:		
72	Annen fagskoleutdanning	73 729 000	73 729 000
280	Felles enheter:		
1	Driftsutgifter	75 646 000	
21	Spesielle driftsutgifter	10 000	
50	Senter for internasjonalisering av utdanning	67 016 000	
51	Drift av nasjonale fellesoppgaver	144 996 000	
71	Tilskudd til UNIS	117 935 000	
72	Tilskudd til UNINETT	25 626 000	
73	Tilskudd til NORDUnet, <i>kan overføres</i>	23 905 000	455 134 000
281	Felles tiltak for universiteter og høyskoler:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	112 116 000	
45	Større utstysranskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	11 523 000	
50	Tilskudd til Norges forskningsråd	94 032 000	
70	Andre overføringer, <i>kan nyttes under post 1</i>	47 236 000	

Kap.	Post	Kroner	Kroner
	73	Tilskudd til internasjonale programmer	71 060 000
	78	Tilskudd til Universitets- og høyskolerådet	15 755 000
		Sum høyere utdanning og fagskoleutdanning	<u>30 394 169 000</u>
Forskning			
283		Meteorologiformål:	
	50	Meteorologisk institutt	290 629 000
	72	Internasjonale samarbeidsprosjekter	55 991 000
284		De nasjonale forskningsetiske komiteene:	
	1	Driftsutgifter	17 236 000
285		Norges forskningsråd:	
	52	Forskningsformål	1 394 725 000
	53	Overordnede forskningspolitiske prioriteringer	978 605 000
	54	Forskningsinfrastruktur av nasjonal, strategisk interesse	299 363 000
	55	Administrasjon	278 936 000
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 71</i>	10 803 000
	53	NUPI	4 494 000
	56	Ludvig Holbergs minnepris	9 729 000
	57	Basisbevilgning til samfunnsvitenskapelige forskningsinstitutter	191 478 000
	60	Regionale forskningsfond, tilskudd til forskning	219 000 000
	71	Tilskudd til andre private institusjoner	39 268 000
	73	Niels Henrik Abels matematikkpris	13 668 000
288		Internasjonale samarbeidstiltak:	
	21	Spesielle driftsutgifter	6 707 000
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	206 002 000
	73	EUs rammeprogram for forskning, <i>kan overføres</i>	1 347 234 000
	74	Det europeiske instituttet for innovasjon og teknologi, <i>kan overføres</i>	11 511 000
	75	UNESCO-kontingent	18 909 000
	76	UNESCO-formål	3 105 000
		Sum forskning	<u>5 397 393 000</u>
		Sum Kunnskapsdepartementet	<u>46 060 219 000</u>

Kulturdepartementet**Administrasjon**

300		Kulturdepartementet:	
	1	Driftsutgifter	119 691 000
	21	Spesielle driftsutgifter	2 589 000
		Sum administrasjon	<u>122 280 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Samfunns- og frivillighetsformål			
310	Tilskudd til trossamfunn m.m.:		
60	Tilskudd til livssynsnøytrale sermonirom	10 330 000	
70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	252 443 000	
75	Tilskudd til private kirkebygg, <i>kan overføres</i>	9 622 000	
78	Ymse faste tiltak	5 923 000	278 318 000
314	Kultur og samfunn:		
21	Spesielle driftsutgifter	2 200 000	
71	Kultur og næringsprosjekter	6 906 000	
72	Kultursamarbeid i nordområdene	3 553 000	
78	Ymse faste tiltak	14 938 000	
79	Til disposisjon	2 143 000	29 740 000
315	Frivillighetsformål:		
21	Forskning og utredning	9 780 000	
70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	1 200 000 000	
71	Tilskudd til frivilligsentraler	118 474 000	
72	Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge	53 751 000	
74	Frivillighetsregister, <i>kan overføres</i>	3 213 000	
78	Ymse faste tiltak	32 832 000	
82	Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg	55 777 000	
84	Ungdoms-OL	40 003 000	
85	Sjakk-OL	65 000 000	1 578 830 000
	Sum samfunns- og frivillighetsformål		<u>1 886 888 000</u>

Kulturformål

320	Allmenne kulturformål:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 77</i>	135 195 000	
21	Forskning og utredning, <i>kan overføres</i>	8 682 000	
51	Fond for lyd og bilde	32 641 000	
52	Norges forskningsråd	5 250 000	
53	Sametinget	77 202 000	
55	Norsk kulturfond-ettårig prosjekttilskudd, <i>kan nyttes under post 56</i>	52 998 000	
56	Norsk kulturfond-flerårig prosjekttilskudd, <i>kan nyttes under post 55</i>	23 895 000	
60	Kulturkort for ungdom	3 900 000	
73	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	215 000 000	
74	Tilskudd til tiltak under Norsk kulturråd, <i>kan overføres</i>	240 616 000	
75	EUs program for kultur og audiovisuell sektor m.m., <i>kan overføres</i>	11 136 000	
77	Prosjekt- og utviklingstiltak på museums- og arkivfeltet, <i>kan nyttes under post 1</i>	37 288 000	
78	Ymse faste tiltak	32 505 000	

Kap.	Post	Kroner	Kroner
	79	Til disposisjon, <i>kan nyttes under post 1</i>	4 217 000
	82	Nobels fredssenter	29 537 000
			<hr/>
321		Kunstnerformål:	
	1	Driftsutgifter	15 551 000
	72	Stipend basert på gjennomført kunstutdanning, <i>overslagsbevilgning</i>	1 000 000
	73	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	164 223 000
	74	Garantiinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	107 263 000
	75	Vederlagsordninger	163 708 000
			<hr/>
			451 745 000
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom:	
	1	Driftsutgifter	17 053 000
	50	Kunst i offentlige rom	27 223 000
	55	Norsk kulturfond	41 037 000
	72	Knutepunktinstitusjoner	6 839 000
	73	Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design	279 478 000
	75	Offentlig rom, arkitektur og design	4 195 000
	78	Ymse faste tiltak	46 243 000
			<hr/>
			422 068 000
323		Musikkformål:	
	1	Driftsutgifter	165 898 000
	55	Norsk kulturfond-ettårig prosjekttilskudd, <i>kan nyttes under post 56</i>	171 367 000
	56	Norsk kulturfond-flerårig prosjekttilskudd, <i>kan nyttes under post 55</i>	32 529 000
	70	Nasjonale institusjoner	265 154 000
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	227 668 000
	72	Knutepunktinstitusjoner	80 909 000
	74	Landsdelsmusikere i Nord-Norge	19 606 000
	78	Ymse faste tiltak	111 302 000
			<hr/>
			1 074 433 000
324		Scenekunstformål:	
	1	Driftsutgifter	75 127 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	58 687 000
	55	Norsk kulturfond- ettårig prosjekttilskudd, <i>kan nyttes under post 56</i>	112 292 000
	56	Norsk kulturfond- flerårig prosjekttilskudd, <i>kan nyttes under post 55</i>	16 742 000
	70	Nasjonale institusjoner	1 031 912 000
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	467 949 000
	72	Knutepunktinstitusjoner	3 991 000
	73	Region- og distriktsopera	52 022 000
	78	Ymse faste tiltak	150 515 000
			<hr/>
			1 969 237 000
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål:	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 77</i>	532 785 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	25 303 000
	55	Norsk kulturfond	170 067 000
	72	Knutepunktinstitusjoner	2 810 000
	73	Noregs Mållag	3 996 000
	74	Det Norske Samlaget	14 116 000
	75	Norsk Ordbok 2014 og Det Norske Akademis Store Ordbok	22 390 000
	76	Ibsenpris m.m.	5 592 000
	77	Prosjekt- og utviklingstiltak, <i>kan nyttes under post 1</i>	25 632 000
	78	Ymse faste tiltak	63 435 000

Kap.	Post	Kroner	Kroner	
	80	Tilskudd til tiltak under Nasjonalbiblioteket	52 617 000	918 743 000
328		Museums- og andre kulturvernformål:		
	55	Norsk kulturfond	10 582 000	
	70	Det nasjonale museumsnettverket	1 035 469 000	
	78	Ymse faste tiltak	43 124 000	1 089 175 000
329		Arkivformål:		
	1	Driftsutgifter	329 845 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	21 000 000	
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	10 344 000	
	78	Ymse faste tiltak	9 917 000	371 106 000
		Sum kulturformål		<u>7 206 569 000</u>

Medieformål

334		Film- og medieformål:		
	1	Driftsutgifter	153 721 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 572 000	
	50	Filmfondet, <i>kan nyttes under post 71</i>	441 501 000	
	51	Audiovisuelle produksjoner	10 509 000	
	71	Filmtiltak m.m., <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	39 277 000	
	73	Regional filmsatsing	56 948 000	
	75	EUs program for kultur og audiovisuell sektor, <i>kan overføres</i>	24 917 000	
	78	Ymse faste tiltak	35 916 000	771 361 000
335		Mediestøtte:		
	71	Produksjonstilskudd	331 759 000	
	72	Tilskudd til kvalitetsjournalistikk	6 000 000	
	73	Medieforskning og etterutdanning	17 069 000	
	75	Tilskudd til samiske aviser	24 983 000	
	76	Tilskudd til minoritetsspråklige publikasjoner	875 000	
	77	Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark	1 983 000	382 669 000
337		Kompensasjon for kopiering til privat bruk:		
	70	Kompensasjon	45 357 000	45 357 000
339		Lotteri- og stiftelsestilsynet:		
	1	Driftsutgifter	66 436 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	7 648 000	74 084 000
		Sum medieformål		<u>1 273 471 000</u>
		Sum Kulturdepartementet		<u>10 489 208 000</u>

Justis- og beredskapsdepartementet

Administrasjon

400		Justis- og beredskapsdepartementet:		
	1	Driftsutgifter	354 204 000	
	23	Spesielle driftsutgifter, forskning og kunnskapsutvikling, <i>kan overføres</i>	23 185 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
50	Norges forskningsråd	22 070 000	
71	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	9 672 000	409 131 000
	Sum administrasjon		409 131 000

Rettsvesen

410	Tingrettene og lagmannsrettene:		
1	Driftsutgifter	1 778 565 000	
21	Spesielle driftsutgifter	20 724 000	1 799 289 000
411	Domstoladministrasjonen:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 410 post 1</i>	73 946 000	73 946 000
413	Jordskiftedomstolene:		
1	Driftsutgifter	217 069 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	13 328 000	230 397 000
414	Forliksråd og andre domsutgifter:		
1	Driftsutgifter	164 605 000	
21	Spesielle driftsutgifter	38 723 000	203 328 000
	Sum rettsvesen		2 306 960 000

Kriminalomsorg

430	Kriminalomsorgsdirektoratet:		
1	Driftsutgifter	3 662 332 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 430 post 1</i>	84 165 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	31 608 000	
60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv., <i>kan overføres</i>	92 300 000	
70	Tilskudd	17 964 000	3 888 369 000
432	Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS):		
1	Driftsutgifter	171 386 000	171 386 000
	Sum kriminalomsorg		4 059 755 000

Politi og påtalemyndighet

440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten:		
1	Driftsutgifter	12 617 275 000	
21	Spesielle driftsutgifter	226 013 000	
22	Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag, <i>kan overføres</i>	7 861 000	
23	Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål	77 142 000	
60	Tilskudd til kommuner til SLT-tiltak	5 330 000	
70	Tilskudd	40 573 000	
71	Tilskudd Norsk rettsmuseum	4 553 000	
72	Datalagringsdirektivet, <i>kan overføres</i>	220 000 000	
73	Tilskudd til EUs grense- og visumfond	116 644 000	13 315 391 000
442	Politihøgskolen:		
1	Driftsutgifter	560 737 000	560 737 000
444	Politiets sikkerhetstjeneste (PST):		

Kap. Post		Kroner	Kroner
1	Driftsutgifter	560 872 000	560 872 000
445	Den høyere påtalemyndighet:		
1	Driftsutgifter	162 990 000	162 990 000
446	Den militære påtalemyndighet:		
1	Driftsutgifter	7 704 000	7 704 000
448	Grensekommisæreren:		
1	Driftsutgifter	6 385 000	6 385 000
	Sum politi og påtalemyndighet		14 614 079 000

Redningstjenesten, samfunnssikkerhet og beredskap

451	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap:		
1	Driftsutgifter	646 783 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	5 002 000	
70	Overføringer til private	12 856 000	664 641 000
452	Sentral krisehåndtering:		
1	Driftsutgifter	14 511 000	14 511 000
454	Redningshelikoptertjenesten:		
1	Driftsutgifter	794 578 000	
45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	453 720 000	1 248 298 000
455	Redningstjenesten:		
1	Driftsutgifter	82 025 000	
21	Spesielle driftsutgifter	18 022 000	
45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	10 982 000	
71	Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten	25 396 000	
72	Tilskudd til nød- og sikkerhetstjenester	98 671 000	235 096 000
456	Direktoratet for nødkommunikasjon:		
1	Driftsutgifter	490 163 000	
45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 248 632 000	1 738 795 000
	Sum redningstjenesten, samfunnssikkerhet og beredskap		3 901 341 000

Andre virksomheter

460	Spesialenheten for politisaker:		
1	Driftsutgifter	39 867 000	39 867 000
466	Særskilte straffesaksutgifter m.m.:		
1	Driftsutgifter	1 087 349 000	1 087 349 000
467	Norsk Lovtidend:		
1	Driftsutgifter	3 397 000	3 397 000
468	Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker:		
1	Driftsutgifter	16 110 000	16 110 000
469	Vergemålsordningen:		
1	Driftsutgifter	175 533 000	
21	Spesielle driftsutgifter	67 896 000	243 429 000
	Sum andre virksomheter		1 390 152 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Fri rettshjelp, erstatninger, konfliktråd m.m.			
470	Fri rettshjelp:		
1	Driftsutgifter	6 502 000	
70	Fri sakførsel	596 556 000	
71	Fritt rettsråd	162 994 000	
72	Tilskudd til spesielle rettshjelptiltak	31 300 000	797 352 000
471	Statens erstatningsansvar og Stortingets rettferdsvederlagsordning:		
71	Erstatningsansvar m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	121 715 000	
72	Erstatning i anledning av straffeforfølgning, <i>overslagsbevilgning</i>	21 169 000	
73	Stortingets rettferdsvederlagsordning	60 000 000	202 884 000
472	Voldsoffererstatning og rådgiving for kriminalitetsofre:		
1	Driftsutgifter	46 392 000	
70	Erstatning til voldsofre, <i>overslagsbevilgning</i>	435 514 000	481 906 000
473	Statens sivilrettsforvaltning:		
1	Driftsutgifter	42 958 000	42 958 000
474	Konfliktråd:		
1	Driftsutgifter	95 367 000	95 367 000
475	Bobehandling:		
1	Driftsutgifter	76 097 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	6 877 000	82 974 000
	Sum fri rettshjelp, erstatninger, konfliktråd m.m.		1 703 441 000

Svalbardbudsjettet

480	Svalbardbudsjettet:		
50	Tilskudd	323 245 000	323 245 000
	Sum Svalbardbudsjettet		323 245 000

Beskyttelse og innvandring

490	Utlendingsdirektoratet:		
1	Driftsutgifter	793 234 000	
21	Spesielle driftsutgifter, statlige mottak	1 741 702 000	
22	Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	59 546 000	
23	Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling, <i>kan overføres</i>	7 471 000	
60	Tilskudd til vertskommuner for statlige mottak for asylsøkere og flyktninger	303 171 000	
70	Økonomiske ytelser til beboere i asylmottak	513 870 000	
71	Tilskudd til aktivitetstilbud for barn i mottak og informasjon til au pairer	18 073 000	
72	Retur av asylsøkere med avslag og tilbakeven- ding for flyktninger, <i>kan overføres</i>	110 618 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
73	Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., støttetiltak, <i>kan nyttes under kap. 821 post 60</i>	6 977 000	
75	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, <i>kan overføres</i>	18 497 000	3 573 159 000
491	Utlendingsnemnda:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i>	282 437 000	
21	Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling, <i>kan nyttes under post 1</i>	12 413 000	294 850 000
	Sum beskyttelse og innvandring		3 868 009 000
	Sum Justis- og beredskapsdepartementet		32 576 113 000

Kommunal- og regionaldepartementet

Administrasjon m.m.

500	Kommunal- og regionaldepartementet:		
1	Driftsutgifter	164 787 000	
21	Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag, <i>kan overføres</i>	9 300 000	
50	Forskningsprogrammer under Norges forskningsråd	15 750 000	189 837 000
	Sum administrasjon m.m.		189 837 000

Distrikts- og regionalpolitikk

551	Regional utvikling og nyskaping:		
60	Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling	1 596 306 000	
61	Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift, <i>kan overføres</i>	485 287 000	2 081 593 000
552	Nasjonalt samarbeid for regional utvikling:		
21	Kunnskapsutvikling, informasjon, mv., <i>kan overføres</i>	15 900 000	
62	Nasjonale tiltak for lokal samfunnsutvikling, <i>kan overføres</i>	40 000 000	
72	Nasjonale tiltak for regional utvikling, <i>kan overføres</i>	587 300 000	643 200 000
554	Kompetansesenter for distriktsutvikling:		
1	Driftsutgifter	33 200 000	33 200 000
	Sum distrikts- og regionalpolitikk		2 757 993 000

Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.

571	Rammetilskudd til kommuner:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	19 500 000	
60	Innbyggertilskudd	116 469 972 000	
61	Distriktstilskudd Sør-Norge	378 317 000	

Kap.	Post	Kroner	Kroner	
	62	Nord-Norge- og Namdalstilskudd	1 503 297 000	
	63	Småkommunetilskudd	946 140 000	
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 572</i>		
		<i>post 64</i>	2 141 000 000	
	66	Veksttilskudd	61 198 000	
	67	Storbytilskudd	420 280 000	121 939 704 000
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner:		
	60	Innbyggertilskudd	28 337 599 000	
	62	Nord-Norge-tilskudd	599 430 000	
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 571</i>		
		<i>post 64</i>	512 000 000	29 449 029 000
575		Ressurskrevende tjenester:		
	60	Toppfinansieringsordning, <i>overslagsbevilgning</i>	6 649 205 000	6 649 205 000
579		Valguttgifter:		
	1	Driftsutgifter	15 800 000	15 800 000
		Sum rammeoverføringer til kommunesektoren mv.		158 053 738 000
Bolig, bomiljø og bygg				
580		Bostøtte:		
	70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i>	3 000 000 000	3 000 000 000
581		Bolig- og bomiljøtiltak:		
	21	Kunnskapsutvikling og -formidling	4 700 000	
	61	Husleietilskudd	2 300 000	
	70	Boligetablering i distriktene	21 300 000	
	74	Tilskudd til bolig-, by- og områdeutvikling, <i>kan overføres</i>	55 000 000	
	75	Tilskudd til etablering i egen bolig	366 000 000	
	76	Tilskudd til utleieboliger, <i>kan overføres</i>	495 300 000	
	77	Kompetansetilskudd til bærekraftig bolig- og byggkvalitet, <i>kan overføres</i>	21 900 000	
	78	Boligsosialt kompetansetilskudd, <i>kan overføres</i>	74 900 000	
	79	Tilskudd til tilpasning av bolig	185 500 000	1 226 900 000
582		Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg og kirkebygg:		
	60	Rentekompensasjon - skole- og svømmeanlegg, <i>kan overføres</i>	487 300 000	
	61	Rentekompensasjon - kirkebygg, <i>kan overføres</i>	50 800 000	538 100 000
585		Husleietvistutvalget:		
	1	Driftsutgifter	23 300 000	23 300 000
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser:		
	63	Tilskudd til kompensasjon for utgifter til renter og avdrag	1 027 600 000	
	64	Investeringsstilskudd, <i>kan overføres</i>	977 300 000	2 004 900 000
587		Direktoratet for byggkvalitet:		
	1	Driftsutgifter	73 600 000	
	22	Kunnskapsutvikling og informasjonsformidling	52 600 000	
	70	Tilskudd til Lavenergiprogrammet	6 200 000	132 400 000
		Sum bolig, bomiljø og bygg		6 925 600 000
		Sum Kommunal- og regionaldepartementet		167 927 168 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Arbeidsdepartementet			
Administrasjon			
600	Arbeidsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	180 370 000	180 370 000
601	Utredningsvirksomhet, forskning m.m.:		
21	Spesielle driftsutgifter	62 400 000	
50	Norges forskningsråd	134 120 000	
70	Tilskudd	22 860 000	
72	Tilskudd til Senter for seniorpolitikk m.m.	14 510 000	233 890 000
	Sum administrasjon		<u>414 260 000</u>
Administrasjon av arbeids- og velferdspolitikken			
604	Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen:		
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	701 440 000	701 440 000
605	Arbeids- og velferdsetaten:		
1	Driftsutgifter	10 850 430 000	
21	Spesielle driftsutgifter	29 810 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	247 220 000	
70	Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykemeldte, <i>kan overføres</i>	208 800 000	11 336 260 000
606	Trygderetten:		
1	Driftsutgifter	66 100 000	66 100 000
	Sum administrasjon av arbeids- og velferdspolitikken		<u>12 103 800 000</u>
Pensjoner mv. under Statens pensjonskasse			
611	Pensjoner av statskassen:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	18 500 000	18 500 000
612	Tilskudd til Statens pensjonskasse:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	8 663 000 000	
70	For andre medlemmer av Statens pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	96 000 000	8 759 000 000
613	Arbeidsgiveravgift til folketrygden:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	1 016 000 000	
70	For andre medlemmer av Statens pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	11 000 000	1 027 000 000
614	Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse:		
1	Driftsutgifter	87 000 000	
70	Tap/avskrivninger	2 000 000	
90	Utlån, <i>overslagsbevilgning</i>	26 500 000 000	26 589 000 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
615	Yrkesskedeforsikring:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	83 000 000	83 000 000
616	Gruppelivsforsikring:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	174 000 000	174 000 000
	Sum pensjoner mv. under Statens pensjonskasse		36 650 500 000
Tiltak for bedrede levekår mv.			
621	Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering:		
21	Spesielle driftsutgifter	63 740 000	
63	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte, <i>kan overføres</i>	191 720 000	
70	Frivillig arbeid, <i>kan overføres</i>	58 160 000	
74	Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner mv.	10 890 000	324 510 000
	Sum tiltak for bedrede levekår mv.		324 510 000
Arbeidsmarked			
634	Arbeidsmarkedstiltak:		
21	Forsøk, utviklingstiltak mv., <i>kan overføres</i>	60 400 000	
60	Tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser i Oslo kommune	23 800 000	
76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i>	6 310 330 000	
77	Varig tilrettelagt arbeid, <i>kan overføres</i>	1 207 800 000	
78	Tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser	41 410 000	
79	Funksjonsassistanse i arbeidslivet	36 000 000	7 679 740 000
635	Ventelønn:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	85 000 000	85 000 000
	Sum arbeidsmarked		7 764 740 000
Arbeidsmiljø og sikkerhet			
640	Arbeidstilsynet:		
1	Driftsutgifter	510 600 000	
21	Spesielle driftsutgifter, regionale verneombud	10 600 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 500 000	525 700 000
642	Petroleumstilsynet:		
1	Driftsutgifter	215 100 000	
21	Spesielle driftsutgifter	23 800 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 800 000	240 700 000
643	Statens arbeidsmiljøinstitutt:		
50	Statstilskudd	111 600 000	111 600 000
646	Pionerdykkere i Nordsjøen:		
72	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	3 200 000	3 200 000
648	Arbeidsretten, Riksmekleren m.m.:		
1	Driftsutgifter	16 600 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	1 960 000	
70	Tilskudd til faglig utvikling	4 130 000	22 690 000
649	Treparts bransjeprogrammer:		
21	Spesielle driftsutgifter - Treparts bransjeprogrammer	10 900 000	10 900 000
	Sum arbeidsmiljø og sikkerhet		914 790 000

Kontantytelser

660	Krigspensjon:		
70	Tilskudd, militære, <i>overslagsbevilgning</i>	121 000 000	
71	Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i>	300 000 000	421 000 000
664	Pensjonstrygden for sjømenn:		
70	Tilskudd	80 000 000	80 000 000
666	Avtalefestet pensjon (AFP):		
70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 660 000 000	1 660 000 000
667	Supplerende stønad til personer over 67 år:		
70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	425 000 000	425 000 000
	Sum kontantytelser		2 586 000 000
	Sum Arbeidsdepartementet		60 758 600 000

Helse- og omsorgsdepartementet

Helse- og omsorgsdepartementet mv.

700	Helse- og omsorgsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	206 951 000	206 951 000
701	IKT i helse- og omsorgssektoren:		
21	Spesielle driftsutgifter	217 150 000	
70	Norsk Helsenet SF	97 517 000	314 667 000
702	Beredskap:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	36 402 000	
70	Tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	3 539 000	39 941 000
703	Internasjonalt samarbeid:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	56 783 000	
70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	15 298 000	72 081 000
	Sum Helse- og omsorgsdepartementet mv.		633 640 000

Folkehelse

710	Nasjonalt folkehelseinstitutt:		
1	Driftsutgifter	617 275 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	618 893 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	18 859 000	1 255 027 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
711	Ernæring og mattrygghet:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	36 488 000	
70	Tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	1 112 000	
74	Skolefrukt, <i>kan overføres</i>	18 948 000	56 548 000
712	Bioteknologinemnda:		
1	Driftsutgifter	8 847 000	8 847 000
713	Vitenskapskomiteen for mattrygghet:		
1	Driftsutgifter	22 530 000	22 530 000
715	Statens strålevern:		
1	Driftsutgifter	77 715 000	
21	Spesielle driftsutgifter	35 332 000	113 047 000
716	Statens institutt for rusmiddelforskning:		
1	Driftsutgifter	47 075 000	47 075 000
718	Rusmiddelforebygging:		
21	Spesielle driftsutgifter	86 875 000	
63	Rusmiddeltiltak, <i>kan overføres</i>	16 484 000	
70	Andre tilskudd, <i>kan overføres</i>	113 605 000	216 964 000
719	Annet folkehelsearbeid:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 79</i>	84 391 000	
60	Kommunetilskudd, <i>kan overføres</i>	6 672 000	
70	Smittevern mv., <i>kan overføres</i>	19 093 000	
73	Fysisk aktivitet, <i>kan overføres</i>	35 385 000	
79	Andre tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	18 691 000	164 232 000
	Sum folkehelse		1 884 270 000

Helseforvaltning

720	Helsedirektoratet:		
1	Driftsutgifter	1 040 644 000	
21	Spesielle driftsutgifter	20 402 000	
70	Helsetjenester i annet EØS-land	24 840 000	1 085 886 000
721	Statens helsetilsyn:		
1	Driftsutgifter	127 255 000	127 255 000
722	Norsk pasientskadeerstatning:		
1	Driftsutgifter	164 308 000	
70	Advokatutgifter	34 056 000	
71	Særskilte tilskudd	105 483 000	303 847 000
723	Pasientskadenemnda:		
1	Driftsutgifter	61 757 000	61 757 000
724	Statens autorisasjonskontor for helsepersonell:		
1	Driftsutgifter	37 692 000	37 692 000
725	Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten:		
1	Driftsutgifter	182 294 000	182 294 000
726	Statens helsepersonellnemnd:		
1	Driftsutgifter	8 234 000	8 234 000
728	Klagenemnda for behandling i utlandet og Preimplantasjonsdiagnostikknemnda:		
1	Driftsutgifter	3 244 000	3 244 000
729	Pasient- og brukerombud:		

Kap. Post		Kroner	Kroner
1	Driftsutgifter	59 691 000	59 691 000
	Sum helseforvaltning		1 869 900 000

Spesialisthelsetjenester

732	Regionale helseforetak:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	9 202 000	
70	Særskilte tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 72, 73, 74 og 75</i>	630 705 000	
71	Kvalitetsbasert finansiering, <i>kan overføres</i>	497 000 000	
72	Basisbevilgning Helse Sør-Øst RHF, <i>kan overføres</i>	49 942 055 000	
73	Basisbevilgning Helse Vest RHF, <i>kan overføres</i>	17 567 979 000	
74	Basisbevilgning Helse Midt-Norge RHF, <i>kan overføres</i>	13 264 224 000	
75	Basisbevilgning Helse Nord RHF, <i>kan overføres</i>	11 783 643 000	
76	Innsatsstyrt finansiering, <i>overslagsbevilgning</i>	17 344 415 000	
77	Poliklinisk virksomhet mv., <i>overslagsbevilgning</i>	3 404 908 000	
78	Forskning og nasjonale kompetansetjenester, <i>kan overføres</i>	1 083 160 000	
79	Raskere tilbake, <i>kan overføres</i>	549 559 000	
82	Investeringslån, <i>kan overføres</i>	1 592 794 000	
83	Opptreksrenter for lån fom. 2008, <i>overslagsbevilgning</i>	142 000 000	
86	Driftskreditter	510 000 000	
91	Opptreksrenter for lån tom. 2007, <i>overslagsbevilgning</i>	2 500 000	118 324 144 000
733	Habilitering og rehabilitering:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i>	13 252 000	
70	Behandlingsreiser til utlandet	115 854 000	
72	Kjøp av opptrening mv., <i>kan overføres</i>	4 978 000	
79	Andre tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	17 711 000	151 795 000
734	Særskilte tilskudd til psykiske helse og rustiltak:		
1	Driftsutgifter	39 650 000	
21	Spesielle driftsutgifter	14 916 000	
70	Tvunget psykisk helsevern for pasienter som ikke har bosted i riket	2 411 000	
71	Tvungen omsorg for psykisk utviklingshemmede	74 394 000	
72	Utviklingsområder innen psykisk helsevern og rus	16 497 000	147 868 000
	Sum spesialisthelsetjenester		118 623 807 000

Legemidler

750	Statens legemiddelverk:		
1	Driftsutgifter	232 186 000	232 186 000
751	Legemiddeltiltak:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	12 251 000	

Kap.	Post	Kroner	Kroner
70	Tilskudd	62 908 000	75 159 000
	Sum legemidler		307 345 000

Helse- og omsorgstjenester i kommunene

761	Omsorgstjeneste:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i>	212 192 000	
60	Kommunale kompetansetiltak, <i>kan overføres</i>	212 888 000	
61	Vertskommuner	947 723 000	
62	Dagaktivitetstilbud, <i>kan overføres</i>	81 400 000	
66	Brukerstyrt personlig assistanse	90 004 000	
67	Utviklingstiltak	75 753 000	
71	Frivillig arbeid mv.	24 839 000	
72	Landsbystiftelsen	70 150 000	
73	Særlige omsorgsbehov	21 497 000	
75	Andre kompetansetiltak	9 418 000	
79	Andre tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	14 117 000	1 759 981 000
762	Primærhelsetjeneste:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	30 196 000	
50	Samisk helse	5 247 000	
60	Forebyggende helsetjenester	62 113 000	
61	Fengselshelsetjeneste	135 176 000	
62	Øyeblikkelig hjelp, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 732 postene 70 og 76</i>	419 108 000	
63	Allmennlegetjenester	128 208 000	
70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	46 720 000	
71	Frivillig arbeid mv.	6 373 000	
73	Forebygging uønskede svangerskap og abort, <i>kan overføres</i>	26 309 000	
74	Stiftelsen Amatheia	16 223 000	875 673 000
763	Rustiltak:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	50 706 000	
61	Kommunalt rusarbeid, <i>kan overføres</i>	104 068 000	
71	Frivillig arbeid mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	176 013 000	
72	Kompetansesentra mv.	94 092 000	424 879 000
764	Psykisk helse:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	75 802 000	
60	Psykisk helsearbeid, <i>kan overføres</i>	268 643 000	
72	Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	390 615 000	
73	Vold og traumatisk stress, <i>kan overføres</i>	124 244 000	859 304 000
769	Utredningsvirksomhet mv.:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	32 870 000	
70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	734 000	33 604 000
	Sum helse- og omsorgstjenester i kommunene		3 953 441 000

Tannhelse

770	Tannhelsetjenester:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	24 363 000	
70	Tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	174 841 000	199 204 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
	Sum tannhelse		<u>199 204 000</u>
Kunnskap og kompetanse			
780	Forskning:		
50	Norges forskningsråd mv.	<u>323 306 000</u>	323 306 000
781	Forsøk og utvikling mv.:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i>	71 062 000	
79	Andre tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	<u>47 139 000</u>	118 201 000
782	Helseregistre:		
21	Spesielle driftsutgifter	17 125 000	
70	Tilskudd	<u>36 005 000</u>	53 130 000
783	Personell:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i>	29 467 000	
61	Turnustjeneste	133 400 000	
79	Andre tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	<u>29 924 000</u>	192 791 000
	Sum kunnskap og kompetanse		<u>687 428 000</u>
	Sum Helse- og omsorgsdepartementet		<u>128 159 035 000</u>

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Administrasjon

800	Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	161 361 000	
21	Spesielle driftsutgifter	<u>12 599 000</u>	173 960 000
	Sum administrasjon		<u>173 960 000</u>

Integrering og mangfold

820	Integrerings- og mangfoldsdirektoratet:		
1	Driftsutgifter	<u>194 946 000</u>	194 946 000
821	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere:		
21	Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling, <i>kan overføres</i>	38 483 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	41 252 000	
50	Norges Forskningsråd	6 614 000	
60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i>	6 005 522 000	
61	Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige, mindreårige flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i>	328 574 000	
62	Kommunale innvandrer tiltak	209 796 000	
70	Bosettingsordningen og integreringstilskudd, oppfølging	1 925 000	
71	Tilskudd til innvandrerorganisasjoner og annen frivillig virksomhet	51 582 000	

Kap.	Post	Kroner	Kroner
	72	2 611 000	
	73	4 742 000	6 691 101 000
822	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere:		
	21	29 075 000	
	22	11 588 000	
	60	1 585 411 000	1 626 074 000
823	Kontaktutvalget mellom innvandrerbefolkningen og myndighetene:		
	1	6 749 000	6 749 000
	Sum integrering og mangfold		8 518 870 000
Tiltak for familie, likestilling og ikke-diskriminering			
840	Krisetiltak:		
	21	3 527 000	
	61	77 500 000	
	70	36 285 000	117 312 000
841	Samliv og konfliktløsning:		
	21	12 764 000	
	22	7 031 000	
	23	7 096 000	26 891 000
842	Familievern:		
	1	221 523 000	
	21	22 727 000	
	70	143 248 000	387 498 000
843	Likestillings- og diskrimineringsnemnda:		
	1	4 807 000	4 807 000
844	Kontantstøtte:		
	70	1 165 000 000	1 165 000 000
845	Barnetrygd:		
	70	15 140 000 000	15 140 000 000
846	Forsknings- og utredningsvirksomhet, tilskudd mv.:		
	21	22 159 000	
	50	3 025 000	
	60	1 963 000	
	70	24 319 000	
	72	10 411 000	
	73	6 028 000	
	79	8 245 000	76 150 000
847	Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne:		

Kap.	Post	Kroner	Kroner
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	16 058 000
	70	Tilskudd til funksjonshemmedes organisasjoner	171 894 000
	71	Tiltak for økt tilgjengelighet og universell utforming, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	18 937 000
	72	Tilskudd	14 490 000
849		Likestillings- og diskrimineringsombudet:	221 379 000
	50	Basisbevilgning	54 035 000
		Sum tiltak for familie, likestilling og ikke-diskriminering	17 193 072 000
Tiltak for barn og ungdom			
850		Barneombudet:	
	1	Driftsutgifter	13 812 000
852		Adopsjonsstøtte:	
	70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	12 694 000
853		Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker:	
	1	Driftsutgifter	164 827 000
	45	Større utstørsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	19 052 000
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	84 083 000
	22	Barnesakkyndig kommisjon	6 475 000
	50	Forskning og utvikling	27 459 000
	60	Kommunalt barnevern	573 356 000
	61	Utvikling i kommunene	29 219 000
	65	Refusjon av kommunale utgifter til barneverntiltak knyttet til enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 122 100 000
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i>	30 149 000
	72	Tilskudd til forskning og utvikling i barnevernet	59 955 000
855		Statlig forvaltning av barnevernet:	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22 og post 60</i>	4 018 612 000
	21	Spesielle driftsutgifter	22 452 000
	22	Kjøp av private barnevernstjenester, <i>kan nyttes under post 1</i>	1 724 359 000
	60	Tilskudd til kommunene, <i>kan nyttes under post 1</i>	192 207 000
856		Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere:	
	1	Driftsutgifter	200 139 000
857		Barne- og ungdomstiltak:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	4 356 000
	60	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn, <i>kan overføres</i>	22 456 000
	61	Nasjonalt tilskuddsordning mot barnefattigdom	96 000 000

Kap.	Post	Kroner	Kroner	
	70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	114 259 000	
	71	Utviklingsarbeid, <i>kan nyttes under post 21</i>	3 942 000	
	79	Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid mv., <i>kan overføres</i>	17 493 000	258 506 000
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet:		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 855 post 1</i>	246 470 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	12 505 000	
	22	Reguleringspremie til KLP og fylkeskommunale pensjonskasser	33 181 000	292 156 000
859		EUs ungdomsprogram:		
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	7 798 000	7 798 000
		Sum tiltak for barn og ungdom		<u>8 859 410 000</u>

Forbrukerpolitikk

860		Forbrukerrådet:		
	50	Basisbevilgning	107 351 000	
	51	Markedsportaler	15 673 000	123 024 000
862		Positiv miljømerking:		
	70	Driftstilskudd til offentlig stiftelse for positiv miljømerking	6 917 000	6 917 000
865		Forbrukerpolitiske tiltak:		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	7 822 000	
	70	Tilskudd	2 570 000	
	79	EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk, <i>kan overføres</i>	4 982 000	15 374 000
866		Statens institutt for forbruksforskning:		
	50	Basisbevilgning	29 307 000	29 307 000
867		Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukertvistutvalget:		
	1	Driftsutgifter	9 428 000	9 428 000
868		Forbrukerombudet:		
	1	Driftsutgifter	23 037 000	23 037 000
		Sum Forbrukerpolitikk		<u>207 087 000</u>
		Sum Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet		<u>34 952 399 000</u>

Nærings- og handelsdepartementet

Administrasjon

900		Nærings- og handelsdepartementet:		
	1	Driftsutgifter	205 200 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	53 100 000	
	30	Miljøtiltak Søve, <i>kan overføres</i>	20 500 000	
	70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	20 500 000	
	72	Tilskudd til beredskapsordninger	3 600 000	
	73	Tilskudd til Ungt Entreprenørskap	12 600 000	
	75	Tilskudd til særskilte prosjekter, <i>kan overføres</i>	20 100 000	335 600 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
	Sum administrasjon		<u>335 600 000</u>
Infrastruktur og rammebetingelser			
901	Patentstyret:		
1	Driftsutgifter	<u>242 800 000</u>	242 800 000
902	Justervesenet:		
1	Driftsutgifter	120 000 000	
21	Spesielle driftsutgifter	<u>2 400 000</u>	122 400 000
903	Norsk akkreditering:		
1	Driftsutgifter	<u>39 700 000</u>	39 700 000
904	Brønnøysundregistrene:		
1	Driftsutgifter	309 000 000	
22	Forvaltning av Altinn-løsningen, <i>kan overføres</i>	<u>230 200 000</u>	539 200 000
905	Norges geologiske undersøkelse:		
1	Driftsutgifter	186 200 000	
21	Spesielle driftsutgifter	<u>74 000 000</u>	260 200 000
906	Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard:		
1	Driftsutgifter	23 800 000	
30	Sikrings- og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	11 000 000	
31	Miljøtiltak Løkken, <i>kan overføres</i>	<u>35 000 000</u>	69 800 000
909	Tiltak for sysselsetting av sjøfolk:		
73	Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>1 700 000 000</u>	1 700 000 000
910	Sjøfartsdirektoratet:		
1	Driftsutgifter	<u>373 000 000</u>	373 000 000
913	Standardisering:		
70	Tilskudd	<u>29 000 000</u>	29 000 000
914	Klagenemnda for industrielle rettigheter:		
1	Driftsutgifter	<u>5 800 000</u>	5 800 000
	Sum infrastruktur og rammebetingelser		<u>3 381 900 000</u>

Forskning, innovasjon og internasjonalisering

920	Norges forskningsråd:		
50	Tilskudd	<u>1 452 000 000</u>	1 452 000 000
922	Romvirksomhet:		
50	Norsk Romsenter	58 300 000	
70	Kontingent i European Space Agency (ESA)	147 500 000	
71	Internasjonal romvirksomhet	309 700 000	
72	Nasjonale følgemidler, <i>kan overføres</i>	33 400 000	
73	EUs romprogrammer	258 500 000	
74	Nasjonal infrastruktur og tekniske aktiviteter, <i>kan overføres</i>	<u>19 100 000</u>	826 500 000
924	Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer:		
70	Tilskudd	<u>89 900 000</u>	89 900 000
930	Norsk Design- og Arkitektursenter:		
70	Tilskudd	<u>75 200 000</u>	75 200 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
934	Internasjonaliseringstiltak:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	13 000 000	
73	Støtte ved kapitalvareeksport	375 000 000	388 000 000
937	Svalbard Reiseliv AS:		
71	Tilskudd	2 100 000	2 100 000
	Sum forskning, innovasjon og internasjonali- ring		2 833 700 000
Statlig eierskap			
950	Forvaltning av statlig eierskap:		
21	Spesielle driftsutgifter	25 700 000	25 700 000
953	Kings Bay AS:		
70	Tilskudd	27 500 000	27 500 000
960	Raufoss ASA:		
71	Refusjon for miljøtiltak	8 300 000	8 300 000
	Sum statlig eierskap		61 500 000
	Sum Nærings- og handelsdepartementet		6 612 700 000
Fiskeri- og kystdepartementet			
Administrasjon			
1000	Fiskeri- og kystdepartementet:		
1	Driftsutgifter	132 000 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	16 740 000	
71	Tilskudd til kystkultur, <i>kan overføres</i>	10 130 000	158 870 000
1001	Deltakelse i internasjonale organisasjoner:		
70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	10 950 000	10 950 000
	Sum administrasjon		169 820 000
Forskning og innovasjon			
1020	Havforskningsinstituttet:		
1	Driftsutgifter	358 340 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	297 470 000	
70	Erstatningsutbetaling	6 000 000	661 810 000
1021	Drift av forskningsfartøyene:		
1	Driftsutgifter	132 480 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	76 750 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	300 000 000	509 230 000
1022	NIFES:		
1	Driftsutgifter	67 850 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	86 650 000	154 500 000
1023	Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	151 000 000	
50	Tilskudd Norges forskningsråd	240 450 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
51	Tilskudd Veterinærinstituttet	47 130 000	
52	Basisbevilgning forskningsinstitutter	126 890 000	
70	Tilskudd til sjømat- og rekrutteringstiltak, <i>kan overføres</i>	10 350 000	
71	Tilskudd til utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	5 900 000	
72	Tilskudd Nofima, <i>kan overføres</i>	95 090 000	
74	Tilskudd marin bioteknologi mv., <i>kan overføres</i>	27 000 000	
75	Tilskudd Akvariet i Bergen	3 860 000	707 670 000
	Sum forskning og innovasjon		<u>2 033 210 000</u>

Fiskeri- og havbruksforvaltning

1030	Fiskeridirektoratet:		
1	Driftsutgifter	373 740 000	
21	Spesielle driftsutgifter	7 780 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 740 000	383 260 000
1050	Diverse fiskeriformål:		
60	Tilskudd til kommuner	180 000 000	
71	Sosiale tiltak, <i>kan overføres</i>	2 070 000	
72	Tilskudd til sikkerhetsopplæring for fiskere	14 150 000	
74	Erstatninger, <i>kan overføres</i>	2 140 000	
75	Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene, <i>kan overføres</i>	67 000 000	
79	Informasjon ressursforvaltning, <i>kan overføres</i>	930 000	266 290 000
	Sum Fiskeri- og havbruksforvaltning		<u>649 550 000</u>

Kystforvaltning

1062	Kystverket:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 45</i>	1 691 794 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	62 930 000	
30	Nyanlegg og større vedlikehold, <i>kan overføres</i>	525 860 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	191 120 000	
60	Tilskudd til fiskerihavneanlegg, <i>kan overføres</i>	61 980 000	
70	Tilskudd Redningsselskapet	78 170 000	2 611 854 000
1070	Samfunnet Jan Mayen og Loran-C:		
1	Driftsutgifter	44 410 000	44 410 000
	Sum kystforvaltning		<u>2 656 264 000</u>
	Sum Fiskeri- og kystdepartementet		<u>5 508 844 000</u>

Landbruks- og matdepartementet

Administrasjon m.m.

1100	Landbruks- og matdepartementet:		
1	Driftsutgifter	146 277 000	

Kap.	Post	Kroner	Kroner
	21	1 069 000	
	45		
	50	2 926 000	
		272 000	150 544 000
	Sum administrasjon m.m.		150 544 000

Matpolitikk

1112	Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet:		
	50	87 998 000	
	51	62 823 000	
	52	17 873 000	168 694 000
1115	Mattilsynet:		
	1	1 227 673 000	
	22	12 600 000	
	71	4 200 000	1 244 473 000
	Sum matpolitikk		1 413 167 000

Forskning og innovasjon

1137	Forskning og innovasjon:		
	50	255 951 000	
	51	187 774 000	
	53	4 379 000	448 104 000
	Sum forskning og innovasjon		448 104 000

Næringsutvikling, ressursforvaltning og miljøtiltak

1138	Støtte til organisasjoner m.m.:		
	70	25 603 000	
	71	4 037 000	29 640 000
1139	Genressurser, miljø- og ressursregistreringer:		
	70	17 898 000	
	71	22 027 000	39 925 000
1141	Kunnskapsutvikling m.m. innen miljø- og næringstiltak i landbruket:		
	50	24 743 000	
	52	101 888 000	126 631 000
1143	Statens landbruksforvaltning:		
	1	185 880 000	
	60	134 449 000	

Kap.	Post	Kroner	Kroner	
	70	Tilskudd til beredskap i kornsektoren, <i>kan overføres</i>	5 386 000	
	72	Erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	302 000	
	73	Tilskudd til erstatninger m.m. ved tiltak mot dyre- og plantesykdommer, <i>overslagsbevilgning</i>	45 610 000	
	75	Kompensasjon til dyreeiere som blir pålagt beitenekt	1 000 000	372 627 000
1144		Regionale og lokale tiltak i landbruket:		
	77	Regionale og lokale tiltak i landbruket, <i>kan overføres</i>	7 048 000	7 048 000
1147		Statens reindriftsforvaltning:		
	1	Driftsutgifter	44 840 000	
	45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	7 289 000	
	70	Tilskudd til fjellstuer	750 000	
	71	Omstillingstiltak i Indre Finnmark, <i>kan overføres</i>	9 520 000	
	82	Radioaktivitetstiltak, <i>kan overføres</i>	2 500 000	64 899 000
1148		Naturskade - erstatninger:		
	71	Naturskade, erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	185 700 000	185 700 000
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i skogbruket:		
	51	Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket	3 497 000	
	71	Tilskudd til verdiskapningstiltak i skogbruket, <i>kan overføres</i>	23 866 000	
	72	Tilskudd til økt bruk av tre, <i>kan overføres</i>	28 980 000	
	73	Tilskudd til skog-, klima- og energitiltak, <i>kan overføres</i>	43 470 000	
	74	Tiltak for industriell bruk av trevirke, <i>kan overføres</i>	5 000 000	104 813 000
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.:		
	1	Driftsutgifter	2 500 000	
	50	Fondsavsetninger	1 190 653 000	
	70	Markedsregulering, <i>kan overføres</i>	290 800 000	
	71	Tilskudd til erstatninger m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	72 000 000	
	73	Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	2 539 550 000	
	74	Direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	8 442 400 000	
	77	Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	275 790 000	
	78	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	1 601 754 000	14 415 447 000
1151		Til gjennomføring av reindriftsavtalen:		
	51	Tilskudd til Utviklings- og investeringsfondet	33 100 000	
	72	Tilskudd til organisasjonsarbeid	6 100 000	
	75	Kostnadssenkende og direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	67 700 000	
	79	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	2 600 000	109 500 000
1161		Myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver på statsgrunn:		
	70	Tilskudd til Statskog SFs myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver	13 549 000	
	75	Tilskudd til oppsyn i statsallmenninger	9 939 000	23 488 000
		Sum Næringsutvikling, ressursforvaltning og miljøtiltak		15 479 718 000
		Sum Landbruks- og matdepartementet		17 491 533 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Samferdselsdepartementet			
Administrasjon m.m.			
1300	Samferdselsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	141 700 000	
70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	32 800 000	
71	Tilskudd til trafikksikkerhetsformål mv.	38 200 000	
72	Tilskudd til samferdselsberedskap	2 800 000	215 500 000
1301	Forskning og utvikling mv.:		
21	Utredninger vedrørende miljø, trafikksikkerhet mv.	15 700 000	
50	Samferdselsforskning, <i>kan overføres</i>	126 300 000	
72	Tilskudd til miljøvennlig transport, Transnova-prosjektet, <i>kan overføres</i>	69 600 000	211 600 000
	Sum administrasjon m.m.		427 100 000
Luftfartsformål			
1310	Flytransport:		
70	Kjøp av innenlandske flyruter, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1311 post 71</i>	681 000 000	681 000 000
1311	Tilskudd til regionale flyplasser:		
71	Tilskudd til ikke-statlige flyplasser, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1310 post 70</i>	35 000 000	35 000 000
1313	Luftfartstilsynet:		
1	Driftsutgifter	194 000 000	194 000 000
1314	Statens havarikommisjon for transport:		
1	Driftsutgifter	63 400 000	63 400 000
	Sum luftfartsformål		973 400 000
Vegformål			
1320	Statens vegvesen:		
23	Drift og vedlikehold av riksveger, trafikant- og kjøretøytilsyn m.m., <i>kan overføres, kan nyttes under post 29, post 30, post 31 og post 72</i>	9 347 000 000	
26	Vegtilsyn	16 000 000	
29	Vederlag til OPS-prosjekter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23 og post 30</i>	433 000 000	
30	Riksveginvesteringer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23, post 29, post 31 og post 72</i>	9 764 200 000	
31	Skredsikring riksveger, <i>kan overføres, kan nyttes under post 30</i>	1 150 000 000	
35	Vegutbygging i Bjørvika, <i>kan overføres</i>	18 000 000	
36	E16 over Filefjell, <i>kan overføres</i>	377 000 000	
37	E6 vest for Alta, <i>kan overføres</i>	380 000 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
61	Rentekompensasjon for transporttiltak i fylkene	176 700 000	
62	Skredsikring fylkesveger, <i>kan overføres</i>	564 000 000	
72	Kjøp av riksvegferjetjenester, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23 og post 30</i>	516 100 000	22 742 000 000
	Sum vegformål		<u>22 742 000 000</u>

Særskilte transporttiltak

1330	Særskilte transporttiltak:		
60	Særskilt tilskudd til kollektivtransport, <i>kan overføres</i>	78 300 000	
61	Belønningsordningen for bedre kollektivtransport mv. i byområdene, <i>kan overføres</i>	945 300 000	
70	Kjøp av sjøtransporttjenester på strekningen Bergen-Kirkenes	763 000 000	1 786 600 000
	Sum særskilte transporttiltak		<u>1 786 600 000</u>

Jernbaneformål

1350	Jernbaneverket:		
23	Drift og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 30</i>	5 556 900 000	
25	Drift og vedlikehold av Gardermobanen, <i>kan overføres</i>	112 400 000	
30	Investeringer i linjen, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23</i>	8 559 500 000	
31	Nytt dobbeltspor Oslo-Ski, <i>kan overføres</i>	1 349 000 000	15 577 800 000
1351	Persontransport med tog:		
70	Kjøp av persontransport med tog, <i>kan overføres</i>	3 047 000 000	3 047 000 000
1354	Statens jernbanetilsyn:		
1	Driftsutgifter	59 600 000	
21	Spesielle driftsutgifter - tilsyn med tau- og kabelbaner og tivoli og fornøylesparker	19 200 000	78 800 000
	Sum jernbaneformål		<u>18 703 600 000</u>

Post og telekommunikasjoner

1370	Posttjenester:		
70	Kjøp av post- og banktjenester	320 000 000	320 000 000
1380	Post- og teletilsynet:		
1	Driftsutgifter	160 400 000	
45	Større utstørsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	12 300 000	
70	Tilskudd til telesikkerhet og -beredskap, <i>kan overføres</i>	58 900 000	
71	Tilskudd til bredbåndsutbygging	50 000 000	281 600 000
	Sum post og telekommunikasjoner		<u>601 600 000</u>
	Sum Samferdselsdepartementet		<u>45 234 300 000</u>

Kap. Post	Kroner	Kroner
-----------	--------	--------

Miljøverndepartementet

Fellesoppgaver, regional planlegging, forskning, internasjonalt arbeid m.m.

1400	Miljøverndepartementet:		
1	Driftsutgifter	265 914 000	
21	Spesielle driftsutgifter	130 875 000	
61	Framtidens byer og bærekraftig byutvikling, <i>kan overføres</i>	37 000 000	
62	Den naturlige skolesekken	3 500 000	
65	Områdesatsing i byer, <i>kan overføres</i>	47 000 000	
70	Frivillige miljøorganisasjoner og allmenntilgjengelige miljøstiftelser	58 005 000	
71	Internasjonale organisasjoner	52 760 000	
74	Tilskudd til AMAP, <i>kan overføres</i>	4 000 000	
76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	36 050 000	
79	Tilskudd til kulturminneforvaltning	14 993 000	
81	Byutvikling, lokalt miljøvern og universell utforming, <i>kan overføres</i>	12 557 000	662 654 000
1406	Miljøvennlig skipsfart:		
21	Spesielle driftsutgifter	4 132 000	4 132 000
1407	Miljøhensyn i offentlige innkjøp:		
21	Spesielle driftsutgifter	10 000 000	10 000 000
1408	Radioaktiv forurensning i det ytre miljø:		
1	Driftsutgifter	12 599 000	12 599 000
1410	Miljøvernforskning og miljøovervåking:		
21	Miljøovervåking og miljødata	182 171 000	
50	Basisbevilgninger til miljøforskningsinstituttene	169 738 000	
51	Forskningsprogrammer m.m.	214 718 000	
53	Internasjonalt samarbeid om miljøvernforskning	6 794 000	
54	Artsprosjektet m.m.	30 000 000	
70	Nasjonale oppgaver ved miljøforskningsinstituttene	34 288 000	
72	Tilskudd til GenØk - Senter for biosikkerhet	13 900 000	
73	Infrastrukturtiltak til miljøinstituttene	9 433 000	661 042 000
	Sum fellesoppgaver, regional planlegging, forskning, internasjonalt arbeid m.m.		1 350 427 000

Klima, naturmangfold og forurensning

1420	Miljødirektoratet:		
1	Driftsutgifter	719 049 000	
21	Spesielle driftsutgifter	163 224 000	
22	Statlige vannmiljøtiltak	174 700 000	
25	Statlig ordning for frivillig kjøp av klimavoter	430 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder, <i>kan overføres</i>	44 080 000	
31	Tiltak i verneområder, <i>kan overføres</i>	60 693 000	
34	Statlige erverv, nasjonalparker, <i>kan overføres</i>	164 528 000	
35	Statlige erverv, nytt skogvern, <i>kan overføres</i>	331 091 000	
39	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 69 og 79</i>	19 558 000	
69	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 39 og 79</i>	39 845 000	
70	Tilskudd til vannmiljøtiltak, <i>kan overføres</i>	20 800 000	
72	Erstatning for beitedyr tatt av rovvilt, <i>overslagsbevilgning</i>	150 755 000	
73	Forebyggende og konfliktdempende tiltak i rovviltforvaltningen, <i>kan overføres</i>	64 600 000	
74	CO ₂ -kompensasjonsordning for industrien	243 000 000	
75	Utbetaling av pant for bilvrak, <i>overslagsbevilgning</i>	346 320 000	
76	Refusjonsordninger, <i>overslagsbevilgning</i>	57 000 000	
77	Diverse organisasjoner og stiftelser m.m.	7 149 000	
78	Friluftsmål, <i>kan overføres</i>	103 588 000	
79	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 39 og 69</i>	1 264 000	
81	Verdensarvområder, kulturlandskap og verdiskaping naturarv, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	24 100 000	
82	Tilskudd til prioriterte arter og utvalgte naturtyper, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	28 089 000	
84	Internasjonalt samarbeid	1 434 000	
85	Nasjonalparksentre og andre naturinformasjonsentre, <i>kan overføres</i>	52 700 000	2 817 997 000
1425	Vilt- og fisketiltak:		
1	Driftsutgifter	15 000 000	
21	Spesielle driftsutgifter	30 600 000	
70	Tilskudd til fiskeformål, <i>kan overføres</i>	11 500 000	
71	Tilskudd til viltformål, <i>kan overføres</i>	27 600 000	84 700 000
	Sum klima, naturmangfold og forurensning		<u>2 902 697 000</u>

Kulturminner og kulturmiljø

1429	Riksantikvaren:		
1	Driftsutgifter	135 348 000	
21	Spesielle driftsutgifter	41 735 000	
50	Tilskudd til samisk kulturminnearbeid	3 307 000	
60	Kulturminnearbeid i kommunene	2 000 000	
70	Tilskudd til automatisk fredete og andre arkeologiske kulturminner, <i>kan overføres</i>	30 005 000	
71	Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap, <i>kan overføres</i>	120 402 000	
72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner, <i>kan overføres</i>	58 821 000	
73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring, <i>kan overføres</i>	41 997 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
74	Tilskudd til fartøyvern, <i>kan overføres</i>	51 712 000	
75	Tilskudd til fartøyvernssentrene, <i>kan overføres</i>	6 726 000	
77	Tilskudd til verdiskapingsarbeid på kulturminneområdet, <i>kan overføres</i>	8 264 000	
79	Tilskudd til verdensarven, <i>kan overføres</i>	49 202 000	
80	Tilskuddsordning for avgiftskompensasjon	7 000 000	556 519 000
1432	Norsk kulturminnefond:		
50	Til disposisjon for kulturminnetiltak	63 590 000	63 590 000
	Sum kulturminner og kulturmiljø		620 109 000

Kart, geodata og eiendomsinformasjon

1465	Statens kartverk, arbeid med tinglysing og nasjonal geografisk infrastruktur:		
1	Driftsutgifter	222 699 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	487 334 000	
30	Geodesiobservatoriet i Ny-Ålesund, <i>kan overføres</i>	65 000 000	775 033 000
	Sum kart, geodata og eiendomsinformasjon		775 033 000

Nord- og polarområdene

1471	Norsk Polarinstitutt:		
1	Driftsutgifter	205 903 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	69 542 000	
50	Stipend	498 000	275 943 000
1472	Svalbard miljøvernfond:		
50	Overføringer til Svalbard miljøvernfond	12 320 000	12 320 000
1474	Fram - Nordområdesenter for klima- og miljøforskning:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 50 og 70</i>	4 298 000	
50	Tilskudd til statlige mottakere, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 01 og 70</i>	20 000 000	
70	Tilskudd til private mottakere, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 01 og 50</i>	28 000 000	52 298 000
	Sum nord- og polarområdene		340 561 000
	Sum Miljøverndepartementet		5 988 827 000

Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet

Administrasjon mv.

1500	Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet:		
1	Driftsutgifter	225 102 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	43 951 000	
22	Forskning, <i>kan overføres</i>	21 792 000	290 845 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
1503	Midler til opplæring og utvikling av tillitsvalgte:		
70	Tilskudd	159 021 000	159 021 000
	Sum administrasjon mv.		449 866 000

Fylkesmannsembetene

1510	Fylkesmannsembetene:		
1	Driftsutgifter	1 492 699 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	175 926 000	1 668 625 000
	Sum fylkesmannsembetene		1 668 625 000

Fellestjenester for departementene og Statsministerens kontor

1520	Departementenes servicesenter:		
1	Driftsutgifter	598 239 000	
22	Fellesutgifter for departementene og Statsministerens kontor	129 962 000	
45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	39 600 000	767 801 000
	Sum fellestjenester for departementene og Statsministerens kontor		767 801 000

Partistøtte

1530	Tilskudd til de politiske partier:		
1	Driftsutgifter	9 874 000	
70	Tilskudd til de politiske partiers sentrale organisasjoner	282 809 000	
71	Tilskudd til de politiske partiers kommunale organisasjoner	33 125 000	
73	Tilskudd til de politiske partiers fylkesorganisasjoner	72 353 000	
75	Tilskudd til de politiske partiers fylkesungdomsorganisasjoner	20 567 000	
76	Tilskudd til de politiske partiers sentrale ungdomsorganisasjoner	7 684 000	426 412 000
	Sum partistøtte		426 412 000

Samiske formål

1533	Sametinget:		
50	Sametinget	265 540 000	
54	Samefolkets fond	5 000 000	270 540 000
1534	Tilskudd til samiske formål:		
50	Samisk høgskole	6 403 000	
51	Divvun	5 609 000	
72	Samisk språk, informasjon m.m.	4 717 000	16 729 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
1535	Gáldu - Kompetansesenteret for urfolks rettigheter:		
1	Driftsutgifter	3 370 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	1 800 000	5 170 000
1536	Internasjonalt reindriftssenter:		
1	Driftsutgifter	4 450 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	1 900 000	6 350 000
	Sum samiske formål		<u>298 789 000</u>
Nasjonale minoriteter			
1540	Nasjonale minoriteter:		
60	Tiltak for rom, <i>kan overføres</i>	5 050 000	
70	Tilskudd til nasjonale minoriteter	9 213 000	
71	Romanifolket/taternes kulturfond	5 000 000	
72	Det mosaiske trossamfund	1 000 000	20 263 000
	Sum nasjonale minoriteter		<u>20 263 000</u>
Konkurransopolitikk			
1550	Konkurransetilsynet:		
1	Driftsutgifter	87 165 000	
23	Klagenemnda for offentlige anskaffelser	10 310 000	97 475 000
	Sum konkurransepolitikk		<u>97 475 000</u>
Forvaltningsutvikling og IKT-politikk			
1560	Direktoratet for forvaltning og IKT:		
1	Driftsutgifter	188 827 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	53 605 000	
22	Betaling av elektronisk ID og digital post til private leverandører	5 560 000	
23	Elektronisk ID og digital post, <i>kan overføres</i>	116 263 000	364 255 000
1561	IKT-politikk:		
22	Samordning av IKT-politikken, <i>kan overføres</i>	11 972 000	
71	Tilskudd til fri programvare	4 500 000	
73	Tilskudd til digital kompetanse	3 182 000	
74	Tilskudd til IKT-standardisering	725 000	20 379 000
1562	Internasjonalt IKT-samarbeid og utviklingsprogram:		
1	Driftsutgifter	4 477 000	
70	Tilskudd til internasjonale program, <i>kan overføres</i>	19 355 000	23 832 000
	Sum forvaltningsutvikling og IKT-politikk		<u>408 466 000</u>
Personvern			
1570	Datatilsynet:		
1	Driftsutgifter	38 264 000	38 264 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
1571	Personvernemnda:		
1	Driftsutgifter	1 858 000	1 858 000
	Sum personvern		40 122 000
Bygge- og eiendomspolitikk			
1580	Byggeprosjekter utenfor husleieordningen:		
30	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>	47 000 000	
31	Igangsetting av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	80 000 000	
33	Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	744 400 000	
36	Kunstnerisk utsmykking, <i>kan overføres</i>	13 840 000	
45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 000 000	891 240 000
1581	Eiendommer til kongelige formål:		
1	Driftsutgifter	24 565 000	
30	Større rehabiliteringsprosjekter, <i>kan overføres</i>	12 000 000	
45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	11 070 000	47 635 000
1582	Utvikling av Fornebuområdet:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	300 000	
30	Investeringer, Fornebu, <i>kan overføres</i>	6 800 000	7 100 000
1584	Eiendommer utenfor husleieordningen:		
1	Driftsutgifter	19 653 000	
45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	24 500 000	44 153 000
1585	Erstatningslokaler for departementene:		
1	Driftsutgifter	406 107 000	
45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	215 000 000	621 107 000
	Sum bygge- og eiendomspolitikk		1 611 235 000

Den norske kirke

1590	Den norske kirke:		
1	Driftsutgifter	1 152 516 000	
21	Spesielle driftsutgifter	37 069 000	
71	Tilskudd til kirkelige formål	82 035 000	
75	Trosoplæring, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	278 479 000	
77	Tilskudd til virksomhet i Den norske kirke	152 200 000	1 702 299 000
1592	Kirkebygg og gravplasser:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	54 750 000	
70	Tilskudd til sentrale tiltak for kirkebygg og gravplasser	10 665 000	65 415 000
	Sum Den norske kirke		1 767 714 000
	Sum Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet		7 556 768 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Finansdepartementet			
Finansadministrasjon			
1600	Finansdepartementet:		
1	Driftsutgifter	321 800 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	58 600 000	
70	Forskning på og allmennopplysning om finans- markedet	12 600 000	393 000 000
1602	Finanstilsynet:		
1	Driftsutgifter	327 500 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	12 300 000	339 800 000
1605	Direktoratet for økonomistyring:		
1	Driftsutgifter	338 200 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 400 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	19 900 000	366 500 000
1608	Tiltak for å styrke statlig økonomi- og prosjekt- styring:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	17 000 000	17 000 000
	Sum finansadministrasjon		<u>1 116 300 000</u>
Skatte- og avgiftsadministrasjon			
1610	Toll- og avgiftsetaten:		
1	Driftsutgifter	1 507 500 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	64 900 000	1 572 400 000
1618	Skatteetaten:		
1	Driftsutgifter	4 554 000 000	
21	Spesielle driftsutgifter	167 200 000	
22	Større IT-prosjekter, <i>kan overføres</i>	298 800 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	104 400 000	
70	Tilskudd	3 000 000	5 127 400 000
	Sum skatte- og avgiftsadministrasjon		<u>6 699 800 000</u>
Offisiell statistikk			
1620	Statistisk sentralbyrå:		
1	Driftsutgifter	527 400 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	208 300 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	10 200 000	745 900 000
	Sum offisiell statistikk		<u>745 900 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Andre formål			
1632	Kompensasjon for merverdiavgift:		
61	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, <i>overslagsbevilgning</i>	19 800 000 000	
72	Tilskudd til private og ideelle virksomheter, <i>overslagsbevilgning</i>	1 690 000 000	21 490 000 000
1634	Statens innkrevingsentral:		
1	Driftsutgifter	284 500 000	
45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	16 500 000	301 000 000
1638	Kjøp av klimakvoter:		
1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	9 200 000	
21	Kvotekjøp, generell ordning, <i>kan overføres</i>	520 000 000	
22	Kvotekjøp, statsansattes flyreiser, <i>kan overføres</i>	1 500 000	530 700 000
1645	Statens finansfond:		
70	Tilskudd til drift	3 000 000	3 000 000
	Sum andre formål		<u>22 324 700 000</u>

Statsgjeld, renter og avdrag mv.

1650	Statsgjeld, renter mv.:		
1	Driftsutgifter	33 000 000	
89	Renter og provisjon mv. på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	10 145 600 000	10 178 600 000
	Sum Statsgjeld, renter og avdrag mv.		<u>10 178 600 000</u>
	Sum Finansdepartementet		<u>41 065 300 000</u>

Forsvarsdepartementet

1700	Forsvarsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	373 483 000	
73	Forskning og utvikling, <i>kan overføres</i>	31 174 000	404 657 000
1710	Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg:		
1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	3 034 794 000	
46	Ekstraordinært vedlikehold og komponentutskifting, <i>kan overføres</i>	164 366 000	
47	Nybygg og nyanlegg, <i>kan overføres</i>	1 588 411 000	4 787 571 000
1716	Forsvarets forskningsinstitutt:		
51	Tilskudd til Forsvarets forskningsinstitutt	180 600 000	180 600 000
1719	Fellesutgifter og tilskudd til foretak under Forsvarsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	254 421 000	
43	Til disposisjon for Forsvarsdepartementet, <i>kan overføres</i>	6 330 000	
71	Overføringer til andre, <i>kan overføres</i>	71 865 000	
78	Norges tilskudd til NATOs og internasjonale driftsbudsjetter, <i>kan overføres</i>	273 400 000	606 016 000

Kap.	Post	Kroner	Kroner
1720	Felles ledelse og kommandoapparat:		
1	Driftsutgifter	3 872 711 000	3 872 711 000
1721	Felles ledelse av Forsvarets spesialstyrker:		
1	Driftsutgifter	32 363 000	32 363 000
1723	Nasjonal sikkerhetsmyndighet:		
1	Driftsutgifter	198 466 000	198 466 000
1725	Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben:		
1	Driftsutgifter	2 020 488 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	135 875 000	
70	Renter låneordning, <i>kan overføres</i>	5 793 000	2 162 156 000
1731	Hæren:		
1	Driftsutgifter	5 240 804 000	5 240 804 000
1732	Sjøforsvaret:		
1	Driftsutgifter	3 427 384 000	3 427 384 000
1733	Luftforsvaret:		
1	Driftsutgifter	4 403 498 000	4 403 498 000
1734	Heimevernet:		
1	Driftsutgifter	1 183 838 000	1 183 838 000
1735	Etterretningstjenesten:		
21	Spesielle driftsutgifter	1 145 733 000	1 145 733 000
1740	Forsvarets logistikkorganisasjon:		
1	Driftsutgifter	2 087 765 000	2 087 765 000
1760	Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap.1760, post 45</i>	1 017 568 000	
44	Fellesfinansierte investeringer, nasjonalfinansiert andel, <i>kan overføres</i>	38 302 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under kap.1761, post 45</i>	7 908 100 000	
48	Fellesfinansierte investeringer, fellesfinansiert andel, <i>kan overføres</i>	26 500 000	
75	Fellesfinansierte investeringer, Norges tilskudd til NATOs investeringsprogram for sikkerhet, <i>kan overføres, kan nyttes under kap.1760, post 44</i>	88 085 000	9 078 555 000
1761	Nye kampfly med baseløsning:		
1	Driftsutgifter	83 257 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	966 182 000	
47	Nybygg og nyanlegg, <i>kan overføres</i>	152 902 000	1 202 341 000
1790	Kystvakten:		
1	Driftsutgifter	1 014 339 000	1 014 339 000
1791	Redningshelikoptertjenesten:		
1	Driftsutgifter	857 541 000	857 541 000
1792	Norske styrker i utlandet:		
1	Driftsutgifter	851 525 000	851 525 000
1795	Kulturelle og allmenntilgittige formål:		
1	Driftsutgifter	268 307 000	
72	Overføringer til andre	2 412 000	270 719 000
	Sum Forsvarsdepartementet		43 008 582 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Olje- og energidepartementet			
Administrasjon			
1800	Olje- og energidepartementet:		
1	Driftsutgifter	165 959 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 70 og 72</i>	30 845 000	
70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner mv., <i>kan overføres</i>	1 400 000	
71	Tilskudd til Norsk Oljemuseum	12 000 000	
72	Tilskudd til olje- og energiformål, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	2 000 000	212 204 000
	Sum administrasjon		<u>212 204 000</u>
Petroleumssektoren			
1810	Oljedirektoratet:		
1	Driftsutgifter	247 100 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	205 100 000	
45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 000 000	456 200 000
1815	Petoro AS:		
70	Administrasjon	307 000 000	
71	Unitisering, <i>kan overføres</i>	24 000 000	
72	Administrasjon, Petoro Iceland AS	3 500 000	
73	Statlig deltakelse i petroleumsvirksomhet på islandsk kontinentalsokkel, <i>kan overføres</i>	6 500 000	341 000 000
	Sum petroleumssektoren		<u>797 200 000</u>
Energi og vannressurssektoren			
1820	Norges vassdrags- og energidirektorat:		
1	Driftsutgifter	487 000 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	79 000 000	
22	Flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 60 og 72</i>	196 300 000	
45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 000 000	
60	Tilskudd til flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 22 og 72</i>	19 000 000	
72	Tilskudd til flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 22 og 60</i>	2 000 000	
73	Tilskudd til utjevning av overføringstariffer, <i>kan overføres</i>	120 000 000	
74	Tilskudd til museums- og kulturminnetiltak, <i>kan overføres</i>	6 600 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
75	Tilskudd til fjellskredovervåking, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i>	42 000 000	957 900 000
1825	Energiomlegging, energi- og klimateknologi:		
50	Overføring til Energifondet	1 216 000 000	
95	Kapitalinnskudd	5 000 000 000	6 216 000 000
1826	Statnett SF:		
90	Innskuddskapital	3 250 000 000	3 250 000 000
	Sum energi og vannressurssektoren		10 423 900 000

Forskning og næringsutvikling

1830	Forskning og næringsutvikling:		
22	Forvaltningsrettet forskning og utvikling, <i>kan overføres, kan nyttes under post 71</i>	24 000 000	
50	Overføring til Norges forskningsråd	647 600 000	
70	Internasjonale samarbeids- og utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	19 400 000	
71	Tilskudd til forvaltningsrettet forskning og utvikling, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i>	4 000 000	
72	Tilskudd til INTSOK	16 500 000	
73	Tilskudd til INTPOW	4 000 000	715 500 000
	Sum Forskning og næringsutvikling		715 500 000

CO₂-håndtering

1840	CO ₂ -håndtering:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	15 000 000	
50	CLIMIT	200 000 000	
70	Gassnova SF, <i>kan overføres, kan nyttes under post 73</i>	164 300 000	
71	Forskingstjenester, TCM DA, <i>kan overføres</i>	1 877 000 000	
72	Lån, TCM DA, <i>kan overføres</i>	150 000 000	
73	Fullskala CO ₂ -håndtering på Mongstad, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	28 000 000	
75	Tilskudd, CO ₂ -håndtering internasjonalt, <i>kan overføres</i>	1 000 000	2 435 300 000
	Sum CO ₂ -håndtering		2 435 300 000
	Sum Olje- og energidepartementet		14 584 104 000

Ymse utgifter

2309	Tilfeldige utgifter:		
1	Driftsutgifter	10 800 000 000	10 800 000 000
	Sum ymse utgifter		10 800 000 000

Statsbankene

2410	Statens lånekasse for utdanning:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 45</i>	334 991 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	85 220 000	
50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	5 366 145 000	
70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	3 140 390 000	
71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	745 268 000	
72	Rentestøtte, <i>overslagsbevilgning</i>	960 073 000	
73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	488 349 000	
74	Tap på utlån	259 000 000	
76	Startstipend for kvotestudenter, <i>overslagsbevilgning</i>	8 860 000	
90	Økt lån og rentegjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	21 610 805 000	32 999 101 000
2412	Husbanken:		
1	Driftsutgifter	335 000 000	
21	Spesielle driftsutgifter	13 100 000	
45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	17 100 000	
71	Tap på utlånsvirksomhet	21 000 000	
72	Rentestøtte	10 800 000	
90	Lån fra Husbanken, <i>overslagsbevilgning</i>	19 889 000 000	20 286 000 000
2415	Innovasjon Norge, fiskeri- og andre regionalpolitiske tiltak:		
75	Marint verdiskapingsprogram, <i>kan overføres</i>	54 000 000	54 000 000
2421	Innovasjon Norge:		
50	Innovasjon - prosjekter, fond	235 200 000	
70	Bedriftsutvikling og administrasjon	351 650 000	
71	Reiseliv, nettverks- og kompetanseprogrammer, <i>kan overføres</i>	430 000 000	
72	Forsknings- og utviklingskontrakter, <i>kan overføres</i>	285 000 000	
76	Miljøteknologi, <i>kan overføres</i>	143 400 000	
78	Administrasjonsstøtte for distriktsrettede såkornfond	4 200 000	
90	Lån fra statskassen til utlånsvirksomhet, <i>overslagsbevilgning</i>	41 750 000 000	43 199 450 000
2426	SIVA SF:		
70	Tilskudd	49 800 000	
90	Lån, <i>overslagsbevilgning</i>	100 000 000	149 800 000
2429	Eksportkreditt Norge AS:		
70	Tilskudd	105 000 000	
71	Viderefakturerte utgifter	200 000	
90	Utlån	19 500 000 000	19 605 200 000
	Sum statsbankene		116 293 551 000

Statlig petroleumsvirksomhet

2440	Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten:		
30	Investeringer	30 000 000 000	30 000 000 000
2442	Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	2 000 000	2 000 000
	Sum statlig petroleumsvirksomhet		30 002 000 000

Kap. Post			Kroner	Kroner
Statens forretningsdrift				
2445	Statsbygg:			
24	Driftsresultat:			
	1 Driftsinntekter	-3 974 855 000		
	2 Driftsutgifter	1 806 660 000		
	3 Avskrivninger	720 000 000		
	4 Renter av statens kapital	62 900 000		
	5 Til investeringsformål	924 594 000		
	6 Til reguleringsfondet	-23 248 000	-483 949 000	
30	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>		192 000 000	
31	Igangsetting av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>		111 500 000	
32	Prosjektering og igangsetting av kurantprosjekter, <i>kan overføres</i>		166 000 000	
33	Videreføring av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>		856 100 000	
34	Videreføring av kurantprosjekter, <i>kan overføres</i>		593 790 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>		70 000 000	
49	Kjøp av eiendommer, <i>kan overføres</i>		70 000 000	1 575 441 000
2460	Garanti-instituttet for eksportkreditt:			
24	Driftsresultat:			
	1 Driftsinntekter	-143 000 000		
	2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	143 000 000	0	0
2465	Statens kartverk:			
24	Driftsresultat:			
	1 Driftsinntekter	-1 112 033 000		
	2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	1 093 449 000		
	3 Avskrivninger	16 674 000		
	4 Renter av statens kapital	1 910 000	0	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>		15 288 000	15 288 000
2470	Statens pensjonskasse:			
24	Driftsresultat:			
	1 Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-635 822 000		
	2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	484 993 000		
	3 Avskrivninger	116 544 000		
	4 Renter av statens kapital	16 215 000		
	5 Til investeringsformål	18 070 000	0	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>		30 476 000	30 476 000
2490	NVE Anlegg:			
24	Driftsresultat:			
	1 Driftsinntekter	-63 000 000		
	2 Driftsutgifter	57 400 000		
	3 Avskrivninger	4 800 000		
	4 Renter av statens kapital	800 000		
	5 Investeringsformål	1 000 000		
	6 Reguleringsfond	-1 000 000	0	

Kap. Post		Kroner	Kroner
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 000 000	5 000 000
	Sum statens forretningsdrift		1 626 205 000

Folketrygden

Stønad ved fødsel og adopsjon

2530	Foreldrepenger:		
70	Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>	17 610 000 000	
71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	360 000 000	
72	Feriepenger av foreldrepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	440 000 000	
73	Foreldrepenger ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	72 000 000	18 482 000 000
	Sum stønad ved fødsel og adopsjon		18 482 000 000

Arbeidsliv

2540	Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn:		
70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	100 000 000	100 000 000
2541	Dagpenger:		
70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	10 800 000 000	10 800 000 000
2542	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.:		
70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i>	690 000 000	690 000 000
	Sum Arbeidsliv		11 590 000 000

Sosiale formål

2620	Stønad til enslig mor eller far:		
70	Overgangsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	2 380 000 000	
72	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	390 000 000	
73	Utdanningsstønad	60 000 000	
75	Tilskudd til flytting for å komme i arbeid	300 000	
76	Forskuttering av underholdsbidrag	784 000 000	3 614 300 000
2650	Sykepenger:		
70	Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i>	34 010 000 000	
71	Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i>	1 730 000 000	
72	Omsorgs- og pleiepenger ved barns sykdom m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	550 000 000	
73	Tilskudd til tilretteleggingstiltak mv., <i>kan overføres</i>	310 720 000	
75	Feriepenger av sykepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 920 000 000	38 520 720 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
2651	Arbeidsavklaringspenger:		
70	Arbeidsavklaringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	33 380 000 000	
71	Tilleggsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	385 000 000	
72	Legeerklæringer	345 000 000	34 110 000 000
2655	Uførhet:		
70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	24 215 000 000	
71	Tilleggs pensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	37 470 000 000	
72	Sært tillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	2 295 000 000	
75	Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i>	117 000 000	
76	Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, <i>overslagsbevilgning</i>	61 000 000	64 158 000 000
2661	Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.:		
70	Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 790 000 000	
71	Hjelpestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 690 000 000	
73	Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning	154 700 000	
74	Tilskudd til biler	795 000 000	
75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	2 559 100 000	
76	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester	235 000 000	
77	Ortopediske hjelpemidler	1 220 000 000	
78	Høreapparater	490 000 000	
79	Aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år	25 000 000	8 958 800 000
2670	Alderdom:		
70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	59 140 000 000	
71	Tilleggs pensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	111 080 000 000	
72	Ventetillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	9 000 000	
73	Sært tillegg, pensjonstillegg mv., <i>overslagsbevilgning</i>	5 810 000 000	176 039 000 000
2680	Etterlatte:		
70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 240 000 000	
71	Tilleggs pensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	985 000 000	
72	Sært tillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	101 000 000	
74	Utdanningsstønad	500 000	
75	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	6 000 000	2 332 500 000
2686	Gravferdsstønad:		
70	Gravferdsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	194 000 000	194 000 000
	Sum sosiale formål		<u>327 927 320 000</u>

Stønad ved helsetjenester

2711	Spesialisthelsetjeneste mv.:		
70	Spesialisthjelp	1 690 000 000	
71	Psykologhjelp	239 000 000	
72	Tannbehandling	2 000 000 000	
76	Private laboratorier og røntgeninstitutt	694 000 000	4 623 000 000
2751	Legemidler mv.:		
70	Legemidler	8 841 000 000	
71	Legeerklæringer	6 000 000	
72	Medisinsk forbruksmateriell	1 890 000 000	10 737 000 000
2752	Refusjon av egenbetaling:		
70	Egenandelstak 1	3 990 200 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
71	Egenandelstak 2	<u>166 000 000</u>	4 156 200 000
2755	Helsetjenester i kommunene mv.:		
62	Fastlønnsordning fysioterapeuter, <i>kan nyttes under post 71</i>	304 000 000	
70	Allmennlegehjelp	4 222 400 000	
71	Fysioterapi, <i>kan nyttes under post 62</i>	1 796 000 000	
72	Jordmorhjelp	52 000 000	
73	Kiropraktorbehandling	143 000 000	
75	Logopedisk og ortoptisk behandling	<u>103 000 000</u>	6 620 400 000
2756	Andre helsetjenester:		
70	Helsetjenester i annet EØS-land	10 000 000	
71	Helsetjenester i utlandet mv.	330 000 000	
72	Helsetjenester til utlandsboende mv.	<u>140 000 000</u>	480 000 000
2790	Andre helsetiltak:		
70	Bidrag	<u>235 000 000</u>	235 000 000
	Sum stønad ved helsetjenester		<u>26 851 600 000</u>
	Sum Folketrygden		<u>384 850 920 000</u>

Statens pensjonsfond utland

2800	Statens pensjonsfond utland:		
50	Overføring til fondet	<u>314 129 000 000</u>	<u>314 129 000 000</u>
	Sum Statens pensjonsfond utland		<u>314 129 000 000</u>

Totale utgifter: 1 566 610 908 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Inntekter:			
Inntekter under departementene			
Regjering			
3021	Statsrådet:		
1	Leieinntekter	300 000	300 000
3024	Regjeringsadvokaten:		
1	Erstatning for utgifter i rettssaker	13 900 000	13 900 000
	Sum Regjering		<u>14 200 000</u>
Stortinget og underliggende institusjoner			
3041	Stortinget:		
1	Salgsinntekter	7 600 000	
3	Leieinntekter	1 000 000	
40	Salg av leiligheter	105 000 000	113 600 000
3051	Riksrevisjonen:		
1	Refusjon innland	1 800 000	
2	Refusjon utland	650 000	2 450 000
	Sum Stortinget og underliggende institusjoner		<u>116 050 000</u>
Utenriksdepartementet			
3100	Utenriksdepartementet:		
1	Diverse gebyrer ved utenriksstasjonene	15 420 000	
2	Gebyrer for utlendingssaker ved utenriksstasjonene	110 021 000	
5	Refusjon spesialutsendinger mv.	7 068 000	
90	Tilbakebetaling av nødlån fra utlandet	318 000	132 827 000
	Sum Utenriksdepartementet		<u>132 827 000</u>
Kunnskapsdepartementet			
3220	Utdanningsdirektoratet:		
1	Inntekter ved oppdrag	3 845 000	
2	Salgsinntekter mv.	1 128 000	4 973 000
3222	Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat:		
2	Salgsinntekter mv.	4 898 000	4 898 000
3224	Senter for IKT i utdanningen:		
1	Inntekter fra oppdrag mv.	1 553 000	1 553 000
3225	Tiltak i grunnopplæringen:		
4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	51 929 000	51 929 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
3229	Statens fagskole for gartnere og blomsterdekoratører:		
2	Salgsinntekter mv.	1 637 000	
61	Refusjon fra fylkeskommuner	1 069 000	2 706 000
3230	Statlig spesialpedagogisk støttesystem:		
1	Inntekter ved oppdrag	58 410 000	
2	Salgsinntekter mv.	14 641 000	73 051 000
3256	Vox, nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk:		
1	Inntekter ved oppdrag	10 698 000	
2	Salgsinntekter mv.	329 000	11 027 000
3280	Felles enheter:		
1	Eksterne inntekter NOKUT	10 000	
2	Salgsinntekter mv.	1 253 000	1 263 000
3281	Felles tiltak for universiteter og høyskoler:		
2	Salgsinntekter mv.	10 000	10 000
3287	Forskningsinstitutter og andre tiltak:		
87	Avkastning - Regionale forskningsfond	219 000 000	219 000 000
3288	Internasjonale samarbeidstiltak:		
4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	4 684 000	4 684 000
	Sum Kunnskapsdepartementet		375 094 000

Kulturdepartementet

3300	Kulturdepartementet:		
1	Ymse inntekter	75 000	75 000
3320	Allmenne kulturformål:		
1	Ymse inntekter	1 466 000	1 466 000
3322	Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom:		
1	Ymse inntekter	117 000	117 000
3323	Musikkformål:		
1	Ymse inntekter	31 367 000	31 367 000
3324	Scenekunstformål:		
1	Ymse inntekter	500 000	
2	Billett- og salgsinntekter m.m.	22 100 000	22 600 000
3326	Språk-, litteratur- og bibliotekformål:		
1	Ymse inntekter	8 932 000	8 932 000
3329	Arkivformål:		
1	Ymse inntekter	5 889 000	
2	Inntekter ved oppdrag	21 000 000	26 889 000
3334	Film- og medieformål:		
1	Ymse inntekter	10 470 000	
2	Inntekter ved oppdrag	8 572 000	
70	Gebyr	10 000 000	29 042 000
3339	Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser:		
1	Spilleoverskudd fra Norsk Tipping AS	371 850 000	
2	Gebyr-lotterier	6 918 000	
4	Gebyr-stiftelser	267 000	
7	Inntekter ved oppdrag	7 648 000	386 683 000
	Sum Kulturdepartementet		507 171 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Justis- og beredskapsdepartementet			
3400	Justis- og beredskapsdepartementet:		
1	Diverse inntekter	2 496 000	
2	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	1 136 000	3 632 000
3410	Rettsgebyr:		
1	Rettsgebyr	191 039 000	
3	Diverse refusjoner	1 654 000	192 693 000
3413	Jordskiftedomstolene:		
1	Saks- og gebyrinntekter	15 181 000	
2	Sideutgifter	13 416 000	28 597 000
3430	Kriminalomsorgsdirektoratet:		
2	Arbeidsdriftens inntekter	85 655 000	
3	Andre inntekter	15 690 000	
4	Tilskudd	2 140 000	103 485 000
3432	Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS):		
3	Andre inntekter	947 000	947 000
3440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten:		
1	Gebyr - pass og våpen	261 600 000	
2	Refusjoner mv.	342 618 000	
3	Salgsinntekter	90 232 000	
4	Gebyr - vaktelskap	2 000 000	
5	Personalbarnehage	5 767 000	
6	Gebyr - utlendingssaker	143 000 000	
7	Gebyr - sivile gjøremål	670 021 000	1 515 238 000
3442	Polithøgskolen:		
2	Diverse inntekter	14 894 000	
3	Inntekter fra Justissektorens kurs- og øvings-senter	16 560 000	31 454 000
3444	Politiets sikkerhetstjeneste (PST):		
2	Refusjoner	15 000 000	15 000 000
3451	Direktoratet for samfunnssikkerhet og bered-skap:		
1	Gebyr	134 660 000	
3	Diverse inntekter	23 940 000	158 600 000
3454	Redningshelikoptertjenesten:		
1	Refusjoner	23 197 000	23 197 000
3456	Direktoratet for nødkommunikasjon:		
1	Brukerbetaling	142 896 000	
2	Variable refusjoner	59 790 000	
3	Faste refusjoner	8 784 000	211 470 000
3469	Vergemålsordningen:		
1	Vergemåls-/representantordning, ODA-god-kjente utgifter	8 901 000	8 901 000
3470	Fri rettshjelp:		
1	Tilkjente saksomkostninger m.m.	3 571 000	3 571 000
3473	Statens sivilrettsforvaltning:		
1	Diverse inntekter	5 000	5 000
3474	Konfliktråd:		
2	Refusjoner	2 490 000	2 490 000
3490	Utlendingsdirektoratet:		

Kap. Post		Kroner	Kroner
1	Retur av asylsøkere med avslag og tilbakeven- ding for flyktninger, ODA-godkjente utgifter	126 654 000	
2	Gebyr for nødvisum	124 000	
3	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, ODA-godkjente utgifter	20 945 000	
4	Statlige mottak, ODA-godkjente utgifter	929 413 000	
5	Refusjonsinntekter	11 023 000	
6	Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., ODA-godkjente utgifter	6 977 000	1 095 136 000
	Sum Justis- og beredskapsdepartementet		<u>3 394 416 000</u>

Kommunal- og regionaldepartementet

3585	Husleietvistutvalget:		
1	Gebyrer	900 000	900 000
3587	Direktoratet for byggkvalitet:		
4	Gebyrer, sentral godkjenning foretak	31 475 000	31 475 000
	Sum Kommunal- og regionaldepartementet		<u>32 375 000</u>

Arbeidsdepartementet

3605	Arbeids- og velferdsetaten:		
1	Administrasjonsvederlag	22 110 000	
4	Tolketjenester	2 300 000	
5	Oppdragsinntekter mv.	52 300 000	
6	Gebyrinntekter for fastsettelse av bidrag	23 000 000	99 710 000
3614	Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse:		
1	Gebyrinntekter, lån	61 000 000	
90	Tilbakebetaling av lån	10 200 000 000	10 261 000 000
3615	Yrkesskadeforsikring:		
1	Premieinntekter	154 000 000	154 000 000
3616	Gruppelivsforsikring:		
1	Premieinntekter	97 000 000	97 000 000
3634	Arbeidsmarkedstiltak:		
85	Innfordring av feilutbetalinger, arbeidsmarked- stiltak	200 000	200 000
3635	Ventelønn mv.:		
1	Refusjon statlig virksomhet mv.	34 050 000	
85	Innfordring av feilutbetaling av ventelønn	800 000	34 850 000
3640	Arbeidstilsynet:		
1	Diverse inntekter	1 240 000	
4	Kjemikaliekontroll, gebyrer	6 110 000	
5	Tvangsmulkt	2 200 000	
7	Byggesaksbehandling, gebyrer	19 791 000	
8	Refusjon utgifter regionale verneombud	10 660 000	40 001 000
3642	Petroleumstilsynet:		
2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	880 000	
3	Gebyr tilsyn	48 490 000	49 370 000
	Sum Arbeidsdepartementet		<u>10 736 131 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Helse- og omsorgsdepartementet			
3710	Nasjonalt folkehelseinstitutt:		
2	Diverse inntekter	198 751 000	
3	Vaksinesalg	99 300 000	298 051 000
3713	Vitenskapskomiteen for mattrygghet:		
2	Diverse inntekter	214 000	214 000
3715	Statens strålevern:		
2	Diverse inntekter	28 280 000	
4	Gebyrinntekter	4 486 000	
5	Oppdragsinntekter	1 460 000	34 226 000
3716	Statens institutt for rusmiddelforskning:		
2	Diverse inntekter	1 847 000	1 847 000
3718	Rusmiddelforebygging:		
4	Gebyrinntekter	1 710 000	1 710 000
3720	Helsedirektoratet:		
2	Diverse inntekter	2 736 000	
3	Helsetjenester i annet EØS-land	24 840 000	
4	Gebyrinntekter	3 241 000	
5	Helsetjenester til utenlandsboende mv.	50 000 000	80 817 000
3722	Norsk pasientskadeerstatning:		
2	Diverse inntekter	1 326 000	
50	Premie fra private	18 400 000	19 726 000
3723	Pasientskadenemnda:		
50	Premie fra private	2 500 000	2 500 000
3724	Statens autorisasjonskontor for helsepersonell:		
4	Gebyrinntekter	29 021 000	29 021 000
3725	Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten:		
2	Diverse inntekter	141 000	141 000
3732	Regionale helseforetak:		
80	Renter på investeringslån	404 000 000	
85	Avdrag på investeringslån fom. 2008	212 000 000	
90	Avdrag på investeringslån tom. 2007	676 000 000	1 292 000 000
3750	Statens legemiddelverk:		
2	Diverse inntekter	2 246 000	
4	Registreringsgebyr	102 832 000	
6	Refusjonsgebyr	2 829 000	107 907 000
	Sum Helse- og omsorgsdepartementet		<u>1 868 160 000</u>

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

3821	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere:		
1	Integreringstilskudd for overføringsflyktninger, ODA-godkjente utgifter	181 425 000	
2	Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige, mindreårige flyktninger, ODA-godkjente utgifter	31 511 000	212 936 000
3822	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere:		

Kap. Post		Kroner	Kroner
1	Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter	112 288 000	112 288 000
3842	Familievern:		
1	Diverse inntekter	637 000	637 000
3855	Statlig forvaltning av barnevernet:		
1	Diverse inntekter	13 873 000	
2	Barnetrygd	3 833 000	
60	Kommunale egenandeler	1 078 864 000	1 096 570 000
3856	Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere:		
4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	93 240 000	93 240 000
3858	Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet:		
1	Diverse inntekter	433 000	433 000
3859	EUs ungdomsprogram:		
1	Tilskudd fra Europakommisjonen	2 300 000	2 300 000
	Sum Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet		1 518 404 000

Nærings- og handelsdepartementet

3900	Nærings- og handelsdepartementet:		
2	Ymse inntekter	306 000	306 000
3901	Patentstyret:		
5	Inntekt av informasjonstjenester	7 250 000	
7	Inntekter knyttet til NPI	5 200 000	
8	Gebyrer immaterielle rettigheter	41 100 000	53 550 000
3902	Justervesenet:		
1	Gebyrinntekter	70 800 000	
3	Inntekter fra salg av tjenester	11 200 000	
4	Oppdragsinntekter	2 400 000	84 400 000
3903	Norsk akkreditering:		
1	Gebyrinntekter og andre inntekter	33 000 000	33 000 000
3904	Brønnøysundregistrene:		
1	Gebyrinntekter	500 000 000	
2	Refusjoner, oppdragsinntekter og andre inntekter	31 000 000	
3	Refusjoner og inntekter knyttet til forvaltning av Altinn-løsningen	57 000 000	588 000 000
3905	Norges geologiske undersøkelse:		
1	Oppdragsinntekter	27 000 000	
2	Tilskudd til samfinansieringsprosjekter	47 000 000	74 000 000
3906	Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard:		
1	Leie av bergrettigheter og eiendommer	100 000	
2	Behandlingsgebyrer	700 000	800 000
3910	Sjøfartsdirektoratet:		
1	Gebyrer for skip og flyttbare innretninger i NOR	153 000 000	
2	Maritime personellsertifikater	12 400 000	
3	Diverse inntekter	3 500 000	
4	Gebyrer for skip i NIS	39 400 000	
5	Overtredelsesgebyrer og tvangsmulkt	4 500 000	212 800 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
3914	Klagenemnda for industrielle rettigheter:		
1	Gebyrer	500 000	500 000
3950	Forvaltning av statlig eierskap:		
96	Salg av aksjer	25 000 000	
97	Salg av EWOS	1 800 000 000	1 825 000 000
3961	Selskaper under NHDs forvaltning:		
70	Garantiprovisjon, Statkraft SF	2 112 000	
71	Garantiprovisjon, Eksportfinans ASA	9 000 000	11 112 000
	Sum Nærings- og handelsdepartementet		2 883 468 000

Fiskeri- og kystdepartementet

4000	Fiskeri- og kystdepartementet:		
1	Refusjoner	10 000	10 000
4020	Havforskningsinstituttet:		
3	Oppdragsinntekter	297 470 000	297 470 000
4021	Drift av forskningsfartøyene:		
1	Oppdragsinntekter	76 750 000	76 750 000
4022	NIFES:		
1	Oppdragsinntekter	86 650 000	86 650 000
4023	Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU:		
90	Tilbakebetaling lån fra Nofima	4 284 000	4 284 000
4030	Fiskeridirektoratet:		
1	Refusjoner og diverse inntekter	109 000	
5	Saksbehandlingsgebyr	17 274 000	
6	Forvaltningssanksjoner	932 000	
13	Inntekter vederlag oppdrettskonsesjoner	300 000 000	
22	Inntekter ordningen fiskeforsøk og veiledning	7 790 000	326 105 000
4062	Kystverket:		
2	Andre inntekter	10 747 000	10 747 000
4070	Samfunnet Jan Mayen og Loran-C:		
7	Refusjoner og andre inntekter	5 213 000	5 213 000
	Sum Fiskeri- og kystdepartementet		807 229 000

Landbruks- og matdepartementet

4100	Landbruks- og matdepartementet:		
1	Refusjoner m.m.	110 000	110 000
4112	Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på mat-området:		
30	Husleie, Bioforsk	19 180 000	19 180 000
4115	Mattilsynet:		
1	Gebyr m.m.	109 993 000	
2	Driftsinntekter og refusjoner mv.	5 369 000	115 362 000
4143	Statens landbruksforvaltning:		
1	Driftsinntekter m.m.	38 625 000	38 625 000
4147	Statens reindriftsforvaltning:		
1	Refusjoner m.m.	39 000	39 000
4150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.:		
85	Markedsordningen for korn	59 520 000	59 520 000
4162	Statskog SF - forvaltning av statlig eierskap:		

Kap. Post		Kroner	Kroner
90	Avdrag på lån	50 000 000	50 000 000
	Sum Landbruks- og matdepartementet		282 836 000
Samferdselsdepartementet			
4300	Samferdselsdepartementet:		
1	Refusjon fra Utenriksdepartementet	2 400 000	2 400 000
4312	Oslo Lufthavn AS:		
90	Avdrag på lån	444 400 000	444 400 000
4313	Luftfartstilsynet:		
1	Gebyrinntekter	138 800 000	138 800 000
4320	Statens vegvesen:		
1	Salgsinntekter m.m.	172 400 000	
2	Diverse gebyrer	317 500 000	
3	Refusjoner fra forsikringsselskaper	32 900 000	522 800 000
4322	Svinesundsforbindelsen AS:		
90	Avdrag på lån	25 000 000	25 000 000
4350	Jernbaneverket:		
1	Kjørevegsavgift	33 800 000	
2	Salg av utstyr og tjenester mv.	255 800 000	
6	Videresalg av elektrisitet til togdrift	291 000 000	
7	Betaling for bruk av Gardermobanen	112 400 000	693 000 000
4354	Statens jernbanetilsyn:		
1	Gebyrer for tilsyn med tau- og kabelbaner og tivoli og fornøylesparker	13 000 000	13 000 000
4380	Post- og teletilsynet:		
1	Diverse gebyrer	152 700 000	
51	Fra reguleringsfondet	10 000 000	162 700 000
	Sum Samferdselsdepartementet		2 002 100 000

Miljøverndepartementet

4400	Miljøverndepartementet:		
2	Diverse inntekter	383 000	
3	Refusjon fra Utenriksdepartementet	1 576 000	1 959 000
4420	Miljødirektoratet:		
1	Oppdrag og andre diverse inntekter	1 363 000	
2	Statlig ordning for frivillig kjøp av klimakvoter	567 000	
4	Gebyrer, forurensningsområdet	29 759 000	
6	Gebyrer, fylkenes miljøvernavdelinger	27 000 000	
7	Gebyrer, kvotesystemet	10 600 000	
8	Gebyrer, naturforvaltningsområdet	4 298 000	
9	Internasjonale oppdrag	29 084 000	102 671 000
4429	Riksantikvaren:		
2	Refusjoner og diverse inntekter	4 020 000	
9	Internasjonale oppdrag	1 139 000	5 159 000
4465	Statens kartverk, arbeid med tinglysing og nasjonal geografisk infrastruktur:		
1	Gebyrinntekter tinglysing, borettslag	57 900 000	
2	Gebyrinntekter tinglysing, fast eiendom	320 000 000	377 900 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
4471	Norsk Polarinstitutt:		
1	Salgs- og utleieinntekter	10 038 000	
3	Inntekter fra diverse tjenesteyting	55 327 000	
21	Inntekter, Antarktis	12 358 000	77 723 000
	Sum Miljøverndepartementet		565 412 000
Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet			
4510	Fylkesmannsembetene:		
1	Inntekter ved oppdrag	175 881 000	175 881 000
4520	Departementenes servicesenter:		
2	Ymse inntekter	20 500 000	
3	Brukerbetaling for tilleggstenester fra departementene	75 383 000	95 883 000
4533	Sametinget:		
95	Fondskapital Samefolkets fond	75 000 000	75 000 000
4535	Gáldu - Kompetansesenteret for urfolks rettigheter:		
2	Diverse inntekter	1 800 000	1 800 000
4536	Internasjonalt reindriftssenter:		
2	Diverse inntekter	1 900 000	1 900 000
4540	Nasjonale minoriteter:		
95	Fondskapital Romanifolket/taternes kulturfond	75 000 000	75 000 000
4550	Konkurransetilsynet:		
4	Klagegebyr	2 049 000	2 049 000
4560	Direktoratet for forvaltning og IKT:		
3	Diverse inntekter	3 048 000	
4	Internasjonale oppdrag	2 205 000	
5	Tilbakebetaling for bruk av elektronisk ID og digital post	394 000	
6	Tilbakebetaling fra tjenesteeiere for elektronisk ID og digital post	1 604 000	7 251 000
4581	Eiendommer til kongelige formål:		
1	Ymse inntekter	153 000	153 000
4584	Eiendommer utenfor husleieordningen:		
2	Ymse inntekter	2 841 000	2 841 000
4590	Den norske kirke:		
2	Ymse inntekter	42 610 000	
3	Inntekter ved oppdrag	37 069 000	79 679 000
4592	Kirkebygg og gravplasser:		
2	Ymse inntekter	17 467 000	
3	Leieinntekter m.m.	3 460 000	20 927 000
	Sum Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet		538 364 000
Finansdepartementet			
4600	Finansdepartementet:		
2	Diverse refusjoner	1 000 000	1 000 000
4602	Finanstilsynet:		
3	Prospektkontrollgebyrer	10 000 000	

Kap.	Post	Kroner	Kroner	
	86	Vinningsavståelse og overtredelsesgebyr	500 000	10 500 000
4605		Direktoratet for økonomistyring:		
	1	Økonomitjenester	45 900 000	45 900 000
4610		Toll- og avgiftsetaten:		
	1	Særskilt vederlag for tolltjenester	6 200 000	
	2	Andre inntekter	2 500 000	
	3	Refunderte pante- og tinglysingsgebyr	2 000 000	
	4	Diverse refusjoner	3 200 000	
	11	Gebyr på kredittdeklarasjoner	20 000 000	
	85	Overtredelsesgebyr - valutadeklarerer	6 000 000	39 900 000
4618		Skatteetaten:		
	1	Refunderte utleggs- og tinglysingsgebyr	82 000 000	
	2	Andre inntekter	25 800 000	
	5	Gebyr for utleggsforretninger	28 000 000	
	7	Gebyr for bindende forhåndsuttalelser	1 500 000	
	85	Overtredelsesgebyr	100 000	137 400 000
4620		Statistisk sentralbyrå:		
	1	Salgsinntekter	300 000	
	2	Oppdragsinntekter	208 300 000	
	85	Tvangsmulkt	10 000 000	218 600 000
4634		Statens innkrevingsentral:		
	2	Refusjoner	41 400 000	
	85	Misligholdte lån i Statens lånekasse for utdanning	240 000 000	
	86	Bøter, inndragninger mv.	1 300 000 000	
	87	Trafikantsanksjoner	70 000 000	
	88	Forsinkelsesgebyr, Regnskapsregisteret	200 000 000	1 851 400 000
4638		Salg av klimakvoter:		
	1	Salgsinntekter	539 600 000	539 600 000
		Sum Finansdepartementet		<u>2 844 300 000</u>

Forsvarsdepartementet

4700		Forsvarsdepartementet:		
	1	Driftsinntekter	2 246 000	2 246 000
4710		Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg:		
	1	Driftsinntekter	3 882 404 000	
	47	Salg av eiendom	167 350 000	4 049 754 000
4719		Fellesinntekter til foretak under Forsvarsdepartementet:		
	1	Driftsinntekter	750 000	750 000
4720		Felles ledelse og kommandoapparat:		
	1	Driftsinntekter	67 925 000	67 925 000
4723		Nasjonal sikkerhetsmyndighet:		
	1	Driftsinntekter	4 868 000	4 868 000
4725		Fellesinstitusjoner og -inntekter under Forsvarsstaben:		
	1	Driftsinntekter	55 134 000	55 134 000
4731		Hæren:		
	1	Driftsinntekter	62 998 000	62 998 000
4732		Sjøforsvaret:		
	1	Driftsinntekter	51 904 000	51 904 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
4733	Luftforsvaret:		
1	Driftsinntekter	175 133 000	175 133 000
4734	Heimevernet:		
1	Driftsinntekter	5 747 000	5 747 000
4740	Forsvarets logistikkorganisasjon:		
1	Driftsinntekter	130 384 000	130 384 000
4760	Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg:		
1	Driftsinntekter	1 035 000	
48	Fellesfinansierte investeringer, inntekter	26 500 000	27 535 000
4790	Kystvakten:		
1	Driftsinntekter	1 031 000	1 031 000
4791	Redningshelikoptertjenesten:		
1	Driftsinntekter	794 292 000	794 292 000
4792	Norske styrker i utlandet:		
1	Driftsinntekter	10 368 000	10 368 000
4795	Kulturelle og allmenntilgode formål:		
1	Driftsinntekter	9 256 000	9 256 000
4799	Militære bøter:		
86	Militære bøter	500 000	500 000
	Sum Forsvarsdepartementet		5 449 825 000

Olje- og energidepartementet

4800	Olje- og energidepartementet:		
3	Oppdrags- og samarbeidsinntekter	1 502 000	
70	Garantiprovisjon, Gassco	1 200 000	2 702 000
4810	Oljedirektoratet:		
1	Gebyrinntekter	25 000 000	
2	Oppdrags- og samarbeidsinntekter	71 400 000	
3	Refusjon av tilsynsutgifter	10 000 000	106 400 000
4820	Norges vassdrags- og energidirektorat:		
1	Gebyrinntekter	68 000 000	
2	Oppdrags- og samarbeidsinntekter	70 000 000	
40	Flom- og skredforebygging	16 300 000	154 300 000
4825	Energiomlegging, energi- og klimateknologi:		
85	Fondsavkastning	1 216 000 000	1 216 000 000
4829	Konsesjonsavgiftsfondet:		
50	Overføring fra fondet	50 000 000	50 000 000
4840	CO ₂ -håndtering:		
80	Renter, TCM DA	100 000 000	
86	Avdrag, TCM DA	1 114 000 000	
95	Fondskapital	2 000 000 000	3 214 000 000
	Sum Olje- og energidepartementet		4 743 402 000

Ymse inntekter

5309	Tilfeldige inntekter:		
29	Ymse	50 000 000	50 000 000
5310	Statens lånekasse for utdanning:		
4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	21 100 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
29	Termingebyr	30 420 000	
89	Purregebyrer	117 600 000	
90	Redusert lån og rentegjeld	8 253 202 000	
93	Utdanningslån	5 200 318 000	13 622 640 000
5312	Husbanken:		
1	Gebyrer m.m.	13 000 000	
11	Tilfeldige inntekter	8 280 000	
90	Avdrag	10 540 000 000	10 561 280 000
5325	Innovasjon Norge:		
50	Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjons- ordning	5 000 000	
52	Tilbakeføring av tapsfondsmidler	100 000 000	
70	Låneprovisjoner	57 200 000	
90	Avdrag på utestående fordringer	42 200 000 000	
91	Tilbakeført kapital, såkornfond	10 000 000	42 372 200 000
5326	SIVA SF:		
70	Låne- og garantiprovisjoner	6 600 000	
90	Avdrag på utestående fordringer	100 000 000	106 600 000
5329	Eksportkreditt Norge AS:		
70	Gebyrer m.m.	40 000 000	
90	Avdrag på utestående fordringer	6 350 000 000	6 390 000 000
5341	Avdrag på utestående fordringer:		
95	Avdrag på lån til andre stater	300 000	300 000
	Sum ymse inntekter		73 103 020 000
	Sum inntekter under departementene		111 914 784 000

Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet

5440	Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten:		
24	Driftsresultat:		
1	Driftsinntekter	179 300 000 000	
2	Driftsutgifter	-33 700 000 000	
3	Lete- og feltutviklingsutgifter	-2 400 000 000	
4	Avskrivninger	-22 800 000 000	
5	Renter av statens kapital	-4 900 000 000	115 500 000 000
30	Avskrivninger		22 800 000 000
80	Renter av statens kapital	4 900 000 000	143 200 000 000
	Sum inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet		143 200 000 000

Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg mv.

5445	Statsbygg:		
39	Avsetning til investeringsformål	924 594 000	924 594 000
5446	Salg av eiendom, Fornebu:		
40	Salgsinntekter, Fornebu	200 000	200 000
5460	Garanti-instituttet for eksportkreditt:		
71	Tilbakeføring fra Gammel alminnelig ordning	13 300 000	
91	Avdrag på lån til byggelånsgarantiordningen	100 000	13 400 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
5470	Statens pensjonskasse:		
30	Avsetning til investeringsformål	18 070 000	18 070 000
5490	NVE Anlegg:		
1	Salg av utstyr mv.	165 000	
30	Avsetning til investeringsformål	1 000 000	1 165 000
5491	Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift:		
30	Avskrivninger	858 018 000	858 018 000
	Sum avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg mv.		<u>1 815 447 000</u>

Skatter og avgifter

5501	Skatter på formue og inntekt:		
70	Toppskatt mv.	35 900 000 000	
72	Fellesskatt	221 500 000 000	257 400 000 000
5506	Avgift av arv og gaver:		
70	Avgift	2 200 000 000	2 200 000 000
5507	Skatt og avgift på utvinning av petroleum:		
71	Ordinær skatt på formue og inntekt	67 800 000 000	
72	Særskatt på oljeinntekter	111 900 000 000	
74	Arealavgift mv.	1 900 000 000	181 600 000 000
5508	Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen:		
70	CO ₂ -avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen	4 900 000 000	4 900 000 000
5509	Avgift på utslipp av NO _x i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen:		
70	Avgift	10 000 000	10 000 000
5511	Tollinntekter:		
70	Toll	2 900 000 000	
71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter	195 000 000	3 095 000 000
5521	Merverdiavgift:		
70	Merverdiavgift	251 000 000 000	251 000 000 000
5526	Avgift på alkohol:		
70	Avgift på alkohol	12 500 000 000	12 500 000 000
5531	Avgift på tobakkvarer mv.:		
70	Avgift på tobakkvarer mv.	7 000 000 000	7 000 000 000
5536	Avgift på motorvogner mv.:		
71	Engangsgift	21 100 000 000	
72	Årsavgift	10 060 000 000	
73	Vektårsavgift	372 000 000	
75	Omregistreringsavgift	1 850 000 000	33 382 000 000
5537	Avgifter på båter mv.:		
71	Avgift på båtmotorer	166 000 000	166 000 000
5538	Veibruksavgift på drivstoff:		
70	Veibruksavgift på bensin	6 080 000 000	
71	Veibruksavgift på autodiesel	11 100 000 000	17 180 000 000
5541	Avgift på elektrisk kraft:		
70	Avgift på elektrisk kraft	8 200 000 000	8 200 000 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
5542	Avgift på mineralolje mv.:		
70	Grunnavgift på mineralolje mv.	1 400 000 000	
71	Avgift på smøreolje mv.	123 000 000	1 523 000 000
5543	Miljøavgift på mineralske produkter mv.:		
70	CO ₂ -avgift	5 400 000 000	
71	Svovelavgift	34 000 000	5 434 000 000
5546	Avgift på sluttbehandling av avfall:		
70	Avgift på sluttbehandling av avfall	47 000 000	47 000 000
5547	Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier:		
70	Trikloretten (TRI)	1 000 000	
71	Tetrakloretten (PER)	1 000 000	2 000 000
5548	Miljøavgift på visse klimagasser:		
70	Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK)	415 000 000	415 000 000
5549	Avgift på utslipp av NOx:		
70	Avgift på utslipp av NOx	105 000 000	105 000 000
5550	Miljøavgift på plantevernmidler:		
70	Miljøavgift på plantevernmidler	50 000 000	50 000 000
5551	Avgift knyttet til mineralvirksomhet:		
70	Avgift knyttet til andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum	1 000 000	
71	Avgift knyttet til undersøkelses- og utvinningsrett av mineraler etter mineralloven	10 000 000	11 000 000
5555	Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv.:		
70	Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv.	1 250 000 000	1 250 000 000
5556	Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.:		
70	Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.	2 050 000 000	2 050 000 000
5557	Avgift på sukker mv.:		
70	Avgift på sukker mv.	197 000 000	197 000 000
5559	Avgift på drikkevareemballasje:		
70	Grunnavgift på engangsemballasje	1 350 000 000	
71	Miljøavgift på kartong	71 000 000	
72	Miljøavgift på plast	25 000 000	
73	Miljøavgift på metall	55 000 000	
74	Miljøavgift på glass	81 000 000	1 582 000 000
5565	Dokumentavgift:		
70	Dokumentavgift	7 800 000 000	7 800 000 000
5568	Sektoravgifter under Kulturdepartementet:		
71	Årsavgift-stiftelser	22 364 000	
72	Vederlag TV2	10 509 000	
73	Refusjon - Norsk Rikstoto og Norsk Tipping AS	36 887 000	
74	Avgift-forhåndskontroll av kinofilm	5 500 000	75 260 000
5571	Sektoravgifter under Arbeidsdepartementet:		
70	Petroleumstilsynet - sektoravgift	86 870 000	86 870 000
5572	Sektoravgifter under Helse- og omsorgsdepartementet:		
70	Legemiddelomsetningsavgift	73 000 000	
72	Avgift utsalgssteder utenom apotek	4 900 000	
73	Legemiddelkontrollavgift	75 322 000	153 222 000
5574	Sektoravgifter under Nærings- og handelsdepartementet:		
71	Avgifter immaterielle rettigheter	150 000 000	150 000 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
5575	Sektoravgifter under Fiskeri- og kystdepartementet:		
70	Kontroll- og tilsynsavgift akvakultur	30 655 000	
73	Årsavgift Merkeregisteret	9 550 000	
74	Sektoravgifter Kystverket	773 453 000	
75	Fiskeriforskningsavgift	151 000 000	964 658 000
5576	Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet:		
71	Totalisatoravgift	125 000 000	125 000 000
5578	Sektoravgifter under Miljøverndepartementet:		
70	Sektoravgifter under Svalbard miljøvernfond	12 320 000	
71	Jeger- og fellingsavgifter	75 200 000	
72	Fiskeravgifter	18 000 000	105 520 000
5580	Sektoravgifter under Finansdepartementet:		
70	Finanstilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene	329 800 000	329 800 000
5582	Sektoravgifter under Olje- og energidepartementet:		
71	Konsesjonsavgifter fra vannkraftutbygging	149 000 000	149 000 000
5583	Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser:		
70	Avgift på frekvenser mv.	297 400 000	297 400 000
	Sum skatter og avgifter		<u>801 535 730 000</u>

Renter og utbytte mv.

5603	Renter av statens kapital i statens forretningsdrift:		
80	Renter av statens faste kapital	81 825 000	81 825 000
5605	Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer:		
80	Av statskassens foliokonto i Norges Bank	233 200 000	
81	Av verdipapirer og bankinnskudd i utenlandsk valuta	300 000	
82	Av innenlandske verdipapirer	1 579 500 000	
83	Av alminnelige fordringer	30 000 000	
84	Av driftskreditt til statsbedrifter	309 800 000	
85	Renteinntekter fra byteavtaler mv.	790 300 000	
86	Renter av lån til andre stater	200 000	
87	Renteinntekter mv. fra Statens finansfond	16 700 000	
89	Garantiprovisjon	40 100 000	3 000 100 000
5607	Renter av boliglansordningen i Statens pensjonskasse:		
80	Renter	2 182 000 000	2 182 000 000
5610	Renter av lån til Nofima AS:		
80	Renter	904 000	904 000
5611	Aksjer i NSB AS:		
85	Utbytte	225 000 000	225 000 000
5613	Renter fra SIVA SF:		
80	Renter	21 900 000	21 900 000
5614	Renter fra Garanti-instituttet for eksportkreditt:		
80	Renter	100 000	100 000
5615	Husbanken:		
80	Renter	3 659 000 000	3 659 000 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
5616	Kommunalbanken AS:		
85	Aksjeutbytte	357 000 000	357 000 000
5617	Renter fra Statens lånekasse for utdanning:		
80	Renter	3 866 755 000	3 866 755 000
5618	Aksjer i Posten Norge AS:		
85	Utbytte	188 000 000	188 000 000
5619	Renter av lån til Oslo Lufthavn AS:		
80	Renter	116 300 000	116 300 000
5622	Aksjer i Avinor AS:		
85	Utbytte	478 000 000	478 000 000
5624	Renter av Svinesundsforbindelsen AS:		
80	Renter	30 000 000	30 000 000
5625	Renter og utbytte fra Innovasjon Norge:		
80	Renter på lån fra statskassen	320 000 000	
81	Rentemargin, innovasjonslåneordningen	5 000 000	
85	Utbytte, lavrisikolåneordningen	17 400 000	
86	Utbytte fra investeringsfond for Nordvest-Russland og Øst-Europa	500 000	342 900 000
5629	Renter fra eksportkredittordningen:		
80	Renter	1 150 000 000	1 150 000 000
5631	Aksjer i AS Vinmonopolet:		
85	Statens overskuddsandel	30 000 000	
86	Utbytte	2 000	30 002 000
5650	Renter på lån fra Nærings- og handelsdepartementet:		
81	Renter på lån til Secora AS	4 000 000	4 000 000
5651	Aksjer i selskaper under Landbruks- og matdepartementet:		
85	Utbytte	5 000 000	5 000 000
5652	Statskog SF - renter og utbytte:		
80	Renter	4 700 000	
85	Utbytte	121 000 000	125 700 000
5656	Aksjer i selskaper under NHDs forvaltning:		
85	Utbytte	10 333 453 000	10 333 453 000
5685	Aksjer i Statoil ASA:		
85	Utbytte	14 421 000 000	14 421 000 000
5692	Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank:		
85	Utbytte	77 200 000	77 200 000
5693	Utbytte av aksjer i diverse selskaper mv.:		
85	Utbytte fra Folketrygdfondet	1 100 000	1 100 000
	Sum renter og utbytte mv.		40 697 239 000

Folketrygden

5700	Folketrygdens inntekter:		
71	Trygdeavgift	116 400 000 000	
72	Arbeidsgiveravgift	165 500 000 000	281 900 000 000
5701	Diverse inntekter:		
2	Diverse inntekter	570 000 000	
3	Hjelpemiddelsentraler m.m.	36 590 000	
71	Refusjon ved yrkesskade	844 000 000	

Kap. Post	Kroner	Kroner
73 Refusjon fra bidragspliktige	305 000 000	
80 Renter	<u>1 700 000</u>	1 757 290 000
5704 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs:		
2 Dividende	<u>170 000 000</u>	170 000 000
5705 Refusjon av dagpenger:		
1 Refusjon av dagpenger, statsgaranti ved konkurs	65 000 000	
4 Refusjon av dagpenger for grensearbeidere mv. bosatt i Norge	<u>5 000 000</u>	<u>70 000 000</u>
Sum Folketrygden		<u>283 897 290 000</u>

Statens pensjonsfond utland

5800 Statens pensjonsfond utland:		
50 Overføring fra fondet	<u>133 091 675 000</u>	<u>133 091 675 000</u>
Sum Statens pensjonsfond utland		<u>133 091 675 000</u>

Statslånemidler

5999 Statslånemidler:		
90 Lån	<u>50 458 743 000</u>	<u>50 458 743 000</u>
Sum Statens pensjonsfond utland		<u>50 458 743 000</u>

Totale inntekter:	<u>1 566 610 908 000</u>
-------------------	--------------------------

Folketrygden

II

Stortinget samtykker i at statstilskudd til finansiering av folketrygden, jf. folketrygdlovens § 23–10, gis med 100 953 630 000 kroner, hvorav 17 091 600 000 kroner gis til dekning av utgifter som fullt ut skal dekkes ved tilskudd fra staten, jf. § 23–10 tredje ledd.

Utenriksdepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2014 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 100 post 01	kap. 3100 postene 02 og 05
kap. 140 post 01	kap. 3140 post 05

2. overskride bevilgningen under kap. 166 Miljø og bærekraftig utvikling mv., post 70 Ymse tilskudd, mot tilsvarende inntekter under kap. 3166 Miljø og bærekraftig utvikling mv., post 01 Salgsinntekter fra salg av bistandseiendommer som er finansiert over bistandsbudsjettet, og som ikke er avskrevet i forhold til innlemmelse i husleieordningen. Ubenyttede inntekter fra slikt salg kan tas med ved beregning av overførbart beløp under kap. 166 Miljø og bærekraftig utvikling mv., post 70 Ymse tilskudd.

borgere i utlandet, ved behov for bistand fra aktuelle transportselskaper ved evakuering av norske borgere i kriserammede land. Fullmakten gjelder i de tilfeller og på de betingelser som gjelder for denne typen bistand.

V

Agio/Disagio

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2014 gis fullmakt til å utgiftsføre/inntektsføre uten bevilgning kursgevinst og -tap som følge av justering av midlene ved utenriksstasjonene under kap. 100/3100 Utenriksdepartementet og kap. 140/3140 Utenriksdepartementets administrasjon av utviklingshjelpen, post 89 Agio/Disagio.

III

Omdisponeringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2014 kan omdisponere inntil 2 mill. kroner per tiltak fra kap. 166 Miljø og bærekraftig utvikling mv., post 70 Ymse tilskudd, til øvrige ODA-godkjente bevilgninger. Beslutning om bruk av midler utover dette og inntil 6 mill. kroner treffes av Kongen.

IV

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2014 kan overskride bevilgningen under kap. 100 Utenriksdepartementet, post 90 Lån til norske

VI

Bruk av opptjente rentemidler

Stortinget samtykker i at opptjente renter på tilskudd som er utbetalt fra Norge til tematisk støtte, multi-bi-prosjekter, samarbeidsprosjekter, stat-til-stat-bistand, støtte til internasjonale og lokale ikke-statlige aktører, kan benyttes til tiltak som avtales mellom Utenriksdepartementet og den enkelte mottaker.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

VII

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2014 kan gi tilsagn om:

1. støtte utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
117		EØS-finansieringsordningene	
	75	EØS-finansieringsordningen 2009–2014	3 738,5 mill. kroner
	76	Den norske finansieringsordningen 2009–2014	3 209,2 mill. kroner
161		Næringsutvikling	
	70	Næringsutvikling	20,0 mill. kroner
165		Forskning, kompetanseheving og evaluering	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	287,0 mil. kroner
166		Miljø og bærekraftig utvikling mv.	
	73	Klima- og skogsatsingen	1 720,0 mill. kroner
	74	Fornybar energi	10,0 mill. kroner

2. tilskudd til utvikling av en vaksine mot pneumokokkbakterien innenfor initiativet Advance Market Commitments for Vaccines (AMC) med inntil USD 57 mill. i perioden 2009–2017 over kap. 169 Globale helse- og vaksineinitiativ.
 3. tilskudd til International Finance Facility for Immunisation II (IFFIm II) med inntil 1 500 mill. kroner i perioden 2010–2020 over kap. 169 Globale helse- og vaksineinitiativ, samt fra-vike stortingsvedtak av 8. november 1984 om utbetaling av tilskudd før det er behov for å dekke de aktuelle utgiftene og bruke tilskudd som sikkerhet for lån.
 4. tilskudd til den globale vaksinealliansen GAVI med inntil 2 689,9 mill. kroner i perioden 2013–2015 over kap. 169 Globale helse- og vaksineinitiativ.
 5. tilskudd til Det globale fondet for bekjempelse av aids, tuberkulose og malaria (GFATM) med inntil 1 700 mill. kroner samlet i perioden 2014–2016 over kap. 169 Globale helse- og vaksineinitiativ.
1. gi garantier innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar for inntil 50 mill. kroner for å minske norske importørers risiko ved direkte import fra utviklingsland, jf. kap. 161 Næringsutvikling.
 2. inngå garantier for perioden 2013–2018 for avtaler om kjøp av prevensjonsimplantater til bruk i utviklingsland, innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar for inntil 140 mill. USD. Prevensjonsimplantatene skal være godkjent av Verdens helseorganisasjon (WHO), og avtalene skal være inngått med det formål å oppnå prisreduksjoner.

IX

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2014 kan inngå avtaler om forsikringsansvar for utstillinger ved visningsinstitusjoner i utlandet innenfor en totalramme på inntil 2 500 mill. kroner. Forsikringsansvaret omfatter tap og skade under transport, lagring og i visningsperioden.

VIII

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2014 kan:

X

Toårige budsjettvedtak

Stortinget samtykker i at Norge kan slutte seg til toårige budsjettvedtak i FAO, WHO, ILO, UNIDO,

OECD, WTO, IAEA, IEA, Havbunnsmyndigheten, Den internasjonale havrettsdomstolen, Rwandadomstolen, Jugoslaviadomstolen og for regulært bidrag til FN.

Andre fullmakter

XI

Ettergivelse av fordringer

Stortinget samtykker i at Kongen i 2014 kan:

1. ettergi statlige fordringer på utviklingsland i samsvar med kriteriene i handlingsplanen av 2004 Om gjeldslette for utvikling for inntil 500 mill. kroner under Garantiinstituttet for Eksportkredits gamle portefølje (gammel alminnelig ordning og den gamle særordningen for utviklingsland). Fordringene verdsettes til faktisk utestående beløp på ettergivelsestidspunktet.
2. ettergi statlige fordringer på Sudan som stammer fra den norske skipsekspertkampanjen (1976–1980) for inntil 970 mill. kroner under Garanti-instituttet for Eksportkredits gamle portefølje (gammel alminnelig ordning og den gamle særordningen for utviklingsland). Fordringene verdsettes til faktisk utestående beløp, inklusive påløpte renter, på ettergivelsestidspunktet. Gjeldsettergivelsen gjennomføres uten bevilgning over bistandsbudsjettet og uten å belaste den norske gjeldsplans ramme.

XII

Utbetaling av tilskudd

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2014 gis unntak fra bestemmelsene i stortingsvedtak av 8. november 1984 om utbetaling av gitte bevilgninger på følgende måte:

1. Utbetalinger av norske medlemskapskontingenter, pliktige bidrag og andre bidrag til internasjonale organisasjoner Norge er medlem av, kan foretas i henhold til regelverket til den enkelte organisasjon.
2. Utbetalinger av tilskudd til utviklingsformål kan foretas en gang i året dersom avtaler om samfinansiering med andre givere innenfor utviklingssamarbeidet tilsier det.
3. Eventuelle utbetalinger av regjeringens gave til TV-aksjoner kan i sin helhet utbetales som et engangsbeløp.

4. Utbetaling av tilskudd til Brasils Amazonasfond (Fundo Amazonia) i henhold til avtale med den brasilianske utviklingsbanken (BNDES) som fondsforvalter.

XIII

Bruk av gjeldsbrev og raskere trekk på gjeldsbrev

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2014 kan fravike bevilgningsreglementet § 3 annet ledd ved utstedelse av gjeldsbrev i forbindelse med kapitalpåfyllinger under Det internasjonale utviklingsfondet, Det asiatiske utviklingsfondet, Det afrikanske utviklingsfondet og Den globale miljøfasiliteten, samt ved overføring av midler til Den brasilianske utviklingsbanken vedrørende klima- og skogsatsingen i Brasil.

XIV

Deltakelse i kapitaløkninger i internasjonale utviklingsbanker og fond

Stortinget samtykker i at:

1. Norge i forbindelse med den femte kapitaløkningen i Den asiatiske utviklingsbanken bidrar med en innbetalt andel tilsvarende motverdien i norske kroner på innbetalingstidspunktet av til sammen USD 11 617 150. Innbetalingen foretas i løpet av årene 2010–2014, og belastes kap. 171 Multilaterale finansinstitusjoner, post 71 Regionale banker og fond.
2. Norge deltar i den sjette generelle kapitaløkningen i Den afrikanske utviklingsbanken med en innbetalt andel tilsvarende motverdien i norske kroner på innbetalingstidspunktet av til sammen SDR 30 340 000. Innbetalingen foretas i løpet av årene 2011–2018, og belastes kap. 171 Multilaterale finansinstitusjoner, post 71 Regionale banker og fond.
3. Norge deltar i den niende kapitaløkningen i Den interamerikanske utviklingsbanken med en innbetalt andel tilsvarende motverdien i norske kroner på innbetalingstidspunktet av til sammen USD 2 907 287. Innbetalingen foretas

- i løpet av årene 2011–2015, og belastes kap. 171 Multilaterale finansinstitusjoner, post 71 Regionale banker og fond.
4. Norge deltar i den fjerde kapitaløkningen i Den internasjonale bank for rekonstruksjon og utvikling (IBRD) med en innbetalt andel tilsvarende motverdien i norske kroner på innbetalingstidspunktet av til sammen USD 20 476 585. Innbetalingen foretas i løpet av årene 2011–2015, og belastes kap. 171 Multilaterale finansinstitusjoner, post 70 Verdensbanken.
 5. Norge deltar i den 13. kapitalpåfyllingen av Det afrikanske utviklingsfondet (AfDF-13) med en andel på 1 766 mill. kroner for perioden 2014–2016, innbetalt i tre like årlige bidrag. Innbetalingene belastes kap. 171 Multilaterale finansinstitusjoner, post 71 Regionale banker og fond.
 6. Norge deltar i den 17. kapitalpåfyllingen av Det internasjonale utviklingsfondet (IDA-17) med en andel på 2 508 mill. kroner for perioden 2014–2016, innbetalt i tre like årlige bidrag. Innbetalingene belastes kap. 171 Multilaterale finansinstitusjoner, post 70 Verdensbanken.
 7. i forbindelse med endring av stemmefordelingen i Den internasjonale bank for rekonstruk-

- sjon og utvikling (IBRD) foretas det en justering av aksjeandelene til medlemslandene gjennom en selektiv kapitaløkning. Norge deltar i den åttende selektive kapitaløkningen i forbindelse med endring av stemmevekten i Den internasjonale bank for rekonstruksjon og utvikling (IBRD) med en innbetalt andel tilsvarende motverdien i norske kroner på innbetalingstidspunktet av til sammen USD 4 393 527. Innbetalingen foretas i løpet av årene 2011–2014, og belastes kap. 171 Multilaterale finansinstitusjoner, post 70 Verdensbanken.
8. i forbindelse med formalisering av Sør-Sudans medlemskap i Afrikabanken foretas en selektiv kapitaløkning i Den afrikanske utviklingsbanken (AfDB) på inntil 96 600 UA årlig i perioden 2014–2021 og en økning i den norske statsgarantien i AfDB med inntil 12 107 200 UA.

XV

Klima- og skoginitiativet

Stortinget samtykker i at klima- og skoginitiativet videreføres på minst dagens bevilgningsnivå fram til 2020 basert på føringene i klimameldingen.

Kunnskapsdepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2014 kan:

1.

overskride bevilgningen på	mot tilsvarende merinntekt under
Kap. 200 post 01	Kap. 3200 post 02
Kap. 220 post 01	Kap. 3220 post 02
Kap. 222 post 01	Kap. 3222 post 02
Kap. 224 post 01	Kap. 3224 post 01
Kap. 229 post 01	Kap. 3229 postene 02 og 61
Kap. 230 post 01	Kap. 3230 post 02

overskride bevilgningen på	mot tilsvarende merinntekt under
Kap. 256 post 01	Kap. 3256 post 02
Kap. 280 post 01	Kap. 3280 post 02
Kap. 281 post 01	Kap. 3281 post 02
Kap. 287 post 60	Kap. 3287 post 87
Kap. 2410 post 01	Kap. 5310 post 03

2. overskride bevilgningene til oppdragsvirksomhet på postene 21 mot tilsvarende merinntekter.	forskningsformål ved den samme virksomheten.
3. bruke inntekter fra salg av eiendommer ved universitetene til kjøp, vedlikehold og bygging av andre lokaler til undervisnings- og	4. gi Norges forskningsråd fullmakt til å kjøpe og avhende eiendommer. Salgsinntekter blir tilført Forskningsrådets eiendomsfond.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2014 kan:

- gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme (i mill. kroner)
220		Utdanningsdirektoratet	
	70	Tilskudd til læremidler mv.	30
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	
	21	Spesielle driftsutgifter	20
270		Internasjonal mobilitet og sosiale formål for studenter	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger	184

- gi tilsagn om å utbetale utdanningsstøtte for første halvår 2015 (andre halvdel av undervisningsåret 2014–15) etter de satsene som blir fastsatt andre halvår 2014 (første halvdel av undervisningsåret 2014–15), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, postene 70 Utdanningsstipend, 71 Andre stipend, 72 Rentestøtte og 90 Økt lån og rentegjeld, samt kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning, post 80 Renter.
- gi tilsagn om å omgjøre lån til stipend første halvår 2015 (andre halvdel av undervisningsåret 2014–15) etter de satsene som blir fastsatt for andre halvår 2014 (første halvdel av undervisningsåret 2014–15), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning post 50, Avsetning til utdanningsstipend.

Andre fullmakter

IV

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. privatister som melder seg opp til eksamen, og kandidater som melder seg opp til fag-/svenneprøver etter opplæringsloven § 3–5, skal betale et gebyr per prøve. Gebyret skal betales til fylkeskommunen. Privatister som melder seg opp til eksamen skal betale 403 kroner dersom privatisten ikke har prøvd seg i faget tidligere som privatist eller elev, og 826 kroner ved forbedringsprøver. Kandidater som melder seg opp til fag-/svenneprøver etter opplæringsloven § 3–5, skal betale 826 kroner per prøve dersom kandidaten ikke har gått opp tidligere, og 1 653 kroner ved senere forsøk.
2. Kunnskapsdepartementet i 2014 kan gi universiteter og høyskoler fullmakt til å:
 - a. opprette nye selskap og delta i selskap som er av faglig interesse for virksomheten.
 - b. bruke overskudd av oppdragsvirksomhet til kapitalinnskudd ved opprettelse av nye selskap eller ved deltagelse i selskap som er av faglig interesse for virksomheten.
 - c. bruke utbytte fra selskap som virksomheten har kjøpt aksjer i eller etter fullmakt forvalter, til drift av virksomheten eller til kapitalinnskudd.
 - d. bruke inntekter fra salg av aksjer i selskap som virksomheten har ervervet med overskudd fra oppdragsvirksomhet eller etter fullmakt forvalter, til drift av virksomheten eller til kapitalinnskudd.
3. maksimalgrensen for foreldrebetaling for et heldags ordinært barnehagetilbud blir fastsatt til 2 360 kroner per måned og 25 960 kroner per år fra 1. januar 2014, jf. forskrift 16. desember 2005 nr. 1478 om foreldrebetaling i barnehager § 1.

Kulturdepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2014 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 300 post 01	kap. 3300 post 01
kap. 320 post 01	kap. 3320 postene 01 og 03
kap. 322 post 01	kap. 3322 post 01
kap. 323 post 01	kap. 3323 post 01
kap. 324 post 01	kap. 3324 post 01
kap. 326 post 01	kap. 3326 post 01
kap. 329 post 01	kap. 3329 post 01
kap. 334 post 01	kap. 3334 post 01
kap. 339 post 01	kap. 5568 post 73

2. overskride bevilgningen under kap. 324 Scenekunstformål, post 21 Spesielle driftsutgifter, med et beløp som tilsvarer alle merinntektene på kap. 3324, post 02 Billett- og salgsinntekter. Ubrukte merinntekter kan regnes med ved utregning av overførbart beløp på post 21.

3. overskride bevilgningene under post 21 Spesielle driftsutgifter under kap. 329, kap. 334, og kap. 339, med et beløp som tilsvarer alle merinntektene på hhv. kap. 3329, post 02 Inntekter ved oppdrag, kap. 3334, post 02 Inntekter ved oppdrag og kap. 3339, post 07 Inntekter ved oppdrag. Ubrukte merinntekter kan regnes med ved utregning av overførbart beløp på post 21.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2014 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
320		Allmenne kulturformål	
	73	Nasjonale kulturbygg	419,5 mill. kroner
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom	
	50	Kunst i offentlige rom	32,5 mill. kroner

IV

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2014 kan inngå avtaler om forsikringsansvar i forbindelse med større utenlandske utstillinger innenfor en samlet ramme for nytt og gammelt ansvar som ikke må overstige 4 000 mill. kroner.

Andre fullmakter

V

Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd

Stortinget fastsetter følgende fordelingsnøkler for 2014:

1. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til region-/landsdelsinstitusjoner fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikkformål, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner og kap. 324 Scenekunstformål, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner.
2. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til de nordnorske knutepunktinstitusjonene fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 322 Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom, post 72 Knutepunktinstitusjoner og kap. 323 Musikkformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner.
3. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til de øvrige knutepunktinstitusjonene fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 60 pst. på staten og 40 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikkformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner, kap. 324 Scenekunstformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner og kap. 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner.
4. Det offentlige driftstilskuddet til region- og distriktsoperatiltak fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 324 Scenekunstformål, post 73 Region- og distriktsopera.

VI

Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i at for 2014 skal:

1. gebyret for merking og registrering av hver kopi av et videogram for utleie eller salg være 0,60 kroner. Kulturdepartementet kan sette ned eller frita for gebyr i visse tilfelle.

2. avgiften per videogram for omsetning i næring til Norsk kino- og filmfond være 3,50 kroner.
3. kringkastingsavgiften for fjernsynsmottakere være 2 542 kroner ekskl. merverdiavgift. Tilleggsavgiften ved forsinket betaling av kringkastingsavgiften og når melding ikke blir gitt etter reglene i lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 8–1 andre ledd, skal være 15 pst. av kringkastingsavgiften.

Justis- og beredskapsdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2014 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 61 post 01	kap. 3061 post 03
kap. 400 post 01	kap. 3400 post 01
kap. 410 post 01	kap. 3410 post 03
kap. 411 post 01	kap. 3411 post 03
kap. 413 post 01	kap. 3413 post 01
kap. 413 post 21	kap. 3413 post 02
kap. 430 post 01	kap. 3430 postene 03 og 04
kap. 430 post 21	kap. 3430 post 02
kap. 432 post 01	kap. 3432 post 03
kap. 440 post 01	kap. 3440 postene 02, 03, 04, 05 og 06
kap. 442 post 01	kap. 3442 post 02 og 03
Kap. 444 post 01	Kap. 3444 post 02
kap. 451 post 01	kap. 3451 postene 03 og 06
kap. 454 post 01	kap. 3454 post 01
kap. 455 post 01	kap. 3455 post 01
kap. 456, post 01	kap. 3456, post 02

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 456 post 45	kap. 3456 post 02
kap. 473 post 01	kap. 3473 post 01
kap. 474 post 01	kap. 3474 post 02
kap. 490 post 01	kap. 3490 post 05
kap. 491 post 01	kap. 3491 post 01

2. overskride bevilgningen under kap. 451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, post 01 Driftsutgifter med inntil 75 pst. av inntekter ved salg av sivilforsvarsanlegg og fast eiendom. Inntekter inntektsføres under kap. 3451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, post 40 Salg av eiendom mv.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

III

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2014 kan bestille varer utover den gitte bevilgning, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten	
	01	Driftsutgifter	65 mill. kroner
454		Redningshelikoptertjenesten	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	592 mill. kroner

IV

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2014 kan gi tilsagn om støtte utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
490		Utlendingsdirektoratet	
	71	Tilskudd til aktivitetstilbud for barn i mottak og informasjon til au pairer	3 mill. kroner
	72	Retur av asylsøkere med avslag og tilbakevending for flyktninger	50 mill. kroner

V

Videreføring av bobehandling

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2014 kan bestemme at det under ordningen med utgifter til fortsatt bobehandling

pådras forpliktelser utover gitt bevilgning under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 10 mill. kroner, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 33 mill. kroner.

Andre fullmakter

VI

Nettobudsjetteringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2014 kan:

1. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 473 Statens sivilrettsforvaltning, post 01 Driftsutgifter, inntektene ved avholdelse av kurs og konferanser i regi av Konkursrådet, samt inntekter fra rådets øvrige virksomhet.
2. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, tilbakebetalte inntekter under ordningen med utgifter til bobehandling.
3. trekke salgskostnader ved salg av faste eiendommer fra salgsinntekter før det overskytende inntektsføres under kap. 3451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, post 40 Salg av eiendom mv.
4. trekke politiets direkte utgifter til oppbevaring, tilsyn og salg av beslag fra salgsinntekten, før det overskytende inntektsføres under kap. 5309 Tilfeldige inntekter, post 29 Ymse.

VII

Avhending av sivilforsvarsanlegg

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2014 kan overdra sivilforsvarsanlegg til en verdi av inntil 100 000 kroner vederlagsfritt eller til underpris når særlige grunner foreligger.

VIII

Midlertidig drift av statlige mottak

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2014 kan inngå avtaler om midlertidig drift av statlige mottak med varighet utover 2014. Dersom behovet for mottaksplasser for asylsøkere og flyktninger blir større enn antatt i statsbudsjettet for 2014, samtykker Stortinget i at Justis- og beredskapsdepartementet kan øke antall plasser i statlige mottak innenfor gjeldende rammer for etablering og drift av det statlige mottaksapparatet, selv om det medfører et bevilgningsmessig merbehov over kap. 490 Utlendingsdirektoratet, post 21 Spesielle driftsutgifter, statlige mottak, post 60 Tilskudd til vertskommuner for statlige mottak for asylsøkere og flyktninger eller post 70 Økonomiske ytelser til beboere i asylmottak.

IX

Stortingets rettferdsvederlagsordning

Stortingets utvalg for rettferdsvederlag får fullmakt til å tilstå rettferdsvederlag av statskassen med inntil 250 000 kroner for hver enkelt søknad, dog slik at grensen er 500 000 kroner for HIV-ofre og 300 000 kroner for tidligere barn i barnehjem, offentlige fosterhjem og spesialskoler. Søknader der utvalget anbefaler å innvilge erstatning som er høyere enn nevnte beløp, fremmes for Stortinget til avgjørelse. Det samme gjelder søknader som etter utvalgets vurdering reiser spørsmål av særlig prinsipiell art.

Kommunal- og regionaldepartementet*Fullmakt til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2014 kan:

overskride bevilgninger under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 500 post 01	kap. 3500 post 01
kap. 554 post 01	kap. 3554 post 01

overskride bevilgninger under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 585 post 01	kap. 3585 post 01
kap. 587 post 01	kap. 3587 post 04
kap. 2412 post 01	kap. 5312 post 01

III

Forskudd på rammetilskudd

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i statsbudsjettet for 2014 kan utgiftsføre uten bevilgning:

1. inntil 350 mill. kroner på kap. 571 Rammetilskudd til kommuner, post 90 Forskudd på ram-

metilskudd som forskudd på rammetilskudd for 2015 til kommuner.

2. inntil 50 mill. kroner på kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner, post 90 Forskudd på rammetilskudd som forskudd på rammetilskudd for 2015 til fylkeskommuner.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitt bevilgninger

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2014 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
551		Regional utvikling og nyskaping	
	61	Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift	100,0 mill. kroner
581		Bolig- og bomiljøtiltak	
	74	Tilskudd til bolig-, by- og områdeutvikling	23,6 mill. kroner
	76	Tilskudd til utleieboliger	423,7 mill. kroner
	77	Kompetansetilskudd til bærekraftig bolig- og byggkvalitet	29,9 mill. kroner
	78	Boligsosialt kompetansetilskudd	101,8 mill. kroner
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser	
	64	Investeringsstilskudd	3 523,7 mill. kroner

V

Investeringsramme skole- og svømmeanlegg

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2014 kan gi nye tilsagn om rentekompensasjon tilsvarende en investeringsramme på 1 mrd. kroner over kap. 582 Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg og kirkebygg, post 60 Rentekompensasjon – skole- og svømmeanlegg.

VI

Investeringsramme kirkebygg

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2014 kan gi nye tilsagn om rentekompensasjon tilsvarende en investeringsramme på 0,5 mrd. kroner over kap. 582 Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg og kirkebygg, post 61 Rentekompensasjon – kirkebygg.

VII

Husbankens låneramme

Stortinget samtykker i at Husbanken i 2014 kan gi tilsagn om lån for 20 mrd. kroner. Lånene vil bli utbetalt i 2014 og senere år.

VIII

Husbankens rentemargin

Fra 1. mars 2014 skal Husbankens rentemargin være 0,75 prosentpoeng for lån med flytende rente og for lån med fast rente hvor søknaden er kommet inn fra og med 14. oktober 2013.

Arbeidsdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeidsdepartementet i 2014 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende inntekter under
kap. 600 post 01	kap. 3600 post 02
kap. 601 post 21	kap. 3601 post 02
kap. 605 post 01	kap. 3605 postene 01, 04, 05 og 06
kap. 605 post 21	kap. 3605 post 02
kap. 621 post 21	kap. 3621 post 02
kap. 640 post 01	kap. 3640 postene 01, 06 og 07
kap. 640 post 21	kap. 3640 post 08
kap. 642 post 01	kap. 3642 postene 06 og 07
kap. 642 post 21	kap. 3642 post 02

III

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeidsdepartementet i 2014 kan:

- omdisponere inntil 40 mill. kroner fra kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere, til kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 01 Driftsutgifter.
- omdisponere inntil 10 prosent av bevilgningen på kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 77 Varig tilrettelagt arbeid, til kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere.
- omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen, post 21 Spesielle driftsutgifter

og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 01 Driftsutgifter.

- omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen, post 45 Større nyanskaffelser og vedlikehold og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

IV

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Arbeidsdepartementet i 2014 kan overskride bevilgningen under kap. 2470 Statens pensjonskasse, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, med inntil 10 mill. kroner mot dekning i reguleringsfondet.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeidsdepartementet i 2014 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
634		Arbeidsmarkedstiltak	
	76	Tiltak for arbeidssøkere	2 590,68 mill. kroner
	77	Varig tilrettelagt arbeid	695,61 mill. kroner

Andre fullmakter

VI

Utbetaling ved midlertidig likviditetsmangel
Stortinget samtykker i at Arbeidsdepartementet i 2014 kan forskuttere utgifter til pensjonsutbetalinger under kap. 664 Pensjonstrygden for sjømenn, post 70 Tilskudd, ved midlertidig likviditetsmangel. Det forutsettes at Pensjonstrygden for sjømenn i løpet av 2014 tilbakefører forskutteringen. Tilbakeføringen nettoføres som utgiftsreduksjon under kap. 664 Pensjonstrygden for sjømenn, post 70 Tilskudd.

VII

Fullmakt til å ettergi rente- og avdragsfrie lån

Stortinget samtykker i at Arbeidsdepartementet i 2014 kan ettergi rente- og avdragsfrie lån gitt til

arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede der dette blir vurdert som nødvendig for å sikre den videre driften.

VIII

Fullmakt til nettobudsjettering

Stortinget samtykker i at Arbeidsdepartementet i 2014 kan:

1. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 642 Petroleumstilsynet, post 01 Driftsutgifter, refusjoner av utgifter til fellestjenester.
2. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, postene 01, 21 og 45, refusjoner av kommunenes andel av utgifter til opprettelse og drift av NAV-kontorer.

Folketrygden*Andre fullmakter*

II

Folketrygdytelser

Stortinget samtykker i at med virkning fra 1. januar 2014 skal følgende ytelser etter folketrygdloven utgjøre¹:

	kroner
1a. Grunnstønad for ekstrautgifter ved uførhet etter lovens § 6–3 (laveste sats)	7 836
1b. Ved ekstrautgifter utover laveste sats, kan grunnstønaden forhøyes til	11 976
1c. eller til	15 708
1d. eller til	23 136
1e. eller til	31 356
1f. eller til	39 168
2a-1. Hjelpestønad til uføre som må ha hjelp i huset ^{2 3}	13 068
2a-2. Hjelpestønad etter lovens § 6–4 til uføre som må ha tilsyn og pleie ⁴	14 052
2b. Forhøyet hjelpestønad etter lovens § 6–5 til uføre under 18 år som må ha særskilt tilsyn og pleie ⁴	28 104
2c. eller til	56 208
2d. eller til	84 312
3. Behovsprøvet gravferdsstønad opptil	22 083
4. Stønad til barnetilsyn etter lovens §§ 15–11 og 17–9 ⁵	
for første barn	45 345
for to barn	59 169
for tre og flere barn	67 043

1 Satsene under 1, 2 og 4 er årsbeløp for ytelsene.

2 Stønad til hjelp i huset gjelder tilfeller før 1. januar 1992.

3 Fra 1. januar 1997 skiller det mellom stønad til hjelp i huset og stønad til særskilt tilsyn og pleie.

4 Gjelder også ved uførhet som skyldes yrkesskade, jf. Lovens § 12-18.

5 Fra 1. januar 2004 dekkes 64 pst. av dokumenterte utgifter til barnetilsyn. Beløpene i tabellen er maksimale refusjonssatser. Stønaden er inntektsprøvet.

Helse- og omsorgsdepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet i 2014 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 710, post 01	kap. 3710, post 02
kap. 710, post 21	kap. 3710, postene 02 og 03
kap. 713, post 01	kap. 3713, post 02
kap. 715, postene 01 og 21	kap. 3715, postene 02, 04 og 05
kap. 716, post 01	kap. 3716, post 02
kap. 720, postene 01 og 21	kap. 3720, postene 02 og 04
kap. 720, post 70	kap. 3720, post 03
kap. 721, post 01	kap. 3721, postene 02 og 04
kap. 722, post 01	kap. 3722, postene 02 og 50
kap. 723, post 01	kap. 3723, post 50
kap. 724, post 01	kap. 3724, post 04
kap. 725, post 01	kap. 3725, post 02
kap. 750, post 01	kap. 3750, post 02

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser ut over gitte bevilgninger

III

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet i 2014 kan foreta bestillinger utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
710		Nasjonalt folkehelseinstitutt	
	21	Spesielle driftsutgifter	180 mill. kroner

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet i 2014 kan gi tilsagn utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
761		Omsorgstjeneste	
	79	Andre tilskudd	1 mill. kroner

Andre fullmakter

V

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. investeringslån og driftskreditrammen til regionale helseforetak aktiveres i statens kapitalregnskap.
2. det av avgiftspliktig omsetning for legemiddelgrossister i 2014 skal betales avgift svarende til 0,55 pst.
3. statens andel i 2014 av driftsoverskuddet til AS Vinmonopolet fastsettes til 50 pst. av resultatet i 2013 før ekstraordinære poster.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger:*

II

Stortinget samtykker i at Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet i 2014 kan:

overskride bevilgningen på	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 820 post 01	kap. 3820 post 01
kap. 823 post 01	kap. 3823 post 01
kap. 842 post 01	kap. 3842 post 01
kap. 855 post 01	kap. 3855 postene 01, 02 og 60
kap. 856 post 01	kap. 3856 post 01
kap. 858 post 01	kap. 3858 post 01
kap. 859 post 01	kap. 3859 post 01
kap. 868 post 01	kap. 3868 post 01

Andre fullmakter

III

Sats for barnetrygd

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2014 i medhold av lov 8. mars 2002 nr. 4 om barnetrygd § 10 kan utbetale barnetrygd med 11 640 kroner per barn per år.

Enslige forsørgere som fyller vilkårene for rett til utvidet stønad etter barnetrygdloven og full overgangsstonad etter folketrygdloven, og som har barn i alderen 0–3 år, har rett til et småbarnstillegg på 7 920 kroner per år. Dette tillegget gis per enslig forsørger, uavhengig av hvor mange

barn i alderen 0–3 år vedkommende faktisk forsørger.

Stønadmottakere bosatt i Finnmark og Nord-Troms (Karlsøy, Kvæningen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord) får et tillegg i barnetrygden på 3 840 kroner per barn per år, det såkalte finnmarkstillegget.

Finnmarkstillegget skal også utbetales for barn i fosterhjem eller barnevernsinstitusjon i de aktuelle kommunene.

Stønadmottakere bosatt på Svalbard får et tillegg i barnetrygden på 3 840 kroner per barn per år, det såkalte svalbardtillegget.

IV

Sats for kontantstøtte

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2014 i medhold av lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre § 7 kan utbetale kontantstøtte med følgende beløp:

Avtalt oppholdstid i barnehage per uke	Kontantstøtte i prosent av full sats	Kontantstøtte per barn	Kontantstøtte per barn
		i alderen 13–18 måneder i kroner per måned	i alderen 19–23 måneder i kroner per måned
Ikke bruk av barnehageplass	100	5 000	3 303
Til og med 19 timer	50	2 500	1 652
20 timer eller mer	0	0	0

For adopterte barn kan det utbetales kontantstøtte med høy sats de første seks månedene etter at stønadsperioden for fulle foreldrepenger er

over, jf. kontantstøtteleven § 10. De neste fem månedene kan det utbetales kontantstøtte med lav sats.

V

Sats for engangsstønad ved fødsel og adopsjon

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2014 i medhold av lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 14–17 kan utbetale:

Engangsstønad ved fødsel og adopsjon	35 263 kroner per barn
--------------------------------------	------------------------

Nærings- og handelsdepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2014 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 900 postene 01 og 21	kap. 3900 post 02
kap. 901 post 01	kap. 3901 postene 05, 07 og 08
kap. 902 post 01	kap. 3902 postene 01 og 03
kap. 902 post 21	kap. 3902 post 04
kap. 903 post 01	kap. 3903 post 01
kap. 904 post 01	kap. 3904 post 02
kap. 904 post 22	kap. 3904 post 03
kap. 905 post 21	kap. 3905 postene 01 og 02
kap. 910 post 01	kap. 3910 post 03

III

Utbetaling under garantiordninger
(trekkfullmakter)

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2014 kan foreta utbetalinger til Garanti-instituttet for eksportkreditt uten bevilgning i den utstrekning behovet for utbetalinger under byggelånsgarantiordningen overstiger innestående likvide midler tilknyttet ordningen, men slik at saldoen for nytt og gammelt trekk på trekkfullmaktskontoen ikke overstiger 600 mill. kroner. Utbetalinger på trekkfullmakten posteres under kap. 2460 Garanti-instituttet for eksportkreditt, post 91 Utbetaling iflg. trekkfullmakt – byggelånsgarantiordning.

IV

Fullmakt til å overskride

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2014 kan:

1. overskride bevilgningen under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglerhonorarer og utgifter til faglig bistand ved salg av statlige aksjeposter, samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i selskapene.

2. overskride bevilgningen under kap. 960 Raufoss ASA, post 71 Refusjon for miljøtiltak, innenfor gitt garantiramme på 124 mill. kroner.
3. overskride bevilgningen under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 96 Aksjer, for å opprettholde statens eierandel gjennom deltagelse i egenkapitalutvidelser i henholdsvis Yara International ASA og Kongsberg Gruppen ASA. Fullmakten er begrenset til emisjoner på inntil 10 prosent av aksjekapitalen og hvor verdien av statens andel av emisjonen ikke overstiger 3 mrd. kroner.
4. overskride bevilgningen under kap. 2429 Eksportkreditt Norge AS, post 90 Utlån, til utbetaling av lån under den statlige eksportfinansieringsordningen, men slik at utlån i 2014 ikke overstiger 50 mrd. kroner.

V

Fullmakt til å utgifts- og inntektsføre uten
bevilgning

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2014 kan:

1. utgifts-/inntektsføre ut-/innbetalinger knyttet til garantiansvar overfor Eksportfinans ASA uten bevilgning, under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 70 Utbetaling – garantiordning, Eksportfinans ASA, og kap. 3950 Forvaltning av statlig eierskap, post 87 Innbetaling

- garantiordning, Eksportfinans ASA, innenfor gitt garantiramme på 750 mill. kroner.
- 2. utgiftsføre kjøp av aksjer i Norsk Hydro ASA uten bevilgning under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 96 Aksjer. Fullmakten gjelder for kjøp som gir staten en eierandel på opp til 39,9 prosent.
- 3. utgiftsføre/inntektsføre uten bevilgning valutakurstap og valutakursgevinst i eksportkreditordningen under henholdsvis kap. 2429 Eksportkreditt Norge AS, post 89 Valutatap og kap. 5329 Eksportkreditt Norge AS, post 89 Valutagevinst.
- 4. utgiftsføre eventuelle utbetalinger av likviditetslån i statsregnskapet uten bevilgning under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 91 Likviditetslån til SAS-konsernet.
- 5. inntektsføre følgende innbetalinger i statsregnskapet uten bevilgning:
 - a. gebyrinntekter fra lån til SAS-konsernet under kap. 3950 Forvaltning av statlig eierskap, post 71 Gebyrinntekter fra lån til SAS-konsernet.
 - b. avdrag på lån til SAS-konsernet under kap. 3950 Forvaltning av statlig eierskap, ny post 91 Avdrag på lån til SAS-konsernet.
 - c. renteinntekter fra lån til SAS-konsernet under kap. 5650 Renter på lån fra Nærings- og handelsdepartementet, post 80 Renter på lån til SAS-konsernet.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

VI

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2014 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
2421		Innovasjon Norge	
	72	Forsknings- og utviklingskontrakter	100 mill. kroner

2. gi tilsagn om tilskudd på 125,19 mill. euro i tillegg til eksisterende bevilgning for å delta i de frivillige programmene til Den europeiske romorganisasjonen ESA. Samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar skal likevel ikke overstige 162,17 mill. euro.
3. gi tilsagn om likviditetslån til SAS-konsernet innenfor en ramme på 500,5 mill. svenske kroner i perioden fram til 31. mars 2015.

VII

Fullmakt til å inngå forpliktelser utover gitt bevilgning i forbindelse med kjøp av utredninger og lignende

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2014 kan inngå forpliktelser for inntil 7,5 mill. kroner til utredninger og lignende ut over bevilgning under kap. 900 Nærings- og handelsdepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter.

VIII

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2014 kan gi:

1. Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier for inntil 40 mill. kroner for lån til realinvesteringer og driftskapital, men slik at total ramme for nytt og gammelt ansvar ikke overstiger 138 mill. kroner.
2. Garanti-instituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 145 000 mill. kroner ved eksport til og investeringer i utlandet innenfor Alminnelig garantiordning og inkludert Gammel alminnelig ordning. Garantivirkomheten skal finne sted innenfor de rammer som «Arrangement on Officially Supported Export Credits» setter. Alminnelig garantiordning skal drives i balanse på lang sikt. Nærings- og handelsdepartemen-

- tet kan gi utfyllende bestemmelser om gjennomføringen av dette vedtaket.
3. Garanti-instituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 3 150 mill. kroner ved eksport til og investeringer i utviklingsland, men likevel slik at rammen ikke overskrider sju ganger det til enhver tid innestående beløp på ordningens grunnfond. Garantivirkningen skal finne sted innenfor de rammer som «Arrangement on Officially Supported Export Credits» setter. Virksomheten skal drives i balanse på lang sikt, gitt bevilgninger til grunnfondet. Nærings- og handelsdepartementet kan i samråd med Utenriksdepartementet gi utfyllende bestemmelser om gjennomføringen av dette vedtaket.
 4. Garanti-instituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 5 000 mill. kroner ved byggelån innenfor skipsbyggingsindustrien. Ordningen skal drives i balanse på lang sikt. Nærings- og handelsdepartementet kan gi utfyllende bestemmelser om gjennomføringen av dette vedtaket.
 5. Garanti-instituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme på 20 000 mill. kroner ved etablering av langsiktige kraftkontrakter i kraftintensiv industri. Nærings- og handelsdepartementet kan gi utfyllende bestemmelser om gjennomføringen av dette vedtaket.

IX

Dekning av forsikringstilfeller

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2014 kan:

XII

Fullmakt til å bortfeste

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2014 kan bortfeste hjemfalte gruveeiendommer til museale formål vederlagsfritt.

XIII

Endring i statlige eierposter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2014 kan:

1. gi tilsagn til Institutt for energiteknikk og Statsbygg om dekning av forsikringsansvar for inntil 80 000 000 euro overfor tredjeperson for instituttets og Statsbyggs ansvar etter lov av 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergivirkosomhet, kapittel III.
2. inngå avtaler om forsikringsansvar under beredskapsordningen for statlig varekrigsforsikring innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 2 000 mill. kroner.

X

Utlånsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2014 kan:

1. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye landsdekkende innovasjonslån innenfor en ramme på 500 mill. kroner.
2. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye lån under lavrisiko-låneordningen innenfor en ramme på 2 500 mill. kroner.
3. gi Eksportkreditt Norge AS fullmakt til å gi tilsagn om lån i tråd med selskapets og eksportfinansieringsordningens formål uten en øvre ramme.

XI

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser knyttet til miljøtiltak

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2014 kan pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for inntil 190 mill. kroner til gjennomføring av pålagte miljøtiltak på Løkken.

Andre fullmakter

1. selge aksjene i SAS AB i forbindelse med en industriell løsning.
2. redusere statens eierandel i SAS AB ned til 10,0 pst. ved framtidige konverteringer av obligasjonslån til aksjekapital i selskapet.
3. konvertere det ansvarlige lånet til Secora AS til egenkapital innen utløpet av lånets løpetid.
4. redusere eierskapet i Entra Eiendom AS ned mot 33,4 prosent i forbindelse med et nedsalg og/eller børsnotering av selskapet.
5. selge, med oppgjør i kontanter og/eller aksjer i et annet selskap i samme bransje, samtlige av

statens aksjer i Cermaq ASA som en del av en industriell løsning.

SAS-konsernet innenfor markedsmessige rammer, herunder til å gi sin tilslutning til endringer i låneavtalen og til å innvilge og sette vilkår for eventuelle endringer i lånebetingelser.

XIV

Fullmakt til å forvalte lån

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2014 kan forvalte likviditetslånet til

Fiskeri- og kystdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2014 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 1020 post 21	kap. 4020 post 03
kap. 1021 post 21	kap. 4021 post 01
kap. 1022 post 21	kap. 4022 post 01
Kap. 1023 post 21	Kap. 5575 post 75
kap. 1030 post 21	kap. 4030 post 22
kap. 1062 postene 01 og 45	kap. 4062 post 02 og kap. 5575 post 74
kap. 1070 post 01	kap. 4070 post 07

2. nytte inntil 10 mill. kroner av salgsinntekter fra salg av ikke næringsaktive fiskerihavner under kap. 4062, post 02, til følgende formål under kap. 1062, post 30:
- dekning av salgsomkostninger forbundet med salget
 - oppgradering og vedlikehold av fiskerihavner under kap. 1062, post 30.

III

Fullmakt til overskridelser

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2014 kan overskride bevilgningen under kap. 1062 Kystverket, post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 70 mill. kroner dersom det er nødvendig å sette i verk tiltak mot akutt forurensning uten opphold og før Kongen kan gi slikt samtykke.

IV

Fullmakt til overskridelse mot etterfølgende inntekter

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2014 kan overskride bevilgningen under kap. 1020, post 21, kap. 1021, post 21 og kap. 1022, post 21 i forbindelse med gjennomføringen av bestemte oppdragsprosjekter, mot tilsvarende kontraktsfestede innbetalinger til disse prosjektene i 2015 under henholdsvis kap. 4020, post 03, kap. 4021, post 01 og kap. 4022, post 01. Ved beregning av beløp som kan overføres til 2015 under de nevnte utgiftsbevilgninger, skal regnes med alle ubrukte merinntekter og mindreinntekter, samt eventuell inndekning av foregående års overskridelse på posten.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

V

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2014 kan foreta bestillinger utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1062		Kystverket	
	30	Nyanlegg og større vedlikehold	623 mill. kroner
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	3 mill. kroner

VI

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2014 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1062		Kystverket	
	60	Tilskudd til fiskerihavneanlegg	20 mill. kroner

VII

Garantifullmakt

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2014 kan gi Innovasjon Norge fullmakt til å reetablere en garantiavtale med Norges Råfisklag i 2014, på følgende vilkår:

1. Samlet ramme for garantiavtalen kan være på inntil 320 mill. kroner, hvorav Innovasjon

Norge kan forplikte for inntil 240 mill. kroner (75 prosent).

2. Tapsavsetning skal være en tredjedel av Innovasjon Norges andel av garantiavtalen, og dekkes innenfor tidligere bevilget tapsavsetning.
3. Ubenyttede tapsavsetninger innbetales til statskassen etter utløpet av den utvidede avtaleperioden 31. desember 2014.

Landbruks- og matdepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2014 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1100 post 01	kap. 4100 post 01
kap. 1115 post 01	kap. 4115 post 02
kap. 1143 post 01	kap. 4143 post 01
kap. 1147 post 01	kap. 4147 post 01

2. overskride bevilgningen under kap. 1100 Landbruks- og matdepartementet, post 45 Store utstyrskjøp og vedlikehold, med et beløp som tilsvarer merinntektene fra salg av eiendom. Ubenyttede merinntekter fra salg av eiendom kan regnes med ved utregning av overførbart beløp under bevilgningen.

III

Forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2014 kan overskride bevilgningen under kap. 1147 Statens reindriftsforvaltning, post 01 Driftsutgifter, med inntil 0,5 mill. kroner i forbindelse med forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2014 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1148		Naturskade – erstatninger	
	71	Naturskade, erstatninger	91,9 mill. kroner

Andre fullmakter

V

Salg av fast eiendom

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2014 kan:

- a. selge innkjøpt og opprinnelig statseiendom for inntil 16 mill. kroner.
- b. selge eiendom på Kjeller i Skedsmo kommune og benytte salgsinntekter til å dekke utgifter i tilknytning til eiendommen.

Samferdselsdepartementet

Samferdselsdepartementets alminnelige fullmakter

Andre fullmakter

II

Salg og bortfeste av fast eiendom

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2014 kan selge og bortfeste fast eiendom inntil en verdi av 50 mill. kroner i hvert enkelt tilfelle.

Luftfartsformål

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

III

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2014 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1313 post 01	kap. 4313 post 02

Vegformål

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

IV

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2014 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1320 postene 23, 30 og 72	kap. 4320 postene 01, 02 og 03

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

V

Fullmakt til forskuttering

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2014 kan inngå avtaler om forskuttering av midler til vegformål utover gitt bevilgning på kap. 1320 Statens vegvesen, post 30 Riksveginvesteringer, post 31 Skredsikring riksveger, post 36 E16 over Filefjell og post 37 E6 vest for Alta, likevel slik at samlede, løpende refusjonsforpliktelser ikke overstiger 5 400 mill. kroner. Forskutteringene skal refunderes uten kompensasjon for renter og prisstigning.

VI

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser knyttet til investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2014 kan:

1. gjennomføre de investeringsprosjektene som er omtalt i merknadene til kap. 1320 Statens vegvesen i Prop. 1 S (2013–2014) innenfor de kostnadsrammer som der er angitt.
2. forplikte staten for framtidige budsjettår utover gitt bevilgning på kap. 1320 Statens vegvesen, post 30 Riksveginvesteringer, post 31 Skredsikring riksveger, post 36 E16 over Filefjell og post 37 E6 vest for Alta, for investeringsprosjekter som ikke er omtalt med kostnadsramme overfor Stortinget, likevel slik at samlet ramme for

gamle og nye forpliktelser ikke overstiger 2 700 mill. kroner.

VII

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for drifts- og vedlikeholdsarbeider

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2014 kan forplikte staten for framtidige budsjettår utover gitt bevilgning på kap. 1320 Statens vegvesen, post 23 Drift og vedlikehold av riksveger, trafikant- og kjøretøytilsyn m.m., slik at samlet ramme for gamle og nye forpliktelser ikke overstiger 5 500 mill. kroner, og slik at forpliktelsene som forfaller hvert år ikke overstiger 2 400 mill. kroner.

VIII

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for riksvegferjedriften

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2014 kan forplikte staten for framtidige budsjettår utover gitt bevilgning på kap. 1320 Statens vegvesen, post 72 Kjøp av riksvegferjetjenester, slik at samlet ramme for gamle og nye forpliktelser ikke overstiger 4 900 mill. kroner, og slik at forpliktelsene som forfaller hvert år ikke overstiger 800 mill. kroner.

Jernbaneformål*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

IX

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2014 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1350 postene 23 og 30	kap. 4350 postene 01, 02 og 06
kap. 1350 post 25	kap. 4350 post 07
kap. 1350 post 30	kap. 4350 post 37
kap. 1354 post 21	kap. 4354 post 01

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

X

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2014 kan bestille materiell utover gitte bevilgninger, likevel slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1350		Jernbaneverket	
	23, 25 og 30	Drift, vedlikehold og investeringer	800 mill. kroner

XI

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2014 kan gi tilskudd utover gitt bevilgning, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1350		Jernbaneverket	
	30	Investeringer i linjen	20 mill. kroner

XII

Fullmakt til forskuttering

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2014 kan inngå avtaler om forskuttering av midler til jernbaneførmål utover gitt bevilgning på kap. 1350 Jernbaneverket, post 30 Investeringer i linjen, likevel slik at samlede, løpende refusjonsforpliktelser ikke overstiger 200 mill. kroner. Forskutteringene skal refunderes uten kompensasjon for renter og prisstigning.

XIII

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser knyttet til investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2014 kan:

- gjennomføre de investeringsprosjektene som er omtalt i merknadene til kap. 1350 Jernbaneverket i Prop. 1 S (2013–2014) innenfor de kostnadsrammer som der er angitt.

- forplikte staten for framtidige budsjettår utover gitt bevilgning på kap. 1350 Jernbaneverket, post 30 Investeringer i linjen og post 31 Nytt dobbeltspor Oslo–Ski, for investeringsprosjekter som ikke er omtalt med kostnadsramme overfor Stortinget, likevel slik at samlet ramme for gamle og nye forpliktelser ikke overstiger 800 mill. kroner.

XIV

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for drifts- og vedlikeholdsarbeider

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2014 kan forplikte staten for framtidige budsjettår utover gitt bevilgning på kap. 1350 Jernbaneverket, post 23 Drift og vedlikehold og post 25 Drift og vedlikehold av Gardermobanen, slik at samlet ramme for gamle og nye forpliktelser ikke overstiger 2 500 mill. kroner, og slik at forpliktelsene som forfaller hvert år ikke overstiger 600 mill. kroner.

Andre fullmakter

XV

Restverdisikring for eksisterende materiell, oppgraderinger av eksisterende materiell og investeringer i nytt materiell

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet, for det materiellet som inngår i statens rammeavtale med NSB AS, i 2014 kan:

1. gi NSB AS en restverdigaranti for bokførte verdier på inntil 5 305 mill. kroner.
2. gi NSB AS ytterligere restverdigaranti på oppgraderinger og nyinvesteringer innenfor en ramme på inntil 585 mill. kroner.

Post og telekommunikasjoner

Andre fullmakter

XVI

Overføringer til og fra reguleringsfondet

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2014 kan overføre inntil 10 mill. kroner til eller fra Post- og teletilsynets reguleringsfond.

Andre fullmakter

XVII

Oslopakke 3

Stortinget samtykker i at Fjellinjen AS i 2014 får fullmakt til å ta opp lån på inntil 1 200 mill. kroner i tråd med vilkårene i omtalen under programkategori 21.30 Vegformål i Prop.1 S (2013–2014).

Miljøverndepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2014 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1400 post 01	kap. 4400 post 02
kap. 1420 post 01	kap. 4420 postene 01, 04, 06, 08 og 09
kap. 1420 post 25	kap. 4420 post 02

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1429 post 01	kap. 4429 postene 02 og 09
kap. 1465 post 01	kap. 4465 post 01
kap. 1471 post 01	kap. 4471 postene 01 og 03
kap. 1471 post 21	kap. 4471 post 21
kap. 1472 post 50	kap. 5578 post 70

2. overskride bevilgningen under kap. 2465 Statens kartverk, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, med et beløp som tilsvarer regnskapsførte inntekter fra salg av anleggsmidler under kap. 5465 Statens kartverk, post 49 Salg av anleggsmidler. Ubenyttede inntekter fra slikt salg kan tas med ved utregning av overført beløp.

III

Omdisponeringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2014 kan omdisponere inntil 15 mill. kroner mel-

IV

Fullmakt til overskridelser

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2014 kan fravike spesifikasjonen under kap. 2465 Statens Kartverk, post 24 Driftsresultat, ved bruk av reguleringsfondet.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

V

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2014 kan foreta bestillinger:

1. av materiell o.l. utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap	Post	Betegnelser	Samlet ramme
1420		Miljødirektoratet	
	22	Statlige vannmiljøtiltak	40,0 mill. kroner
1420		Miljødirektoratet	
	31	Tiltak i verneområder	3,0 mill. kroner

2. av kartgrunnlag ut over gitt bevilgning under kap. 1465 Statens kartverk, arbeid med tinglysing og nasjonal geografisk infrastruktur, post 21 Spesielle driftsutgifter, men slik at rammen for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger 50 mill. kroner.

VI

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2014 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1420		Miljødirektoratet	
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder	55,0 mill. kroner
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner	3,9 mill. kroner
	35	Statlige erverv, nytt skogvern	116,4 mill. kroner
	78	Friluftsmål	18,0 mill. kroner
	85	Nasjonalparksentre og andre naturinformasjonssentre	2,0 mill. kroner
1429		Riksantikvaren	
	71	Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap	30,0 mill. kroner
	73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring	10,0 mill. kroner
	74	Tilskudd til fartøyvern	12,0 mill. kroner

VII

Fullmakt til å inngå forpliktelser
Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2014 kan pådra forpliktelser for fremtidige år til å kjøpe inn materiell og til å gi tilsagn om tilskudd ut over gitt bevilgning under kap. 1420 Miljødirektoratet, postene 39, 69 og 79 Oppryddingstiltak, men slik at samlet ramme for nye forpliktelser og gammelt ansvar ikke overstiger 182,2 mill. kroner.

VIII

Kostnadsramme for prosjektet
«Jordobservatorium i Ny-Ålesund»
Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet kan gjennomføre prosjektet «Jordobservatorium i Ny-Ålesund» innenfor en kostnadsramme på 355 mill. kroner.

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets alminnelige fullmakter

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet i 2014 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1510 post 21	kap. 4510 post 01
kap. 1520 post 01	kap. 4520 postene 02 og 03
kap. 1535 post 21	kap. 4535 post 02
kap. 1536 post 21	kap. 4536 post 02
kap. 1550 post 23	kap. 4550 post 04
kap. 1560 post 01	kap. 4560 postene 03 og 04
kap. 1560 post 21	kap. 4560 post 03
kap. 1560 post 22	kap. 4560 post 05

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1560 post 23	kap. 4560 post 06
kap. 1584 post 01	kap. 4584 post 02
kap. 1590 post 01	kap. 4590 post 02
kap. 1590 post 21	kap. 4590 post 03
kap. 1592 post 01	kap. 4592 postene 02 og 03

Andre fullmakter

III

Fullmakt til nettobudsjettering

Stortinget samtykker i at Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet i 2014 kan nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 1510 Fylkesmannsembetene, post 21 Spesielle driftsutgifter, refusjoner av utgifter til fellestjenester der Fylkesmannen samordner utgiftene.

IV

Fullmakt til å pådra forpliktelser knyttet til sikringstiltak

Stortinget samtykker i at Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet i 2014 kan pådra staten forpliktelser på inntil 197,2 mill. kroner utover budsjettåret, for å gjennomføre sikringstiltak som er omtalt under kap. 1585 Erstatningslokaler for departementene.

Bygge- og eiendomsfullmakter

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

V

Fullmakter til overskridelse

Stortinget samtykker i at Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet i 2014 kan:

1. overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30–49, med inntil 175 mill. kroner mot dekning i reguleringsfondet.
2. overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30–49, med beløp som tilsvarer inntekter fra salg av eiendommer, og medregne ubrukte inntekter fra salg av eiendom ved beregning av overført beløp.

VI

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet i 2014 kan omdisponere:

1. under kap. 1580 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen, mellom postene 30–45.
2. under kap. 1581 Eiendommer til kongelige formål, fra post 01 til post 45.
3. under kap. 1584 Eiendommer utenfor husleieordningen, fra post 01 til post 45.
4. under kap. 2445 Statsbygg, mellom postene 30, 31, 33, 45 og 49.
5. under kap. 2445 Statsbygg, mellom postene 32 og 34, samt post 49 i de tilfeller det er aktuelt å kjøpe en eiendom som ledd i gjennomføringen av et kurantprosjekt.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

VII

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser
knyttet til investeringsprosjekt

Stortinget samtykker i at Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet i 2014 kan pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for å gjennomføre de byggeprosjektene og andre investeringsprosjekter som er omtalt under kap. 1580 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen, kap. 1581 Eiendommer til kongelige formål, kap. 1582 Utvikling av Fornebuområdet, kap. 1584 Eiendommer utenfor husleieordningen og kap. 2445 Statsbygg i Prop. 1 S (2013–2014), innenfor de kostnadsrammene som der er oppgitt.

VIII

Fullmakter i forbindelse med kurantprosjektordningen

Stortinget samtykker i at Fornyings-, administrasjons og kirkedepartementet i 2014 kan:

1. sette i gang byggeprosjekter under kap. 2445 Statsbygg, post 32, Prosjektering og igangsetting av kurantprosjekter, uten at disse er omtalt med kostnadsramme overfor Stortinget, når leietakeren har de husleiemidlene det er behov for innenfor gjeldende budsjettårer.
2. pådra staten forpliktelser utover budsjettåret innenfor en samlet ramme på 1 500 mill. kroner for gamle og nye forpliktelser i forbindelse med gjennomføringen av byggeprosjektene under kap. 2445 Statsbygg, post 32 Prosjektering og igangsetting av kurantprosjekter og post 34 Videreføring av kurantprosjekter.

Andre fullmakter

IX

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet i 2014 kan:
 - a. godskrive det enkelte bygge- og eiendomsprosjekt med innbetalt dagmulkt, konvensjonalbot og erstatning for misligholdt entrepris, ved at innbetalingen blir postert i statsregnskapet på vedkommende investeringspost som utgiftsreduksjon.
 - b. godkjenne salg, makeskifte eller bortfeste av eiendom som forvaltes av Statsbygg eller av statlige etater som ikke har egen salgsfullmakt, for inntil 500 mill. kroner totalt i budsjettåret.
 - c. godkjenne kjøp av eiendom finansiert ved salgsinntekter, innsparte midler eller midler fra reguleringsfondet for inntil 150 mill. kroner i hvert enkelt tilfelle, og for inntil 300 mill. kroner totalt, utover bevilgningen på kap. 2445 Statsbygg, post 49 Kjøp av eiendom.
 - d. overdra statlige spesialskoleeiendommer til underpris eller vederlagsfritt til kommuner og fylkeskommuner, dersom ansvaret for skoledriften blir overtatt av kommunen eller fylkeskommunen.
 - e. gjøre bortfeste, salg og makeskifte av eiendommer som det er behov for ved disponering av statens eiendommer på Fornebu for inntil 100 mill. kroner.
 - f. korrigere Statsbyggs balanse i de tilfellene hvor prosjekterings- og investeringsmidler ført på kap. 2445 Statsbygg blir overført til andre budsjettkapitler eller prosjektene ikke blir realisert.
 - g. avhende statlig fast eiendom til barnehageformål direkte til kommuner til markedspris.
2. Kongen i 2014 kan avhende statlig eiendom til lavere pris enn markedspris der særlige hensyn tilsier det.

Finansdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2014 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1600 post 21	kap. 4600 post 02
kap. 1605 post 01	kap. 4605 post 01
kap. 1610 post 01	kap. 4610 postene 01 og 04
kap. 1618 post 01	kap. 4618 post 02
kap. 1634 post 01	kap. 4634 post 02

2. overskride bevilgningen til oppdragsvirksomhet på kap. 1620 Statistisk sentralbyrå, post 21 Spesielle driftsutgifter, med et beløp som tilsvarende alle merinntektene på kap. 4620 Statistisk sentralbyrå, post 02 Oppdragsinntekter. Ubrukte merinntekter kan regnes med ved utregning av overførbart beløp på posten.

Driftsutgifter, for å iverksette nødvendige sikkerhetstiltak for regjeringen.

2. Finansdepartementet i 2014 kan overskride bevilgningen på kap. 1638 Kjøp av klimavoter, post 01 Driftsutgifter, til dekning av honorarer, transaksjonskostnader og utgifter til faglig bistand i forbindelse med salg av klimavoter.

3. Finansdepartementet i 2014 kan overskride bevilgningen på kap. 1638 Kjøp av klimavoter, post 21 Kvotekjøp, generell ordning, med et beløp som tilsvarende inntekter fra salg av klimavoter som er regnskapsført på kap. 4638 Salg av klimavoter, post 02 Salg av innkjøpte kvoter.

III

Fullmakter til overskridelse

Stortinget samtykker i at:

1. Statsministerens kontor i 2014 kan overskride bevilgningen på kap. 21 Statsrådet, post 01

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

IV

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2014 kan foreta bestillinger utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1602		Finanstilsynet	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	10 mill. kroner
1610		Toll- og avgiftsetaten	

Kap	Post	Betegnelsen	Samlet ramme
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	40 mill. kroner
1618		Skatteetaten	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	30 mill. kroner
1634		Statens innkrevingsentral	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	5 mill. kroner

V

Kjøp av klimavoter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2014 kan inngå avtaler om kjøp av klimavoter ved bruk av Kyoto-mekanismene innenfor en samlet ramme på 2 000 mill. kroner for gamle og nye forpliktelser under kap. 1638 Kjøp av klimavoter, post 21 Kvotekjøp, generell ordning.

VI

Fullmakt til å inngå avtaler om investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at:

1. det i 2014 kan gjennomføres de investeringsprosjektene som er omtalt i Prop. 1 S (2013–2014) under kap. 41 Stortinget, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, innenfor den kostnadsrammen som der er angitt.
2. Finansdepartementet i 2014 kan gjennomføre de investeringsprosjektene som er omtalt i Prop. 1 S (2013–2014) under kap. 1618 Skatteetaten, post 22 Større IT-prosjekter, innenfor de kostnadsrammer som der er angitt.

VII

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2014 kan gi garantier for:

Andre fullmakter

IX

Fullmakt til å korrigere uoppklarte differanser og feilposter i tidligere års statsregnskap

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2014 i enkeltsaker kan korrigere uoppklarte differanser i regnskapene og feilposter i statsregnskapet som gjelder tidligere års regnskaper,

1. grunnkapitalen til Den nordiske investeringsbank innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar som ikke må overstige 1 243 659 651 euro.
2. lån fra Den nordiske investeringsbank vedrørende ordningen med prosjektinvesteringer innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt garantiansvar som ikke må overstige 329 309 000 euro.
3. miljølån gjennom Den nordiske investeringsbank innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt garantiansvar som ikke må overstige 61 324 000 euro.

VIII

Fullmakt til fortsatt bobehandling

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet for 2014 kan bestemme at det under ordningen med oppfølging av statens krav i konkursbo pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 25,9 mill. kroner. Utbetalinger dekkes av bevilgningene under kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten, post 01 Driftsutgifter, og kap. 1618 Skatteetaten, post 21 Spesielle driftsutgifter.

X

Nettobudsjetteringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2014 kan:

ved postering over konto for forskyvninger i balansen i statsregnskapet i det inneværende års regnskap. Fullmakten gjelder inntil 1 mill. kroner.

1. trekke direkte utgifter i forbindelse med auksjonssalg fra salgsinntektene før det overskytende inntektsføres under kap. 4610 Toll- og avgiftsetaten, post 02 Andre inntekter.
2. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 1618 Skatteetaten, post 01 Driftsutgifter, refusjoner av fellesutgifter og liknende der Skatteetaten framleier lokaler.

Forsvarsdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2014 kan:

1. benytte alle merinntekter til å overskride enhver utgiftsbevilgning under Forsvarsdepartementet, med følgende unntak:
 - a. inntekter fra militære bøter kan ikke benyttes som grunnlag for overskridelse.
 - b. inntekter ved salg av større materiell kan benyttes med inntil 75 pst. til overskridelse av bevilgningen under kapittel 1760 Nyan-skaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.
2. ta med ubrukte merinntekter ved utregning av overførbart beløp.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

III

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2014 kan:

1. foreta bestillinger ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1720		Felles ledelse og kommandoapparat	
	01	Driftsutgifter	430 mill. kroner
1725		Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben	
	01	Driftsutgifter	75 mill. kroner
1731		Hæren	
	01	Driftsutgifter	130 mill. kroner
1732		Sjøforsvaret	
	01	Driftsutgifter	810 mill. kroner
1733		Luftforsvaret	
	01	Driftsutgifter	750 mill. kroner
1734		Heimevernet	
	01	Driftsutgifter	65 mill. kroner
1740		Forsvarets logistikkorganisasjon	

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
	01	Driftsutgifter	1 200 mill. kroner
1760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg	
	01	Driftsutgifter	100 mill. kroner
	44	Fellesfinansierte investeringer, nasjonalfinansiert andel	80 mill. kroner
	45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold	17 000 mill. kroner
	48	Fellesfinansierte investeringer, fellesfinansiert andel	165 mill. kroner
1761		Nye kampfly med baseløsning	
	45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold	14 500 mill. kroner
1790		Kystvakten	
	01	Driftsutgifter	2 080 mill. kroner
1791		Redningshelikoptertjenesten	
	01	Driftsutgifter	60 mill. kroner
1792		Norske styrker i utlandet	
	01	Driftsutgifter	25 mill. kroner
1795		Kulturelle og allmennyttige formål	
	01	Driftsutgifter	2 mill. kroner

2. gi Forsvarets forskningsinstitutt fullmakt til å ha økonomiske forpliktelser på inntil 60 mill. kroner ut over det som dekkes av egne avsetninger.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2014 kan gi tilsagn om økonomisk støtte ut over bevilgningen, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1700		Forsvarsdepartementet	
	73	Forskning og utvikling	68 mill. kroner

Andre fullmakter

V

Nettobudsjettering av salgsomkostninger
Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2014 kan trekke salgsomkostninger ved salg av materiell og fast eiendom fra salgsinntekter før

det overskytende inntektsføres under kapittel 4760 Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg, post 45 Store nyanskaffelser og kapittel 4710 Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg, post 47 Salg av eiendom.

VI

Personell

Stortinget samtykker i at:

1. Forsvarsdepartementet i 2014 kan fastsette lengden på førstegangstjenesten, repetisjons-tjenesten og heimevernstjenesten slik det går frem av Prop. 1 S (2013–2014).
2. enheter oppsatt med frivillig heimevernsper-sonell kan overføres til forsvarsgrener og fellesin-stitusjoner, og benyttes i operasjoner i utlandet.

VII

Investeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2014 kan:

1. starte opp nye investeringsprosjekter, her- under større bygg- og eiendomsprosjekter, som er presentert som nye prosjekter i Prop. 1 S (2013–2014), innenfor de kostnadsrammer som der er omtalt.
2. endre tidligere godkjente prosjekter som anført i Prop. 1 S (2013–2014), herunder endrede kostnadsrammer.
3. starte opp og gjennomføre materiellinvesterin- ger og byggeprosjekter av lavere kategori.
4. nytte bevilgningen på den enkelte investerings- post, hhv. post 44, 45, 47 og 48 fritt mellom for- mål, bygg- og eiendoms-kategorier, anskaffel- ser og prosjekter som presentert i Prop. 1 S (2013–2014).
5. gjennomføre konsept- og definisjonsfasen av planlagte materiellanskaffelser.
6. igangsette planlegging og prosjektering av bygge-, anleggs- og innredningsprosjekter

innenfor rammen av bevilgningen på de respektive poster.

7. inkludere gjennomføringskostnader i investe- ringsprosjektene for eiendom, bygg og anlegg på post 46 og post 47.

VIII

Fullmakter vedrørende fast eiendom

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2014 kan:

1. avhende fast eiendom uansett verdi til mar- kedspris når det ikke foreligger annet statlig behov for eiendommen. Eiendommene skal normalt legges ut for salg i markedet, men kan selges direkte til fylkeskommuner eller kom- muner til markedspris, innenfor EØS-avtalens bestemmelser. Dersom eiendommene er aktu- elle for friluft- eller kulturformål kan de selges på samme vilkår til Statskog SF hvis ikke fyl- keskommuner eller kommuner ønsker å kjøpe eiendommene.
2. avhende fast eiendom til en verdi av inntil 100 000 kroner vederlagsfritt eller til underpris når særlige grunner foreligger.

IX

Tidspunkt for belastning av utgiftsbe- vilgninger

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2014 kan belaste utgiftsbevilgninger for bestillin- ger gjennom NSPA (NATO Support Agency), andre internasjonale organisasjoner eller andre lands myndigheter fra det tidspunkt materiell blir bestilt, selv om levering først skjer senere i bud- sjettåret eller i et etterfølgende budsjettår.

Olje- og energidepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2014 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1800 post 21	kap. 4800 post 03
kap. 1810 post 21	kap. 4810 post 02

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1820 post 21	kap. 4820 post 02
kap. 1820 post 22	kap. 4820 post 40
kap. 1830 post 22	kap. 4830 post 10
kap. 2490 post 45	kap. 5490 post 01

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Kongen i 2014 kan:

1. overskride bevilgningen under kap. 1800 Olje- og energidepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglerhonorar og utgifter til faglig bistand ved statlig kjøp/salg av aksjeposter, rådgivning samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i Statoil ASA.
2. godkjenne utøvelse av statens forkjøpsrett ved overdragelser av andeler i utvinningstillatelser på norsk kontinentalsokkel og overskride bevilgningen med inntil 5 mrd. kroner under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten.

IV

Fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2014 kan:

1. utgiftsføre uten bevilgning tilskudd til fjerning av innretninger på kontinentalsokkelen under kap. 2442 Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen, post 70 Tilskudd.
2. utgiftsføre uten bevilgning utlån til Norpipe Oil AS på inntil 25 mill. kroner under kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, post 90 Lån til Norpipe Oil AS.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2014 kan gi tilsagn utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt udekket ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1825		Energiomlegging, energi- og klimateknologi	
	50	Overføring til Energifondet	400 mill. kroner
1840		CO ₂ -håndtering	
	75	Tilskudd, CO ₂ -håndtering internasjonalt	1 mill. kroner

VI

Fullmakt til å inngå forpliktelse ut over gitt bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2014 kan pådra seg forpliktelser utover gitte bevilgninger innenfor følgende beløp:

Kap	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1800		Olje- og energidepartementet	
	21	Spesielle driftsutgifter	7 mill. kroner
1810		Oljedirektoratet	
	21	Spesielle driftsutgifter	10 mill. kroner
1815		Petoro AS	
	70	Administrasjon	35 mill. kroner
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	
	22	Flom- og skredforebygging	50 mill. kroner
	60	Tilskudd til flom- og skredforebygging	10 mill. kroner
	72	Tilskudd til flom- og skredforebygging	10 mill. kroner
1830		Forskning og næringsutvikling	
	22	Forvaltningsrettet forskning og utvikling	10 mill. kroner
1840		CO ₂ -håndtering	
	70	Gassnova SF	20 mill. kroner
	72	Lån, TCM DA	300 mill. kroner

VII

Garantifullmakt

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2014 kan gi Gassco AS garanti innenfor en samlet ramme på inntil 1 mrd. kroner for skader og tap ved mottaksterminalene på kontinentet som har oppstått som følge av forsettlige handlinger hos ledende personell i Gassco AS.

VIII

Forpliktelser under avsetningsinstruksen og øvrige driftsrelaterede forpliktelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2014 kan godkjenne at staten pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, knyttet til:

1. løpende forretningsvirksomhet i interessentskapene, samt deltakelse i annen virksomhet som har tilknytning til leting og utvinning av petroleum.

2. avsetning av statens petroleum etter avsetningsinstruksen gitt Statoil ASA.

IX

Utbyggingsrelaterede forpliktelser

Stortinget samtykker i at Kongen i 2014 kan godkjenne at staten pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, hvor øvre grense for SDØE sin forholdsmessige andel for det enkelte prosjekt/fase utgjør 5 mrd. kroner knyttet til deltakelse i:

1. utbyggingsprosjekter (planer for utbygging/anlegg og drift) på norsk kontinentalsokkel.
2. utviklingsprosjekter under Gassled.

X

Forpliktelser før plan for utbygging og drift og for anlegg og drift er behandlet

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2014 kan godkjenne at staten pådras for-

pliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten knyttet til kontraktsmessige forpliktelser i fasen før plan for

utbygging og drift er godkjent eller før tillatelse til anlegg og drift er gitt, herunder forpliktelser knyttet til en pre-interessentskapsfase.

Andre fullmakter

XI

Utbyggingsprosjekter på norsk kontinentalsokkel

Stortinget samtykker i at Kongen i 2014 kan godkjenne prosjekter (planer for utbygging/anlegg og drift) på norsk kontinentalsokkel under følgende forutsetninger:

1. Prosjektet må ikke ha prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.
2. Øvre grense for de samlede investeringer per prosjekt utgjør 20 mrd. kroner.
3. Hvert enkelt prosjekt må vise akseptabel samfunnsøkonomisk lønnsomhet og være rimelig robust mot endringer i prisutviklingen for olje og naturgass.

XII

Overføring av eiendomsrett mot bruksrett

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2014 kan godkjenne overføring av eiendomsrett fra en rettighetshavergruppe hvor Petoro AS som forvalter av SDØE er en av rettighetshaverne, til en annen rettighetshavergruppe. Det forutsettes at Petoro AS som forvalter av SDØE er sikret tilstrekkelig bruksrett. Denne fullmakt vil gjelde for de prosjekter hvor Kongen har fått fullmakt til å godkjenne plan for utbygging/anlegg og drift, samt ved mindre endringer for prosjekter hvor plan for utbygging/anlegg og drift allerede er godkjent. Fullmakten gis under forutsetning av at overføring av eiendomsrett ikke har prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.

XIII

Overdragelse av andeler i utvinningstillatelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2014 kan godkjenne overdragelse (salg, kjøp eller bytte) av deltakerandeler for Petoro AS som forvalter av SDØE der det antas at ressursene i utvinningstillatelsen på tidspunkt for over-

dragelsen er mindre enn 3 mill. Sm³ oljeekvivalenter.

XIV

Overdragelse og samordning av andeler i utvinningstillatelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2014 i tråd med forutsetningene i St.prp. nr. 41 (2003–2004) kan godkjenne at Petoro AS kan delta i:

1. overdragelse (salg, kjøp eller bytte) av deltakerandeler i interessentskap hvor en rettighetshaver velger å tre ut av interessentskapet og hvor SDØE berøres av overdragelsen.
2. forenklet samordning av utvinningstillatelser med SDØE-andeler.
3. ny/endret plan for utbygging og drift av forekomster innenfor et samordnet område med SDØE-deltakelse.
4. overdragelse av deltakerandeler for å oppnå fortsatt harmonisering av deltakerandeler i utvinningstillatelser som er samordnet og hvor SDØE berøres av overdragelsen.

XV

Overdragelse av andeler i rørledninger til Gassled

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2014 kan godkjenne nødvendige transaksjoner for overdragelse av andeler for Petoro AS som forvalter av SDØE for å innlemme rørledninger med SDØE-andel i Gassled. Statens andel i Gassled skal justeres for å gjenspeile innlemmelsen.

XVI

Opphevelse av generalforsamlingsklausulen

Stortinget samtykker i at generalforsamlingsklausulen skal kunne oppheves for gitte tillatelser og erstattes av en vetorett i tråd med konsesjonsdirektivet og petroleumsforskriftens § 12, dersom rettighetshaverne skulle ønske dette. Olje- og

energidepartementet skal i så fall godkjenne dette i hvert enkelt tilfelle.

XVII

Lån til TCM DA

Stortinget samtykker i at lån til TCM DA aktiveres i statens kapitalregnskap.

XVIII

Nettoføring av refusjoner

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2014 kan nettoføre refusjoner for fellestjenester som utgiftsreduksjoner under kap. 1810 Oljedirektoratet, post 01 Driftsutgifter.

XIX

Realisering av ett fullskalaanlegg innen 2020
Stortinget samtykker i ambisjonen om å realisere minst ett fullskala anlegg for fangst og lagring av CO₂ innen 2020.

XX

Etablering av CO₂-håndteringsprogram
Stortinget samtykker til etablering av et CO₂-håndteringsprogram som har som mål å realisere fullskala CO₂-håndteringsprosjekter i Norge. Stortinget legger til grunn at staten skal sikre økonomiske og andre rammevilkår som kan utløse minst ett slikt prosjekt.

Vedlegg 1**Statsbudsjettet**

Tabell 1.1 Hovedtallene i statsbudsjettet for perioden 2008–014

Mill. kroner

	Regnskap					Saldert budsjett 2013	Anslag regn- skap 2013	Forslag 2014
	2008	2009	2010	2011	2012			
Driftsutgifter og investeringer ekskl. petroleumsvirksomhet	140 996	155 050	156 941	165 299	171 277	192 612	184 235	200 081
Driftsresultat forretningsdriften	-993	-1 194	-1 402	7	26	-22	225	-484
Renter av statsgjeld	17 693	20 237	19 939	17 207	12 819	12 800	11 607	10 146
Overføringer til andre	599 027	669 845	697 337	697 337	786 412	831 928	832 431	874 250
Utgifter ekskl. lån og petroleumsvirksomhet	756 724	843 937	872 815	879 850	970 534	1 037 318	1 028 498	1 083 992
Inntekter ekskl. lån, oljeskatter og petroleumsvirksomhet	744 926	747 376	769 745	800 451	869 636	913 654	912 023	950 901
Oljekorrigert overskudd	-11 797	-96 561	-104 070	-79 399	-100 898	-123 663	-116 475	-133 092
Overført fra Statens pensjonsfond utland	8 370	107 221	109 356	84 158	104 550	123 663	116 475	133 092
Overskudd før lånetransaksjoner	-3 427	10 660	5 286	4 759	3 652	0	0	0
Oljeskatter	245 167	168 966	159 168	209 678	232 707	229 900	206 510	186 510
Utbytte fra Statoil	16 940	15 489	12 818	13 352	13 887	13 887	14 421	14 421
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	175 597	120 058	124 117	149 212	174 499	157 400	153 000	143 200
Utgifter til statlig petroleumsvirksomhet	-21 839	-24 719	-20 146	-21 439	-25 610	-28 002	-30 002	-30 002
Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten	415 865	279 794	275 957	350 803	395 483	373 185	343 929	314 129
Overskudd før overføring til Statens pensjonsfond utland	404 068	183 233	171 887	271 404	294 585	249 522	227 455	181 037
Utlån og avdrag, brutto	70 714	256 064	116 719	151 683	131 630	209 657	224 967	138 488
Tilbakebetalinger	48 543	69 075	73 430	83 301	158 728	84 935	84 409	88 029
Utlån, netto	22 171	186 989	43 289	68 382	-27 098	124 722	140 558	50 459
Overskudd før lånetransaksjoner	-3 427	10 660	5 286	4 759	3 652	0	0	0
Samlet finansieringsbehov	25 598	176 329	38 003	63 623	-30 750	124 722	140 558	50 459

Tabell 1.2 Samlede utgifter etter departement 2008–2014

Departement ³	Regnskap					Budsjett	
	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ¹	2014 ²
Det kongelige hus og Slottsforvaltningen, Regjeringen, Stortinget og Høyesterett	1 843	1 934	1 950	2 018	2 221	2 275	2 398
Utenriksdepartementet	26 785	31 507	33 905	33 148	31 936	35 967	38 538
Kunnskapsdepartementet	60 637	72 134	68 287	42 624	41 057	43 585	46 060
Kulturdepartementet	7 934	9 049	7 910	8 566	8 950	9 715	10 489
Justis- og beredskapsdepartementet	19 004	20 543	26 410	26 654	27 995	29 823	32 576
Kommunal- og regionaldepartementet	73 782	89 682	96 138	141 867	153 204	158 811	167 927
Arbeidsdepartementet	27 821	32 374	45 626	50 027	57 322	54 964	60 759
Helse- og omsorgsdepartementet	100 384	111 487	106 534	113 369	116 112	121 334	128 159
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	23 131	24 136	30 488	31 470	32 665	32 904	34 952
Nærings- og handelsdepartementet	7 582	13 340	20 686	12 693	21 136	6 278	6 613
Fiskeri- og kystdepartementet	3 621	4 345	4 334	4 521	4 789	5 003	5 509
Landbruks- og matdepartementet	14 692	15 215	17 438	16 104	16 621	17 100	17 492
Samferdselsdepartementet	25 984	31 222	28 829	30 843	33 661	38 900	45 234
Miljøverndepartementet	3 500	4 770	4 492	4 756	5 065	5 440	5 989
Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet	20 045	19 102	6 222	6 336	6 420	6 297	7 557
Finansdepartementet	39 274	187 961	44 471	88 344	38 241	108 876	41 065
Forsvarsdepartementet	34 248	34 665	35 862	40 871	41 490	42 224	43 009
Olje- og energidepartementet	20 348	17 669	10 565	5 554	6 162	16 972	14 584
Ymse utgifter	227	204	131	105	66	14 821	10 800
Statsbankene	67 643	86 965	88 400	90 696	105 945	124 512	116 293
Statlig petroleumsvirksomhet	21 839	24 719	20 146	21 439	25 610	28 002	30 002
Statens forretningsdrift	926	1 960	1 623	2 629	2 539	1 838	1 626
Folketrygden	265 164	291 900	309 150	329 173	348 567	369 336	384 851
Statens pensjonsfond utland	398 730	277 632	275 957	350 804	395 483	373 185	314 129
Utgifter i alt	1 265 143	1 404 514	1 285 555	1 454 607	1 523 258	1 648 162	1 566 611

¹ Saldert budsjett 2013.² Forslag 2014 Prop. 1 S (2013-2014).³ Departementenes budsjetter er uten ymse utgifter, statsbankene, statlig petroleumsvirksomhet, statens forretningsdrift og folketrygden som vises separat.

Tabell 1.3 Driftsutgifter (postene 1-29) etter departement 2008–2014

Departement ³	Regnskap					Budsjett	
	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ¹	2014 ²
Det kongelige hus og Slottsforvaltningen, Regjering, Stortinget og Høyesterett	1 445	1 525	1 574	1 645	1 703	1 762	1 858
Utenriksdepartementet	3 685	5 728	5 374	4 868	4 825	4 879	5 297
Kunnskapsdepartementet	2 895	3 257	3 335	3 343	3 314	3 275	3 332
Kulturdepartementet	2 561	2 681	1 560	1 572	1 674	1 674	1 730
Justis- og beredskapsdepartementet	17 539	19 439	24 132	24 745	25 699	25 869	27 441
Kommunal- og regionaldepartementet	241	305	315	363	341	409	413
Arbeidsdepartementet	13 511	15 125	20 207	21 942	22 805	21 790	22 229
Helse- og omsorgsdepartementet	2 824	3 837	4 052	4 155	4 402	4 396	4 723
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	5 442	6 166	6 593	6 786	6 906	6 899	7 352
Nærings- og handelsdepartementet	1 488	1 762	1 794	1 793	1 876	1 882	1 904
Fiskeri- og kystdepartementet	2 583	2 945	3 068	3 275	3 345	3 343	3 500
Landbruks- og matdepartementet	1 476	1 544	1 596	1 581	1 620	1 584	1 621
Samferdselsdepartementet	12 287	14 145	13 588	14 356	15 013	15 200	16 119
Miljøverndepartementet	1 748	2 159	2 439	2 687	2 758	2 804	2 876
Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet	12 572	11 394	3 959	4 180	4 376	4 333	4 922
Finansdepartementet	7 235	7 667	8 188	8 544	8 659	9 120	9 183
Forsvarsdepartementet	23 248	24 462	25 925	31 289	31 716	30 841	31 504
Olje- og energidepartementet	1 616	1 681	1 587	1 696	2 244	2 541	1 450
Ymse utgifter	227	204	131	105	66	14 821	10 800
Statsbankene	585	603	612	656	662	655	683
Statlig petroleumsvirksomhet	0	0	82	2	0	2	2
Statens forretningsdrift	-482	-154	-534	7	26	-22	-484
Folketrygden	0	0	0	0	0	0	0
Utgifter i alt	114 725	126 473	129 577	139 589	144 031	158 057	158 456

¹ Saldert budsjett 2013² Forslag 2014 Prop. 1 S (2013-2014).³ Departementenes budsjetter er uten ymse utgifter, statsbankene, statlig petroleumsvirksomhet, statens forretningsdrift og folketrygden som vises separat.

Tabell 1.4 Nybygg, anlegg mv. (postene 30-49) etter departement 2008–2014

Departement ³	Regnskap					Budsjett	
	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ¹	2014 ²
	Det kongelige hus og Slottsforvaltningen, Regjering, Stortinget og Høyesterett	114	89	64	50	184	166
Utenriksdepartementet	41	32	34	45	28	223	230
Kunnskapsdepartementet	31	36	26	56	26	25	25
Kulturdepartementet	24	29	28	25	34	35	36
Justis- og beredskapsdepartementet	315	339	309	331	287	1 277	1 745
Kommunal- og regionaldepartementet	3	2	1	2	2	1	-
Arbeidsdepartementet	1 026	1 239	962	658	281	983	955
Helse- og omsorgsdepartementet	35	23	24	33	28	18	19
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	32	31	26	34	26	10	60
Nærings- og handelsdepartementet	8	11	5	9	7	11	61
Fiskeri- og kystdepartementet	429	582	613	558	731	765	1 019
Landbruks- og matdepartementet	12	19	16	9	20	10	10
Samferdselsdepartementet	8 957	11 533	10 808	11 135	12 181	16 649	21 610
Miljøverndepartementet	457	496	505	432	523	635	685
Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet	1 838	1 335	788	663	806	634	1 200
Finansdepartementet	135	152	220	315	242	218	228
Forsvarsdepartementet	10 306	9 467	9 261	8 602	9 181	10 778	10 851
Olje- og energidepartementet	12	10	15	20	7	10	10
Ymse utgifter	0	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	96	97	109	118	166	226	102
Statlig petroleumsvirksomhet	19 998	23 597	18 470	21 437	25 610	28 000	30 000
Statens forretningsdrift	1 408	1 860	2 147	2 623	2 513	1 860	2 110
Folketrygden	0	0	0	0	0	0	0
Statens pensjonsfond utland	0	0	0	0	0	0	0
Utgifter i alt	45 276	50 979	44 432	47 153	52 883	62 534	71 143

¹ Saldert budsjett 2013² Forslag 2014 Prop. 1 S (2013-2014).³ Departementenes budsjetter er uten ymse utgifter, statsbankene, statlig petroleumsvirksomhet, statens forretningsdrift og folketrygden som vises separat.

Tabell 1.5 Overføringer til andre (postene 50-89) etter departement 2008–2014

Departement ³	Regnskap					Budsjett	
	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ¹	2014 ²
Det kongelige hus og Slottsforvaltningen Regjering, Stortinget og Høyesterett	283	321	313	323	333	348	360
Utenriksdepartementet	22 718	25 306	28 022	27 478	26 295	29 967	32 125
Kunnskapsdepartementet	51 711	56 841	59 927	36 224	37 717	40 285	42 703
Kulturdepartementet	5 349	6 338	6 322	6 969	7 242	8 005	8 723
Justis- og beredskapsdepartementet	1 150	765	1 970	1 578	2 009	2 677	3 390
Kommunal- og regionaldepartementet	73 358	89 233	95 811	141 501	152 862	158 401	167 515
Arbeidsdepartementet	13 284	16 010	12 332	11 084	11 088	11 191	11 074
Helse- og omsorgsdepartementet	97 191	107 580	102 451	109 173	111 677	116 918	123 414
Barne-, likestillings- og inkluderings- departementet	17 657	17 939	23 868	24 650	25 733	25 995	27 540
Nærings- og handelsdepartementet	3 707	4 094	4 143	4 197	4 343	4 384	4 642
Fiskeri- og kystdepartementet	610	818	653	688	713	895	990
Landbruks- og matdepartementet	13 203	13 651	14 111	14 514	14 981	15 506	15 861
Samferdselsdepartementet	4 740	5 544	4 432	5 352	6 467	7 051	7 506
Miljøverndepartementet	1 296	1 715	1 548	1 637	1 785	2 001	2 428
Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet	583	636	1 475	1 493	1 237	1 329	1 434
Finansdepartementet	31 869	35 192	36 063	33 335	29 303	32 993	31 654
Forsvarsdepartementet	690	736	676	626	593	606	653
Olje- og energidepartementet	1 584	3 817	3 963	3 837	3 909	4 422	4 873
Ymse utgifter	0	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	10 575	11 496	10 035	11 546	12 376	12 418	12 658
Statlig petroleumsvirksomhet	1 841	1 122	1 594	0	0	0	0
Statens forretningsdrift	0	150	10	0	0	0	0
Folketrygden	265 164	291 900	309 150	329 173	348 567	369 336	384 851
Statens pensjonsfond utland	415 866	279 794	275 957	350 804	395 483	373 185	314 129
Utgifter i alt	1 034 427	970 997	994 827	1 116 182	1 194 714	1 217 914	1 198 524

¹ Saldert budsjett 2013.² Forslag 2014 Prop. 1 S (2013-2014).³ Departementenes budsjetter er uten ymse utgifter, statsbankene, statlig petroleumsvirksomhet, statens forretningsdrift og folketrygden som vises separat

Tabell 1.6 Utlån, gjeldsavdrag mv. (postene 90-99) etter departement 2008–2014

Departement ³	Regnskap					Budsjett	
	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ¹	2014 ²
	Det kongelige hus og Slottsforvaltningen, Regjering, Stortinget og Høyesterett	0	0	0	0	0	0
Utenriksdepartementet	341	441	474	757	788	898	885
Kunnskapsdepartementet	6 000	12 000	5 000	3 000	0	0	0
Kultur- og kirkedepartementet	0	0	0	0	0	0	0
Justis- og beredskapsdepartementet	0	0	0	0	0	0	0
Kommunal- og regionaldepartementet	180	142	10	1	1	0	0
Arbeidsdepartementet	0	0	12 124	16 343	23 148	21 000	26 500
Helse- og omsorgsdepartementet	334	48	8	8	5	2	3
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	0	0	0	0	0	0	0
Nærings- og handelsdepartementet	2 380	7 472	14 744	6 693	14 909	0	0
Fiskeri- og kystdepartementet	0	0	0	0	0	0	0
Landbruks- og matdepartementet	0	0	1 715	0	0	0	0
Samferdselsdepartementet	0	0	0	0	0	0	0
Miljøverndepartementet	0	400	0	0	0	0	0
Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet	5 052	5 736	0	0	0	0	0
Finansdepartementet	35	144 951	0	46 150	38	66 544	0
Forsvarsdepartementet	4	0	0	353	0	0	0
Olje- og energidepartementet	17 136	12 162	5 000	0	2	10 000	8 250
Ymse utgifter	0	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	56 388	74 769	77 644	78 376	92 740	111 213	102 849
Statlig petroleumsvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0
Statens forretningsdrift	0	104	0	0	0	0	0
Folketrygden	0	0	0	0	0	0	0
Statens pensjonsfond utland	-17 136	-2 162	0	0	0	0	0
Utgifter i alt	70 714	256 064	116 719	151 683	131 630	209 657	138 488

¹ Saldert budsjett 2013.² Forslag 2014 Prop. 1 S (2013-2014).³ Departementenes budsjetter er uten ymse utgifter, statsbankene, statlig petroleumsvirksomhet, statens forretningsdrift og folketrygden som vises separat.

Tabell 1.7 Skatter og avgifter i perioden 2008–2014

		Regnskap					Budsjett	
Kapittel		2008	2009	2010	2011	2012	2013 ¹	2014 ¹
5501	Skatter på formue og inntekt	192 906	190 457	196 959	227 649	233 345	250 635	257 400
5506	Avgift av arv og gaver	1 973	2 431	2 377	1 754	1 887	1 850	2 200
5507	Skatt og avgift på utvinning av petroleum	241 483	166 704	156 982	207 453	230 452	226 500	181 600
5508	Avgift på utslipp av CO ₂ kontinentalsokkelen	3 392	2 215	2 166	2 189	2 251	3 400	4 900
5509	Avgift på utslipp av NO _x kontinentalsokkelen	292	47	20	36	4	0	10
5511	Tollinntekter	2 141	2 242	2 522	2 747	3 070	2 760	3 095
5521	Merverdiavgift	190 684	185 178	196 809	208 747	220 713	236 000	251 000
5526	Avgifter på alkohol	10 799	11 241	11 320	11 863	12 140	12 450	12 500
5531	Avgift på tobakkvarer	7 299	7 806	7 436	7 643	7 315	7 650	7 000
5536	Avgift på motorvogner m.m.							
	Engangsavgift på motorvogner m.m.	18 942	15 875	19 715	20 123	21 175	21 460	21 100
	Årsavgift	7 978	8 320	8 665	9 035	9 363	9 700	10 060
	Vektårsavgift	355	346	334	331	326	340	372
	Omregistreringsavgift	2 119	2 296	2 318	2 423	2 349	2 130	1 850
	Avgift på bensin	7 862	7 703	7 389	0	0	0	0
	Avgift på mineralolje til motorvogn (autodiesel)	7 216	7 770	8 526	0	0	0	0
5537	Avgift på båter mv.	299	174	202	194	169	165	166
5538	Veibruksavgift på drivstoff	0	0	0	16 117	16 254	17 150	17 180
5541	Avgift på elektrisk kraft	6 319	6 790	7 322	7 337	7 140	7 050	8 200
5542	Avgift på mineralolje mv.	1 328	1 320	1 476	1 530	1 419	1 349	1 523
5543	Miljøavgift på mineralske produkter mv.	4 542	4 496	4 658	4 849	4 541	4 777	5 434
5546	Avgift på sluttbehandling av avfall	697	491	279	89	17	48	47
5547	Avgift på helse og miljøskadelige kjemikalier	4	3	2	2	2	4	2
5548	Miljøavgift på klimagasser	249	236	255	258	277	263	415
5549	Avgift på utslipp av NO _x	340	78	67	98	114	130	105
5550	Miljøavgifta på plantevernmidler	0	0	53	64	70	50	50
5551	Produksjonsavgift på mineraler	0	0	2	5	22	12	11
5555	Sjokolade- og sukkervareavgift	1 090	1 127	1 165	1 174	1 221	1 260	1 250
5556	Avgift på alkoholfrie drikkevarer m.m.	1 068	1 642	1 736	1 784	1 835	1 905	2 050
5557	Avgift på sukker	194	197	196	183	193	206	197
5559	Avgift på drikkevareemballasje	1 226	1 232	1 261	1 278	1 276	1 275	1 582
5565	Dokumentavgift	5 334	4 954	5 803	6 654	7 163	8 000	7 800
5568	Sektoravgift under Kulturdepartementet	43	44	18	68	66	72	75
5571	Sektoravgift under Arbeidsdepartementet	0	0	0	0	0	74	87
5572	Sektoravgift under Helse- og omsorgsdep.	236	224	197	177	184	180	153
5574	Sektoravgift under Nærings- og handelsdep.	2	2	0	136	142	145	150
5575	Sektoravgift under Fiskeri- og kystdep.	61	57	822	890	925	809	965
5576	Sektoravgift under Landbruk- og matdep.	837	810	738	794	301	125	125
5578	Sektoravgift under Miljøverndepartementet	0	14	98	101	103	106	106
5580	Sektoravgift under Finansdep.	197	217	250	282	293	324	330
5582	Sektoravgift under Olje- og energidep.	0	9	1	0	2	0	149
5583	Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser	186	193	200	192	188	253	297
5584	Andre avgifter, etterslep utgåtte avgifter	-51	-114	0	0	0	0	0
5700	Trygdeavgift	84 228	90 800	91 936	102 437	104 279	110 700	116 400
5700	Arbeidsgiveravgift	121 722	128 088	130 415	138 542	147 537	154 500	165 500
	Sum skatter og avgifter inkl. folketrygden	925 589	853 714	872 692	987 227	1 040 123	1 085 807	1 083 436

¹ Saldert budsjett 2013 og forslag 2014 Prop. 1 S (2013-2014).

Tabell 1.8 Samlede inntekter i perioden 2008–2014

Mill. kroner

	Regnskap					Saldert budsjett 2013	Anslag regn- skap 2013	Forslag 2014
	2008	2009	2010	2011	2012			
Skatter på formue og inntekt	194 879	192 888	199 335	229 404	235 232	252 485	247 070	259 600
Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift	205 950	218 888	222 352	240 979	251 816	265 200	269 900	281 900
Tollinntekter	2 141	2 242	2 522	2 747	3 070	2 760	2 995	3 095
Merverdiavgift	190 684	185 178	196 809	208 747	220 713	236 000	238 000	251 000
Avgifter på alkohol	10 799	11 241	11 320	11 863	12 140	12 450	12 300	12 500
Avgifter på tobakk	7 299	7 806	7 436	7 643	7 315	7 650	7 000	7 000
Avgifter på motorvogner	44 472	42 309	46 948	31 912	33 213	33 630	33 092	33 382
Andre avgifter	24 199	24 195	26802	44 255	43 916	45 731	44 833	48 449
Sum skatter og avgifter	680 422	684 749	713 524	777 549	807 415	855 906	855 190	896 926
Renter av statens forretningsdrift	-3	41	48	63	74	106	106	82
Øvrige inntekter av statens forretningsdrift	2 026	2 232	2 349	2 590	2 010	1 782	1 785	1 815
Sum inntekter av statens forretningsdrift	2 023	2 273	2 397	2 654	2 084	1 888	1 891	1 897
Renter fra statsbankene	11 053	9 803	7 444	8 079	7 795	8 414	8 481	9 023
Renter av kontantbeholdning og andre fordringer	9 690	9 045	10 781	10 984	8 913	7 651	6 266	5 844
Utbytte ekskl. Statoil	17 388	11 662	5 572	17 900	13 277	14 838	14 489	11 834
Sum renteinntekter og utbytte (ekskl. statens forretningsdrift og Statoil).	38 131	30 510	23 797	36 963	29 985	30 902	29 235	26 700
Inntekter under departementene	24 352	29 845	28 944	34 117	30 152	24 958	25 708	25 378
Overføring fra Norges Bank	0	0	0	0	0	0	0	0
Tilbakeføring av midler fra Statens banksikringsfond	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum andre inntekter	24 352	29 845	28 944	34 117	30 152	24 958	25 708	25 378
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	175 597	120 058	124 117	149 212	174 499	157 400	153 000	143 200
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	245 167	168 966	159 168	209 678	232 707	229 900	206 510	186 510
Aksjeutbytte fra Statoil	16 940	15 489	12 818	13 352	13 887	13 887	14 421	14 421
Sum petroleumsinntekter	437 705	304 513	296 104	372 242	421 093	401 187	373 931	344 131
Tilbakebetalinger	48 543	69 075	73 430	83 301	158 728	84 935	84 409	88 029
Statens pensjonsfond utland	8 370	107 221	109 356	84 158	104 550	123 663	116 475	133 092
Sum inntekter	1 239 544	1 228 184	1 247 552	1 390 984	1 554 008	1 523 440	1 486 838	1 516 152

Tabell 1.9 Vedtatt budsjett 2013 (des.2012). Utgifter fordelt etter departement og de forskjellige grupper av postnummer.

	Samlede utgifter	Statens egne driftsutgifter					Nybygg, anlegg (postnr. 30-49)	Overføringer				Utlån gfelds-avdrag mv. (postnr. 90-99)
		I alt	Driftsutgifter. (postnr. 01)	Spesielle driftsutgifter (postnr. 21-23 og 25-29)	Driftsresultat forretningsdriften (postnr. 24)	Andre statsregnskaper (postnr. 50-59)		Kommuner (postnr. 60-69)	Andre overføringer (postnr. 70-89)	Andre statsregnskaper (postnr. 50-59)		
Det kongelige hus	194207	18381	18381	0	0	0	175826	0	0	0	0	0
Regjering	310950	310950	294050	16900	0	0	0	0	0	0	0	0
Stortinget og underliggende institusjoner	1684550	1346250	1346250	0	0	166300	172000	0	0	172000	0	0
Høyesterett	85084	85084	85084	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Utenriksdepartementet	35966972	4879308	3596428	1282880	0	222992	29966812	0	0	29966812	0	897860
Kunnskapsdepartementet	43584593	3275316	1758542	1516774	0	24528	40284749	30069378	1474469	8740902	0	0
Kulturdepartementet	9714561	1674435	1561160	113275	0	34812	8005314	1160770	13900	6830644	0	0
Justis- og beredskapsdepartementet	29822577	25868504	23685521	2182983	0	1276992	2677081	163680	353858	2159543	0	0
Kommunal- og regionaldepartementet	158810927	409055	329955	79100	0	700	158401172	15750	153784122	4601300	0	2100000
Arbeidsdepartementet	54964002	21789871	21471123	318748	0	982960	11191171	230570	163330	10797271	0	0
Helse- og omsorgsdepartementet	121334499	4396393	2750861	1645532	0	18417	116918189	308554	2653000	113956635	1500	0
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	32904363	6898795	4885613	2013182	0	10500	25995068	235423	9142360	16617285	0	0
Nærings- og handelsdepartementet	6277489	1882439	1464794	417645	0	10700	4384350	1467200	0	2917150	0	0
Fiskeri- og kystdepartementet	5003027	3342897	2710277	632620	0	765160	894970	373400	240000	281570	0	0
Landbruks- og matdepartementet	17100191	1584498	1571043	13455	0	9773	15505920	2182293	130154	13198473	0	0
Samferdselsdepartementet	38900000	15199700	614700	14585000	0	16648900	7051400	142000	1449700	5459700	0	0
Miljøverndepartementet	5440678	2804090	1550913	1253177	0	635226	2001362	488733	104750	1407879	0	0
Fornyings-, administrasjons- og kirke- departementet	6296636	4332972	3740207	592765	0	634461	1329203	273214	5800	1050189	0	0
Finansdepartementet	108875500	9120800	7777500	1343300	0	217700	32993000	0	18500000	14493000	66544000	0
Forsvarsdepartementet	42224299	30840715	29592501	1248214	0	10777729	605855	174445	0	431410	0	0
Olje- og energidepartementet	16972471	2540621	867876	1672745	0	10000	4421850	1824800	14000	2583050	1000000	0
Ymse utgifter	14821000	14821000	14821000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	124512452	655064	642264	12800	0	226227	12417518	5644462	0	6773056	111213643	0
Statlig petroleumsvirksomhet	28001800	1800	0	1800	0	28000000	0	0	0	0	0	0
Statens forretningsdrift	1837911	-22390	0	0	-22390	1860301	0	0	0	0	0	0
Folketrygden	369335808	0	0	0	0	0	369335808	0	290000	369045808	0	0
Statens pensjonsfond utland	373185200	0	0	0	0	0	373185200	373185200	0	0	0	0
Sum utgifter	1648161747	158056548	127136043	30942895	-22390	62534378	1217913818	418115698	188319443	611478677	209657003	0

1000 kroner.

Tabell 1.10 Forslag for 2014. Utgifter fordelt etter departement og de forskjellige grupper av postnummer.

	1000 kroner									
	Statens egne driftsutgifter					Overføringer				Utlån gjelds-avdrag mv. (postnr. 90-99)
Samlede utgifter	I alt	Driftsutgifter. (postnr. 01)	Spesielle driftsutgifter (postnr. 21-23 og 25-29)	Driftsresultat forretningsdriften (postnr. 24)	Nybygg, anlegg (postnr. 30-49)	I alt	Andre statsregnskaper (postnr. 50-59)	Kommuner (postnr. 60-69)	Andre overføringer (postnr. 70-89)	
Det kongelige hus	201133	19153	0	0	0	181980	181980	0	0	0
Regjering	325900	308400	17500	0	0	0	0	0	0	0
Stortinget og underliggende institusjoner	1777700	1418900	0	0	180900	177900	0	0	177900	0
Høyesterett	93158	93158	0	0	0	0	0	0	0	0
Utenriksdepartementet	38537641	3719560	1577069	0	230187	32125465	0	0	32125465	885360
Kunnskapsdepartementet	46060219	1604794	1727674	0	25117	42702634	31822178	1745136	9135320	0
Kulturdepartementet	10489208	1611302	119158	0	35647	8723101	1225835	14230	7483036	0
Justis- og beredskapsdepartementet	32576113	25031373	2410070	0	1744942	3389728	345315	400801	2643612	0
Kommunal- og regionaldepartementet	167927168	412687	102000	0	0	167514481	15750	162685331	4813400	0
Arbeidsdepartementet	60758600	21965700	263610	0	954960	11074330	245720	215520	10613090	26500000
Helse- og omsorgsdepartementet	128159035	2937348	1786120	0	18859	123414208	328553	2681640	120404015	2500
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	34952399	5273509	2078340	0	60304	27540246	243464	10244104	17052678	0
Nærings- og handelsdepartementet	6612700	1903900	398400	0	66500	4642300	1510300	0	3132000	0
Fiskeri- og kystdepartementet	5508844	3499934	2800614	0	1018720	990190	414470	241980	333740	0
Landbruks- og matdepartementet	17491533	1620839	13669	0	10215	15860479	1970951	134449	13755079	0
Samferdselsdepartementet	45234300	16119300	15500200	0	21610000	7505000	126300	1764300	5614400	0
Miljøverndepartementet	5988827	1580810	1294743	0	684950	2428324	520965	129345	1778014	0
Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet	7556768	4311916	610410	0	1200210	1434232	282552	5050	1146630	0
Finansdepartementet	41065300	7903100	1279800	0	228200	31654200	0	19800000	11854200	0
Forsvarsdepartementet	43008582	30222552	1281608	0	10851093	653329	180600	0	472729	0
Olje- og energidepartementet	14584104	1450304	900059	0	10000	4873800	2063600	19000	2791200	8250000
Ymse utgifter	10800000	10800000	0	0	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	116293551	683091	13100	0	102320	12658335	5601345	0	7056990	102849805
Statlig petroleumsvirksomhet	30002000	2000	2000	0	30000000	0	0	0	0	0
Statens forretningsdrift	1626205	-483949	0	-483949	2110154	0	0	0	0	0
Folketrygden	384850920	0	0	0	0	384850920	0	304000	384546920	0
Statens pensjonsfond utland	314129000	0	0	0	0	314129000	314129000	0	0	0
Sum utgifter	1566610908	158455783	127214696	31725036	-483949	1198524182	361208878	200384886	636930418	138487665

Vedlegg 2**Bevilgningsregnskapet**

Tabell 2.1 Utgifter og inntekter i bevilgningsregnskapet pr. 1. halvår 2013

Utgifter	Mill. kroner				
	Overført fra forrige termin	Budsjettets stilling 2013	Samlet til disposisjon	Regnskap for 1. halvår	Gjenstående beløp
Det kongelige hus	0	194	194	146	49
Regjering	8	318	326	151	175
Stortinget og underliggende institusjoner	30	1 689	1 719	799	920
Høyesterett	1	86	87	43	44
Utenriksdepartementet	928	35 965	36 893	15 563	21 330
Kunnskapsdepartementet	408	43 547	43 955	26 529	17 427
Kulturdepartementet	145	9 733	9 879	5 572	4 307
Justis- og beredskapsdepartementet	927	30 321	31 248	14 596	16 652
Kommunal- og regionaldepartementet	1 200	158 958	160 158	90 200	69 958
Arbeidsdepartementet	647	67 756	68 403	35 290	33 112
Helse- og omsorgsdepartementet	342	121 739	122 081	61 965	60 116
Barne- likestillings- og inkluderings- departementet	101	33 595	33 696	17 320	16 376
Nærings- og handelsdepartementet	176	7 509	7 685	4 237	3 448
Fiskeri- og kystdepartementet	680	5 036	5 716	2 405	3 311
Landbruks- og matdepartementet	233	17 299	17 531	13 246	4 285
Samferdselsdepartementet	585	39 362	39 947	15 823	24 124
Miljøverndepartementet	394	5 496	5 890	2 349	3 541
Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet	292	6 540	6 833	3 104	3 728
Finansdepartementet	1 046	108 922	109 968	90 884	19 085
Forsvarsdepartementet	3 551	42 716	46 267	20 645	25 622
Olje- og energidepartementet	488	16 949	17 437	13 756	3 681
Ymse utgifter	0	14 991	14 991	32	14 959
Statsbankene	890	126 323	127 213	62 289	64 924
Statlig petroleumsvirksomhet	0	30 002	30 002	15 057	14 945
Statens forretningsdrift	332	2 220	2 552	746	1 806
Folketrygden	75	369 420	369 495	178 818	190 678
Statens pensjonsfond utland	0	373 185	373 185	109 860	263 325
Sum utgifter	13 481	1 669 870	1 683 351	801 425	881 927

Inntekter	Mill. kroner		
	Budsjettets stilling 2013	Regnskap for 1. halvår	Gjenstående beløp
Skatt på formue og inntekt	252 485	148 070	104 415
Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift	265 290	134 883	130 407
Tollinntekter	2 758	1 326	1 432
Merverdiavgift	236 000	113 376	122 624
Avgifter på alkohol	12 450	5 977	6 473
Avgifter på tobakk	7 650	3 500	4 150
Avgifter på motorvogner	33 655	21 075	12 580
Andre avgifter	45 732	22 223	23 509
Sum skatter og avgifter	856 019	450 430	405 589
Renter av statens forretningsdrift	106	-6	112
Øvrige inntekter av statens forretningsdrift	1 785	457	1 328
Sum inntekter av statens forretningsdrift	1 891	451	1 440
Renter fra statsbankene	8 481	4 130	4 351
Renter av kontantbeholdning og andre fordringer	7 867	3 673	4 194
Aksjeutbytte ekskl. Statoil	14 489	9 080	5 409
Renteinntekter og utbytte (ekskl. statens forretningsdrift og Statoil)	30 836	16 883	13 953
Inntekter under departementene	25 708	15 108	10 600
Overføring fra Norges Bank	0	0	0
Tilbakeføring av midler fra Statens banksikringsfond	0	0	0
Sum andre inntekter	25 708	15 108	10 600
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	150 600	82 961	67 639
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	229 960	120 094	109 866
Aksjeutbytte fra Statoil	14 421	14 421	0
Sum petroleumsinntekter	394 981	217 476	177 505
Tilbakebetalinger	84 409	52 255	32 154
Statens pensjonsfond utland	123 663	0	123 663
Sum inntekter	1 517 507	752 602	764 905

Inntekter	Mill. kroner									
	Samlede inntekter		Salgsinntekter		Inntekter i forbindelse med nybygg/anlegg		Skatter, avgifter og andre overføringer		Tilbakebetalinger	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Skatt på formue og inntekt	144 419	148 070	0	0	0	0	144 419	148 070	0	0
Arbeidsgiveravgift og folketrygdavgift	126 566	134 883	0	0	0	0	126 566	134 883	0	0
Tollinntekter	1 326	1 326	0	0	0	0	1 326	1 326	0	0
Merverdiavgift	107 988	113 376	0	0	0	0	107 988	113 376	0	0
Avgifter på alkohol	5 713	5 977	0	0	0	0	5 713	5 977	0	0
Avgifter på tobakk	3 664	3 500	0	0	0	0	3 664	3 500	0	0
Avgifter på motorvogner	20 946	21 075	0	0	0	0	20 946	21 075	0	0
Andre avgifter	21 363	22 223	0	0	0	0	21 363	22 223	0	0
Sum skatter og avgifter	431 985	450 430	0	0	0	0	431 985	450 430	0	0
Renter av statens forretningsdrift	-6	-6	0	0	0	0	-6	-6	0	0
Øvrige inntekter av statens forretningsdrift	445	457	0	0	426	446	19	11	0	0
Sum inntekter av statens forretningsdrift	439	451	0	0	426	446	12	5	0	0
Renter fra statsbankene	3 928	4 130	0	0	0	0	3 928	4 130	0	0
Renter av kontantbeholdning og andre fordringer	4 996	3 673	0	0	0	0	4 996	3 673	0	0
Aksjeutbytte ekskl. Statoil	7 523	9 080	0	0	0	0	7 523	9 080	0	0
Renteinntekter og utbytte (ekskl statens forretningsdrift og Statoil)	16 447	16 883	0	0	0	0	16 447	16 883	0	0
Inntekter under departementene	15 024	15 108	10 862	10 446	130	166	4 032	4 496	0	0
Overføring fra Norges Bank	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tilbakeføring av midler fra Statens banksikringsfond	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum andre inntekter	15 024	15 108	10 862	10 446	130	166	4 032	4 496	0	0
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	97 552	82 961	84 370	70 490	9 923	9 496	3 259	2 974	0	0
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	110 444	120 094	0	0	0	0	110 444	120 094	0	0
Aksjeutbytte fra Statoil	13 887	14 421	0	0	0	0	13 887	14 421	0	0
Sum petroleumsinntekter	221 882	217 476	84 370	70 490	9 923	9 496	127 589	137 489	0	0
Tilbakebetalinger	118 107	52 255	0	0	0	0	0	0	118 107	52 255
Statens pensjonsfond utland	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	803 883	752 602	95 232	80 936	10 480	10 109	580 065	609 302	118 107	52 255
					Regn- skap 2012	Budsjet- tets stil- ling 2013	End- ringer i pst.	Regn- skap 1. halvår 2012	Regn- skap 1. halvår 2013	End- ringer i pst.
Låntransaksjoner										
6 Utlån, gjeldsavdrag, aksjetegning mv. i alt					131 630	224 967	70,9	65 083	153 523	135,9
Utlån mv. til statsbankene					92 740	112 810	21,6	41 277	56 350	36,5
Gjeldsavdrag					0	66 544	-	0	66 544	-
Andre utlån, aksjetegning mv.					38 890	45 613	17,3	23 807	30 629	28,7
7 Tilbakebetalinger mv.					158 728	84 409	-46,8	118 107	52 255	-55,8
8 Utlån mv. netto (6-7)					-27 098	140 558	-618,7	-53 023	-101 268	-291,0
9 Samlet finansieringsbehov dekket av kontantbeholdning og lån(8-5) ¹⁾					-30 750	152 363	-	-110 473	48 822	-
10 Statslånemidler					-30 750	0	-	0	0	-

¹⁾ Inkluderer ikke finanstransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten

Vedlegg 3**Virksomheter med særskilte fullmakter
(nettobudsjetterte forvaltningsorganer)**

Finansdepartementet har i samråd med berørte departementer etablert prosedyrer for innrapportering av standardiserte nøkkeltall for nettobudsjetterte virksomheter, jf. omtale i Gul bok 2010, kapittel 9.3. Tabellene 3.1–3.3 nedenfor oppsummerer tall som Finansdepartementet har mottatt fra de berørte departementene. Tabell 3.4 gir en oversikt over aktuelle departementer og tilhørende nettobudsjetterte virksomheter. De enkelte departementene gir i sine fagproposisjoner et mer detaljert tallgrunnlag for sine nettobudsjetterte virksomheter.

Tabellene nedenfor er en ren oppsummering av tall for enkeltvirksomheter, og det er ikke foretatt noen eliminering av overføringer eller transaksjoner mellom virksomhetene. Som følge av

dette vil for eksempel bevilgninger til Norges Forskningsråd som viderefordes til øvrige nettobudsjetterte virksomheter, fremkomme som inntekter fra statlige bevilgninger to ganger i den aggregerte fremstillingen. Videre vil bevilgninger og tildelinger som de nettobudsjetterte virksomhetene mottar fra andre departementer eller statlige virksomheter, og som ikke tilflyter virksomheten direkte over den statlige nettobevilgning (post 50–59), fremkomme som inntekter fra statlige bevilgninger i tabellene 3.1 og 3.2 nedenfor. Tallene for 2010 og 2011 er noe endret fra presentasjonen i Gul bok 2013. Dette skyldes tekniske tilpasninger og omgrupperinger hos enkelte av virksomhetene. Justeringene innebærer ikke nettoendringer i tallmaterialet.

Tabell 3.1 Utgifter og inntekter fordelt etter art¹

	Mill. kroner			
	2010	2011	2012	2013
1. Utgifter				
<i>Driftsutgifter</i>				
Lønnsutgifter	19 415	21 729	22 978	23 935
Varer og tjenester	13 121	12 019	12 750	13 355
<i>Sum driftsutgifter</i>	<i>32 535</i>	<i>33 748</i>	<i>35 728</i>	<i>37 290</i>
<i>Investeringsutgifter</i>				
Investeringer, større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	1 697	1 477	1 701	1 379
<i>Sum investeringsutgifter</i>	<i>1 697</i>	<i>1 477</i>	<i>1 701</i>	<i>1 379</i>
<i>Overføringer fra virksomheten²</i>				
Utbetalinger til andre statlige regnskaper	5 645	5 147	5 302	5 800
Andre utbetalinger	2 018	2 850	1 946	2 034
<i>Sum overføringsutgifter</i>	<i>7 663</i>	<i>7 996</i>	<i>7 249</i>	<i>7 834</i>

Tabell 3.1 fortsetter

	Mill. kroner			
	2010	2011	2012	2013
<i>Finansielle aktiviteter</i>				
Kjøp av aksjer og andeler	24	1	4	1
Andre finansielle utgifter	9	4	5	2
<i>Sum finansielle utgifter</i>	32	4	9	3
Sum utgifter	41 928	43 226	44 687	46 506
2. Inntekter				
<i>Driftsinntekter</i>				
Inntekter fra salg av varer og tjenester	2 925	3 454	3 271	3 058
Inntekter fra avgifter, gebyrer og lisenser	31	23	30	28
Refusjoner	620	599	599	470
Andre driftsinntekter	2 301	2 768	2 145	2 648
<i>Sum driftsinntekter</i>	<i>5 876</i>	<i>6 843</i>	<i>6 044</i>	<i>6 204</i>
<i>Investeringsinntekter</i>				
Salg av varige driftsmidler	21	78	34	35
Sum investeringsinntekter	21	78	34	35
<i>Overføringer til virksomheten</i>				
Inntekter fra statlige bevilgninger ³	36 017	37 616	38 666	39 457
Andre innbetalinger	820	479	641	482
<i>Sum overføringsinntekter</i>	<i>36 837</i>	<i>38 095</i>	<i>39 307</i>	<i>39 939</i>
<i>Finansielle aktiviteter</i>				
Innbetalinger ved salg av aksjer og andeler	69	0	2	0
Andre finansielle innbetalinger	4	6	10	6
<i>Sum finansielle inntekter</i>	<i>72</i>	<i>6</i>	<i>12</i>	<i>6</i>
Sum inntekter	42 806	45 023	45 397	46 184
3. Netto endring i kontantbeholdningen (2–1)⁴	878	1 797	710	-321

¹ Tabell 3.1 gir et uttrykk for virksomhetenes samlede brutto utgifter og inntekter fordelt etter art for årene 2010, 2011 og 2012, samt summen av virksomhetenes interne budsjetter for 2013. Tallene i tabellen baserer seg på virksomhetenes egen oppstilling av brutto utgifter og inntekter på en standard mal.

² Overføringer fra Norges Forskningsråd (NFR) utgjør den vesentligste delen av overføringsutgiftene, med samlede overføringer på henholdsvis 6,6 mrd. kroner, 6,8 mrd. kroner og 6,2 mrd. kroner i årene 2010, 2011 og 2012, og estimerte utbetalinger i 2013 på om lag 6,8 mrd. kroner.

³ Inntekter fra statlige bevilgninger omfatter blant annet bevilgninger fra overordnet fagdepartement, bevilgninger fra andre departementer, bevilgninger fra andre statlige forvaltningsorganer og tildelinger fra NFR. Det vises til innledende kommentarer til tabellene, hvor det fremgår at det ikke er foretatt noen eliminering av overføringer eller transaksjoner mellom virksomhetene i oppstillingen.

⁴ Netto endring i kontantbeholdningen i tabell 3.1, beregnet ut fra sum inntekter med fradrag av sum utgifter, tilsvarer endringen i kontantbeholdningen mellom årene i tabell 3.3.

Tabell 3.2 Inntekter etter inntektskilde¹

	Mill. kroner			
	2010	2011	2012	2013
Inntektskilde				
<i>Bevilgninger til finansiering av statsoppdraget</i>				
Bevilgninger fra fagdepartementet	27 452	29 269	30 304	31 041
Bevilgninger fra andre departement	4 701	4 570	4 787	4 898
Bevilgninger fra andre statlige forvaltningsorganer	799	1 033	863	739
Tildelinger fra Norges forskningsråd	2 430	2 443	2 494	2 667
<i>Sum bevilgninger</i>	<i>35 382</i>	<i>37 315</i>	<i>38 449</i>	<i>39 345</i>
<i>Offentlige og private bidrag</i>				
Bidrag fra kommuner og fylkeskommuner	141	166	158	162
Bidrag fra private	1 419	1 965	1 502	1 578
Tildelinger fra internasjonale organisasjoner	284	487	383	429
<i>Sum bidrag</i>	<i>1 844</i>	<i>2 618</i>	<i>2 043</i>	<i>2 169</i>
<i>Oppdragsinntekter mv.</i>				
Oppdrag fra statlige virksomheter	976	985	966	989
Oppdrag fra kommunale og fylkeskommunale virksomheter	113	92	104	94
Oppdrag fra private	440	438	514	552
Andre inntekter	4 051	3 575	3 321	3 035
<i>Sum oppdragsinntekter mv.</i>	<i>5 580</i>	<i>5 090</i>	<i>4 906</i>	<i>4 670</i>
Sum inntekter	42 806	45 023	45 397	46 184

¹ Tabell 3.2 gir et uttrykk for virksomhetenes samlede inntekter spesifisert etter inntektskilde for årene 2010, 2011 og 2012, samt summen av virksomhetenes interne budsjetter for 2013. Sum inntekter i tabell 3.2 skal samsvare med summen av inntekter i tabell 3.1, men gir supplerende informasjon om hva som er kilden til inntektene. Tallene i tabellen baserer seg på virksomhetenes egen spesifisering av brutto inntekter på en standard mal.

Kilde: Finansdepartementet

Tabell 3.3 Forholdet mellom kontantbeholdning, påløpte kostnader og avsetninger pr. 31.12¹

	Mill. kroner			
	2010	2011	2012	Endring 2011 til 2012
Kontantbeholdning				
Beholdning på oppgjørskonto i Norges Bank ²	10 755	12 157	12 848	690
Beholdning på andre bankkonti	389	818	834	16
Andre kontantbeholdninger	72	38	42	4
Sum kontanter og kontantekvivalenter	11 216	13 013	13 723	710
Avsetninger til dekning av påløpte kostnader som forfaller i neste budsjettår³				
Feriepenger mv.	1 772	1 865	1 964	99
Skattetrekk og offentlige avgifter	1 720	1 656	1 776	119
Gjeld til leverandører	2 226	2 375	2 003	-371
Gjeld til oppdragsgivere	-129	-125	-168	-43
Annen gjeld som forfaller i neste budsjettår	245	259	354	94
<i>Sum til dekning av påløpte kostnader som forfaller i neste budsjettår</i>	<i>5 835</i>	<i>6 030</i>	<i>5 929</i>	<i>-101</i>
Avsetninger til dekning av planlagte tiltak der kostnadene helt eller delvis vil bli dekket i fremtidige budsjettår				
Prosjekter finansiert av Norges forskningsråd	381	423	339	-84
Større påbegynte, flerårige investeringsprosjekter finansiert av grunnbevilgningen fra fagdepartementet	215	493	719	226
Konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter finansiert av grunnbevilgningen fra fagdepartementet	1 110	1 160	1 118	-42
Andre avsetninger til vedtatte, ikke igangsatte formål ⁴	1 715	2 254	2 782	528
Konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter finansiert av bevilgninger fra andre departementer	375	488	467	-21
<i>Sum avsetninger til planlagte tiltak i fremtidige budsjettår</i>	<i>3 796</i>	<i>4 818</i>	<i>5 425</i>	<i>607</i>
Andre avsetninger				
Avsetninger til andre formål/ikke spesifiserte formål	1 079	1 552	1 732	181
Fri virksomhetskapital	544	644	663	19
<i>Sum andre avsetninger</i>	<i>1 623</i>	<i>2 196</i>	<i>2 396</i>	<i>200</i>

Tabell 3.3 fortsetter

	Mill. kroner			
	2010	2011	2012	Endring 2011 til 2012
Langsiktig gjeld (netto)				
Langsiktig forpliktelse knyttet til anleggsmidler ⁵	-134	-83	-99	-16
Annen langsiktig gjeld	96	52	73	21
<i>Sum langsiktig gjeld</i>	<i>-38</i>	<i>-31</i>	<i>-26</i>	<i>5</i>
Sum netto gjeld og forpliktelser	11 216	13 013	13 723	710

¹ Tabell 3.3 viser samlet kontantbeholdning i nettobudsjetterte virksomheter ved utgangen av 2010, 2011 og 2012, og endringen i kontantbeholdningen mellom årene. Tabellen spesifiserer også de formål som kontantbeholdningen er bundet opp i. Tallene i tabellen baserer seg på virksomhetenes egne balanseoppstillinger basert på en standard mal.

² Samlet bankbeholdning til nettobudsjetterte virksomheter på oppgjørskonto i Norges Bank tilsvarer beholdning bokført i kapitalregnskapets kontogruppe 82, eksklusiv Sametinget (konto 821502) som ikke omfattes av dette sammendraget.

³ Postene på eiendelssiden av balansen er i oppstillingen ikke spesifisert hver for seg, men er tatt med i de relaterte postene på gjeldssiden av balansen. Tallene i tabellen er derfor nettotall, og gruppen avsetninger til dekning av påløpte kostnader som forfaller i neste budsjettår, inneholder for eksempel også fordringer og andre omløpsmidler.

⁴ Forskningsprogram under behandling i NFR utgjør en betydelig del av denne avsetningen, med henholdsvis 1 262 mill. kroner, 1 514 mill. kroner og 2 093 mill. kroner for årene 2010, 2011 og 2012.

⁵ Negative tall for netto langsiktig forpliktelse knytter seg hovedsakelig til anleggsmidler eiet via fond i Universitet i Oslo og anleggsmidler i NFR.

Kilde: Finansdepartementet

Tabell 3.4 Oversikt over nettobudsjetterte virksomheter

Overordnet departement/virksomhet ¹	Antall
<i>Kunnskapsdepartementet</i>	
Norges forskningsråd	1
Universiteter	8
Vitenskapelige høyskoler	6
Kunsthøyskoler	2
Statlige høyskoler ²	20
SIU, Senter for internasjonalisering av høyere utdanning	1
Meteorologisk institutt	1
NOVA, Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring	1
NUPI, Norsk utenrikspolitisk institutt	1
<i>Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet</i>	
Forvaltningsorganet for Opplysningsvesenets fond	1
<i>Arbeidsdepartementet</i>	
Statens arbeidsmiljøinstitutt	1
<i>Barne- og likestillings- og inkluderingsdepartementet</i>	
Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO)	1
Forbrukerrådet	1
Statens institutt for forbruksforskning (SIFO)	1
<i>Nærings- og handelsdepartementet</i>	
Norsk romsenter	1
<i>Landbruks- og matdepartementet</i>	
Bioforsk	1
Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF)	1
Norsk institutt for skog og landskap	1
Veterinærinstituttet	1
<i>Forsvarsdepartementet</i>	
Forsvarets forskningsinstitutt (FFI)	1
Sum virksomheter	52

¹ Norsk kulturminnefond under Miljøverndepartementet har fra 2013 status som et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter. Bruttotall fra fondet vil følgelig inngå i tabellverket fra 2013.

² Antall høyskoler er redusert som følge av sammenslåingen av Høgskolen i Oslo og Høgskolen i Akershus.

Kilde: Finansdepartementet